

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកស្កាននេះ
ត្រូវបានថតចេញពី ច្បាប់គម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកជប៉ុន ។

ឯកសារគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកនេះ ចាប់ពីភាគ៥១ ដល់ ភាគ១១០
ត្រូវបានរៀបចំឡើងដោយ គេហទំព័រ៥០០០ឆ្នាំ ឬជា
ចំពោះព្រះពុទ្ធសាសនា សម្រាប់ជាធម្មទាន ។

ផ្តល់សេចក្តីរំលឹកគម្ពីរព្រះទ័ព្រឹតបិដកសម្រាប់ការងារ
ដោយ ឧបាសិកា កាំង ហ្គីច័ណេ ។

គ្រប់គ្រងឯកសារ (ទូទៅ និងផ្នែកបច្ចេកទេស)
ដោយ ឧបាសក ស្រុង-ចាន់ណា ។

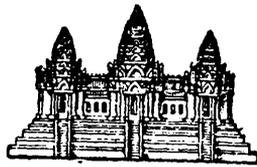
ត្រួតពិនិត្យឡើងវិញ
ដោយ ចន-ស្រីស្រស់ ។

ថតស្កានដោយ
ប៊ុនប្រុស ម៉ាន់ សាន់វ៉ត

ក្រោមការឧបត្ថម្ភយ៉ាងច្រើនលើសលែកពី៖

- ឧបាសិកា កាំង ហ្គិចទ័រណ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ជុត លីស្រុង និង ឧបាសិកា លី សុខា ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក សរ ចន និង ឧបាសិកា អ៊ិច សារ៉េង ព្រមទាំងបុត្រ (បាត់ដំបង)
- ឧបាសក ជា ស៊ីវ៉ានា និងឧបាសិកា យុន សូនីម៉ា ព្រមទាំងបុត្រី ជា សុមេធាធីតា (ស.វ.អ)
- លោក ជីម-ជា និងលោកស្រី រតនី ស្រីមុំ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ទីផង យឿន (កូន)
- លោក ស៊ុក ចាន់សេនី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា យ៉ា វ៉ានី (បន្ទាយមានជ័យ)
- ប្អូនស្រី យ៉ា សុភ័ក្ត្រ (បន្ទាយមានជ័យ)
- ឧបាសិកា កោ សេង (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ប៉ាន សុគន្ធានីន និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- ឧបាសក ស្រុង ចាន់ណា និង ឧបាសិកា ចន ស្រីស្រស់ ព្រមទាំងបុត្រ ចាន់ណា សុធានីនាដ, ចាន់ណា សុធានីនាធា (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ស្រុង ចាន់រស្មី និង ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- កញ្ញា ស្រុង ចាន់រតនា (ភ្នំពេញ)
- លោក ស្រុង យូហេង (ភ្នំពេញ)
- លោក នង សុផល (កូន)
- ប្អូនស្រី សុខ អេង (កំពង់ចាម)
- កញ្ញា ចន កក្កដា (បាត់ដំបង)
- លោកស្រី ចន សត្យា និងលោក ទួត សេនីស័ក ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោក ចន រចនា (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា ទីស សុផានី (បាត់ដំបង)
- កញ្ញា យឿម សុផានី (បាត់ដំបង)
- លោក ម៉ៅ គន្ធា និងលោកស្រី ធឿង សេដ្ឋា (បាត់ដំបង)
- លោក សៅ សារ៉ុម (បាត់ដំបង)
- ព្រះតេជព្រះគុណ ជុំ សារៈ (ព្រះចៅអធិការវត្ត សម សាន្ត ខេត្តបាត់ដំបង)
- ឧបាសិកា វ៉ាន់ លុយ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ភ្នំពេញ)
- លោកស្រី ហួ ច័ន្ទសុវណ្ណ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ (ស.វ.អ)

ព្រះ
ក្រុងប៊ិណកច្វាលី
និង
សេចក្តីប្រែប្រាស់សាស្ត្រ
អភិប្បប៊ិណ
យមក សង្ឃការក
៧២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ត. ស. ២៥១០

ឧទ្ទិសកថា

យើងខ្ញុំ សូមផ្តល់ស្មារតីសូត្រព្រះធម៌ឧទ្ទិសជូនជនជាតិខ្មែរ ។

ឥឡូវ យើងខ្ញុំអាចជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកនេះ ទៅអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិខ្មែរបានហើយ ។

ព្រះធម៌នៃព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់នេះ ត្រូវបានសូត្រចេញពីជម្រៅដួងចិត្តនៃអ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា
ជនជាតិជប៉ុន ។

このカンボジア版南伝大蔵経を
カンボジアの佛教徒へ
贈ることができることに感謝します。
これが日本の佛教徒の心です。

It is with a deep sense of gratitude that I present the translation
of the complete collection of "TRIPITAKA" to the Cambodian
Buddhists on behalf of the Japanese Buddhist community.

ការម្នាក់ថា

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរ ជាមីរាមរាស !

ជូនចំពោះជនជាតិខ្មែរដែលកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា ជាមីគោរព !

គម្ពីរព្រះត្រៃបិដកខ្មែរនេះ ត្រូវបាន " ក្រុមជំនុំព្រះត្រៃបិដក " នៃពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ នៅភ្នំពេញ បកប្រែពីភាសាបាលីមកជាភាសាខ្មែរ តាំងពីឆ្នាំ ១៩៣០ ទៅឆ្នាំ ១៩៦៨ គឺត្រូវចំណាយ ពេល ៣៩ ឆ្នាំ ទើបបានសម្រេចហើយសព្វគ្រប់ ។ នេះពិតជាកំណប់ព្រះធម៌របស់ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ហើយក៏ជាកំណប់វប្បធម៌ខាងផ្នែកបោះពុម្ពរបស់ជនជាតិខ្មែរផងដែរ ។ យើងខ្ញុំ ពុទ្ធសាសនិក ជាតិជប៉ុន មានសន្តានចិត្តរីករាយនឹងបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ ដោយសង្ឃឹមថា ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្មែរ ក៏នឹងរុងរឿងឡើងវិញដែរ ។

នេះគឺជាអំណោយពីជម្រកដួងចិត្ត ជូនទៅដល់ជនជាតិខ្មែរទាំងអស់ ព្រមទាំង មនុស្សជាតិទូទៅ នៅក្នុងពិភពលោកនេះ ដែលមានចិត្តស្រឡាញ់សន្តិភាព ។

ខ្មែរបានរងសោកនាដកម្មដែលមិនធ្លាប់មានពីមុនមក ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្មែរ ក៏ត្រូវអន្តរាយយ៉ាងខ្លាំង ក៏ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ យើងទាំងអស់គ្នា បានឈានជើងកន្លងផុតពីសេចក្តី មុកសោកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនេះ ចាកផុតពីអំពើឃោរឃៅ បញ្ចប់គំនុំគុន ដើរតាមពុទ្ធដីកាព្រះបរមគ្រូ មិត្តមំព្យាយាមធ្វើឱ្យមានសន្តិភាពក្នុងពិភពលោក ។

ការណ៍ដែលយើងខ្ញុំជូនគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកពេលនេះ គឺជានិមិត្តរូបនៃការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់អ្នកកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនាជនជាតិជប៉ុនថា យើងខ្ញុំធ្វើសហប្រតិបត្តិការដើម្បីសន្តិភាព ក្នុងពិភពលោក ដើម្បីមុកជាកសុតាងនៃចំណងមេត្រីភាព និងមិត្តភាពរវាងប្រជាជាតិជប៉ុន និង ប្រជាជាតិខ្មែរ ។

ថ្ងៃនក្ខត្តបុក្យ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

អ្នកតំណាងចាត់ការ Rev. Muchaku Seikyo

ប្រធានការិយាល័យ Rev. Sinohara Eiichi

អ្នកចាត់ការ Rev. Matunaga Zendo Rev. Arima Jitsujo Rev. Ito Yoshimichi
Rev. Watai Keiichi Rev. Sugiya Yoshizumi Rev. Sigeta Shincyo
Rev. Maeda Risyo Rev. Nakajima Kyoshi Mr. Ei Rokusuke

『トリピタカ』復刻進呈にあたって

親愛なるカンボジアの皆さん！

敬愛するカンボジアの仏教徒の皆さん！

カンボジア版『トリピタカ』は、プノンペンの仏教研究所が、仏教界の英知を集め、1930年から1968年まで、39年の歳月をかけて翻訳し、分類し、集大成して完成されました。まさにカンボジア仏教の法宝であると共に、カンボジア出版文化の至宝です。日本仏教徒の有志は、カンボジア仏教の復興再生を願いつつ、これを復刻刊行し、贈らせていただきます。

これはカンボジア仏教徒のみならず、カンボジア全人民、否、平和を愛する地球上のすべての人々への、心からの贈り物です。

カンボジアは、古今未會有の悲劇を体験しました。カンボジア仏教もこの受難の時代に壊滅的な打撃を受けました。しかし、今はその悲しみを乗り越え、瞋りを離れ、怨みを恕し、ブッダの教えに従い、世界平和の実現に努力するときです。

この本の贈呈は、日本の仏教徒も共々に、世界平和のために努力することを誓うしるしであり、相互の連帯と友情の証なのです。

合掌

1994年7月吉日

カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

世話人代表 無着 成恭
事務局長 篠原 鋭一

世話人 松永 然道 有馬 実成
伊藤 佳通 渡井 奎一
杉谷 義純 茂田 真澄
前田 利勝 中島 教之
永 六輔

Acknowledgment

My dear Cambodian friends and respected members of the Cambodian Buddhist community.

It gives me a great pleasure to learn that the translation of the " Pali Tripitaka " into Cambodian by the " Tripitaka Commission " of the Buddhist Institute, Phnom Penh has been successfully achieved. The project to translate the Tripitaka was launched in 1930 and took 39 years to complete the whole work only in 1968.

The Cambodian translation of this great work will not only become a cherished treasure of the Cambodian Buddhist community but is also an important milestone in the history of publication in Cambodia.

Revival and prosperity of Buddhism in Cambodia is the ardent desire of the Japanese Buddhist Community. It is with this spirit that we have completed this important project and want to present the complete work to the Cambodian Buddhist community. It is a present not only to the Buddhist community in Cambodia but also to the Cambodian people and all the peace loving people in the world.

Cambodia experienced the greatest tragedies of modern times and the Cambodian Buddhist community also underwent severe trials and suffered crushing blows during this period. But now a time has come to surmount this grief and anger, and to forgive and start working again for world peace.

This great work is a symbol of Japanese Buddhist communities resolve to work with our Cambodian brothers and sisters toward world peace and a testimony to the friendship between the people.

Join hands in prayer...
July 1994

TRIPITAKA PUBLISHING SUPPORT COMMITTEE

Project Manager: Rev. Seikyo Muchaku

Secretary General: Rev. Eiichi Sinohara

Management Team:

Rev. Zendo Matunage   Rev. Jitsujo Arima   Rev. Yoshimichi Ito
Rev. Keiichi Watai   Rev. Yoshizumi Sugiya   Rev. Shincyo Sigeta
Rev. Risyo Maeda   Rev. Kyoshi Nakajima   Mr. Rokusuke Ei

អភិបាលក្រសួង

យមក ធនាគារ

៧២

ព.ស. ២៥១០

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស ធម្មោ ភាគោ

តិរិយយមកំ

បណ្ណតិវិវា

(១) ពារីសតិទ្រិយំ ចក្កទ្រិយំ សោតិទ្រិយំ
យានិទ្រិយំ ជីវិទ្រិយំ កាយិទ្រិយំ មនិទ្រិយំ ឥតិទ្រិយំ
បុរិសិទ្រិយំ ជីវិតិទ្រិយំ សុខិទ្រិយំ ទុក្ខិទ្រិយំ សោម-
នស្សិទ្រិយំ ខោមនស្សិទ្រិយំ ឧបេក្ខិទ្រិយំ សទ្ធិទ្រិ-
យំ វិរិយិទ្រិយំ សតិទ្រិយំ សមាធិទ្រិយំ បញ្ញិទ្រិយំ
អនញ្ញតញ្ញស្សមិតិទ្រិយំ អញ្ញិទ្រិយំ អញ្ញតារិទ្រិយំ ។

ឧទ្ទេសោ

(២) ចក្ក ចក្កទ្រិយំ ចក្កទ្រិយំ ចក្ក ។
សោតំ សោតិទ្រិយំ សោតិទ្រិយំ សោតំ ។ យានំ
យានិទ្រិយំ យានិទ្រិយំ យានំ ។ ជីវិតំ ជីវិទ្រិយំ
ជីវិទ្រិយំ ជីវិតំ ។ កាយោ កាយិទ្រិយំ កា-
យិទ្រិយំ កាយោ ។ មនោ មនិទ្រិយំ មនិទ្រិយំ
មនោ ។ ឥតិ ឥតិទ្រិយំ ឥតិទ្រិយំ ឥតិ ។

អភិធម្មបិដក

យមកៈ ឆដ្ឋភាគ

ត្រៃយយមកៈ

បណ្ឌិតិវារៈ
១១១

[១] ឥន្ទ្រិយ ២២ គឺ ចក្ខុន្ទ្រិយ ១ សោតិន្ទ្រិយ ១ យានិន្ទ្រិយ ១
ជីវិត្រិយ ១ កាយន្ទ្រិយ ១ មនិន្ទ្រិយ ១ ឥត្តិន្ទ្រិយ ១ បុរិស្ទ្រិយ ១ ជីវិត្រិយ
១ សុខិន្ទ្រិយ ១ ទុក្ខិន្ទ្រិយ ១ សោមនស្សន្ទ្រិយ ១ ពោម-
នស្សន្ទ្រិយ ១ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ ១ សទ្ធិន្ទ្រិយ ១ វិរិយន្ទ្រិយ ១ សតិន្ទ្រិយ ១
សមាធិន្ទ្រិយ ១ បញ្ញាវិញ្ញាណ ១ អនពោតពាសរូមិធិន្ទ្រិយ ១ អញ្ញាវិញ្ញាណ ១
អញ្ញាភារិវិញ្ញាណ ១ ។

ឧទ្ទេស

[២] ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ចក្ខុន្ទ្រិយ ក៏ឈ្មោះថាចក្ខុ ។
សោតៈ ឈ្មោះថាសោតិន្ទ្រិយ សោតិន្ទ្រិយ ក៏ឈ្មោះថាសោតៈ ។
យានៈ ឈ្មោះថាយានិន្ទ្រិយ យានិន្ទ្រិយ ក៏ឈ្មោះថាយានៈ ។
ជីវិត្រ ឈ្មោះថាជីវិត្រិយ ជីវិត្រិយ ក៏ឈ្មោះថាជីវិត្រ ។
កាយ ឈ្មោះថាកាយន្ទ្រិយ កាយន្ទ្រិយ ក៏ឈ្មោះថាកាយ ។
មនៈ ឈ្មោះថាមនិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ ក៏ឈ្មោះថាមនៈ ។
ឥត្តិ ឈ្មោះថាឥត្តិន្ទ្រិយ ឥត្តិន្ទ្រិយ ក៏ឈ្មោះថាឥត្តិ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បុរិសោ បុរិសិន្ទ្រិយំ បុរិសិន្ទ្រិយំ បុរិសោ ។ ជីវិតំ ជី-
 វិតិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ជីវិតំ ។ សុខំ សុខិន្ទ្រិយំ សុខិ-
 ន្ទ្រិយំ សុខំ ។ ទុក្ខំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ទុក្ខំ ។
 សោមនស្សំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 សោមនស្សំ ។ ទោមនស្សំ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ទោ-
 មនស្សិន្ទ្រិយំ ទោមនស្សំ ។ ឧបេក្ខា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខា ។ សទ្ធា សទ្ធិន្ទ្រិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ
 សទ្ធា ។ វិរិយំ វិរិយិន្ទ្រិយំ វិរិយិន្ទ្រិយំ វិរិយំ ។ សតិ
 សតិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សតិ ។ សមាធិ សមាធិន្ទ្រិយំ
 សមាធិន្ទ្រិយំ សមាធិ ។ បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ
 បញ្ញា ។ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយំ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ។ អញ្ញ
 អញ្ញិន្ទ្រិយំ អញ្ញិន្ទ្រិយំ អញ្ញ ។ អញ្ញាតារី អញ្ញាតា-
 រិន្ទ្រិយំ អញ្ញាតារីន្ទ្រិយំ អញ្ញាតារី ។

(៣) ន បក្ខុ ន បក្ខុន្ទ្រិយំ ន បក្ខុន្ទ្រិយំ ន បក្ខុ ។
 ន សោតំ ន សោតិន្ទ្រិយំ ន សោតិន្ទ្រិយំ ន សោតំ ។
 ន យានំ ន យានិន្ទ្រិយំ ន យានិន្ទ្រិយំ ន យានំ ។

អភិធម្មបិណ្ឌក យមក:

បុរិសៈ ឈ្មោះថាបុរិស្ត្រៃយ បុរិស្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាបុរិសៈ ។ ជីវិត
ឈ្មោះថាជីវិត្រៃយ ជីវិត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាជីវិត ។ សុខៈ ឈ្មោះថា
សុខ្ត្រៃយ សុខ្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាសុខៈ ។ ទុក្ខ ឈ្មោះថាទុក្ខ្ត្រៃយ
ទុក្ខ្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាទុក្ខ ។ សោមនស្ស ឈ្មោះថាសោមនស្ស្ត្រៃយ
សោមនស្ស្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាសោមនស្ស ។ ទោមនស្ស ឈ្មោះថា
ទោមនស្ស្ត្រៃយ ទោមនស្ស្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថា ទោមនស្ស ។ ឧបេក្ខា
ឈ្មោះថាឧបេក្ខ្ត្រៃយ ឧបេក្ខ្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាឧបេក្ខា ។ សទ្ធា
ឈ្មោះថាសទ្ធិ្ត្រៃយ សទ្ធិ្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាសទ្ធា ។ វិរិយៈ ឈ្មោះថា
វិរិយ្ត្រៃយ វិរិយ្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាវិរិយៈ ។ សតិ ឈ្មោះថាសតិ្ត្រៃយ
សតិ្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាសតិ ។ សមាធិ ឈ្មោះថាសមាធិ្ត្រៃយ សមា-
ធិ្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាសមាធិ ។ បញ្ញា ឈ្មោះថាបញ្ញា្ត្រៃយ បញ្ញា្ត្រៃយ
ក៏ឈ្មោះថាបញ្ញា ។ អនពាតពាស្សម័តិ ឈ្មោះថាអនពាតពាស្ស-
ម័តិ្ត្រៃយ អនពាតពាស្សម័តិ្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថា អនពាតពាស្សម័តិ ។
អញ្ញា ឈ្មោះថាអញ្ញា្ត្រៃយ អញ្ញា្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាអញ្ញា ។ អញ្ញាតារី
ឈ្មោះថាអញ្ញាតារី្ត្រៃយ អញ្ញាតារី្ត្រៃយ ក៏ឈ្មោះថាអញ្ញាតារី ។

(៣) មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុ្ត្រៃយ មិនមែនចក្ខុ្ត្រៃយ
មិនឈ្មោះថាចក្ខុ ។ មិនមែនសោតៈ មិនឈ្មោះថាសោត្ត្រៃយ
មិនមែនសោត្ត្រៃយ មិនឈ្មោះថាសោតៈ ។ មិនមែនឃានៈ មិន
ឈ្មោះថាឃាន្ត្រៃយ មិនមែនឃាន្ត្រៃយ មិនឈ្មោះថាឃានៈ ។

តម្រៀមមក បណ្ណតិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

ន ជិញ្ញា ន ជិញ្ញាទ្រ្មយំ ន ជិញ្ញាទ្រ្មយំ ន ជិញ្ញា ។ ន កាយោ
 ន កាយទ្រ្មយំ ន កាយទ្រ្មយំ ន កាយោ ។ ន
 មនោ ន មនទ្រ្មយំ ន មនទ្រ្មយំ ន មនោ ។
 ន ឥត្តំ ន ឥត្តទ្រ្មយំ ន ឥត្តទ្រ្មយំ ន ឥត្តំ ។ ន
 បុរិសោ ន បុរិសទ្រ្មយំ ន បុរិសទ្រ្មយំ ន បុរិសោ ។
 ន ជីវិតំ ន ជីវិតទ្រ្មយំ ន ជីវិតទ្រ្មយំ ន ជីវិតំ ។ ន
 សុខំ ន សុខទ្រ្មយំ ន សុខទ្រ្មយំ ន សុខំ ។ ន ទុក្ខំ
 ន ទុក្ខទ្រ្មយំ ន ទុក្ខទ្រ្មយំ ន ទុក្ខំ ។ ន សោម-
 នស្សំ ន សោមនស្សទ្រ្មយំ ន សោមនស្សទ្រ្មយំ ន
 សោមនស្សំ ។ ន ទោមនស្សំ ន ទោមនស្សទ្រ្មយំ
 ន ទោមនស្សទ្រ្មយំ ន ទោមនស្សំ ។ ន ឧបេក្ខា
 ន ឧបេក្ខទ្រ្មយំ ន ឧបេក្ខទ្រ្មយំ ន ឧបេក្ខា ។ ន
 សទ្ធា ន សទ្ធិទ្រ្មយំ ន សទ្ធិទ្រ្មយំ ន សទ្ធា ។ ន
 វិរិយំ ន វិរិយទ្រ្មយំ ន វិរិយទ្រ្មយំ ន វិរិយំ ។
 ន សតិ ន សតិទ្រ្មយំ ន សតិទ្រ្មយំ ន សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តិវរៈ ខុទ្ទេស

មិនមែនជីវ្ហា មិនឈ្មោះថាជីវ្ហាទ្រិយ មិនមែនជីវ្ហាទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវ្ហា ។
 មិនមែនកាយ មិនឈ្មោះថាកាយទ្រិយ មិនមែនកាយទ្រិយ មិន
 ឈ្មោះថាកាយ ។ មិនមែនមនៈ មិនឈ្មោះថាមនិទ្រិយ មិនមែន
 មនិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាមនៈ ។ មិនមែនឥត្តិ មិនឈ្មោះថាឥត្តិទ្រិយ
 មិនមែនឥត្តិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឥត្តិ ។ មិនមែនបុរិសៈ មិនឈ្មោះថា
 បុរិសិទ្រិយ មិនមែនបុរិសិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈ ។ មិនមែនជីវិត
 មិនឈ្មោះថាជីវិតទ្រិយ មិនមែនជីវិតទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវិត ។ មិន
 មែនសុខ មិនឈ្មោះថាសុខិទ្រិយ មិនមែនសុខិទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 សុខ ។ មិនមែនទុក្ខ មិនឈ្មោះថាទុក្ខិទ្រិយ មិនមែនទុក្ខិទ្រិយ មិន
 ឈ្មោះថាទុក្ខ ។ មិនមែនសោមនស្ស មិនឈ្មោះថាសោមនស្សិទ្រិយ
 មិនមែនសោមនស្សិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោមនស្ស ។ មិនមែនពោម-
 នស្ស មិនឈ្មោះថាពោមនស្សិទ្រិយ មិនមែនពោមនស្សិទ្រិយ មិនឈ្មោះ
 ថាពោមនស្ស ។ មិនមែនឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខិទ្រិយ មិនមែនឧ-
 បេក្ខិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខា ។ មិនមែនសត្វា មិនឈ្មោះថាសត្វិទ្រិយ
 មិនមែនសត្វិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសត្វា ។ មិនមែនវិវិយៈ មិនឈ្មោះថា
 វិវិយិទ្រិយ មិនមែនវិវិយិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាវិវិយៈ ។ មិនមែនសតិ
 មិនឈ្មោះថាសតិទ្រិយ មិនមែនសតិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសតិ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន សមាធិ ន សមាធិទ្រ្តិយំ ន សមាធិទ្រ្តិយំ ន សមា-
 ធិ ។ ន បញ្ញា ន បញ្ញាទ្រ្តិយំ ន បញ្ញាទ្រ្តិយំ ន
 បញ្ញា ។ ន អនត្តាភិស្សាម័តិ ន អនត្តាភិស្សាម័តិ-
 ទ្រ្តិយំ ន អនត្តាភិស្សាម័តិទ្រ្តិយំ ន អនត្តាភិស្សា-
 ម័តិ ។ ន អញ្ញំ ន អញ្ញាទ្រ្តិយំ ន អញ្ញាទ្រ្តិយំ ន
 អញ្ញំ ។ ន អញ្ញាភារី ន អញ្ញាភារីទ្រ្តិយំ ន អញ្ញាភា-
 រីទ្រ្តិយំ ន អញ្ញាភារី ។

(៤) ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា សោតិទ្រ្តិយំ ។
 ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា យានិទ្រ្តិយំ ។ ចក្កំ ចក្ក-
 ទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា ជីវិទ្រ្តិយំ ។ ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យា កាយិទ្រ្តិយំ ។ ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា មនិ-
 ទ្រ្តិយំ ។ ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិទ្រ្តិយំ ។
 ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា បរិសិទ្ធិទ្រ្តិយំ ។ ចក្កំ ចក្ក-
 ទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា ជីវិតិទ្រ្តិយំ ។ ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា
 សុខិទ្រ្តិយំ ។ ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខិទ្រ្តិយំ ។
 ចក្កំ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥន្ទ្រិយា សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាសមាធិទ្រុយ មិនមែនសមាធិទ្រុយ មិន
 ឈ្មោះថាសមាធិ ។ មិនមែនបញ្ញា មិនឈ្មោះថាបញ្ញាទ្រុយ មិនមែនបញ្ញា-
 ទ្រុយ មិនឈ្មោះថាបញ្ញា ។ មិនមែន អនតោតោស្សាមីតិ មិនឈ្មោះ
 ថាអនតោតោស្សាមីតិទ្រុយ មិនមែនអនតោតោស្សាមីតិទ្រុយ មិនឈ្មោះ
 ថាអនតោតោស្សាមីតិ ។ មិនមែនអញ្ចៈ មិនឈ្មោះថាអញ្ចៈទ្រុយ មិន-
 មែនអញ្ចៈទ្រុយ មិនឈ្មោះថាអញ្ចៈ ។ មិនមែនអញ្ចាតាវី មិនឈ្មោះ
 ថាអញ្ចាតាវីទ្រុយ មិនមែនអញ្ចាតាវីទ្រុយ មិនឈ្មោះថាអញ្ចាតាវី ។

- (៤) ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសោ-
 តិទ្រុយ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាយានិ-
 ទ្រុយ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាជីវិទ្រុយ ។
- ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាកាយទ្រុយ ។
- ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាមនិទ្រុយ ។
- ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាឥតិទ្រុយ ។
- ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាបុរិសិទ្រុយ ។
- ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាជីវិតិទ្រុយ ។
- ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសុខិទ្រុយ ។
- ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាទុកិទ្រុយ ។ ចក្ខុ
 ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសោមនស្សិទ្រុយ ។

គំន្រ្តិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

ចក្កំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា នោមនស្សន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ឧបេក្កន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា សន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ចក្កន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា វិរិយន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា
 សត្តន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា សមាធិ-
 ន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា បញ្ញន្ទ្រិយំ ។
 ចក្កំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញតញ្ញស្សាមិត្តន្ទ្រិយំ ។
 ចក្កំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ចក្ក-
 ន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិន្ទ្រិយំ ។ សោតំ សោ-
 តន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ សោតំ
 សោតន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិន្ទ្រិយំ ។ យានំ
 យានិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ យានំ
 យានិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិន្ទ្រិយំ ។ ជីវិតំ
 ជីវិតន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញតារិន្ទ្រិយំ ។ កាយោ កាយិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិន្ទ្រិយំ ។

តន្ត្រីយយមក បណ្ណត្តិវិរៈ ខ្មែរស

ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាទោមនស្សន្ទ្រិយ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាឧបេក្ខន្ទ្រិយ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសទ្ធិន្ទ្រិយ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាវិវិយន្ទ្រិយ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសតិទ្រិយ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសមាធិទ្រិយ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាបញ្ញាទ្រិយ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអនន្តតណ្ហា-
 ស្សាមតិទ្រិយ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាអញ្ញាទ្រិយ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្រិយ ។ សោតៈ ឈ្មោះថាសោតិទ្រិយ តន្ត្រីយ
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ សោតៈ ឈ្មោះថា
 សោតិទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្រិយ ។ យានៈ
 ឈ្មោះថាយានិទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។
 យានៈ ឈ្មោះថាយានិទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភា-
 រិទ្រិយ ។ ជិត្ត ឈ្មោះថាជិត្តិទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្រិយ ។
 កាយ ឈ្មោះថាកាយិទ្រិយ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ តន្ត្រីយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្រិយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

មនោ មន្ត្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។ ឥត្តិ ឥត្តិវិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យា ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។
 បុរិសោ បុរិសិវិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។ ជីវិតំ ជីវិតិវិទ្ធរិយំ
 ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិ-
 ទ្ធរិយំ ។ សុខំ សុខិវិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។ ទុក្ខំ ទុក្ខិវិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។ នោម-
 នស្សំ នោមនស្សិវិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិយំ ។
 បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។ នោមនស្សំ
 នោមនស្សិវិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។ ឧបេក្កា ឧបេក្កិ-
 វិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។ សទ្ធា សទ្ធិវិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិ-
 វិទ្ធរិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិទ្ធរិយំ ។ វិរិយំ
 វិរិយិវិទ្ធរិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មនៈ ឈ្មោះថាមន្ត្រិយ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។
ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាការីន្ទ្រិយ ។ ឥត្ថិ ឈ្មោះថាឥត្ថិន្ទ្រិយ
ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះ
ថាអញ្ញាការីន្ទ្រិយ ។ បុរិសៈ ឈ្មោះថាបុរិសិន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ
ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាការី-
ន្ទ្រិយ ។ ជីវិត ឈ្មោះថាជីវិតន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុ-
ន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាការីន្ទ្រិយ ។ សុខៈ
ឈ្មោះថាសុខិន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។
ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាការីន្ទ្រិយ ។ ទុក្ខៈ ឈ្មោះថាទុក្ខិន្ទ្រិយ
ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះ
ថាអញ្ញាការីន្ទ្រិយ ។ សោមនស្ស ឈ្មោះថាសោមនស្សិន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ
ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
អញ្ញាការីន្ទ្រិយ ។ ទោមនស្ស ឈ្មោះថាទោមនស្សិន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ ទាំង-
ឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញា-
ការីន្ទ្រិយ ។ ឧបេក្ខា ឈ្មោះថាឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះ
ថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាការីន្ទ្រិយ ។
សទ្ធា ឈ្មោះថាសទ្ធិន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។
ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាការីន្ទ្រិយ ។ វិរិយៈ ឈ្មោះថាវិរិយន្ទ្រិយ
ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយ ទាំងឡាយ

តន្ត្រីយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។ សតិ សតិវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កវិន្ទ្រ-
 យំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។ សតិ សតិ-
 វិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កវិន្ទ្រយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។ សមាធិ សមាធិវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កវិន្ទ្រយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។ បញ្ញា
 បញ្ញាវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កវិន្ទ្រយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។ អនុញ្ញាតញ្ញាស្សមីតិ អនុញ្ញាតញ្ញា-
 ស្សមីតិវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កវិន្ទ្រយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។ អញ្ញា អញ្ញាវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក-
 វិន្ទ្រយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។ អញ្ញាតាវិ
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កវិន្ទ្រយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញាវិន្ទ្រយំ ។

(៥) ន ចក្ក ន ចក្កវិន្ទ្រយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន សោតិវិន្ទ្រ-
 យំ ។ ន ចក្ក ន ចក្កវិន្ទ្រយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន យានិវិន្ទ្រ-
 យំ ។ ន ចក្ក ន ចក្កវិន្ទ្រយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិវិន្ទ្រយំ ។
 ន ចក្ក ន ចក្កវិន្ទ្រយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន កាយវិន្ទ្រយំ ។
 ន ចក្ក ន ចក្កវិន្ទ្រយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន មនិវិន្ទ្រយំ ។

ឥន្ទ្រិយបរមកៈ បណ្ឌិត្តិវរៈ ខេស

ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្ធិយ ។ សតិ ឈ្មោះថាសតិទ្ធិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
ឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភា-
រិទ្ធិយ ។ សមាធិ ឈ្មោះថាសមាធិទ្ធិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
ឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភា-
រិទ្ធិយ ។ បញ្ញា ឈ្មោះថាបញ្ញាទ្ធិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
ចក្ខុទ្ធិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្ធិយ ។
អនតាតពាស្សាមីតិ ឈ្មោះថាអនតាតពាស្សាមីតិទ្ធិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
ឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភា-
រិទ្ធិយ ។ អញ្ញា ឈ្មោះថាអញ្ញាទ្ធិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះ
ថាចក្ខុទ្ធិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្ធិយ ។
អញ្ញាភារិ ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្ធិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
ចក្ខុទ្ធិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាទ្ធិយ ។

(៥) មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិន
ឈ្មោះថាសោតិទ្ធិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយ មិនមែនពួក
ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាយានិទ្ធិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយ
មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជិវិទ្ធិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះ
ថាចក្ខុទ្ធិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាកាយិទ្ធិយ ។ មិនមែនចក្ខុ
មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាមនិទ្ធិយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ឥន្ទ្រិយំ ។
 ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បុរិសិន្ទ្រិយំ ។
 ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិតន្ទ្រិ-
 យំ ។ ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
 សុខិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិ-
 យា ន ធុត្តិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន សោមនស្សន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្កំ ន ចក្ក-
 ន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ទោមនស្សន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្កំ
 ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេត្តិន្ទ្រិយំ ។ ន
 ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ។
 ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន វិរិយន្ទ្រិយំ ។
 ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន សតិន្ទ្រិយំ ។
 ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន សមាធិន្ទ្រិ-
 យំ ។ ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចញ្ញា-
 ន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
 អនញ្ញតញ្ញសញ្ញមិត្តិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ
 ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្កំ ន ចក្កន្ទ្រិយំ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវស្ស ខេសោ

ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន សោតំ ន សោ-
តិវិន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុវិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិ-
យា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន យានំ ន យាវិន្ទ្រិយំ
ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុវិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន
អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន ជីវិតំ ន ជីវិតវិន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
បក្ខុវិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។
ន កាយោ ន កាយវិន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុ-
វិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន
មនោ ន មនវិន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុវិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន ឥត្តំ ន ឥត្ត-
វិន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុវិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា
ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន បុរិសោ ន បុរិសវិន្ទ្រិយំ ន
ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុវិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតា-
វិន្ទ្រិយំ ។ ន ជីវិតំ ន ជីវិតវិន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុវិន្ទ្រិ-
យំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន សុខំ
ន សុខវិន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុវិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ន ទុក្ខំ ន
 ទុក្ខិទ្ធិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កទ្ធិយំ ។ បេ ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ន សោមនស្សំ ន
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កទ្ធិយំ ។ បេ ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ន ទោមនស្សំ ន
 ទោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កទ្ធិយំ ។ បេ ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ន ឧបេក្ខា ន ឧបេ-
 ក្ខិទ្ធិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កទ្ធិយំ ។ បេ ។ ន ឥ-
 ន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ន សទ្ធា ន សទ្ធិទ្ធិ-
 យំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កទ្ធិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន
 អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ន វិរិយំ ន វិរិយិទ្ធិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
 ចក្កទ្ធិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។
 ន សតិ ន សតិទ្ធិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កទ្ធិយំ
 ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ន សមាធិ ន
 សមាធិទ្ធិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កទ្ធិយំ ។ បេ ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ន បញ្ញា ន បញ្ញិទ្ធិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រៀម ។ មិនមែនទុក្ខ មិន
 ឈ្មោះថាទុក្ខត្រៀម មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រៀម ។ បេ ។
 មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រៀម ។ មិនមែនសោមនស្ស
 មិនឈ្មោះថាសោមនស្សត្រៀម មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុត្រៀម ។ បេ ។ មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រៀម មិន
 មែនទោមនស្ស មិនឈ្មោះថាទោមនស្សត្រៀម មិនមែនពួកត្រៀម មិន
 ឈ្មោះថាចក្ខុត្រៀម ។ បេ ។ មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាអញ្ញា-
 តាវិទ្រៀម ។ មិនមែនឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខុត្រៀម មិនមែនពួក
 ត្រៀម មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រៀម ។ បេ ។ មិនមែនពួកត្រៀម មិន
 ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រៀម ។ មិនមែនសិទ្ធា មិនឈ្មោះថាសិទ្ធិត្រៀម
 មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រៀម ។ បេ ។ មិនមែនពួកត្រៀម
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រៀម ។ មិនមែនវិវិយៈ មិនឈ្មោះថាវិវិយត្រៀម
 មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រៀម ។ បេ ។ មិនមែនពួកត្រៀម
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រៀម ។ មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាសតិត្រៀម
 មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រៀម ។ បេ ។ មិនមែនពួកត្រៀម
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រៀម ។ មិនមែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាសមាធិត្រៀម
 មិនមែនពួកត្រៀម មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រៀម ។ បេ ។ មិនមែនពួកត្រៀម
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រៀម ។ មិនមែនបញ្ញា មិនឈ្មោះថាបញ្ញាត្រៀម

តន្ត្រីយយមកេ បណ្ណត្តវរស្ស ឧទ្ទេសោ

ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន
 អញ្ញតាវន្ទ្រិយំ ។ ន អនញ្ញតញ្ញស្នាមីតិ ន អនញ្ញ-
 តញ្ញស្នាមីតិន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ
 ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតាវន្ទ្រិយំ ។ ន អញ្ញ
 ន អញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតាវន្ទ្រិយំ ។ ន អញ្ញតាវ ន
 អញ្ញតាវន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញន្ទ្រិយំ ។

(៦) ចក្ក ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ^(១) ។

សោតំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា សោតិន្ទ្រិយំ ។ យានំ
 ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា យានិន្ទ្រិយំ ។ ជីវិតំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យា ជីវិតិន្ទ្រិយំ ។ កាយោ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា កាយ-
 ិន្ទ្រិយំ ។ មនោ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា មនិន្ទ្រិយំ ។ ឥត្តិ
 ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ឥត្តិន្ទ្រិយំ ។ បុរិសោ ឥន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា បុរិសិន្ទ្រិយំ ។ ជីវិតំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា
 ជីវិតិន្ទ្រិយំ ។ សុខំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា សុខិ-
 ន្ទ្រិយំ ។ ទុក្ខំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ។

១ ម. ចក្ក ។ ឯក្ខ បព្វេ សោតិន្ទ្រិយាទីសុ ឯសេវ សយោ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្ថិវៈ ឧទ្ទេស

មិនមែនពួកគ្រូនិយ មិនឈ្មោះថាចក្រនិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកគ្រូនិយ
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវនិយ ។ មិនមែនអនពាតពាស្សាមិគី មិនឈ្មោះ
 ថាអនពាតពាស្សាមិគីនិយ មិនមែនពួកគ្រូនិយ មិនឈ្មោះថាចក្រនិយ
 ។ បេ ។ មិនមែនពួកគ្រូនិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវនិយ ។ មិនមែន
 អញ្ញាតាវនិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវនិយ មិនមែនពួកគ្រូនិយ មិនឈ្មោះថាចក្រនិយ
 ។ បេ ។ មិនមែនពួកគ្រូនិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវនិយ ។ មិនមែន
 អញ្ញាតាវនិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវនិយ មិនមែនពួកគ្រូនិយ មិនឈ្មោះ
 ថាចក្រនិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកគ្រូនិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវនិយ ។

(៦) ចក្រ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ចក្រនិយ ។ សោតៈ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 សោតនិយ ។ យានៈ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះ
 ថាយាននិយ ។ ជីវ្ហ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ជីវ្ហនិយ ។ កាយ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 កាយនិយ ។ មនៈ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះ
 ថាមននិយ ។ ឥតិ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ឥតិនិយ ។ បុរិសៈ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 បុរិសនិយ ។ ជីវិត ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ជីវិតនិយ ។ សុខៈ ឈ្មោះថាគ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសុខៈ-
 និយ ។ ទុកៈ ឈ្មោះថា គ្រូនិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាទុក្ខនិយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា សោមនស្សឥន្ទ្រិយំ ។
 នោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា នោមនស្សឥន្ទ្រិយំ ។ ឧបេ-
 ក្ខា ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ឧបេក្ខឥន្ទ្រិយំ ។ សទ្ធា ឥន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ វិរិយំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា វិរិយ-
 ឥន្ទ្រិយំ ។ សតិ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា សតិន្ទ្រិយំ ។ សមា-
 ធិ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា សមាធិន្ទ្រិយំ ។ បញ្ញា ឥន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា បញ្ញាន្ទ្រិយំ ។ អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិ ឥន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមីតិន្ទ្រិយំ ។ អញ្ញំ ឥន្ទ្រិ-
 យំ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញន្ទ្រិយំ ។ អញ្ញាតារិ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យា អញ្ញាតារិន្ទ្រិយំ ។

(៧) ន ចក្កំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ក-
 ឥន្ទ្រិយំ^(១) ។ ន សោតំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន សោ-
 តិន្ទ្រិយំ ។ ន យានំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន យា-
 និន្ទ្រិយំ ។ ន ជិក្ខុំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ជិក្ខុន្ទ្រិ-
 យំ ។ ន កាយោ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន កា-
 យិន្ទ្រិយំ ។ ន មនោ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា

---

១ ម. ន ចក្កំ ។ ឯត្ថ បព្វេ ន សោតិន្ទ្រិយាទីសុ ឯសេវី នយោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្ស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសោម-
 នស្សន្ទ្រិយ ។ ខោមនស្ស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាខោមនស្សន្ទ្រិយ ។ ឧបេក្ខា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំង
 ឡាយ ឈ្មោះថាឧបេក្ខន្ទ្រិយ ។ សទ្ធា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ-
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសទ្ធិន្ទ្រិយ ។ វិរិយៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ-
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាវិរិយន្ទ្រិយ ។ សតិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំង-
 ឡាយ ឈ្មោះថាសតិន្ទ្រិយ ។ សមាធិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសមាធិន្ទ្រិយ ។ បញ្ញា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាបញ្ញន្ទ្រិយ ។ អនញ្ញតពាស្សាមីតិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអនញ្ញតពាស្សាមីតិន្ទ្រិយ ។ អញ្ញៈ ឈ្មោះ
 ថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញន្ទ្រិយ ។ អញ្ញាភារី ឈ្មោះ
 ថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិន្ទ្រិយ ។

[៧] មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ មិនមែនសោតៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោតន្ទ្រិយ ។ មិនមែនយានៈ មិនឈ្មោះ
 ថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាយានន្ទ្រិយ ។ មិនមែន
 ជីវ្ហា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវ្ហាន្ទ្រិយ ។
 មិនមែនកាយ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 កាយន្ទ្រិយ ។ មិនមែនមនៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ ខេស

មិនឈ្មោះថាមន្ត្រិយ ។ មិនមែនគតិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែន
 ពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ។ មិនមែនបុរិសៈ មិនឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបុរិស្ត្រិយ ។ មិនមែនជីវិត
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវិត្រិយ ។
 មិនមែនសុខ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 សុខ្រិយ ។ មិនមែនទុក្ខ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាទុក្ខ្រិយ ។ មិនមែនសោមនស្ស មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោមនស្ស្រិយ ។ មិនមែន
 ពោមនស្ស មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ពោមនស្ស្រិយ ។ មិនមែនឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែន
 ពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខ្រិយ ។ មិនមែនសត្វ មិនឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសត្វ្រិយ ។ មិនមែនវិយៈ
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាវិយ្រិយ ។
 មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 សតិ្រិយ ។ មិនមែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាសមាធិ្រិយ ។ មិនមែនបញ្ញា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបញ្ញា្រិយ ។ មិនមែនអនត្តាតញ្ញាស្សាមីតិ
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអនត្តាតញ្ញាស្សា-
 មីតិ្រិយ ។ មិនមែនអញ្ញា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន អត្តិក្រិយំ ។ ន អត្តិក្រិយា ក្រិយំ ន ក្រិយា
ន អត្តិក្រិយា ក្រិយំ ។

[៨] ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា សោក្រិយំ^(១) ។
ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា យានិក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ
ក្រិយា ជីវិក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា កាយិក្រិ-
យំ ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា មនិក្រិយំ ។ ចក្ក
ក្រិយំ ក្រិយា កតិក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា
បុរិសិក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា ជីវិតិ-
ក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា សុខិក្រិយំ ។
ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា ធុក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ
ក្រិយា សោមនស្សិក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ
ក្រិយា នោមនស្សិក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ
ក្រិយា ឧបេក្កិក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា
សទ្ធិក្រិយា ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា វិរិយិ-
ក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា សតិ-
ក្រិយំ ។ ចក្ក ក្រិយំ ក្រិយា សមាធិក្រិយំ ។

១ ម. សោតំ ។ ឯត្ថ បព្វេ យានិក្រិយាទីសុ ឯសេវី នយោ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនឈ្មោះថាអញ្ញត្រ័យ ។ មិនមែនអញ្ញាតាវី មិនឈ្មោះថាឥត្រ័យ
មិនមែនពួកឥត្រ័យ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវីត្រ័យ ។

(៨) ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
សោត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
យានីត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះ
ថាជីវិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
កាយត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
មនីត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
ឥត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
បុរិសិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
ជីវិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
សុខិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
ទុក្ខិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
សោមនស្សិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះ
ថាទោមនស្សិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះ
ថាឧបេក្ខិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
សទ្ធិត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថាវិវិ-
ត្រ័យ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសត្រ័យ ។
ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥត្រ័យ ឥត្រ័យទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសមាធិត្រ័យ ។

គន្ថិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

ចក្កុ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា បញ្ញាឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញាតញ្ញាស្សាមឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញាតាឥន្ទ្រិយំ ។ សោតំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាឥន្ទ្រិយំ ។
 យានំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាឥន្ទ្រិយំ ។ ជិវិតំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាឥន្ទ្រិយំ ។
 កាយោ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញាតាឥន្ទ្រិយំ ។ មនោ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កុ-
 ឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាឥន្ទ្រិយំ ។ ឥត្ថំ ឥន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាឥន្ទ្រិ-
 យំ ។ បុរិសោ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាឥន្ទ្រិយំ ។ ជីវិតំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាឥន្ទ្រិយំ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តវារៈ ខ្មែរស៍

ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាបញ្ញាឥន្ទ្រិយ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអនន្តាតពាស្យា-
 មីតិឥន្ទ្រិយ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 អញ្ញាឥន្ទ្រិយ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 អញ្ញាតាវិឥន្ទ្រិយ ។ សោតៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាចក្ខុឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតា-
 វិឥន្ទ្រិយ ។ យានៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះ
 ថាចក្ខុឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិឥន្ទ្រិយ ។
 ដីកា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិឥន្ទ្រិយ ។ កាយ ឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំង-
 ឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិឥន្ទ្រិយ ។ មនៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយ
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះ
 ថាអញ្ញាតាវិឥន្ទ្រិយ ។ ឥតិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាចក្ខុឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតា-
 វិឥន្ទ្រិយ ។ បុរិសៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះ
 ថាចក្ខុឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតា-
 វិឥន្ទ្រិយ ។ ដីវិត ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ចក្ខុឥន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិឥន្ទ្រិយ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សុខំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ធុត្តំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ
 ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ គោមនស្សំ
 ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញ-
 តារិទ្ធិយំ ។ គោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិ-
 យំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ ឧបេក្ខា
 ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញ-
 តារិទ្ធិយំ ។ សទ្ធា ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ
 ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ វិរិយំ ឥន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។
 សតិ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ សមាធិ ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។
 ចញ្ញា ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញតារិទ្ធិយំ ។ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ឥន្ទ្រិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សុខៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិនិយ ។ ទុក្ខៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិនិយ ។ សោមនស្ស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំង-
 ឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញ-
 តារិទ្ធិនិយ ។ ភោមនស្ស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះ
 ថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិនិយ ។
 ឧបេក្ខា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិនិយ ។ សទ្ធា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិនិយ ។ វិរិយៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញតារិ-
 ទ្ធិនិយ ។ សតិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិនិយ ។
 សមាធិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិនិយ ។ បញ្ញា ឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំង-
 ឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិនិយ ។ អនពាគពាស្សមិត្ត ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណតិវាស្ស ឧទ្ទេសោ

ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អត្ថាតារីន្ទ្រិយំ ។
អត្ថា ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា
អត្ថាតារីន្ទ្រិយំ ។ អត្ថាតារី ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក-
ន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយា អត្ថន្ទ្រិយំ ។

(៧) ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន សោ-
តិន្ទ្រិយំ^(១) ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
យានិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
ដីនិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
កាយិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
មនិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
ឥតិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
បុរិសិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា
ន ដីតិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា
ន សុខិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ។ ន ចក្ក ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា

---

១ ម. ន លោត ។ ឯត បពោ ន យានិនិយាទីស ឯសេវី នយោ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណតិវរៈ ខទ្ទេស

ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ។ អញ្ញាតាវិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំង-
 ឡាយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ។ អញ្ញាតាវិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ។

(៧) មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាសោតន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាយានន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះ
 ថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវិតន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាកាយន្ទ្រិយ ។
 មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា មនិ-
 ន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិន
 ឈ្មោះថាតតិឥន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបុរិសន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវិតន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះ
 ថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសុខិន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាទុក្ខិន្ទ្រិយ ។ មិន
 មែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោ-
 មនស្សន្ទ្រិយ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ទោមនស្សីន្ទ្រិយំ ។ ន បក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ
ន ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ។ ន បក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ
ន ឥន្ទ្រិយា ន សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ ន បក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ
ន ឥន្ទ្រិយា ន វិវិយន្ទ្រិយំ ។ ន បក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ
ន ឥន្ទ្រិយា ន សតិន្ទ្រិយំ ។ ន បក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ
ន ឥន្ទ្រិយា ន សមាធិន្ទ្រិយំ ។ ន បក្ខុ ន
ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញន្ទ្រិយំ ។ ន បក្ខុ ន
ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន អនត្តាភវន្តស្មាមតិន្ទ្រិយំ ។
ន បក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញន្ទ្រិយំ ។ ន
បក្ខុ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាភវន្តន្ទ្រិយំ ។ ន
សោតំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាភវន្តន្ទ្រិយំ ។ ន យានំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន
ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញា-
ភវន្តន្ទ្រិយំ ។ ន ជិវិតំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុន្ទ្រិ-
យំ ។ បេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាភវន្តន្ទ្រិយំ ។ ន
កាយោ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុន្ទ្រិយំ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនឈ្មោះថាទោមនស្សទ្រុឌ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខទ្រុឌ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះ
 ថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសទ្ធិទ្រុឌ ។ មិនមែនចក្ខុ
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាវិវិយទ្រុឌ ។
 មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 សតិទ្រុឌ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាសមាធិទ្រុឌ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបញ្ញាទ្រុឌ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអនពាតពាស្សមីតិទ្រុឌ ។
 មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថា ឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះ
 ថាអញ្ញាទ្រុឌ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រុឌ ។ មិនមែនសោតៈ មិនឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុឌ ។ បេ ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រុឌ ។ មិនមែនឃានៈ មិន
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុឌ ។ បេ ។
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រុឌ ។ មិនមែនជីវ្ហ មិន
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុឌ ។ បេ ។
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រុឌ ។ មិនមែនកាយ មិន
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុឌ ។ បេ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស ទទ្ទេសោ

ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន មនោ ន
ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ មេ ។
ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន ឥត្ថំ ន
ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ មេ ។ ន
ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន បុរិសោ ន ឥន្ទ្រិ-
យំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ មេ ។ ន ឥន្ទ្រិ-
យា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន ជីវិតំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន
ឥន្ទ្រិយោ ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ មេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន
អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន សុខំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន
ចក្កន្ទ្រិយំ ។ មេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។
ន ធុត្តំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ
។ មេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន សោ-
មនស្សំ ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ មេ ។
ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន ទោមនស្សំ ន
ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ មេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា
ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ន ឧបេក្ខា ន ឥន្ទ្រិយំ ន ឥន្ទ្រិយា
ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ មេ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន សទ្ធា ន សង្គ្រិយំ ន សង្គ្រិយោ ន ចក្កសង្គ្រិយំ
 ។ បេ ។ ន សង្គ្រិយោ ន អត្តាភារិសង្គ្រិយំ ។ ន
 រិយំ ន សង្គ្រិយំ ន សង្គ្រិយោ ន ចក្កសង្គ្រិយំ ។ បេ ។
 ន សង្គ្រិយោ ន អត្តាភារិសង្គ្រិយំ ។ ន សតិ ន សង្គ្រិយំ
 ន សង្គ្រិយោ ន ចក្កសង្គ្រិយំ ។ បេ ។ ន សង្គ្រិយោ
 ន អត្តាភារិសង្គ្រិយំ ។ ន សមាធិ ន សង្គ្រិយំ ន សង្គ្រិយោ
 ន ចក្កសង្គ្រិយំ ។ បេ ។ ន សង្គ្រិយោ ន អត្តាភារិសង្គ្រិយំ ។
 ន ចត្តា ន សង្គ្រិយំ ន សង្គ្រិយោ ន ចក្កសង្គ្រិយំ ។ បេ ។
 ន សង្គ្រិយោ ន អត្តាភារិសង្គ្រិយំ ។ ន អនន្តតន្តស្ម័-
 មីតិ ន សង្គ្រិយំ ន សង្គ្រិយោ ន ចក្កសង្គ្រិយំ ។ បេ ។ ន
 សង្គ្រិយោ ន អត្តាភារិសង្គ្រិយំ ។ ន អញ្ញំ ន សង្គ្រិយំ ន
 សង្គ្រិយោ ន ចក្កសង្គ្រិយំ ។ បេ ។ ន សង្គ្រិយោ ន អត្តា-
 ភារិសង្គ្រិយំ ។ ន អត្តាភារិ ន សង្គ្រិយំ ន សង្គ្រិយោ
 ន ចក្កសង្គ្រិយំ ។ បេ ។ ន សង្គ្រិយោ ន អញ្ញសង្គ្រិយំ ។

អភិធម្មបិដក ឃោកៈ

មិនមែនស្នា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ ។
 មិនមែនវិរិយៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ ។
 មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុ-
 ន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ ។ មិន
 មែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ ។
 មិនមែនបញ្ញា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ ។
 មិនមែនអនតាតស្សាមីតិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 អញ្ញាតារិន្ទ្រិយ ។ មិនមែនអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះ
 ថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ ។ មិនមែនអញ្ញាតារិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនមែន
 ពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

និទ្ទេសវិញ្ញា

[១០] ចក្កុ ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ
 ចក្កុ ន ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុចេវ ចក្កុន្ទ្រិ-
 យក្ក ។ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុតិ ។ អាមន្តា ។ សោតំ
 សោតំន្ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វសោតំ តណ្ហាសោតំ សោតំ ន
 សោតំន្ទ្រិយំ សោតំន្ទ្រិយំ សោតកោវ សោតំន្ទ្រិយក្ក ។
 សោតំន្ទ្រិយំ សោតន្តិ ។ អាមន្តា ។ យានំ យានិន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ យានិន្ទ្រិយំ យានន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ជិក្ខុ ជិក្ខុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ជិក្ខុន្ទ្រិយំ ជិក្ខុតិ ។
 អាមន្តា ។ កាយោ កាយិន្ទ្រិយន្តិ ។ កាយិន្ទ្រិយំ
 វេបេត្វា អវសេសា កាយោ^(១) ន កាយិន្ទ្រិយំ កា-
 យិន្ទ្រិយំ កាយោ ចេវ កាយិន្ទ្រិយក្ក ។ កាយិន្ទ្រិ-
 យំ កាយោតិ ។ អាមន្តា ។ មនោ មនិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ មនិន្ទ្រិយំ មនោតិ ។ អាមន្តា ។

[១១] ឥត្ថិ ឥត្ថិន្ទ្រិយន្តិ ។ លោ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ឥត្ថិតិ ។ លោ ។ បុរិសោ បុរិសិន្ទ្រិយន្តិ ។ លោ ។
 បុរិសិន្ទ្រិយំ បុរិសោតិ ។ លោ ។ ជីវិតំ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ជីវិតន្តិ ។ អាមន្តា ។

---

១ ឧ. ឯត្ថន្តរេ កាយោតិ ទិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

និទ្ទេសវារៈ

(១០) ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ ទិព្វចក្ខុ ចញ្ញាចក្ខុ
 ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុ
 ផង ចក្ខុន្ទ្រិយផង ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាចក្ខុប្តូ ។ អើ ។ សោតៈ
 ឈ្មោះថាសោត្តន្ទ្រិយប្តូ ។ ទិព្វសោតៈ តណ្ហាសោតៈ ឈ្មោះថា
 សោតៈ មិនឈ្មោះថាសោត្តន្ទ្រិយទេ ឯសោត្តន្ទ្រិយ ទើបឈ្មោះថា
 សោតៈផង សោត្តន្ទ្រិយផង ។ សោត្តន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាសោតៈប្តូ ។
 អើ ។ ឃានៈ ឈ្មោះថាឃាន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ឃាន្ទ្រិយ ឈ្មោះ
 ថាឃានៈប្តូ ។ អើ ។ ជីវ្ហ ឈ្មោះថាជីវ្ហន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ជីវ្ហន្ទ្រិយ
 ឈ្មោះថាជីវ្ហប្តូ ។ អើ ។ កាយ ឈ្មោះថាកាយ្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកធម៌
 ដ៏សេស លើកតែកាយ្ទ្រិយចេញ ឈ្មោះថាកាយ មិនឈ្មោះថា
 កាយ្ទ្រិយទេ ឯកាយ្ទ្រិយ ទើបឈ្មោះថាកាយផង កាយ្ទ្រិយផង ។
 កាយ្ទ្រិយ ឈ្មោះថាកាយប្តូ ។ អើ ។ មនៈ ឈ្មោះថាមន្ទ្រិយ
 ប្តូ ។ អើ ។ មន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាមនៈប្តូ ។ អើ ។

(១១) ឥត្តិ ឈ្មោះថាឥត្តិន្ទ្រិយប្តូ ។ មិនមែនទេ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ
 ឈ្មោះថាឥត្តិប្តូ ។ មិនមែនទេ ។ បុរិសៈ ឈ្មោះថាបុរិស្ទ្រិយប្តូ ។
 មិនមែនទេ ។ បុរិស្ទ្រិយ ឈ្មោះថាបុរិសៈប្តូ ។ មិនមែនទេ ។ ជីវិត
 ឈ្មោះថាជីវិត្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ជីវិត្ទ្រិយ ឈ្មោះថាជីវិតប្តូ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១២) សុខំ សុខិន្ទ្រ័យន្តិ ។ អាមន្តា ។ សុខិ-
 ទ្រ័យំ សុខន្តិ ។ អាមន្តា ។ ទុក្ខំ ទុក្ខិន្ទ្រ័យន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ទុក្ខិទ្រ័យំ ទុក្ខន្តិ ។ អាមន្តា ។ សោ-
 មនស្សំ សោមនស្សិន្ទ្រ័យន្តិ ។ អាមន្តា ។ សោម-
 នស្សិទ្រ័យំ សោមនស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ នោមនស្សំ
 នោមនស្សិន្ទ្រ័យន្តិ ។ អាមន្តា ។ នោមនស្សិទ្រ័យំ
 នោមនស្សន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឧបេក្ខា ឧបេក្ខិន្ទ្រ័-
 យន្តិ ។ ឧបេក្ខិទ្រ័យំ បេក្ខា អវសេសា ឧបេក្ខា
 ឧបេក្ខា ន ឧបេក្ខិទ្រ័យំ ឧបេក្ខិទ្រ័យំ ឧបេក្ខា ចេវ
 ឧបេក្ខិទ្រ័យញ្ច ។ ឧបេក្ខិទ្រ័យំ ឧបេក្ខាតិ ។ អាមន្តា ។

(១៣) សទ្ធា សទ្ធិន្ទ្រ័យន្តិ ។ អាមន្តា ។ សទ្ធិ-
 ទ្រ័យំ សទ្ធាតិ ។ អាមន្តា ។ វិរិយំ វិរិយិន្ទ្រ័យន្តិ ។
 អាមន្តា ។ វិរិយិទ្រ័យំ វិរិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ សតិ
 សតិន្ទ្រ័យន្តិ ។ អាមន្តា ។ សតិទ្រ័យំ សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ សមាធិ សមាធិន្ទ្រ័យន្តិ ។ អាមន្តា ។
 សមាធិទ្រ័យំ សមាធិតិ ។ អាមន្តា ។ បញ្ញា បញ្ញា-
 ទ្រ័យន្តិ ។ អាមន្តា ។ បញ្ញិទ្រ័យំ បញ្ញាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១២] សុខៈ ឈ្មោះថាសុខ្យន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។ សុខ្យន្ត្រីយ
ឈ្មោះថាសុខៈប្ប ។ អើ ។ ទុក្ខៈ ឈ្មោះថាទុក្ខ្យន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។
ទុក្ខ្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថាទុក្ខៈប្ប ។ អើ ។ សោមនស្ស ឈ្មោះថាសោម-
នស្ស្យន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។ សោមនស្ស្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថាសោមនស្សប្ប ។
អើ ។ ទោមនស្ស ឈ្មោះថាទោមនស្ស្យន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។ ទោម-
នស្ស្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថាទោមនស្សប្ប ។ អើ ។ ឧបេក្ខា ឈ្មោះថា
ឧបេក្ខ្យន្ត្រីយប្ប ។ ពួកធម៌ ដ៏សេស លើកតែឧបេក្ខ្យន្ត្រីយចេញ ឈ្មោះ
ថាឧបេក្ខា ឯឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខ្យន្ត្រីយទេ ឧបេក្ខ្យន្ត្រីយ ទើប
ឈ្មោះថាឧបេក្ខាផង ឧបេក្ខ្យន្ត្រីយផង ។ ឧបេក្ខ្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថា
ឧបេក្ខាប្ប ។ អើ ។

[១៣] សទ្ធា ឈ្មោះថាសទ្ធា្យន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។ សទ្ធា្យន្ត្រីយ
ឈ្មោះថាសទ្ធាប្ប ។ អើ ។ វិរិយៈ ឈ្មោះថាវិរិយ្យន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។
វិរិយ្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថាវិរិយៈប្ប ។ អើ ។ សតិ ឈ្មោះថាសតិ្យន្ត្រីយប្ប ។
អើ ។ សតិ្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថាសតិប្ប ។ អើ ។ សមាធិ ឈ្មោះថាសមា-
ធិ្យន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។ សមាធិ្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថាសមាធិប្ប ។ អើ ។ បញ្ញា
ឈ្មោះថាបញ្ញា្យន្ត្រីយប្ប ។ អើ ។ បញ្ញា្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថាបញ្ញាប្ប ។ អើ ។

តម្រៀមយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

(១២) អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ អនញ្ញតញ្ញស្សាមី-
 តិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រ្ទិយំ
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញំ អញ្ញទ្រ្ទិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញទ្រ្ទិយំ អញ្ញនិ ។ អាមន្តា ។
 អញ្ញាតាវិ អញ្ញាតាវិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ អញ្ញាតា-
 វិទ្រ្ទិយំ អញ្ញាតាវិតិ ។ អាមន្តា ។

(១៥) ន ចក្កំ ន ចក្កទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ចក្កទ្រ្ទិយំ ន ចក្កតិ ។ ទិព្វចក្កំ បញ្ញាចក្កំ ន
 ចក្កទ្រ្ទិយំ ចក្កំ ចក្កញ្ច ចក្កទ្រ្ទិយញ្ច វេយ្យា អវ-
 សេសា ន ចេវ ចក្កំ ន ច ចក្កទ្រ្ទិយំ ។ ន សោតំ
 ន សោតិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សោតិទ្រ្ទិយំ ន
 សោតន្តិ ។ ទិព្វសោតំ តណ្ហាសោតំ ន សោតិទ្រ្ទិយំ
 សោតំ សោតញ្ច សោតិទ្រ្ទិយញ្ច វេយ្យា អវសេសា
 ន ចេវ សោតំ ន ច សោតិទ្រ្ទិយំ ។ ន យានំ ន
 យានិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន យានិទ្រ្ទិយំ ន យានន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន ជិញ្ចំ ន ជិញ្ចិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ជិញ្ចិទ្រ្ទិ-
 យំ ន ជិញ្ចតិ ។ អាមន្តា ។ ន កាយោ ន កាយិទ្រ្ទិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន កាយិទ្រ្ទិយំ ន កាយោតិ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

[១៤] អនត្តាភិស្សាមិត្តិ ឈ្មោះថាអនត្តាភិស្សាមិត្តិទ្រុយ
 ប្តូ ។ អើ ។ អនត្តាភិស្សាមិត្តិទ្រុយ ឈ្មោះថាអនត្តាភិស្សាមិត្តិ
 ប្តូ ។ អើ ។ អត្តា ឈ្មោះថាអត្តាទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ អត្តាទ្រុយ
 ឈ្មោះថាអត្តាប្តូ ។ អើ ។ អត្តាភិវិ ឈ្មោះថាអត្តាភិវិទ្រុយប្តូ ។
 អើ ។ អត្តាភិវិទ្រុយឈ្មោះថា អត្តាភិវិប្តូ ។ អើ ។

[១៥] មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិន
 មែនចក្ខុទ្រុយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុប្តូ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ មិនឈ្មោះ
 ថាចក្ខុទ្រុយទេ ឈ្មោះថាចក្ខុតៃប្តុណ្ណោះ ពួកធម៌ ដ៏សេស វៀរលែង
 តៃចក្ខុ និងចក្ខុទ្រុយចេញ មិនឈ្មោះថាចក្ខុផង មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយ
 ផង ។ មិនមែនសោតៈ មិនឈ្មោះថាសោតៈទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិន
 មែនសោតៈទ្រុយ មិនឈ្មោះថាសោតៈប្តូ ។ ទិព្វសោតៈ គណ្ណាសោតៈ
 មិនឈ្មោះថាសោតៈទ្រុយទេ ឈ្មោះថាសោតៈតៃប្តុណ្ណោះ ពួកធម៌ ដ៏
 សេស វៀរលែងតៃសោតៈ និងសោតៈទ្រុយចេញ មិនឈ្មោះថាសោតៈ
 ផង មិនឈ្មោះថាសោតៈទ្រុយផង ។ មិនមែនឃានៈ មិនឈ្មោះថា
 ឃានៈទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនឃានៈទ្រុយ មិនឈ្មោះថាឃានៈ
 ប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនជីវ្ហា មិនឈ្មោះថាជីវ្ហាទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិន
 មែនជីវ្ហាទ្រុយ មិនឈ្មោះថាជីវ្ហាប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនកាយ មិនឈ្មោះ
 ថាកាយទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនកាយទ្រុយ មិនឈ្មោះថាកាយប្តូ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាយិន្ទ្រិយំ វេទេត្វា អវសេសា ន កាយិន្ទ្រិយំ
 កាយោ កាយញ្ច កាយិន្ទ្រិយញ្ច វេទេត្វា អវសេសា
 ន ចេវ កាយោ ន ច កាយិន្ទ្រិយំ ។ ន មនោ
 ន មនិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន មនិន្ទ្រិយំ ន
 មនោតិ ។ អាមន្តា ។

(១៦) ន ឥត្តំ ន ឥត្តិន្ទ្រិយន្តិ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន
 ឥត្តំ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ឥត្តញ្ច ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច វេទេត្វា អវសេសា
 ន ចេវ ឥត្តំ ន ច ឥត្តិន្ទ្រិយំ ។ ន ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន
 ឥត្តិតិ ។ ឥត្តំ ន ឥត្តិន្ទ្រិយំ ឥត្តំ ឥត្តញ្ច ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច
 វេទេត្វា អវសេសា ន ចេវ ឥត្តំ ន ច ឥត្តិន្ទ្រិយំ ។
 ន បុរិសោ ន បុរិសិន្ទ្រិយន្តិ ។ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន បុរិ-
 សោ បុរិសិន្ទ្រិយំ បុរិសញ្ច បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច វេទេត្វា
 អវសេសា ន ចេវ បុរិសោ ន ច បុរិសិន្ទ្រិយំ ។ ន
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ន បុរិសោតិ ។ បុរិសោ ន បុរិសិន្ទ្រិយំ
 បុរិសោ បុរិសញ្ច បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច វេទេត្វា អវសេសា
 ន ចេវ បុរិសោ ន ច បុរិសិន្ទ្រិយំ ។ ន ដីវិតំ ន
 ដីវិតិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ដីវិតិន្ទ្រិយំ ន ដីវិតន្តិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែកាយទ្រុយចេញ មិនឈ្មោះថាកាយ-
 ទ្រុយទេ ឈ្មោះថាកាយតែប៉ុណ្ណោះ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
 កាយ និងកាយទ្រុយចេញ មិនឈ្មោះថាកាយផង មិនឈ្មោះថាកាយ-
 ទ្រុយផង ។ មិនមែនមនៈ មិនឈ្មោះថាមនិទ្រុយប្ត ។ អើ ។ មិន
 មែនមនិទ្រុយ មិនឈ្មោះថាមនៈប្ត ។ អើ ។

[១៦] មិនមែនឥត្តិ មិនឈ្មោះថាឥត្តិទ្រុយប្ត ។ ឥត្តិទ្រុយ មិន
 ឈ្មោះថាឥត្តិទេ ឈ្មោះថាឥត្តិទ្រុយតែប៉ុណ្ណោះ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរ
 លែងតែឥត្តិ និងឥត្តិទ្រុយចេញ មិនឈ្មោះថាឥត្តិផង មិនឈ្មោះថាឥត្តិ-
 ទ្រុយផង ។ មិនមែនឥត្តិទ្រុយ មិនឈ្មោះថាឥត្តិប្ត ។ ឥត្តិ មិនឈ្មោះ
 ថាឥត្តិទ្រុយទេ ឈ្មោះថាឥត្តិតែប៉ុណ្ណោះ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
 ឥត្តិ និងឥត្តិទ្រុយចេញ មិនឈ្មោះថាឥត្តិផង មិនឈ្មោះឥត្តិទ្រុយផង ។
 មិនមែនបុរិសៈ មិនឈ្មោះថាបុរិសិទ្រុយប្ត ។ បុរិសិទ្រុយ មិនឈ្មោះ
 ថាបុរិសៈទេ ឈ្មោះថាបុរិសិទ្រុយតែប៉ុណ្ណោះ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរ
 លែងតែបុរិសៈ និងបុរិសិទ្រុយចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈផង មិនឈ្មោះ
 ថាបុរិសិទ្រុយផង ។ មិនមែនបុរិសិទ្រុយ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈប្ត ។
 បុរិសៈ មិនឈ្មោះថាបុរិសិទ្រុយទេ ឈ្មោះថាបុរិសៈតែប៉ុណ្ណោះ ពួកធម៌
 ដ៏សេស រៀរលែងតែបុរិសៈ និងបុរិសិទ្រុយចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិ-
 សៈផង មិនឈ្មោះថាបុរិសិទ្រុយផង ។ មិនមែនជីវិត មិនឈ្មោះថាជីវិ-
 តិទ្រុយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនជីវិតិទ្រុយ មិនឈ្មោះថាជីវិតប្ត ។ អើ ។

តិរិយយមកេ បណ្ណតិវាស្ស និទ្ទេសោ

(១៧) ន សុខំ ន សុខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
 សុខិន្ទ្រិយំ ន សុខន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ទុក្ខំ ន
 ទុក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ន ទុក្ខន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន សោមនស្សំ ន សោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន សោមនស្សន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន ទោមនស្សំ ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ទោមនស្សន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន ឧបេក្ខា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧបេក្ខាតិ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
 វេបេត្វា អវសេសា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខា ឧបេ-
 ក្ខញ្ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ
 ឧបេក្ខា ន ច ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ។

(១៨) ន សទ្ធា ន សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន សទ្ធាតិ ។ អាមន្តា ។ ន វិរិយំ ន
 វិរិយិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន វិរិយិន្ទ្រិយំ ន
 វិរិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សតិ ន សតិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន សតិន្ទ្រិយំ ន សតីតិ ។ អាមន្តា ។
 ន សមាធិ ន សមាធិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន សមាធិន្ទ្រិយំ ន សមាធិតិ ។ អាមន្តា ។

តិរិយយមកៈ បណ្ឌិតិវារៈ និទ្ទេស

[១៧] មិនមែនសុខៈ មិនឈ្មោះថាសុខិទ្ធិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។
 មិនមែនសុខិទ្ធិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសុខៈប្ត ។ អើ ។ មិនមែនទុក្ខៈ
 មិនឈ្មោះថាទុក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនទុក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ទុក្ខៈប្ត ។ អើ ។ មិនមែនសោមនស្ស មិនឈ្មោះថាសោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ
 ប្ត ។ អើ ។ មិនមែនសោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោមនស្ស
 ប្ត ។ អើ ។ មិនមែនទោមនស្ស មិនឈ្មោះថាទោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយប្ត ។
 អើ ។ មិនមែនទោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាទោមនស្សប្ត ។ អើ ។
 មិនមែនឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែន
 ឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខាប្ត ។ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀវលែង
 តែឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយទេ ឈ្មោះថាឧបេក្ខាតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀវលែងតែឧបេក្ខា និងឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយចេញ
 មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខាផង មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយផង ។

[១៨] មិនមែនសទ្ធា មិនឈ្មោះថាសទ្ធិទ្ធិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ មិន
 មែនសទ្ធិទ្ធិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសទ្ធាប្ត ។ អើ ។ មិនមែនវិវិយៈ មិនឈ្មោះ
 ថាវិវិយទ្ធិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនវិវិយទ្ធិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាវិវិយៈប្ត ។ អើ ។
 មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាសតិទ្ធិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនសតិទ្ធិន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាសតិប្ត ។ អើ ។ មិនមែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាសមាធិ-
 ទ្ធិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនសមាធិទ្ធិន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសមាធិប្ត ។ អើ ។

អវិជ្ជាបិដកេ យមកំ

ន បញ្ញា ន បញ្ញាទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន បញ្ញាទ្រ្ទិយំ
ន បញ្ញាតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧) ន អនញ្ញាតញ្ញស្សប័តិ ន អនញ្ញាតញ្ញស្ស-
ប័តិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន អនញ្ញាតញ្ញស្សប័តិ-
ទ្រ្ទិយំ ន អនញ្ញាតញ្ញស្សប័តិ ។ អាមន្តា ។ ន
អញ្ញំ ន អញ្ញាទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន អញ្ញាទ្រ្ទិយំ
ន អញ្ញន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន អញ្ញាតារី ន អញ្ញាតា-
រីទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន អញ្ញាតារីទ្រ្ទិយំ ន អញ្ញា-
តារីតិ ។ អាមន្តា ។

(២០) ចក្កំ ចក្កទ្រ្ទិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កំ បញ្ញាចក្កំ
ចក្កំ ន ចក្កទ្រ្ទិយំ ចក្កទ្រ្ទិយំ ចក្កំ ចេវ ចក្កទ្រ្ទិ-
យញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា សោតិទ្រ្ទិយន្តិ ។ សោតិទ្រ្ទិយំ ឥន្ទ្រិ-
យញ្ចេវ សោតិទ្រ្ទិយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា
ន សោតិទ្រ្ទិយំ ។ ចក្កំ ចក្កទ្រ្ទិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កំ
បញ្ញាចក្កំ ចក្កំ ន ចក្កទ្រ្ទិយំ ចក្កទ្រ្ទិយំ ចក្កំ ចេវ
ចក្កទ្រ្ទិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា យានិទ្រ្ទិយន្តិ ។ យា-
និទ្រ្ទិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ចេវ យានិទ្រ្ទិយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិ-
យា ឥន្ទ្រិយា ន យានិទ្រ្ទិយំ ។ ចក្កំ ចក្កទ្រ្ទិយន្តិ ។

អភិធម្មបិណ្ឌ យមកៈ

មិនមែនបញ្ញា មិនឈ្មោះថាបញ្ញាទ្រុឌប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនបញ្ញាទ្រុឌ
មិនឈ្មោះថាបញ្ញាប្តូរ ។ អើ ។

(១៧) មិនមែនអនត្តាភពាស្សាមីតិ មិនឈ្មោះថាអនត្តាភពាស្សា-
មីតិទ្រុឌប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនអនត្តាភពាស្សាមីតិទ្រុឌ មិនឈ្មោះថា
អនត្តាភពាស្សាមីតិប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនអព្វាៈ មិនឈ្មោះថាអព្វាទ្រុឌ
ប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែនអព្វាទ្រុឌ មិនឈ្មោះថាអព្វាប្តូរ ។ អើ ។
មិនមែនអព្វាភារី មិនឈ្មោះថាអព្វាភារីទ្រុឌប្តូរ ។ អើ ។ មិនមែន
អព្វាភារីទ្រុឌ មិនឈ្មោះថាអព្វាភារីប្តូរ ។ អើ ។

(២០) ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុឌប្តូរ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះ
ថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុឌទេ ឯចក្ខុទ្រុឌ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង
ចក្ខុទ្រុឌផង ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាសោតិទ្រុឌប្តូរ ។
សោតិទ្រុឌ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង សោតិទ្រុឌផង ពួកឥន្ទ្រិយ
ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោតិទ្រុឌទេ ។ ចក្ខុ
ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុឌប្តូរ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះ
ថាចក្ខុទ្រុឌទេ ឯចក្ខុទ្រុឌ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុទ្រុឌផង ។
ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាយានិទ្រុឌប្តូរ ។ យានិទ្រុឌ ឈ្មោះថា
ឥន្ទ្រិយផង យានិទ្រុឌផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
មិនឈ្មោះថាយានិទ្រុឌទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុឌប្តូរ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្ថិវស្ស តិទ្កេសោ

ទិព្វបក្ខំ បញ្ញាបក្ខំ បក្ខំ ន បក្ខុទ្រិយំ បក្ខុទ្រិយំ
 បក្ខំ ចេវ បក្ខុទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា ជិវ្ហិទ្រិយន្តិ ។
 ជិវ្ហិទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ចេវ ជិវ្ហិទ្រិយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
 ឥន្ទ្រិយា ន ជិវ្ហិទ្រិយំ ។ បក្ខុ បក្ខុទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វ-
 បក្ខំ បញ្ញាបក្ខំ បក្ខំ ន បក្ខុទ្រិយំ បក្ខុទ្រិយំ បក្ខុ
 ចេវ បក្ខុទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា កាយិទ្រិយន្តិ ។
 កាយិទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ចេវ កាយិទ្រិយញ្ច អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន កាយិទ្រិយំ ។ បក្ខុ បក្ខុ-
 ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វបក្ខំ បញ្ញាបក្ខំ បក្ខំ ន បក្ខុទ្រិយំ
 បក្ខុទ្រិយំ បក្ខុ ចេវ បក្ខុទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា
 មនិទ្រិយន្តិ ។ មនិទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ចេវ មនិទ្រិយញ្ច
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន មនិទ្រិយំ ។

(២០) បក្ខុ បក្ខុទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វបក្ខំ បញ្ញា-
 បក្ខុ បក្ខុ ន បក្ខុទ្រិយំ បក្ខុទ្រិយំ បក្ខុ ចេវ
 បក្ខុទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា ឥត្ថិទ្រិយន្តិ ។ ឥត្ថិទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយញ្ចេវ ឥត្ថិទ្រិយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
 ឥន្ទ្រិយា ន ឥត្ថិទ្រិយំ ។ បក្ខុ បក្ខុទ្រិយន្តិ ។
 ទិព្វបក្ខំ បញ្ញាបក្ខំ បក្ខុ ន បក្ខុទ្រិយំ

តន្ត្រីបឋមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
 ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុន្ទ្រិយផង ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ជីវិត្រិយ ។ ជីវិត្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ឈ្មោះថាជីវិត្រិយផង
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវិត្រិយទេ ។
 ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
 ផង ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាកាយ្ទ្រិយ ។ កាយ្ទ្រិយ
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង កាយ្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាកាយ្ទ្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។
 ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
 ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុន្ទ្រិយផង ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ឈ្មោះថាមនិ-
 ត្រិយ ។ មនិត្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង មនិត្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាមនិត្រិយទេ ។

(២១) ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះ
 ថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥត្តិត្រិយ ។ ឥត្តិត្រិយ
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ឥត្តិត្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះ
 ថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឥត្តិត្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយ
 ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុ បេវ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា បុរិ-
 ស្ទ្រិយន្តិ ។ បុរិស្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ចេវ បុរិស្ទ្រិយញ្ច
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន បុរិស្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ
 ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ ចក្កុ ន ចក្កុន្ទ្រិ-
 យំ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុ បេវ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា
 ជីវិត្តន្ទ្រិយន្តិ ។ ជីវិត្តន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ចេវ ជីវិត្តន្ទ្រិយញ្ច
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិត្តន្ទ្រិយំ ។

(២២) ចក្កុ ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ
 ចក្កុ ន ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុ បេវ ចក្កុន្ទ្រិ-
 យញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា សុខិន្ទ្រិយន្តិ ។ សុខិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យញ្ចេវ សុខិន្ទ្រិយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា
 ន សុខិន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កុ
 បញ្ញាចក្កុ ចក្កុ ន ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុ
 បេវ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។
 ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ចេវ ទុក្ខិន្ទ្រិយញ្ច អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ ចក្កុន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ ចក្កុ ន ចក្កុន្ទ្រិ-
 យំ ចក្កុន្ទ្រិយំ ចក្កុ បេវ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯចក្ខុទ្រ័យ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុទ្រ័យផង ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ឈ្មោះថាបុរិសទ្រ័យប្ត ។ បុរិសទ្រ័យ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង បុរិសទ្រ័យ
 ផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបុរិសទ្រ័យ
 ទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ័យប្ត ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ័យទេ ឯចក្ខុទ្រ័យ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុទ្រ័យ
 ផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាជីវិតទ្រ័យប្ត ។ ជីវិតទ្រ័យ ឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយផង ជីវិតទ្រ័យផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាជីវិតទ្រ័យទេ ។

(២២) ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ័យប្ត ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះ
 ថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ័យទេ ឯចក្ខុទ្រ័យ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុ-
 ទ្រ័យផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាសុខិទ្រ័យប្ត ។ សុខិទ្រ័យ ឈ្មោះ
 ថាឥន្ទ្រិយផង សុខិទ្រ័យផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាសុខិទ្រ័យទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ័យប្ត ។ ទិព្វចក្ខុ
 បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ័យទេ ឯចក្ខុទ្រ័យ ទើប
 ឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុទ្រ័យផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាទុក្ខិទ្រ័យប្ត ។
 ទុក្ខិទ្រ័យ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ទុក្ខិទ្រ័យផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាទុក្ខិទ្រ័យទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថា
 ចក្ខុទ្រ័យប្ត ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុទ្រ័យទេ ឯចក្ខុទ្រ័យ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុទ្រ័យផង ។

តិច្ឆិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

ឥន្ទ្រិយា សោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 ឥន្ទ្រិយញោវ សោមនស្សិន្ទ្រិយញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
 ឥន្ទ្រិយា ន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ចក្កិន្ទ្រិយន្តិ ។
 ទិព្វចក្កំ បញ្ញាចក្កំ ចក្កំ ន ចក្កិន្ទ្រិយំ ចក្កិន្ទ្រិយំ
 ចក្កំ ចេវ ចក្កិន្ទ្រិយញា ។ ឥន្ទ្រិយា នោមនស្សិន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ នោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ នោមនស្សិន្ទ្រិ-
 យញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន នោមន-
 ស្សិន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ចក្កិន្ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កំ បញ្ញា-
 ចក្កំ ចក្កំ ន ចក្កិន្ទ្រិយំ ចក្កិន្ទ្រិយំ ចក្កំ ចេវ
 ចក្កិន្ទ្រិយញា ។ ឥន្ទ្រិយា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ ឧបេ-
 ក្ខិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញា អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ។

(២៣) ចក្កំ ចក្កិន្ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កំ បញ្ញាចក្កំ
 ចក្កំ ន ចក្កិន្ទ្រិយំ ចក្កិន្ទ្រិយំ ចក្កំ ចេវ ចក្កិន្ទ្រិ-
 យញា ។ ឥន្ទ្រិយា សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យញោវ សទ្ធិន្ទ្រិយញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា
 ន សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ចក្កិន្ទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វចក្កំ
 បញ្ញាចក្កំ ចក្កំ ន ចក្កិន្ទ្រិយំ ចក្កិន្ទ្រិយំ ចក្កំ
 ចេវ ចក្កិន្ទ្រិយញា ។ ឥន្ទ្រិយា វិរិយន្ទ្រិយន្តិ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

ពួកតន្ត្រីយ ឈ្មោះថាសោមនស្សតន្ត្រីយប្ត ។ សោមនស្សតន្ត្រីយ ឈ្មោះ
 ថាតន្ត្រីយផង សោមនស្សតន្ត្រីយផង ពួកតន្ត្រីយ ដ៏សេស ឈ្មោះថា
 តន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាសោមនស្សតន្ត្រីយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ-
 តន្ត្រីយប្ត ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុតន្ត្រីយ
 ទេ ឯចក្ខុតន្ត្រីយ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុតន្ត្រីយផង ។ ពួកតន្ត្រីយ
 ឈ្មោះថាទោមនស្សតន្ត្រីយប្ត ។ ទោមនស្សតន្ត្រីយ ឈ្មោះថាតន្ត្រីយ
 ផង ទោមនស្សតន្ត្រីយផង ពួកតន្ត្រីយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតន្ត្រីយ
 មិនឈ្មោះថាទោមនស្សតន្ត្រីយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុតន្ត្រីយប្ត ។
 ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុតន្ត្រីយទេ ឯចក្ខុតន្ត្រីយ
 ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុតន្ត្រីយផង ។ ពួកតន្ត្រីយ ឈ្មោះថាឧបេ-
 ក្ខិតតន្ត្រីយប្ត ។ ឧបេក្ខិតតន្ត្រីយ ឈ្មោះថាតន្ត្រីយផង ឧបេក្ខិតតន្ត្រីយផង ពួក
 តន្ត្រីយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខិតតន្ត្រីយទេ ។

(២៣) ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុតន្ត្រីយប្ត ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះ
 ថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុតន្ត្រីយទេ ឯចក្ខុតន្ត្រីយ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុ-
 តន្ត្រីយផង ។ ពួកតន្ត្រីយ ឈ្មោះថាសទ្ធិតន្ត្រីយប្ត ។ សទ្ធិតន្ត្រីយ ឈ្មោះ
 ថាតន្ត្រីយផង សទ្ធិតន្ត្រីយផង ពួកតន្ត្រីយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតន្ត្រីយ
 មិនឈ្មោះថាសទ្ធិតន្ត្រីយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុតន្ត្រីយប្ត ។ ទិព្វចក្ខុ
 បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុតន្ត្រីយទេ ឯចក្ខុតន្ត្រីយ ទើប
 ឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុតន្ត្រីយផង ។ ពួកតន្ត្រីយ ឈ្មោះថាវិរិយតន្ត្រីយប្ត ។

အင်္ဂုဏ်စုံပိဋက ယမင်္ဂ

ဘိဝိသိယံ နိဗ္ဗိယောရော ဘိဝိသိယံ ဘိဝိသိယံ အာရေယော နိဗ္ဗိ-
 ယော နိဗ္ဗိယော န ဘိဝိသိယံ ၊ ဝန္တု ဝန္တုဗ္ဗိယန္တိ ၊
 ဝိတုဝန္တု ပဏ္ဍိတု ဝန္တု န ဝန္တုဗ္ဗိယံ ဝန္တုဗ္ဗိယံ
 ဝန္တု ဝေပ ဝန္တုဗ္ဗိယံ ၊ နိဗ္ဗိယော နိဗ္ဗိယန္တိ ၊
 နိဗ္ဗိယံ နိဗ္ဗိယောရော နိဗ္ဗိယံ အာရေယော နိဗ္ဗိ-
 ယော နိဗ္ဗိယော န နိဗ္ဗိယံ ၊ ဝန္တု ဝန္တုဗ္ဗိယန္တိ ၊
 ဝိတုဝန္တု ပဏ္ဍိတု ဝန္တု န ဝန္တုဗ္ဗိယံ ဝန္တုဗ္ဗိယံ
 ဝန္တု ဝေပ ဝန္တုဗ္ဗိယံ ၊ နိဗ္ဗိယော နိဗ္ဗိယန္တိ-
 ယန္တိ ၊ နိဗ္ဗိယံ နိဗ္ဗိယောရော နိဗ္ဗိယံ
 အာရေယော နိဗ္ဗိယော နိဗ္ဗိယော န နိဗ္ဗိယံ ၊
 ဝန္တု ဝန္တုဗ္ဗိယန္တိ ၊ ဝိတုဝန္တု ပဏ္ဍိတု ဝန္တု န
 ဝန္တုဗ္ဗိယံ ဝန္တုဗ္ဗိယံ ဝန္တု ဝေပ ဝန္တုဗ္ဗိယံ ၊
 နိဗ္ဗိယော ပဏ္ဍိတုဗ္ဗိယန္တိ ၊ ပဏ္ဍိတုဗ္ဗိယံ နိဗ္ဗိယောရော
 ပဏ္ဍိတုဗ္ဗိယံ အာရေယော နိဗ္ဗိယော နိဗ္ဗိယော န
 ပဏ္ဍိတုဗ္ဗိယံ ၊

(၂၆) ဝန္တု ဝန္တုဗ္ဗိယန္တိ ၊ ဝိတုဝန္တု ပဏ္ဍိတု
 ဝန္တု န ဝန္တုဗ္ဗိယံ ဝန္တုဗ္ဗိယံ ဝန္တု ဝေပ ဝန္တုဗ္ဗိ-
 ယံ ၊ နိဗ္ဗိယော အဓိဗ္ဗိယန္တိ ဝန္တုဗ္ဗိယန္တိ ၊

អភិធម្មបិដក យមកៈ

វិវិយ្យន្ត្រីយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង វិវិយ្យន្ត្រីយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស
ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាវិវិយ្យន្ត្រីយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ-
ន្ត្រីយប្តូ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយទេ
ឯចក្ខុន្ត្រីយ ទើបឈ្មោះថា ចក្ខុផង ចក្ខុន្ត្រីយផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាសត្វន្ត្រីយប្តូ ។ សត្វន្ត្រីយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង សត្វន្ត្រីយផង
ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសត្វន្ត្រីយទេ ។
ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយប្តូ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិន
ឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយទេ ឯចក្ខុន្ត្រីយ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុន្ត្រីយផង ។
ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា សមាធិន្ត្រីយប្តូ ។ សមាធិន្ត្រីយ ឈ្មោះថា
ឥន្ទ្រិយផង សមាធិន្ត្រីយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
មិនឈ្មោះថាសមាធិន្ត្រីយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយប្តូ ។ ទិព្វ-
ចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយទេ ឯចក្ខុន្ត្រីយ
ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុន្ត្រីយផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាបញ្ញាន្ត្រីយ
ប្តូ ។ បញ្ញាន្ត្រីយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង បញ្ញាន្ត្រីយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏
សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបញ្ញាន្ត្រីយទេ ។

(២២) ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយប្តូ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះ
ថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថា ចក្ខុន្ត្រីយទេ ឯចក្ខុន្ត្រីយ ទើបឈ្មោះថា ចក្ខុផង
ចក្ខុន្ត្រីយផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាអនត្តាតណាស្យាមីត្តិយប្តូ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវស្ស ឆិទ្ទេសោ

អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ញោវ អនញ្ញតញ្ញ-
ស្សាមីតិទ្រិយញ្ញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន
អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រិយំ ។ ចក្កុ ចក្កុទ្រិយន្តិ ។
ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ ចក្កុ ន ចក្កុទ្រិយំ ចក្កុទ្រិយំ
ចក្កុ ចេវ ចក្កុទ្រិយញ្ញា ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញិទ្រិយន្តិ ។
អញ្ញិទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ញោវ អញ្ញិទ្រិយញ្ញា អវសេសា
ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញិទ្រិយំ ។ ចក្កុ ចក្កុទ្រិ-
យន្តិ ។ ទិព្វចក្កុ បញ្ញាចក្កុ ចក្កុ ន ចក្កុទ្រិយំ
ចក្កុទ្រិយំ ចក្កុ ចេវ ចក្កុទ្រិយញ្ញា ។ ឥន្ទ្រិយា
អញ្ញាតាវិទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញាតាវិទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ញោវ
អញ្ញាតាវិទ្រិយញ្ញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន
អញ្ញាតាវិទ្រិយំ ។

[២៥] សោតំ សោតិទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វសោតំ
តណ្ហាសោតំ សោតំ ន សោតិទ្រិយំ សោតិ-
ទ្រិយំ សោតញ្ញោវ សោតិទ្រិយញ្ញា ។ ឥន្ទ្រិយា
ចក្កុទ្រិយន្តិ ។ ចក្កុទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ញោវ ចក្កុទ្រិ-
យញ្ញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុទ្រិយំ
។ បេ ។ សោតំ សោតិទ្រិយន្តិ ។ ទិព្វសោតំ
តណ្ហាសោតំ សោតំ ន សោតិទ្រិយំ សោតិទ្រិយំ

តន្ត្រីយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

អនពាតពាស្យាម័តិន្រ្ទិយ ឈ្មោះថាតន្រ្ទិយផង អនពាតពាស្យាម័តិន្រ្ទិយ
 ផង ពួកតន្រ្ទិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតន្រ្ទិយ មិនឈ្មោះថាអនពាតពាស្យា-
 ម័តិន្រ្ទិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្រ្ទិយឬ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ
 ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្រ្ទិយទេ ឯចក្ខុន្រ្ទិយ ទើបឈ្មោះថា
 ចក្ខុផង ចក្ខុន្រ្ទិយផង ។ ពួកតន្រ្ទិយ ឈ្មោះថាអញ្ញន្រ្ទិយឬ ។
 អញ្ញន្រ្ទិយ ឈ្មោះថាតន្រ្ទិយផង អញ្ញន្រ្ទិយផង ពួកតន្រ្ទិយ ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាតន្រ្ទិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញន្រ្ទិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុន្រ្ទិយ
 ឬ ។ ទិព្វចក្ខុ បញ្ញាចក្ខុ ឈ្មោះថាចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្រ្ទិយទេ
 ឯចក្ខុន្រ្ទិយ ទើបឈ្មោះថាចក្ខុផង ចក្ខុន្រ្ទិយផង ។ ពួកតន្រ្ទិយ ឈ្មោះ
 ថាអញ្ញាតាវិន្រ្ទិយឬ ។ អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយ ឈ្មោះថាតន្រ្ទិយផង អញ្ញាតា-
 វិន្រ្ទិយផង ពួកតន្រ្ទិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតន្រ្ទិយ មិនឈ្មោះថា
 អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយទេ ។

(២៥) សោតៈ ឈ្មោះថា សោតិន្រ្ទិយឬ ។ ទិព្វសោតៈ
 តណ្ហាសោតៈ ឈ្មោះថាសោតៈ មិនឈ្មោះថាសោតិន្រ្ទិយទេ ឯសោត-
 ិន្រ្ទិយ ទើបឈ្មោះថាសោតៈផង សោតិន្រ្ទិយផង ។ ពួកតន្រ្ទិយ
 ឈ្មោះថាចក្ខុន្រ្ទិយឬ ។ ចក្ខុន្រ្ទិយ ឈ្មោះថាតន្រ្ទិយផង ចក្ខុន្រ្ទិយផង
 ពួកតន្រ្ទិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតន្រ្ទិយ មិនឈ្មោះថា ចក្ខុន្រ្ទិយទេ
 ។ បេ ។ សោតៈ ឈ្មោះថាសោតិន្រ្ទិយឬ ។ ទិព្វសោតៈ តណ្ហា-
 សោតៈ ឈ្មោះថាសោតៈ មិនឈ្មោះថាសោតិន្រ្ទិយទេ ឯសោតិន្រ្ទិយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោតញ្ជៅ សោតិទ្រ្គិយញ្ច ។ ឥទ្រ្គិយា អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយ
យន្តិ ។ អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយំ ឥទ្រ្គិយញ្ជៅ អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយញ្ច
អវសេសា ឥទ្រ្គិយា ឥទ្រ្គិយា ន អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយំ ។

(២៦) យានំ យានិទ្រ្គិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥទ្រ្គិយា
ចក្កទ្រ្គិយន្តិ ។ ចក្កទ្រ្គិយំ ឥទ្រ្គិយញ្ជៅ ចក្កទ្រ្គិយញ្ច
អវសេសា ឥទ្រ្គិយា ឥទ្រ្គិយា ន ចក្កទ្រ្គិយំ ។ បេ ។
យានំ យានិទ្រ្គិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥទ្រ្គិយា
អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយន្តិ ។ អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយំ ឥទ្រ្គិយញ្ជៅ
អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយញ្ច អវសេសា ឥទ្រ្គិយា ឥទ្រ្គិយា
ន អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយំ ។

(២៧) ជិញ្ច ជិញ្ចិទ្រ្គិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥទ្រ្គិយា
ចក្កទ្រ្គិយន្តិ ។ ចក្កទ្រ្គិយំ ឥទ្រ្គិយញ្ជៅ ចក្កទ្រ្គិ-
យញ្ច អវសេសា ឥទ្រ្គិយា ឥទ្រ្គិយា ន ចក្កទ្រ្គិយំ ។
បេ ។ ជិញ្ច ជិញ្ចិទ្រ្គិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥទ្រ្គិយា អញ្ញា-
តាវិទ្រ្គិយន្តិ ។ អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយំ ឥទ្រ្គិយញ្ជៅ អញ្ញា-
តាវិទ្រ្គិយញ្ច អវសេសា ឥទ្រ្គិយា ឥទ្រ្គិយា ន
អញ្ញាតាវិទ្រ្គិយំ ។

(២៨) កាយោ កាយិទ្រ្គិយន្តិ ។ កាយិទ្រ្គិយំ
បេត្តា អវសេសា កាយោ ន កាយិទ្រ្គិយំ

អភិធម្មបំណា យមក:

ទើបឈ្មោះថាសោតៈផង សោត្រ្យន្ត្រិយផង ។ ពួកត្រ្យន្ត្រិយ ឈ្មោះថាអញ្ញា-
តាវ្រ្យន្ត្រិយ ។ អញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយ ឈ្មោះថាត្រ្យន្ត្រិយផង អញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយផង
ពួកត្រ្យន្ត្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាត្រ្យន្ត្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយទេ ។

(២៦) ឃានៈ ឈ្មោះថាឃាន្ត្រិយ ។ អើ ។ ពួកត្រ្យន្ត្រិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុត្រ្យន្ត្រិយ ។ ចក្ខុត្រ្យន្ត្រិយ ឈ្មោះថាត្រ្យន្ត្រិយផង ចក្ខុត្រ្យន្ត្រិយ
ផង ពួកត្រ្យន្ត្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថា ត្រ្យន្ត្រិយ មិនឈ្មោះថា
ចក្ខុត្រ្យន្ត្រិយទេ ។ បេ ។ ឃានៈ ឈ្មោះថាឃាន្ត្រិយ ។ អើ ។
ពួកត្រ្យន្ត្រិយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយ ។ អញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយ ឈ្មោះថា
ត្រ្យន្ត្រិយផង អញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយផង ពួកត្រ្យន្ត្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាត្រ្យន្ត្រិយ
មិនឈ្មោះថា អញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយទេ ។

(២៧) ជិត្ត ឈ្មោះថា ជិត្ត្រ្យន្ត្រិយ ។ អើ ។ ពួកត្រ្យន្ត្រិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុត្រ្យន្ត្រិយ ។ ចក្ខុត្រ្យន្ត្រិយ ឈ្មោះថាត្រ្យន្ត្រិយផង ចក្ខុត្រ្យន្ត្រិយផង
ពួកត្រ្យន្ត្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាត្រ្យន្ត្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រ្យន្ត្រិយទេ ។
បេ ។ ជិត្ត ឈ្មោះថាជិត្ត្រ្យន្ត្រិយ ។ អើ ។ ពួកត្រ្យន្ត្រិយ ឈ្មោះថា
អញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយ ។ អញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយ ឈ្មោះថាត្រ្យន្ត្រិយផង អញ្ញា-
តាវ្រ្យន្ត្រិយផង ពួកត្រ្យន្ត្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាត្រ្យន្ត្រិយ មិនឈ្មោះថា
អញ្ញាតាវ្រ្យន្ត្រិយទេ ។

(២៨) កាយៈ ឈ្មោះថាកាយ្ត្រ្យន្ត្រិយ ។ ពួកធម៌ ដ៏សេស
វៀរលែងតែកាយ្ត្រ្យន្ត្រិយចេញ ឈ្មោះថាកាយ មិនឈ្មោះថាកាយ្ត្រ្យន្ត្រិយទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

កាយិន្ទ្រិយំ កាយោ ចេវ កាយិន្ទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជោវ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ ឃេ ។
 កាយោ កាយិន្ទ្រិយន្តិ ។ កាយិន្ទ្រិយំ វេឃេត្វា អ-
 វសេសា កាយោ ន កាយិន្ទ្រិយំ កាយិន្ទ្រិយំ កា-
 យោ ចេវ កាយិន្ទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិ
 ន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញតារិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជោវ អញ្ញតា-
 រិន្ទ្រិយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញ-
 តារិន្ទ្រិយំ ។

(២៧) មនោ មនិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជោវ ចក្កន្ទ្រិយ-
 ញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។
 ឃេ ។ មនោ មនិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញតារិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញតារិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជោវ
 អញ្ញតារិន្ទ្រិយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន
 អញ្ញតារិន្ទ្រិយំ ។

(៣០) ឥត្តិ ឥត្តិន្ទ្រិយន្តិ ។ លោ ។ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជោវ ចក្កន្ទ្រិយ-
 ញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។

ត្រ័យយមកៈ បណ្ឌិត្តិវាៈ និទ្ទេស

ឯកាយ្រ័យ ទើបឈ្មោះថាកាយផង កាយ្រ័យផង ។ ពួក្រ័យ
 ឈ្មោះថាចក្ខុ្រ័យឬ ។ ចក្ខុ្រ័យ ឈ្មោះថា្រ័យផង ចក្ខុ្រ័យ
 ផង ពួក្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថា្រ័យ មិនឈ្មោះថាចក្ខុ្រ័យ
 ទេ ។ បេ ។ កាយ ឈ្មោះថាកាយ្រ័យឬ ។ ពួកធម៌ ដ៏សេស
 រៀវលែងតែកាយ្រ័យចេញ ឈ្មោះថាកាយ មិនឈ្មោះថាកាយ្រ័យ
 ទេ ឯកាយ្រ័យ ទើបឈ្មោះថាកាយផង កាយ្រ័យផង ។ ពួក
 ្រ័យ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវ្រ័យឬ ។ អញ្ញាតាវ្រ័យ ឈ្មោះថា្រ័យ
 ផង អញ្ញាតាវ្រ័យផង ពួក្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថា្រ័យ មិន
 ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវ្រ័យទេ ។

(២៧) មនៈ ឈ្មោះថា មន្រ្តិយឬ ។ អើ ។ ពួក្រ័យ
 ឈ្មោះថាចក្ខុ្រ័យឬ ។ ចក្ខុ្រ័យ ឈ្មោះថា្រ័យផង ចក្ខុ្រ័យផង
 ពួក្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថា ្រ័យ មិនឈ្មោះថា ចក្ខុ្រ័យ
 ទេ ។ បេ ។ មនៈ ឈ្មោះថាមន្រ្តិយឬ ។ អើ ។ ពួក្រ័យ ឈ្មោះ
 ថា អញ្ញាតាវ្រ័យឬ ។ អញ្ញាតាវ្រ័យ ឈ្មោះថា ្រ័យផង
 អញ្ញាតាវ្រ័យផង ពួក្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថា្រ័យ មិនឈ្មោះ
 ថាអញ្ញាតាវ្រ័យទេ ។

(៣០) ភត្តិ ឈ្មោះថាភត្តិ្រ័យឬ ។ មិនមែនទេ ។ ពួក្រ័យ
 ឈ្មោះថាចក្ខុ្រ័យឬ ។ ចក្ខុ្រ័យ ឈ្មោះថា្រ័យផង ចក្ខុ្រ័យផង
 ពួក្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថា្រ័យ មិនឈ្មោះថាចក្ខុ្រ័យទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បេ ។ ឥត្តំ ឥត្តិន្ទ្រិយន្តិ ។ នោ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញា-
តានិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញាតានិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញា-
តានិន្ទ្រិយញូ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញា-
តានិន្ទ្រិយំ ។

(៣០) បុរិសោ បុរិសិន្ទ្រិយន្តិ ។ នោ ។ ឥន្ទ្រិយា
បក្ខុន្ទ្រិយន្តិ ។ បក្ខុន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ បក្ខុន្ទ្រិយញូ
អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
បុរិសោ បុរិសិន្ទ្រិយន្តិ ។ នោ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតា-
និន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញាតានិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញា-
តានិន្ទ្រិយញូ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន
អញ្ញាតានិន្ទ្រិយំ ។

(៣២) ជីវិតំ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
បក្ខុន្ទ្រិយន្តិ ។ បក្ខុន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ បក្ខុន្ទ្រិយញូ
អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន បក្ខុន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
ជីវិតំ ជីវិតិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតានិន្ទ្រិ-
យន្តិ ។ អញ្ញាតានិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញាតានិន្ទ្រិយញូ
អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតានិន្ទ្រិយំ ។

(៣៣) សុខំ សុខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បេ ។ ឥតិ ឈ្មោះថា ឥតិទ្រ្តិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។ ពួកឥទ្រ្តិយ
ឈ្មោះថា អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយប្ត ។ អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយ ឈ្មោះថា ឥទ្រ្តិយផង
អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយផង ពួកឥទ្រ្តិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះ
ថាអញ្ញាតាវិទ្រ្តិយទេ ។

(៣១) បុរិសៈ ឈ្មោះថាបុរិសិទ្រ្តិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។
ពួកឥទ្រ្តិយ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ ចក្ខុទ្រ្តិយ ឈ្មោះថាឥទ្រ្តិយផង
ចក្ខុទ្រ្តិយផង ពួកឥទ្រ្តិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថា
ចក្ខុទ្រ្តិយទេ ។ បេ ។ បុរិសៈ ឈ្មោះថាបុរិសិទ្រ្តិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។
ពួកឥទ្រ្តិយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រ្តិយប្ត ។ អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយ ឈ្មោះថា
ឥទ្រ្តិយផង អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយផង ពួកឥទ្រ្តិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥទ្រ្តិយ
មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រ្តិយទេ ។

(៣២) ជីវិត ឈ្មោះថាជីវិតិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥទ្រ្តិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ ចក្ខុទ្រ្តិយ ឈ្មោះថាឥទ្រ្តិយផង ចក្ខុទ្រ្តិយផង
ពួកឥទ្រ្តិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយទេ ។
បេ ។ ជីវិត ឈ្មោះថាជីវិតិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥទ្រ្តិយ ឈ្មោះថា
អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយប្ត ។ អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយ ឈ្មោះថាឥទ្រ្តិយផង អញ្ញាតា-
វិទ្រ្តិយផង ពួកឥទ្រ្តិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថា
អញ្ញាតាវិទ្រ្តិយទេ ។

(៣៣) សុខ ឈ្មោះថា សុខិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

ទុក្ខំ ទុក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ សោមនស្សំ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ទោមនស្សំ
 ទោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ឧបេក្ខា
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ វេបេត្តា អវសេសា
 ឧបេក្ខា ឧបេក្ខា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧបេ-
 ក្ខា បេវ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា ចក្ខុន្ទ្រិយន្តិ ។
 ចក្ខុន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជោវ ចក្ខុន្ទ្រិយញ្ច អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្ខុន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ វេបេត្តា អវសេសា
 ឧបេក្ខា ឧបេក្ខា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
 ឧបេក្ខា បេវ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវ-
 ិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជោវ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិ-
 យញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។

(៣៤) សទ្ធា សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
 វិរិយំ វិរិយិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ សតិ សតិន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ សមាធិ សមាធិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ បេ ។ បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

(៣៥) អនញ្ញាតញ្ញាស្សមីតិ អនញ្ញាតញ្ញាស្សមីតិន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ អញ្ញំ អញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

ទុក្ខៈ ឈ្មោះថាទុក្ខិន្ទ្រិយប្ប ។ អើ ។ បេ ។ សោមនស្ស ឈ្មោះថាសោម-
 នស្សិន្ទ្រិយប្ប ។ អើ ។ បេ ។ ទោមនស្ស ឈ្មោះថាទោមនស្សិន្ទ្រិយ
 ប្ប ។ អើ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា ឈ្មោះថាឧបេក្ខិន្ទ្រិយប្ប ។ ពួកឧបេក្ខា
 ដ៏សេស វៀវលែងតែឧបេក្ខិន្ទ្រិយចេញ ឈ្មោះថាឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថា
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយទេ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ទើបឈ្មោះថាឧបេក្ខាផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
 ផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្ប ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយផង ចក្ខុន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា ឈ្មោះថាឧបេក្ខិន្ទ្រិយប្ប ។
 ពួកឧបេក្ខា ដ៏សេស វៀវលែងតែ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយចេញ ឈ្មោះថាឧបេក្ខា
 មិនឈ្មោះថា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយទេ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ទើបឈ្មោះថា ឧបេក្ខាផង
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយផង ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយប្ប ។ អញ្ញា-
 តារិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង អញ្ញាតារិន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយទេ ។

[៣៤] សទ្ធា ឈ្មោះថាសទ្ធិន្ទ្រិយប្ប ។ អើ ។ បេ ។ វិវិយៈ
 ឈ្មោះថាវិវិយន្ទ្រិយប្ប ។ អើ ។ បេ ។ សតិ ឈ្មោះថាសតិន្ទ្រិយប្ប ។
 អើ ។ បេ ។ សមាធិ ឈ្មោះថាសមាធិន្ទ្រិយប្ប ។ អើ ។ បេ ។ បញ្ញា
 ឈ្មោះថាបញ្ញាន្ទ្រិយប្ប ។ អើ ។ បេ ។

[៣៥] អនញ្ញាតញ្ញស្សមីតិ ឈ្មោះថា អនញ្ញាតញ្ញស្សមីតិ-
 ន្ទ្រិយប្ប ។ អើ ។ បេ ។ អញ្ញាៈ ឈ្មោះថា អញ្ញាន្ទ្រិយប្ប ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បេ ។ អញ្ញតារី អញ្ញតារីទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥ-
 ទ្រ្តិយា ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ ចក្កទ្រ្តិយំ ឥទ្រ្តិយញោវ ចក្ក-
 ទ្រ្តិយញូ អវសេសា ឥទ្រ្តិយា ឥទ្រ្តិយា ន ចក្កទ្រ្តិយំ
 ។ បេ ។ អញ្ញតារី អញ្ញតារីទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥទ្រ្តិ-
 យា អញ្ញទ្រ្តិយន្តិ ។ អញ្ញទ្រ្តិយំ ឥទ្រ្តិយញោវ អញ្ញទ្រ្តិ-
 យញូ អវសេសា ឥទ្រ្តិយា ឥទ្រ្តិយា ន អញ្ញទ្រ្តិយំ ។

(៣៦) ន ចក្ក ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
 ឥទ្រ្តិយា ន សោតិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្ក
 ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា ន យានិទ្រ្តិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្ក ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឥទ្រ្តិយា ន ជិវិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្ក ន
 ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា ន កាយិទ្រ្តិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្ក ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា ន មនិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧) ន ចក្ក ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឥទ្រ្តិយា ន ឥតិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្ក ន
 ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា ន បុរិសិទ្រ្តិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្ក ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា ន ជិវិតិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បេ ។ អញ្ញាតារី ឈ្មោះថាអញ្ញាតារីទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ ចក្ខុទ្រ្តិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ចក្ខុទ្រ្តិយផង
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយទេ ។ បេ ។
 អញ្ញាតារី ឈ្មោះថាអញ្ញាតារីទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា
 អញ្ញាទ្រ្តិយប្ត ។ អញ្ញាទ្រ្តិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង អញ្ញាទ្រ្តិយផង ពួក
 ឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាទ្រ្តិយទេ ។

[៣៦] មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោតិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាយា-
 និទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 កាយិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។
 អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាមនិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

[៣៧] មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិន
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឥតិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបុរិសិ-
 ទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជីវិតិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

តម្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

(៣៨) ន ចក្កំ ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន សុខិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ចក្កំ ន ចក្កុ-
 ទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ទិក្ខុទ្ធីយន្តិ ។
 អាមត្តា ។ ន ចក្កំ ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន សោមនស្សិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ចក្កំ
 ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ទោម-
 នស្សិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ចក្កំ ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។
 អាមត្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេក្ខិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។

(៣៩) ន ចក្កំ ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន សន្ធិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ចក្កំ ន
 ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន វិរិយទ្ធីយន្តិ
 ។ អាមត្តា ។ ន ចក្កំ ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន សតិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ចក្កំ
 ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន សមា-
 ធិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ចក្កំ ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។
 អាមត្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។

(៤០) ន ចក្កំ ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន អនញ្ញតញ្ញស្សាម័តិទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។
 ន ចក្កំ ន ចក្កុទ្ធីយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា

និទ្ទេសយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

(៣៨) មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះជាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសុខិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាទុក្ខិន្ទ្រិយប្តូ ។
 អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោមនស្សិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិន
 ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ខោមនស្សិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។
 អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

(៣៩) មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសទ្ធិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិន
 ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាវិវិ-
 ទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសតិទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិន
 ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសមា-
 ធិទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបញ្ញាទ្រុយប្តូ ។ អើ ។

(៤០) មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអនតាគពាស្សាមិត្តិទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិន
 មែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន អញ្ញ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ចក្កុ ន ចក្កុ-
 ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្រ្ទិយា ន អញ្ញាតា-
 វ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៤០) ន សោតំ ន សោតិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាម-
 ន្តា ។ ន ឥន្រ្ទិយា ន ចក្កុទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 បេ ។ ន សោតំ ន សោតិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឥន្រ្ទិយា ន អញ្ញាតាវ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៤២) ន យានំ ន យានិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាម-
 ន្តា ។ ន ឥន្រ្ទិយា ន ចក្កុទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 បេ ។ ន យានំ ន យានិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឥន្រ្ទិយា ន អញ្ញាតាវ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៤៣) ន ដិព្វំ ន ដិព្វិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឥន្រ្ទិយា ន ចក្កុទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ដិព្វំ
 ន ដិព្វិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្រ្ទិយា ន អញ្ញា-
 តាវ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៤៤) ន កាយោ ន កាយិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ឥន្រ្ទិយា ន ចក្កុទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន
 កាយោ ន កាយិទ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
 ឥន្រ្ទិយា ន អញ្ញាតាវ្រ្ទិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មចំណែក យមកៈ

មិនឈ្មោះថាអញ្ញត្រ័យប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រ័យប្ត ។
អើ ។ មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថាអញ្ញតាវិត្រ័យប្ត ។ អើ ។

[៤១] មិនមែនសោតៈ មិនឈ្មោះថាសោតិត្រ័យប្ត ។ អើ ។
មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រ័យប្ត ។ អើ ។ លេ ។ មិនមែន
សោតៈ មិនឈ្មោះថាសោតិត្រ័យប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកត្រ័យ
មិនឈ្មោះថាអញ្ញតាវិត្រ័យប្ត ។ អើ ។

[៤២] មិនមែនឃានៈ មិនឈ្មោះឃានិត្រ័យប្ត ។ អើ ។ មិន
មែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រ័យប្ត ។ អើ ។ លេ ។ មិនមែនឃានៈ
មិនឈ្មោះថាឃានិត្រ័យប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថា
អញ្ញតាវិត្រ័យប្ត ។ អើ ។

[៤៣] មិនមែនជីវិត្ត មិនឈ្មោះថាជីវិត្តិត្រ័យប្ត ។ អើ ។ មិន
មែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រ័យប្ត ។ អើ ។ លេ ។ មិនមែន
ជីវិត្ត មិនឈ្មោះថាជីវិត្តិត្រ័យប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះ
ថាអញ្ញតាវិត្រ័យប្ត ។ អើ ។

[៤៤] មិនមែនកាយ មិនឈ្មោះថាកាយិត្រ័យប្ត ។ អើ ។
មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថាចក្ខុត្រ័យប្ត ។ អើ ។ លេ ។ មិនមែន
កាយ មិនឈ្មោះថាកាយិត្រ័យប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកត្រ័យ មិន
ឈ្មោះថាអញ្ញតាវិត្រ័យប្ត ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

(៤៥) ន មនោ ន មនិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កាន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
ន មនោ ន មនិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា
ន អញ្ញាតារិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៤៦) ន ឥត្តិ ន ឥត្តិន្ទ្រិយន្តិ^(១) ។ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន
ឥត្តិ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ឥត្តិញ្ច ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច វេយត្វា អវសេ-
សា ន ចេវ ឥត្តិ ន ច ឥត្តិន្ទ្រិយំ^(២) ។ ន ឥន្ទ្រិយា
ន ចក្កាន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ឥត្តិ ន ឥត្តិ-
ន្ទ្រិយន្តិ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឥត្តិ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ឥត្តិញ្ច ឥត្តិ-
ន្ទ្រិយញ្ច វេយត្វា អវសេសា ន ចេវ ឥត្តិ ន ច
ឥត្តិន្ទ្រិយំ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតារិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៤៧) ន បុរិសោ ន បុរិសិន្ទ្រិយន្តិ ។ បុរិសិន្ទ្រិ-
យំ ន បុរិសោ បុរិសិន្ទ្រិយំ បុរិសញ្ច បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច
វេយត្វា អវសេសា ន ចេវ បុរិសោ ន ច បុរិសិន្ទ្រិ-
យំ ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កាន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

---

១ ឧ. ឧត្តន្តេ អាមន្តាតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឥត្តិ ។ ល ។ ន ច ឥត្តិន្ទ្រិ-
យន្តិ ឥមេ បាវា ន ទិស្សន្តិ ។

តន្ត្រីយបរមកៈ បណ្ឌិត្តិកៈ តិទេស

(៤៥) មិនមែនមនៈ មិនឈ្មោះថាមនិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិន
 មែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែន
 មនៈ មិនឈ្មោះថាមនិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិន
 ឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

(៤៦) មិនមែនភត្តិ មិនឈ្មោះថាភត្តិទ្រ្តិយប្ត ។ ភត្តិទ្រ្តិយ មិន
 ឈ្មោះថាភត្តិទេ ឈ្មោះថាភត្តិទ្រ្តិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែភត្តិ
 និងភត្តិទ្រ្តិយចេញ មិនឈ្មោះថាភត្តិផង មិនឈ្មោះថាភត្តិទ្រ្តិយផង ។
 មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិន
 មែនភត្តិ មិនឈ្មោះថាភត្តិទ្រ្តិយប្ត ។ ភត្តិទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថាភត្តិទេ
 ឈ្មោះថាភត្តិទ្រ្តិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែភត្តិ និងភត្តិទ្រ្តិយចេញ
 មិនឈ្មោះថាភត្តិផង មិនឈ្មោះថាភត្តិទ្រ្តិយផង ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

(៤៧) មិនមែនបុរិសៈ មិនឈ្មោះថាបុរិសិទ្រ្តិយប្ត ។ បុរិសិទ្រ្តិយ
 មិនឈ្មោះថាបុរិសៈទេ ឈ្មោះថាបុរិសិទ្រ្តិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
 បុរិសៈនិងបុរិសិទ្រ្តិយចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈផង មិនឈ្មោះថាបុរិសិ-
 ទ្រ្តិយផង ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។

អក្ខរក្រម យមកំ

ន បុរិសោ ន បុរិស្រ្តិយន្តិ ។ បុរិស្រ្តិយំ ន
បុរិសោ បុរិស្រ្តិយំ បុរិសញ្ច បុរិស្រ្តិយញ្ច បេត្វា
អរិសេសា ន ចេវ បុរិសោ ន ច បុរិស្រ្តិយំ ។ ន
ស្រ្តិយា ន អញ្ញតារិស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៤៨) ន ជីវិតំ ន ជីវិត្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
ស្រ្តិយា ន ចក្ខុស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ជីវិតំ
ន ជីវិត្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ស្រ្តិយា ន អញ្ញតា-
រិស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៤៩) ន សុខំ ន សុខ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
ស្រ្តិយា ន ចក្ខុស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន សុខំ
ន សុខ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ស្រ្តិយា ន អញ្ញតា-
រិស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥០) ន ទុក្ខំ ន ទុក្ខ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
ស្រ្តិយា ន ចក្ខុស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ទុក្ខំ
ន ទុក្ខ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ស្រ្តិយា ន អញ្ញតា-
រិស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥១) ន សោមនស្សំ ន សោមនស្ស្រ្តិយន្តិ ។
អាមន្តា ។ ន ស្រ្តិយា ន ចក្ខុស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
ន សោមនស្សំ ន សោមនស្ស្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនបុរិសៈ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈទ្រ្តិយប្ត ។ បុរិសៈទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថា
បុរិសៈទេ ឈ្មោះថាបុរិសៈទ្រ្តិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែបុរិសៈ
និងបុរិសៈទ្រ្តិយចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈផង មិនឈ្មោះថាបុរិសៈទ្រ្តិយ
ផង ។ មិនមែនពួកក្រុមទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

[៤៨] មិនមែនជីវិត មិនឈ្មោះថាជីវិតិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិន
មែនពួកក្រុមទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនជីវិត
មិនឈ្មោះថាជីវិតិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រុមទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថា
អញ្ញាតារិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

[៤៩] មិនមែនសុខៈ មិនឈ្មោះថាសុខិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។
មិនមែនពួកក្រុមទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិន
មែនសុខៈ មិនឈ្មោះថាសុខិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រុមទ្រ្តិយ
មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

[៥០] មិនមែនទុក្ខ មិនឈ្មោះថាទុក្ខិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិន
មែនពួកក្រុមទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនទុក្ខ
មិនឈ្មោះថាទុក្ខិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រុមទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថា
អញ្ញាតារិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

[៥១] មិនមែនសោមនស្ស មិនឈ្មោះថាសោមនស្សិទ្រ្តិយប្ត ។
អើ ។ មិនមែនពួកក្រុមទ្រ្តិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។
មិនមែនសោមនស្ស មិនឈ្មោះថាសោមនស្សិទ្រ្តិយប្ត ។ អើ ។

តន្ត្រីយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥២) ន ទោមនស្សំ ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។

អាមន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

បេ ។ ន ទោមនស្សំ ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។ អា-

មន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥៣) ន ឧបេក្ខា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន

ឧបេក្ខា ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា

ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥៤) ន សទ្ធា ន សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន

ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន សទ្ធា

ន សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញា-

តាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥៥) ន វិរិយំ ន វិរិយិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន

វិរិយំ ន វិរិយិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន

អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥៦) ន សតិ ន សតិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន

ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

និទ្ទេយយមកៈ បណ្ណតិវរៈ និទ្ទេស

មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។

(៥២) មិនមែនទោមនស្ស មិនឈ្មោះថាទោមនស្សិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនទោមនស្ស មិនឈ្មោះថាទោមនស្សិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។

(៥៣) មិនមែនឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។

(៥៤) មិនមែនសត្វា មិនឈ្មោះថាសត្វិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនសត្វា មិនឈ្មោះថាសត្វិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។

(៥៥) មិនមែនវិវិយៈ មិនឈ្មោះថាវិវិយិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនវិវិយៈ មិនឈ្មោះថាវិវិយិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។

(៥៦) មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាសតិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ បេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន សតិ ន សតិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា
ន អញ្ញតារិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧) ន សមាធិ ន សមាធិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
ន ឥទ្រ្តិយា ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន
សមាធិ ន សមាធិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា
ន អញ្ញតារិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥៨) ន បញ្ញា ន បញ្ញាទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
ឥទ្រ្តិយា ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន
បញ្ញា ន បញ្ញាទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា
ន អញ្ញតារិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៥៩) ន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ន អនញ្ញតញ្ញស្សា-
មីតិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា ន ចក្កទ្រ្តិ-
យន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ
ន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
ឥទ្រ្តិយា ន អញ្ញតារិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៦០) ន អញ្ញំ ន អញ្ញំទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន
ឥទ្រ្តិយា ន ចក្កទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន
អញ្ញំ ន អញ្ញំទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥទ្រ្តិយា ន
អញ្ញតារិទ្រ្តិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាសតិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រ្គិយ
មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។

(៥៧) មិនមែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាសមាធិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។

មិនមែនពួកក្រ្គិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែន
សមាធិ មិនឈ្មោះថាសមាធិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រ្គិយ
មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។

(៥៨) មិនមែនបញ្ញា មិនឈ្មោះថាបញ្ញាទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ មិន
មែនពួកក្រ្គិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនបញ្ញា
មិនឈ្មោះថាបញ្ញាទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រ្គិយ មិនឈ្មោះ
ថាអញ្ញាតារិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។

(៥៩) មិនមែនអនតោតោស្សាមីតិ មិនឈ្មោះថាអនតោតោស្សាមី-
តិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រ្គិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។
បេ ។ មិនមែនអនតោតោស្សាមីតិ មិនឈ្មោះថាអនតោតោស្សាមីតិទ្រ្គិយ
ប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រ្គិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។

(៦០) មិនមែនអញ្ញា មិនឈ្មោះថាអញ្ញាទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ មិន
មែនពួកក្រ្គិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែន
អញ្ញា មិនឈ្មោះថាអញ្ញាទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកក្រ្គិយ មិនឈ្មោះ
ថាអញ្ញាតារិទ្រ្គិយប្ត ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណតិវរស្ស តិទ្កេសោ

[៦០] ន អញ្ញាតាវី ន អញ្ញាតាវីន្ទ្រិយន្តិ ។ អាម-
 ណ្ណា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមណ្ណា ។
 បេ ។ ន អញ្ញាតាវី ន អញ្ញាតាវីន្ទ្រិយន្តិ ។ អាម-
 ណ្ណា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវីន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមណ្ណា ។

[៦២] ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមណ្ណា ។ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក-
 ន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ឥន្ទ្រិយញោវ ចក្កន្ទ្រិយញោ អវ-
 សេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ សោតំ
 ឥន្ទ្រិយន្តិ^(១) ។ យំ សោតំ ឥន្ទ្រិយន្តិ តំ សោតញោវ
 ឥន្ទ្រិយញោ អវសេសំ សោតំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ^(២) ។ ឥន្ទ្រិយា
 សោតន្ទ្រិយន្តិ ។ សោតន្ទ្រិយន្តិ ឥន្ទ្រិយញោវ សោតន្ទ្រិ-
 យញោ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន សោតន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ យានំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមណ្ណា ។ ឥន្ទ្រិយា
 យានិន្ទ្រិយន្តិ ។ យានិន្ទ្រិយន្តិ ឥន្ទ្រិយញោវ យានិន្ទ្រិ-
 យញោ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន យានិន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ ជិញ្ញា ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមណ្ណា ។ ឥន្ទ្រិយា
 ជិញ្ញាន្ទ្រិយន្តិ ។ ជិញ្ញាន្ទ្រិយន្តិ ឥន្ទ្រិយញោវ ជិញ្ញាន្ទ្រិយញោ
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ជិញ្ញាន្ទ្រិយន្តិ ។

---

១ ឧ. ឯត្តន្តរេ អាមណ្ណតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. យំ សោតំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ល ។ ន
 ឥន្ទ្រិយន្តិ តិមេ បាវា ទិស្សន្តិ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

[៦១] មិនមែនអញ្ញាតាវី មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវីទ្រុយប្ត ។
អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្ត ។ អើ ។ បេ ។
មិនមែនអញ្ញាតាវី មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវីទ្រុយប្ត ។ អើ ។ មិនមែន
ពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវីទ្រុយប្ត ។ អើ ។

[៦២] ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយប្ត ។ ចក្ខុទ្រុយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ចក្ខុទ្រុយផង
ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយទេ ។
សោតៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ធម្មជាតណា ឈ្មោះថាសោតៈ ឥន្ទ្រិយ
ធម្មជាតនោះឈ្មោះថាសោតៈផង ឥន្ទ្រិយផង សោតៈ ដ៏សេស មិន
ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយទេ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាសោតិទ្រុយប្ត ។ សោតិ-
ទ្រុយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង សោតិទ្រុយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះ
ថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសោតិទ្រុយទេ ។ យានៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។
អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាយានិទ្រុយប្ត ។ យានិទ្រុយ ឈ្មោះថា
ឥន្ទ្រិយផង យានិទ្រុយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិន
ឈ្មោះថាយានិទ្រុយទេ ។ ជិវ្ហា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួក
ឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាជិវ្ហាទ្រុយប្ត ។ ជិវ្ហាទ្រុយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ជិវ្ហាទ្រុយ
ផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាជិវ្ហាទ្រុយទេ ។

អភិធម្មបដិកេ យមកំ

កាយោ សង្ក្រិយន្តិ ។ យោ កាយោ សង្ក្រិយំ សោ
 កាយោ ចេវ សង្ក្រិយញ្ច អវសេសោ កាយោ ន
 សង្ក្រិយំ ។ សង្ក្រិយា កាយិស្ក្រិយន្តិ ។ កាយិស្ក្រិយំ
 សង្ក្រិយញ្ចេវ កាយិស្ក្រិយញ្ច អវសេសោ សង្ក្រិយា
 សង្ក្រិយា ន កាយិស្ក្រិយំ ។ មនោ សង្ក្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 សង្ក្រិយា មនិស្ក្រិយន្តិ ។ មនិស្ក្រិយំ សង្ក្រិយញ្ចេវ មនិស្ក្រិ-
 យញ្ច អវសេសោ សង្ក្រិយា សង្ក្រិយា ន មនិស្ក្រិយំ ។

(២៣) ឥត្តិ សង្ក្រិយន្តិ ។ តោ ។ សង្ក្រិយោ ឥត្តិ-
 ស្ក្រិយន្តិ ។ ឥត្តិស្ក្រិយំ សង្ក្រិយញ្ចេវ ឥត្តិស្ក្រិយញ្ច អវ-
 សេសោ សង្ក្រិយា សង្ក្រិយា ន ឥត្តិស្ក្រិយំ ។
 បុរិសោ សង្ក្រិយន្តិ ។ តោ ។ សង្ក្រិយោ បុរិសិស្ក្រិយន្តិ ។
 បុរិសិស្ក្រិយំ សង្ក្រិយញ្ចេវ បុរិសិស្ក្រិយញ្ច អវសេសោ
 សង្ក្រិយា សង្ក្រិយា ន បុរិសិស្ក្រិយំ ។ ជីវិតំ
 សង្ក្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ សង្ក្រិយោ ជីវិតិស្ក្រិយន្តិ ។
 ជីវិតិស្ក្រិយំ សង្ក្រិយញ្ចេវ ជីវិតិស្ក្រិយញ្ច អវសេសោ
 សង្ក្រិយោ សង្ក្រិយា ន ជីវិតិស្ក្រិយំ ។

(២៤) សុខំ សង្ក្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ សង្ក្រិយោ
 សុខិស្ក្រិយន្តិ ។ សុខិស្ក្រិយំ សង្ក្រិយញ្ចេវ សុខិស្ក្រិយ-
 ញ្ច អវសេសោ សង្ក្រិយោ សង្ក្រិយា ន សុខិស្ក្រិយំ ។

អភិធម្មបិដក បឋមក:

កាយ ឈ្មោះថាតន្ត្រិយប្ត ។ កាយណា ឈ្មោះថាតន្ត្រិយ កាយនោះ
ឈ្មោះថាកាយផង តន្ត្រិយផង កាយ ដ៏សេស មិនឈ្មោះថាតន្ត្រិយទេ ។
ពួកតន្ត្រិយ ឈ្មោះថាកាយតន្ត្រិយប្ត ។ កាយតន្ត្រិយ ឈ្មោះថាតន្ត្រិយផង
កាយតន្ត្រិយផង ពួកតន្ត្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតន្ត្រិយ មិនឈ្មោះថា
កាយតន្ត្រិយទេ ។ មន: ឈ្មោះថាតន្ត្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកតន្ត្រិយ
ឈ្មោះថាមនិទ្រិយប្ត ។ មនិទ្រិយ ឈ្មោះថាតន្ត្រិយផង មនិទ្រិយផង
ពួកតន្ត្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតន្ត្រិយ មិនឈ្មោះថាមនិទ្រិយទេ ។

(៦៣) ឥត្តិ ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។ ពួក
តត្តិទ្រិយ ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយប្ត ។ តត្តិទ្រិយ ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយផង តត្តិ-
ទ្រិយផង ពួកតត្តិទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយ
ទេ ។ បុរិស: ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។ ពួកតត្តិទ្រិយ
ឈ្មោះថាបុរិសិទ្រិយប្ត ។ បុរិសិទ្រិយ ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយផង បុរិសិទ្រិយ
ផង ពួកតត្តិទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបុរិសិទ្រិយ
ទេ ។ ជីវិត ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកតត្តិទ្រិយ ឈ្មោះថា
ជីវិតិទ្រិយប្ត ។ ជីវិតិទ្រិយ ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយផង ជីវិតិទ្រិយផង ពួក
តត្តិទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយ មិនឈ្មោះថា ជីវិតិទ្រិយទេ ។

(៦៤) សុខ: ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកតត្តិទ្រិយ
ឈ្មោះថាសុខិទ្រិយប្ត ។ សុខិទ្រិយ ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយផង សុខិទ្រិយផង
ពួកតត្តិទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតត្តិទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសុខិទ្រិយទេ ។

តម្រៀមយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

ទុក្ខំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខិន្ទ្រិយ-
 ន្តិ ។ ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ ទុក្ខិន្ទ្រិយញា អវសេ-
 សា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយោ ន ទុក្ខិន្ទ្រិយំ ។ សោមន-
 ស្សំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រិយា សោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយន្តិ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយោ ន សោ-
 មនស្សិន្ទ្រិយំ ។ ទោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។
 ឥន្ទ្រិយា ទោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។ ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យញោវ ទោមនស្សិន្ទ្រិយញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិ-
 យោ ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយំ ។ ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ យា
 ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយំ សា ឧបេក្ខា ចេវ ឥន្ទ្រិយញា អវសេ-
 សា ឧបេក្ខា ន ឥន្ទ្រិយំ ។ ឥន្ទ្រិយា ឧបេក្ខិន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយោ ន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ។

(៦៥) សទ្ធា ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ សទ្ធិន្ទ្រិយញា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយោ ន សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។
 វិរិយំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រិយា វិរិយិ-
 ន្ទ្រិយន្តិ ។ វិរិយិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ វិរិយិន្ទ្រិយញា

ឥន្ទ្រិយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

ទុក្ខ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាទុក្ខន្ទ្រិយប្ត ។
 ទុក្ខន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ទុក្ខន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាទុក្ខន្ទ្រិយទេ ។ សោមនស្ស ឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាសោមនស្សន្ទ្រិយប្ត ។ សោ-
 មនស្សន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង សោមនស្សន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា សោមនស្សន្ទ្រិយទេ ។ ទោម-
 នស្ស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាទោមនស្ស-
 ន្ទ្រិយប្ត ។ ទោមនស្សន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ទោមនស្សន្ទ្រិយផង
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាទោមនស្សន្ទ្រិយ
 ទេ ។ ឧបេក្ខា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ឧបេក្ខាណា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 ឧបេក្ខានោះ ឈ្មោះថាឧបេក្ខាផង ឥន្ទ្រិយផង ឧបេក្ខា ដ៏សេស មិន
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយទេ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឧបេក្ខាន្ទ្រិយប្ត ។
 ឧបេក្ខាន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ឧបេក្ខាន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏
 សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខាន្ទ្រិយទេ ។

(៦៥) សទ្ធា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ឈ្មោះថាសទ្ធាន្ទ្រិយប្ត ។ សទ្ធាន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង សទ្ធាន្ទ្រិយ
 ផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសទ្ធាន្ទ្រិយ-
 ទេ ។ វិរិយៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា
 វិរិយន្ទ្រិយប្ត ។ វិរិយន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង វិរិយន្ទ្រិយផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន វិវិយន្ទ្រិយំ ។ សតិ-
 ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា សតិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សតិ-
 ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ សតិឥន្ទ្រិយញូ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
 ឥន្ទ្រិយា ន សតិឥន្ទ្រិយំ ។ សមាធិ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ឥន្ទ្រិយា សមាធិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សមាធិឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ
 សមាធិឥន្ទ្រិយញូ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន សមា-
 ធិឥន្ទ្រិយំ ។ បញ្ញា ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 បញ្ញាឥន្ទ្រិយន្តិ ។ បញ្ញាឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ បញ្ញាឥន្ទ្រិយញូ
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញាឥន្ទ្រិយំ ។

(៦៦) អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អា-
 មន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិឥន្ទ្រិយន្តិ ។
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អនញ្ញតញ្ញស្សា-
 មីតិឥន្ទ្រិយញូ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អនញ្ញ-
 តញ្ញស្សាមីតិឥន្ទ្រិយំ ។ អញ្ញ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញ-
 ឥន្ទ្រិយញូ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញឥន្ទ្រិយំ ។
 អញ្ញតារី ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារីឥន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ អញ្ញតារីឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញតារីឥន្ទ្រិយញូ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកតម្រុយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតម្រុយ មិនឈ្មោះថាវិយតម្រុយទេ ។
 សតិ ឈ្មោះថាតម្រុយបុ ។ អើ ។ ពួកតម្រុយ ឈ្មោះថាសតិតម្រុយបុ ។
 សតិតម្រុយ ឈ្មោះថាតម្រុយធន ។ សតិតម្រុយធន ពួកតម្រុយ ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាតម្រុយ មិនឈ្មោះថាសតិតម្រុយទេ ។ សមាធិ ឈ្មោះថា
 តម្រុយបុ ។ អើ ។ ពួកតម្រុយ ឈ្មោះថាសមាធិតម្រុយបុ ។ សមាធិតម្រុយ
 ឈ្មោះថាតម្រុយផង សមាធិតម្រុយផង ពួកតម្រុយ ដ៏សេស ឈ្មោះថា
 តម្រុយ មិនឈ្មោះថាសមាធិតម្រុយទេ ។ បញ្ញា ឈ្មោះថាតម្រុយបុ ។
 អើ ។ ពួកតម្រុយ ឈ្មោះថាបញ្ញាតម្រុយបុ ។ បញ្ញាតម្រុយ ឈ្មោះថា
 តម្រុយផង បញ្ញាតម្រុយផង ពួកតម្រុយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតម្រុយ
 មិនឈ្មោះថាបញ្ញាតម្រុយទេ ។

(៦៦) អនត្តាតពាស្សាមីតិ ឈ្មោះថាតម្រុយបុ ។ អើ ។ ពួក
 តម្រុយ ឈ្មោះថាអនត្តាតពាស្សាមីតិតម្រុយបុ ។ អនត្តាតពាស្សាមី-
 តិតម្រុយ ឈ្មោះថាតម្រុយផង អនត្តាតពាស្សាមីតិតម្រុយផង ពួកតម្រុយ
 ដ៏សេស ឈ្មោះថាតម្រុយ មិនឈ្មោះថាអនត្តាតពាស្សាមីតិតម្រុយទេ ។
 អញ្ញា ឈ្មោះថាតម្រុយបុ ។ អើ ។ ពួកតម្រុយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតម្រុយ
 បុ ។ អញ្ញាតម្រុយ ឈ្មោះថាតម្រុយផង អញ្ញាតម្រុយផង ពួកតម្រុយ ដ៏
 សេស ឈ្មោះថាតម្រុយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតម្រុយទេ ។ អញ្ញាភារី
 ឈ្មោះថាតម្រុយបុ ។ អើ ។ ពួកតម្រុយ ឈ្មោះថាអញ្ញាភារីតម្រុយ
 បុ ។ អញ្ញាភារីតម្រុយ ឈ្មោះថាតម្រុយផង អញ្ញាភារីតម្រុយផង

តន្ត្រីយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយោ ន អត្ថាតារិទ្ធិយំ ។

(៦៧) ន ចក្កំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កំ វេយេត្វា

អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កញ្ច

ឥន្ទ្រិយេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ ចក្កំ ន ច

ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ អា-

មន្តា ។ ន សោតំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សោតំ វេយេត្វា

អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សោតំ ឥន្ទ្រិយា សោតញ្ច

ឥន្ទ្រិយេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ សោតំ ន ច

ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន សោតិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

ន យានំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ យានំ វេយេត្វា អវសេសា

ឥន្ទ្រិយា ន យានំ ឥន្ទ្រិយា យានញ្ច ឥន្ទ្រិ-

យេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ យានំ ន ច

ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន យានិន្ទ្រិយន្តិ ។ អា-

មន្តា ។ ន ជិញ្ចំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ជិញ្ចំ វេយេត្វា

អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ជិញ្ចំ ឥន្ទ្រិយា ជិញ្ចញ្ច ឥន្ទ្រិ-

យេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ ជិញ្ចំ ន ច

ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ជិញ្ចិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ តិរុទេស

ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ។

(៦៧) មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏
 សេស រៀរលែងតែចក្ខុចេញ មិនឈ្មោះថាចក្ខុ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួក
 ធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែចក្ខុ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាចក្ខុ
 ផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនសោតៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែសោតៈចេញ មិនឈ្មោះថាសោតៈ ឈ្មោះថាពួក
 ឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសោតៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិន
 ឈ្មោះថាសោតៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាសោតិឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនយានៈ មិនឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែយានៈចេញ មិនឈ្មោះ
 ថាយានៈ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែយានៈ និង
 ពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាយានៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាយានិឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនដំរី
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែដំរីចេញ
 មិនឈ្មោះថាដំរី ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
 ដំរី និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាដំរីផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាដំរីឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន កាយោ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ^(១) ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិ-
 យោ ន កាយិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន មនោ
 ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ មនំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិ-
 យោ ន មនោ ឥន្ទ្រិយោ មនញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច
 វេយ្យា អវសេសា ន យេវ មនោ ន ច ឥន្ទ្រិយោ ។
 ន ឥន្ទ្រិយោ ន មនិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៦៨) ន ឥត្តំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ឥត្តំ វេយ្យា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយោ ន ឥត្តំ ឥន្ទ្រិយោ ឥត្តញ្ច
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន យេវ ឥត្តំ ន
 ច ឥន្ទ្រិយោ ។ ន ឥន្ទ្រិយោ ន ឥត្តិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន បុរិសោ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ បុរិសំ វេយ្យា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយោ ន បុរិសោ ឥន្ទ្រិយោ បុរិសញ្ច
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន យេវ បុរិសោ ន
 ច ឥន្ទ្រិយោ ។ ន ឥន្ទ្រិយោ ន បុរិសិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន ជីវិតំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ជីវិតំ វេយ្យា អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយោ ន ជីវិតំ ឥន្ទ្រិយោ ជីវិតញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច
 វេយ្យា អវសេសា ន យេវ ជីវិតំ ន ច ឥន្ទ្រិយោ ។

---

១ ឧ. ធម្មន្តរេ កាយំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយោ ន កាយោ កាយញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច
 វេយ្យា អវសេសា ន យេវ កាយោ ន ច ឥន្ទ្រិយោ ន កាយិន្ទ្រិយន្តិ ឥមេ បាហំ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនមែនកាយ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិន
 ឈ្មោះថាកាយឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនមនៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 ប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែមនៈចេញ មិនឈ្មោះថាមនៈ
 ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែមនៈ និងពួក
 ឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាមនៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាមន្តិឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

(៦៨) មិនមែនឥត្តិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែឥត្តិចេញ មិនឈ្មោះថាឥត្តិ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែឥត្តិ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាឥត្តិ
 ផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 ឥត្តិឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនបុរិសៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួក
 ឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែបុរិសៈចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈ ឈ្មោះ
 ថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែបុរិសៈ និងពួកឥន្ទ្រិយ
 ចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែន
 ពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបុរិស្តិឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនជីវិត មិន
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែជីវិតចេញ មិន
 ឈ្មោះថាជីវិត ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែជីវិត
 និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាជីវិតផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

ន ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិតន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។

(៦៧) ន សុខំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សុខំ វេយ្យា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សុខំ ឥន្ទ្រិយា សុខញ្ច
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សុខំ ន
 ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន សុខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អា-
 មត្តា ។ ន ទុក្ខំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ទុក្ខំ វេយ្យា អវ-
 សេសា ឥន្ទ្រិយា ន ទុក្ខំ ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខញ្ច ឥន្ទ្រិយេ
 ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ ទុក្ខំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន ទុក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន សោម-
 នស្សំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សោមនស្សំ វេយ្យា អវ-
 សេសា ឥន្ទ្រិយា ន សោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយា សោ-
 មនស្សញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ
 សោមនស្សំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន សោ-
 មនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ទោមនស្សំ ន ឥន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ ទោមនស្សំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
 ន ទោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយា ទោមនស្សញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច
 វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ ទោមនស្សំ ន ច
 ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ទោមនស្សិន្ទ្រិយន្តិ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាជីវិតន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។

[៦៧] មិនមែនសុខៈ មិនឈ្មោះថាតន្ត្រីយប្ត ។ ពួកតន្ត្រីយ ដ៏
សេស រៀវលែងតែសុខៈចេញ មិនឈ្មោះថាសុខៈ ឈ្មោះថាពួកតន្ត្រីយ
ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀវលែងតែសុខៈ និងពួកតន្ត្រីយចេញ មិនឈ្មោះថា
សុខៈផង មិនឈ្មោះថាពួកតន្ត្រីយផង ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះ
ថាសុខ្ខិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនទុក្ខ មិនឈ្មោះថាតន្ត្រីយប្ត ។ ពួក
តន្ត្រីយ ដ៏សេស រៀវលែងតែទុក្ខចេញ មិនឈ្មោះថាទុក្ខ ឈ្មោះថា
ពួកតន្ត្រីយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀវលែងតែទុក្ខ និងពួកតន្ត្រីយចេញ
មិនឈ្មោះថាទុក្ខផង មិនឈ្មោះថាពួកតន្ត្រីយផង ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ
មិនឈ្មោះថាទុក្ខិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនសោមនស្ស មិនឈ្មោះថា
តន្ត្រីយប្ត ។ ពួកតន្ត្រីយ ដ៏សេស រៀវលែងតែសោមនស្សចេញ មិន
ឈ្មោះថាសោមនស្ស ឈ្មោះថាពួកតន្ត្រីយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀវលែង
តែសោមនស្ស និងពួកតន្ត្រីយចេញ មិនឈ្មោះថាសោមនស្សផង មិន
ឈ្មោះថាពួកតន្ត្រីយផង ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាសោមន-
ស្សិន្ត្រីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពោមនស្ស មិនឈ្មោះថាតន្ត្រីយប្ត ។
ពួកតន្ត្រីយ ដ៏សេស រៀវលែងតែពោមនស្សចេញ មិនឈ្មោះថាពោម-
នស្ស ឈ្មោះថាពួកតន្ត្រីយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀវលែងតែពោមនស្ស
និងពួកតន្ត្រីយចេញ មិនឈ្មោះថាពោមនស្សផង មិនឈ្មោះថាពួក
តន្ត្រីយផង ។ មិនមែនពួកតន្ត្រីយ មិនឈ្មោះថាពោមនស្សិន្ត្រីយប្ត ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អាមន្តា ។ ន ឧបេក្ខា ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ឧបេក្ខំ
 វេបេត្វា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយា
 ឧបេក្ខញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ
 ឧបេក្ខា ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ឧ-
 បេក្ខិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

[៧០] ន សទ្ធា ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សទ្ធិ វេបេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សទ្ធា ឥន្ទ្រិយា សទ្ធិញ្ច
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សទ្ធា ន
 ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន សទ្ធិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ន វិរិយំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ វិរិយំ វេបេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន វិរិយំ ឥន្ទ្រិយា វិរិយញ្ច
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិរិយំ ន ច
 ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន វិរិយន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
 ន សតិ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សតិ វេបេត្វា អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ន សតិ ឥន្ទ្រិយា សតិញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា
 អវសេសា ន ចេវ សតិ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន
 សតិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន សមាធិ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

អើ ។ មិនមែនឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាភ្នំត្រ័យប្តូ ។ ពួកភ្នំត្រ័យ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែឧបេក្ខាចេញ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខា ឈ្មោះថា
 ពួកភ្នំត្រ័យ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែឧបេក្ខា និងពួកភ្នំត្រ័យចេញ
 មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខាផង មិនឈ្មោះថាពួកភ្នំត្រ័យផង ។ មិនមែនពួក
 ភ្នំត្រ័យ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខាភ្នំត្រ័យប្តូ ។ អើ ។

(៧០) មិនមែនសទ្ធា មិនឈ្មោះថាភ្នំត្រ័យប្តូ ។ ពួកភ្នំត្រ័យ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែសទ្ធាចេញ មិនឈ្មោះថាសទ្ធា ឈ្មោះថាពួក
 ភ្នំត្រ័យ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសទ្ធា និងពួកភ្នំត្រ័យចេញ មិន
 ឈ្មោះថាសទ្ធាផង មិនឈ្មោះថាពួកភ្នំត្រ័យផង ។ មិនមែនពួកភ្នំត្រ័យ
 មិនឈ្មោះថាសទ្ធាភ្នំត្រ័យប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនវិវិយៈ មិនឈ្មោះថា
 ភ្នំត្រ័យប្តូ ។ ពួកភ្នំត្រ័យ ដ៏សេស រៀរលែងតែវិវិយៈចេញ មិន
 ឈ្មោះថាវិវិយៈ ឈ្មោះថាពួកភ្នំត្រ័យ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
 វិវិយៈ និងពួកភ្នំត្រ័យចេញ មិនឈ្មោះថាវិវិយៈផង មិនឈ្មោះថាពួក
 ភ្នំត្រ័យផង ។ មិនមែនពួកភ្នំត្រ័យ មិនឈ្មោះថាវិវិយៈភ្នំត្រ័យប្តូ ។
 អើ ។ មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាភ្នំត្រ័យប្តូ ។ ពួកភ្នំត្រ័យ ដ៏សេស
 រៀរលែងតែសតិចេញ មិនឈ្មោះថាសតិ ឈ្មោះថាពួកភ្នំត្រ័យ ពួក
 ធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសតិ និងពួកភ្នំត្រ័យចេញ មិនឈ្មោះថា
 សតិផង មិនឈ្មោះថាពួកភ្នំត្រ័យផង ។ មិនមែនពួកភ្នំត្រ័យ មិនឈ្មោះ
 ថាសតិភ្នំត្រ័យប្តូ ។ អើ ។ មិនមែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាភ្នំត្រ័យប្តូ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស តំទ្កេសោ

សមាធិ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សមាធិ
ឥន្ទ្រិយា សមាធិញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា
ន ចេវ សមាធិ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន
សមាធិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន បញ្ញា ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
បញ្ញំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញា ឥន្ទ្រិយា
បញ្ញញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ
បញ្ញា ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញា-
ន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។

(៧០) ន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន
អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតំ ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតំញ្ច
ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ អនញ្ញតញ្ញស្សា-
មីតំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អនញ្ញតញ្ញ-
ស្សាមីតំន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន អញ្ញំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
អញ្ញំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញំ ឥន្ទ្រិយា
អញ្ញញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ អញ្ញំ ន
ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។

តិរិយយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

ពួកត្រ័យ ដ៏សេស រៀរលែងតែសមាធិចេញ មិនឈ្មោះថាសមាធិ
 ឈ្មោះពួកត្រ័យ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសមាធិ និងពួក
 ត្រ័យចេញ មិនឈ្មោះថាសមាធិផង មិនឈ្មោះថាពួកត្រ័យផង ។
 មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថាសមាធិត្រ័យឬ ។ អើ ។ មិនមែន
 បញ្ញា មិនឈ្មោះថាត្រ័យឬ ។ ពួកត្រ័យ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
 បញ្ញាចេញ មិនឈ្មោះថាបញ្ញា ឈ្មោះថាពួកត្រ័យ ពួកធម៌ ដ៏សេស
 រៀរលែងតែបញ្ញា និងពួកត្រ័យចេញ មិនឈ្មោះថាបញ្ញាផង មិន
 ឈ្មោះថាត្រ័យផង ។ មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថាបញ្ញាត្រ័យ
 ឬ ។ អើ ។

(៧១) មិនមែនអនត្តាស្សមីតិ មិនឈ្មោះថាត្រ័យឬ ។
 ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែអនត្តាស្សមីតិចេញ មិនឈ្មោះថា
 អនត្តាស្សមីតិ ឈ្មោះថាពួកត្រ័យ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែង
 តែអនត្តាស្សមីតិ និងពួកត្រ័យចេញ មិនឈ្មោះថាអនត្តាស្ស-
 មីតិផង មិនឈ្មោះថាត្រ័យផង ។ មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះ
 ថាអនត្តាស្សមីតិត្រ័យឬ ។ អើ ។ មិនមែនអញ្ចៈ មិនឈ្មោះថា
 ត្រ័យឬ ។ ពួកត្រ័យ ដ៏សេស រៀរលែងតែអញ្ចៈចេញ មិនឈ្មោះ
 ថាអញ្ចៈ ឈ្មោះថាពួកត្រ័យ ពួកត្រ័យ ដ៏សេស រៀរលែងតែអញ្ចៈ
 និងពួកត្រ័យចេញ មិនឈ្មោះថាអញ្ចៈផង មិនឈ្មោះថាពួកត្រ័យ
 ផង ។ មិនមែនពួកត្រ័យ មិនឈ្មោះថាអញ្ចៈត្រ័យឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន អញ្ញតារី ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញតារី ឋេបេត្វា អវ-
សេសា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារី ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារីញ
ឥន្ទ្រិយេ ច ឋេបេត្វា អវសេសា ន បេវ អញ្ញតារី ន ច
ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារីន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៧២) ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
សោតិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សោតិឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ សោតិ-
ន្ទ្រិយញ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន សោតិ-
ន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
យានិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ យានិឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ យានិន្ទ្រិ-
យញ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន យានិន្ទ្រិ-
យំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
ជីវិន្ទ្រិយន្តិ ។ ជីវិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ ជីវិន្ទ្រិយញ
អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ
ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា កាយិន្ទ្រិយន្តិ ។
កាយិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ កាយិន្ទ្រិយញ អវសេសា
ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន កាយិន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិ-
យន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា មនិន្ទ្រិយន្តិ ។ មនិ-
ន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ មនិន្ទ្រិយញ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
ឥន្ទ្រិយា ន មនិន្ទ្រិយំ ។

អភិធម្មបិដក បរមកៈ

មិនមែនអញ្ញាតារី មិនឈ្មោះថាសត្រ្រិយប្ត ។ ពួកសត្រ្រិយ ដ៏សេស
រៀវលឿនតែអញ្ញាតារីចេញ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារី ឈ្មោះថាពួកសត្រ្រិយ
ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀវលឿនតែអញ្ញាតារី និងពួកសត្រ្រិយចេញ មិន
ឈ្មោះថាអញ្ញាតារីផង មិនឈ្មោះថាពួកសត្រ្រិយផង ។ មិនមែនពួក
សត្រ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារីប្ត ។ អើ ។

(៧២) ចក្ខុ ឈ្មោះថាសត្រ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកសត្រ្រិយ ឈ្មោះ
ថាសោត្រ្រិយប្ត ។ សោត្រ្រិយ ឈ្មោះថាសត្រ្រិយផង សោត្រ្រិយ
ផង ពួកសត្រ្រិយ ដ៏សេស មិនឈ្មោះថាសោត្រ្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថា
សត្រ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកសត្រ្រិយ ឈ្មោះថាយានិសត្រ្រិយប្ត ។ យានិសត្រ្រិយ
ឈ្មោះថាសត្រ្រិយផង យានិសត្រ្រិយផង ពួកសត្រ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះ
ថាសត្រ្រិយ មិនឈ្មោះថាយានិសត្រ្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាសត្រ្រិយប្ត ។
អើ ។ ពួកសត្រ្រិយ ឈ្មោះថាជិវិសត្រ្រិយប្ត ។ ជិវិសត្រ្រិយ ឈ្មោះថា
សត្រ្រិយផង ជិវិសត្រ្រិយផង ពួកសត្រ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះសត្រ្រិយ
មិនឈ្មោះថាជិវិសត្រ្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាសត្រ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួក
សត្រ្រិយ ឈ្មោះថាកាយិសត្រ្រិយប្ត ។ កាយិសត្រ្រិយ ឈ្មោះថាសត្រ្រិយផង
កាយិសត្រ្រិយផង ពួកសត្រ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសត្រ្រិយ មិនឈ្មោះថា
កាយិសត្រ្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាសត្រ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកសត្រ្រិយ
ឈ្មោះថាមនិសត្រ្រិយប្ត ។ មនិសត្រ្រិយ ឈ្មោះថាសត្រ្រិយផង មនិសត្រ្រិយផង
ពួកសត្រ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសត្រ្រិយ មិនឈ្មោះថាមនិសត្រ្រិយទេ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

(៧៣) ចក្កំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
ឥត្តិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ឥត្តិឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ ឥត្តិឥន្ទ្រិយញា
អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ឥត្តិឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ
ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា បុរិសិឥន្ទ្រិយន្តិ ។
បុរិសិឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ បុរិសិឥន្ទ្រិយញា អវសេសា
ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន បុរិសិឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា ជិវិតិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ជិវិតិឥន្ទ្រិយំ
ឥន្ទ្រិយញោវ ជិវិតិឥន្ទ្រិយញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិ-
យា ន ជិវិតិឥន្ទ្រិយំ ។

(៧៤) ចក្កំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
សុខិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សុខិឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ សុខិឥន្ទ្រិយញា
អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន សុខិឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ
ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា ទុក្ខិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ទុក្ខិ-
ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ ទុក្ខិឥន្ទ្រិយញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
ឥន្ទ្រិយា ន ទុក្ខិឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។
ឥន្ទ្រិយា សោមនស្សិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សោមនស្សិឥន្ទ្រិយំ
ឥន្ទ្រិយញោវ សោមនស្សិឥន្ទ្រិយញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
ឥន្ទ្រិយា ន សោមនស្សិឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កំ ឥន្ទ្រិ-
យន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា ទោមនស្សិឥន្ទ្រិយន្តិ ។

ឥន្ទ្របរយមកៈ បណ្ណត្ថិវារៈ និទ្ទេស

[៧៣] ចក្ខុ ឈ្មោះថាភ្នែក ។ អើ ។ ពួកភ្នែក ឈ្មោះ
 ថាភ្នែកចម្រុះ ។ ភ្នែក ឈ្មោះថាភ្នែកផង ភ្នែកផង ពួក
 ភ្នែក ដ៏សេស ឈ្មោះថាភ្នែក មិនឈ្មោះថាភ្នែកទេ ។ ចក្ខុ
 ឈ្មោះថាភ្នែក ។ អើ ។ ពួកភ្នែក ឈ្មោះថាបុរិសភ្នែក ។
 បុរិសភ្នែក ឈ្មោះថាភ្នែកផង បុរិសភ្នែកផង ពួកភ្នែក ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាភ្នែក មិនឈ្មោះថាបុរិសភ្នែកទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាភ្នែក
 ឬ ។ អើ ។ ពួកភ្នែក ឈ្មោះថាជីវិតភ្នែក ។ ជីវិតភ្នែក
 ឈ្មោះថាភ្នែកផង ជីវិតភ្នែកផង ពួកភ្នែក ដ៏សេស ឈ្មោះថា
 ភ្នែក មិនឈ្មោះថាជីវិតភ្នែកទេ ។

[៧៤] ចក្ខុ ឈ្មោះថាភ្នែក ។ អើ ។ ពួកភ្នែក ឈ្មោះ
 ថាសុខភ្នែក ។ សុខភ្នែក ឈ្មោះថាភ្នែកផង សុខភ្នែកផង ពួក
 ភ្នែក ដ៏សេស ឈ្មោះថាភ្នែក មិនឈ្មោះថាសុខភ្នែកទេ ។ ចក្ខុ
 ឈ្មោះថាភ្នែក ។ អើ ។ ពួកភ្នែក ឈ្មោះថាទុក្ខភ្នែក ។
 ទុក្ខភ្នែក ឈ្មោះថាភ្នែកផង ទុក្ខភ្នែកផង ពួកភ្នែក ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាភ្នែក មិនឈ្មោះថាទុក្ខភ្នែកទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាភ្នែក
 ឬ ។ អើ ។ ពួកភ្នែក ឈ្មោះថាសោមនស្សភ្នែក ។ សោមនស្ស-
 ភ្នែក ឈ្មោះថាភ្នែកផង សោមនស្សភ្នែកផង ពួកភ្នែក ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាភ្នែក មិនឈ្មោះថាសោមនស្សភ្នែកទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះ
 ថាភ្នែក ។ អើ ។ ពួកភ្នែក ឈ្មោះថាទោមនស្សភ្នែក ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោមនស្ស្រ័យំ ឥន្ទ្រិយញោវ នោមនស្ស្រ័យញា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន នោមនស្ស្រ័យំ ។
 ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា ឧបេត្តិទ្រ័-
 យន្តិ ។ ឧបេត្តិទ្រ័យំ ឥន្ទ្រិយញោវ ឧបេត្តិទ្រ័យញា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេត្តិទ្រ័យំ ។

[៧៥] ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 សទ្ធិទ្រ័យន្តិ ។ សទ្ធិទ្រ័យំ ឥន្ទ្រិយញោវ សទ្ធិទ្រ័យញា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន សទ្ធិទ្រ័យំ ។ ចក្កុ
 ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា វិរិយទ្រ័យន្តិ ។
 វិរិយទ្រ័យំ ឥន្ទ្រិយញោវ វិរិយទ្រ័យញា អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន វិរិយទ្រ័យំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា សតិទ្រ័យន្តិ ។ សតិទ្រ័យំ ឥន្ទ្រិ-
 យញោវ សតិទ្រ័យញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា
 ន សតិទ្រ័យំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 សមាធិទ្រ័យន្តិ ។ សមាធិទ្រ័យំ ឥន្ទ្រិយញោវ សមា-
 ធិទ្រ័យញា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន សមា-
 ធិទ្រ័យំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 បញ្ញាទ្រ័យន្តិ ។ បញ្ញាទ្រ័យំ ឥន្ទ្រិយញោវ បញ្ញាទ្រ័យញា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន បញ្ញាទ្រ័យំ ។

អភិធម្មបិណ្ឌ យមកៈ

ទោមនស្សន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ទោមនស្សន្ទ្រិយផង ពួក
ឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាទោមនស្សន្ទ្រិយទេ ។
ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឧបេក្ខន្ទ្រិយ
ប្តូ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ
ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខន្ទ្រិយទេ ។

[៧៥] ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាសទ្ធិន្ទ្រិយប្តូ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង សទ្ធិន្ទ្រិយផង
ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសទ្ធិន្ទ្រិយទេ ។
ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាវិរិយន្ទ្រិយប្តូ ។
វិរិយន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង វិរិយន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស
ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាវិរិយន្ទ្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
ប្តូ ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាសត្តិឥន្ទ្រិយប្តូ ។ សត្តិឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង សត្តិឥន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថា
ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាសត្តិឥន្ទ្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។
ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាសមាធិន្ទ្រិយប្តូ ។ សមាធិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
ផង សមាធិន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះ
ថាសមាធិន្ទ្រិយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាបញ្ញាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ បញ្ញាឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង បញ្ញាឥន្ទ្រិយផង
ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាបញ្ញាឥន្ទ្រិយទេ ។

តន្ត្រីយមកេ បណ្ណត្តិវស្ស និទ្ទេសោ

[៧៦] ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 អនញ្ញតញ្ញស្នាមិឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អនញ្ញតញ្ញស្នាមិ-
 ឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អនញ្ញតញ្ញស្នាមិឥន្ទ្រិយញ
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អនញ្ញតញ្ញស្នាមិ-
 ឥន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 អញ្ញន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញន្ទ្រិយញ
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញន្ទ្រិយំ ។ ចក្កុ
 ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិឥន្ទ្រិយន្តិ ។
 អញ្ញតារិឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញតារិឥន្ទ្រិយញ អវ-
 សេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិឥន្ទ្រិយំ ។

[៧៧] សោតំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ យំ សោតំ ឥន្ទ្រិយំ
 តំ សោតញ្ញ ឥន្ទ្រិយញោវ អវសេសំ សោតំ ន
 ឥន្ទ្រិយំ ។ ឥន្ទ្រិយា ចក្កុឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យញោវ ចក្កុឥន្ទ្រិយញ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា
 ន ចក្កុឥន្ទ្រិយំ ។ មេ ។ សោតំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ យំ
 សោតំ ឥន្ទ្រិយំ តំ សោតញ្ញោវ ឥន្ទ្រិយញ អវសេសំ
 សោតំ ន ឥន្ទ្រិយំ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតារិឥន្ទ្រិយន្តិ ។

តម្រូវយមក: បណ្ឌិតិវារ: ធិទេស

(៧៦) ចក្ខុ ឈ្មោះថាតម្រូវប្តូរ ។ អើ ។ ពួកតម្រូវ
 ឈ្មោះថាអនពាតពាស្យាម័តិទ្រុយប្តូរ ។ អនពាតពាស្យាម័តិទ្រុយ ឈ្មោះ
 ថាតម្រូវផង អនពាតពាស្យាម័តិទ្រុយផង ពួកតម្រូវ ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាតម្រូវ មិនឈ្មោះថាអនពាតពាស្យាម័តិទ្រុយទេ ។ ចក្ខុ
 ឈ្មោះថាតម្រូវប្តូរ ។ អើ ។ ពួកតម្រូវ ឈ្មោះថាអញ្ញាទ្រុយប្តូរ ។
 អញ្ញាទ្រុយ ឈ្មោះថាតម្រូវផង អញ្ញាទ្រុយផង ពួកតម្រូវ ដ៏សេស
 ឈ្មោះថាតម្រូវ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាទ្រុយទេ ។ ចក្ខុ ឈ្មោះថាតម្រូវ
 ប្តូរ ។ អើ ។ ពួកតម្រូវ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រុយប្តូរ ។ អញ្ញាតាវិទ្រុយ
 ឈ្មោះថាតម្រូវផង អញ្ញាតាវិទ្រុយផង ពួកតម្រូវ ដ៏សេស ឈ្មោះ
 ថាតម្រូវ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រុយទេ ។

(៧៧) សោត: ឈ្មោះថាតម្រូវប្តូរ ។ សោត: ណា ឈ្មោះ
 ថាតម្រូវ សោត:នោះ ឈ្មោះថាសោត:ផង តម្រូវផង សោត:
 ដ៏សេស មិនឈ្មោះថា តម្រូវទេ ។ ពួកតម្រូវ ឈ្មោះថា
 ចក្ខុទ្រុយប្តូរ ។ ចក្ខុទ្រុយ ឈ្មោះថាតម្រូវផង ចក្ខុទ្រុយផង ពួក
 តម្រូវ ដ៏សេស ឈ្មោះថាតម្រូវ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្រុយទេ ។ បេ ។
 សោត: ឈ្មោះថាតម្រូវប្តូរ ។ សោត: ណា ឈ្មោះថាតម្រូវ
 សោត: នោះ ឈ្មោះថាសោត:ផង តម្រូវផង សោត: ដ៏សេស
 មិនឈ្មោះថាតម្រូវទេ ។ ពួកតម្រូវ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិទ្រុយប្តូរ ។

អរិយធម៌ជីវិត យមក

អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រយញ្ជោវ អញ្ញាតាវិន្ទ្រយញ្ច អវ-
សេសា ឥន្ទ្រយា ឥន្ទ្រយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។

(៧៨) យានំ ឥន្ទ្រយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រយា
ចក្កុន្ទ្រយន្តិ ។ ចក្កុន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រយញ្ជោវ ចក្កុន្ទ្រយញ្ច
អវសេសា ឥន្ទ្រយា ឥន្ទ្រយា ន ចក្កុន្ទ្រយំ ។ បេ ។
យានំ ឥន្ទ្រយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រ-
យន្តិ ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រយញ្ជោវ អញ្ញាតាវិន្ទ្រយញ្ច
អវសេសា ឥន្ទ្រយា ឥន្ទ្រយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។

(៧៩) ជិហ្ហំ ឥន្ទ្រយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រយា
ចក្កុន្ទ្រយន្តិ ។ ចក្កុន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រយញ្ជោវ ចក្កុន្ទ្រយញ្ច
អវសេសា ឥន្ទ្រយា ឥន្ទ្រយា ន ចក្កុន្ទ្រយំ ។ បេ ។
ជិហ្ហំ ឥន្ទ្រយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រ-
យន្តិ ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ឥន្ទ្រយញ្ជោវ អញ្ញាតាវិន្ទ្រយញ្ច
អវសេសា ឥន្ទ្រយា ឥន្ទ្រយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រយំ ។

(៨០) កាយោ ឥន្ទ្រយន្តិ ។ យោ កាយោ ឥន្ទ្រ-
យំ សោ កាយោ ចេវ ឥន្ទ្រយញ្ច អវសេសោ កាយោ
ន ឥន្ទ្រយំ ។ ឥន្ទ្រយា ចក្កុន្ទ្រយន្តិ ។ ចក្កុន្ទ្រយំ
ឥន្ទ្រយញ្ជោវ ចក្កុន្ទ្រយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រយា

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

អញ្ញតារិទ្ធិយ ឈ្មោះថាសទ្ធិយផង អញ្ញតារិទ្ធិយផង ពួកសទ្ធិយ
ដ៏សេស ឈ្មោះថាសទ្ធិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិយទេ ។

[៧៨] យានៈ ឈ្មោះថាសទ្ធិយប្ត ។ អើ ។ ពួកសទ្ធិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយប្ត ។ ចក្ខុទ្ធិយ ឈ្មោះថាសទ្ធិយផង ចក្ខុទ្ធិយផង
ពួកសទ្ធិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសទ្ធិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយទេ ។
បេ ។ យានៈ ឈ្មោះថាសទ្ធិយប្ត ។ អើ ។ ពួកសទ្ធិយ ឈ្មោះ
ថាអញ្ញតារិទ្ធិយប្ត ។ អញ្ញតារិទ្ធិយ ឈ្មោះថាសទ្ធិយផង អញ្ញ-
តារិទ្ធិយផង ពួកសទ្ធិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសទ្ធិយ មិនឈ្មោះថា
អញ្ញតារិទ្ធិយទេ ។

[៧៩] ជីវិត ឈ្មោះថាសទ្ធិយប្ត ។ អើ ។ ពួកសទ្ធិយ ឈ្មោះ
ថាចក្ខុទ្ធិយប្ត ។ ចក្ខុទ្ធិយ ឈ្មោះថាសទ្ធិយផង ចក្ខុទ្ធិយផង ពួក
សទ្ធិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសទ្ធិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយទេ ។ បេ ។
ជីវិត ឈ្មោះសទ្ធិយប្ត ។ អើ ។ ពួកសទ្ធិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញតា-
រិទ្ធិយប្ត ។ អញ្ញតារិទ្ធិយ ឈ្មោះថាសទ្ធិយផង អញ្ញតារិទ្ធិយផង
ពួកសទ្ធិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសទ្ធិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញតារិទ្ធិយទេ ។

[៨០] កាយ ឈ្មោះថាសទ្ធិយប្ត ។ កាយណា ឈ្មោះថា
សទ្ធិយ កាយនោះ ឈ្មោះថាកាយផង សទ្ធិយផង កាយ ដ៏សេស
មិនឈ្មោះថាសទ្ធិយទេ ។ ពួកសទ្ធិយ ឈ្មោះថាចក្ខុទ្ធិយប្ត ។
ចក្ខុទ្ធិយ ឈ្មោះថាសទ្ធិយផង ចក្ខុទ្ធិយផង ពួកសទ្ធិយ ដ៏សេស

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ កាយោ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
យោ កាយោ ឥន្ទ្រិយំ សោ កាយោ បេ ឥន្ទ្រិយញ្ច
អវសេសា កាយោ ន ឥន្ទ្រិយំ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតា-
វិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជេវ អញ្ញតាវិន្ទ្រិ-
យញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ។

[៨១] មនោ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជេវ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
មនោ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញតាវិន្ទ្រិ-
យន្តិ ។ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជេវ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយញ្ច
អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ។

[៨២] ឥត្ថំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ នោ ។ ឥន្ទ្រិយា
ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជេវ ចក្កន្ទ្រិ-
យញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិ-
យំ ។ បេ ។ ឥត្ថំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ នោ ។ ឥន្ទ្រិយា
អញ្ញតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញតាវិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញ្ជេវ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ ។ បេ ។ កាយ ឈ្មោះថា
ឥន្ទ្រិយប្ត ។ កាយណា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ កាយនោះ ឈ្មោះថាកាយ
ផង ឥន្ទ្រិយផង កាយ ដ៏សេស មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយទេ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្ត ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង
អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះ
ថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ។

[៨១] មនៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្ត ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ចក្ខុន្ទ្រិយផង
ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ
។ បេ ។ មនៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះ
ថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្ត ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង អញ្ញា-
តាវិន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ។

[៨២] ឥត្ថិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្ត ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
ផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ
។ បេ ។ ឥត្ថិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ មិនមែនទេ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្ត ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង

អភិធម្មចំណែក យមកំ

អញ្ញាតារិទ្ធិយញ្ច អវសេសា ឥទ្ធិយា ឥទ្ធិយា
ន អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ។

(៨៣) បុរិសោ ឥទ្ធិយន្តិ ។ នោ ។ ឥទ្ធិយា
ចក្កុទ្ធិយន្តិ ។ ចក្កុទ្ធិយំ ឥទ្ធិយញ្ជោ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
អវសេសា ឥទ្ធិយា ឥទ្ធិយា ន ចក្កុទ្ធិយំ ។ បេ ។
បុរិសោ ឥទ្ធិយន្តិ ។ នោ ។ ឥទ្ធិយា អញ្ញាតារិទ្ធិ-
យន្តិ ។ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ឥទ្ធិយញ្ជោ អញ្ញាតារិទ្ធិយញ្ច
អវសេសា ឥទ្ធិយា ឥទ្ធិយា ន អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ។

(៨៤) ដីវិតំ ឥទ្ធិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥទ្ធិយា
ចក្កុទ្ធិយន្តិ ។ ចក្កុទ្ធិយំ ឥទ្ធិយញ្ជោ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
អវសេសា ឥទ្ធិយា ឥទ្ធិយា ន ចក្កុទ្ធិយំ ។ បេ ។
ដីវិតំ ឥទ្ធិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥទ្ធិយា អញ្ញាតារិទ្ធិ-
យន្តិ ។ អញ្ញាតារិទ្ធិយំ ឥទ្ធិយញ្ជោ អញ្ញាតារិទ្ធិ-
យញ្ច អវសេសា ឥទ្ធិយា ឥទ្ធិយា ន អញ្ញាតា-
រិទ្ធិយំ ។

(៨៥) សុខំ ឥទ្ធិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ឥទ្ធិយា
ចក្កុទ្ធិយន្តិ ។ ចក្កុទ្ធិយំ ឥទ្ធិយញ្ជោ ចក្កុទ្ធិ-
យញ្ច អវសេសា ឥទ្ធិយា ឥទ្ធិយា ន ចក្កុទ្ធិ-
យំ ។ បេ ។ សុខំ ឥទ្ធិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

អញ្ញាតាវិន្រ្ទិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះ
ថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ។

[៨៣] បុរិសៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ មិនមែនទេ ។
ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង
ចក្ខុន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
ចក្ខុន្ទ្រិយទេ ។ បេ ។ បុរិសៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ មិនមែនទេ ។
ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្តូ ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា
ឥន្ទ្រិយផង អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ។

[៨៤] ជីវិត ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ចក្ខុន្ទ្រិយផង
ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ ។ បេ ។
ជីវិត ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតា-
វិន្ទ្រិយប្តូ ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង
ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ។

[៨៥] សុខៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
ផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
ចក្ខុន្ទ្រិយទេ ។ បេ ។ សុខៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវរស្ស ឥទ្ទេសោ

ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយ-
 ញោវ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា
 ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។ ធុត្តំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
 សោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ទោមនស្សំ
 ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
 យា ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយំ សា ឧបេក្ខា បេវ ឥន្ទ្រិយញ្ច
 អវសេសា ឧបេក្ខា ន ឥន្ទ្រិយំ ។ ឥន្ទ្រិយា ចក្ក-
 ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កឥន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ ចក្កឥន្ទ្រិយញ្ច
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កឥន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
 ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ យា ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយំ សា
 ឧបេក្ខា បេវ ឥន្ទ្រិយញ្ច អវសេសា ឧបេក្ខា ន
 ឥន្ទ្រិយំ ។ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញាតា-
 វិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយញ្ច អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយំ ។

(៨៦) សន្ទា ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ វិវិយំ
 ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ សតិ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អា-
 មន្តា ។ បេ ។ សមាជិ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
 បញ្ញា ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

(៨៧) អនញ្ញាតាស្ស បិទិ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណតិវរៈ និទ្ទេស

ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្ត ។ អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយផង អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ។ ទុក្ខៈ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ
 ។ បេ ។ សោមនស្ស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ ទោមនស្ស
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ ឧបេក្ខា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។
 ឧបេក្ខា ណា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ ឧបេក្ខា នោះ ឈ្មោះថាឧបេក្ខាផង
 ឥន្ទ្រិយផង ឧបេក្ខា ដ៏សេស មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយទេ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្ត ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង ចក្ខុន្ទ្រិយផង
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយទេ
 ។ បេ ។ ឧបេក្ខា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ឧបេក្ខាណា ឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយ ឧបេក្ខានោះ ឈ្មោះថាឧបេក្ខាផង ឥន្ទ្រិយផង ឧបេក្ខា ដ៏សេស
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយទេ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្ត ។
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយផង អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយផង ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយទេ ។

(៨៦) សុទ្ធា ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ វិរិយៈ
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ សតិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។
 អើ ។ បេ ។ សមាធិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ បញ្ញា
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។

(៨៧) អនពាតពាស្សមីតិ ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

។ បេ ។ អញ្ញំ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រិយា
 ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ ចក្កន្ទ្រិយញ
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយំ ។ បេ ។
 ឥន្ទ្រិយា អញ្ញានាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញានាវិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិ-
 យញោវ អញ្ញានាវិន្ទ្រិយញ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិ-
 យា ន អញ្ញានាវិន្ទ្រិយំ ។ អញ្ញានាវិ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អា-
 មត្តា ។ ឥន្ទ្រិយា ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ
 ចក្កន្ទ្រិយញ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិ-
 យំ ។ បេ ។ អញ្ញានាវិ ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ឥន្ទ្រិ-
 យា អញ្ញិន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញិន្ទ្រិយំ ឥន្ទ្រិយញោវ អញ្ញិន្ទ្រិ-
 យញ អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញិន្ទ្រិយំ ។

(៨៨) ន ចក្កំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កំ វេបេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កញ ឥន្ទ្រិយេ
 ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ ចក្កំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន គោតិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ ន ចក្កំ ន
 ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កំ វេបេត្វា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន
 ចក្កំ ឥន្ទ្រិយា ចក្កញ ឥន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

។ បេ ។ អញ្ចៈ ឈ្មោះថាសត្រ័យប្ត ។ អើ ។ ពួកសត្រ័យ ឈ្មោះ
 ថាចក្ខុសត្រ័យប្ត ។ ចក្ខុសត្រ័យ ឈ្មោះថាសត្រ័យផង ចក្ខុសត្រ័យផង ពួក
 សត្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសត្រ័យ មិនឈ្មោះថាចក្ខុសត្រ័យទេ ។ បេ ។
 ពួកសត្រ័យ ឈ្មោះថាអញ្ចាតាសត្រ័យ អញ្ចាតាសត្រ័យ ឈ្មោះថាសត្រ័យ
 ផង អញ្ចាតាសត្រ័យផង ពួកសត្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសត្រ័យ មិន
 ឈ្មោះថាអញ្ចាតាសត្រ័យទេ ។ អញ្ចាតាសត្រ័យ ឈ្មោះថាសត្រ័យប្ត ។ អើ ។
 ពួកសត្រ័យ ឈ្មោះថាចក្ខុសត្រ័យប្ត ។ ចក្ខុសត្រ័យប្ត ។ ឈ្មោះថាសត្រ័យផង
 ចក្ខុសត្រ័យផង ពួកសត្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសត្រ័យ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុសត្រ័យទេ ។ បេ ។ អញ្ចាតាសត្រ័យ ឈ្មោះថាសត្រ័យប្ត ។ អើ ។
 ពួកសត្រ័យ ឈ្មោះថាអញ្ចាសត្រ័យប្ត ។ អញ្ចាសត្រ័យ ឈ្មោះថាសត្រ័យ
 ផង អញ្ចាសត្រ័យផង ពួកសត្រ័យ ដ៏សេស ឈ្មោះថាសត្រ័យ មិន
 ឈ្មោះថាអញ្ចាសត្រ័យទេ ។

(៨៨) មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាសត្រ័យប្ត ។ ពួកសត្រ័យ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែចក្ខុចេញ មិនឈ្មោះថាចក្ខុ ឈ្មោះថាពួកសត្រ័យ
 ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែចក្ខុ និងពួកសត្រ័យចេញ មិនឈ្មោះថា
 ចក្ខុផង មិនឈ្មោះថាពួកសត្រ័យផង ។ មិនមែនពួកសត្រ័យ មិនឈ្មោះ
 ថាសោតិសត្រ័យប្ត ។ អើ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថាសត្រ័យប្ត ។ ពួក
 សត្រ័យ ដ៏សេស រៀរលែងតែចក្ខុចេញ មិនឈ្មោះថាចក្ខុ ឈ្មោះថា
 ពួកសត្រ័យ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែចក្ខុ និងពួកសត្រ័យចេញ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវរស្ស ជិទ្ទេសោ

ន ចេវ ចក្កំ ន ច សន្ទ្រិយា ។ ន សន្ទ្រិយា
 ន យានិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ចក្កំ
 ន សន្ទ្រិយន្តិ ។ ចក្កំ វេបេត្វា អវសេសា សន្ទ្រិយា
 ន ចក្កំ សន្ទ្រិយា ចក្កញ្ច សន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា
 អវសេសា ន ចេវ ចក្កំ ន ច សន្ទ្រិយា ។ ន
 សន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតានិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៨៧) ន សោតំ ន សន្ទ្រិយន្តិ ។ សោតំ វេបេត្វា
 អវសេសា សន្ទ្រិយា ន សោតំ សន្ទ្រិយា សោតញ្ច
 សន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ សោតំ
 ន ច សន្ទ្រិយា ។ ន សន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ បេ ។ ន សោតំ ន សន្ទ្រិយន្តិ ។ សោតំ
 វេបេត្វា អវសេសា សន្ទ្រិយា ន សោតំ សន្ទ្រិយា
 សោតញ្ច សន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ
 សោតំ ន ច សន្ទ្រិយា ។ ន សន្ទ្រិយា ន អញ្ញា-
 តានិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៧០) ន យានំ ន សន្ទ្រិយន្តិ ។ យានំ
 វេបេត្វា អវសេសា សន្ទ្រិយា ន យានំ សន្ទ្រិ-
 យា យានញ្ច សន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

មិនឈ្មោះថាចក្ខុផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
មិនឈ្មោះថាយានីន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនចក្ខុ មិនឈ្មោះថា
ឥន្ទ្រិយប្ត ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែចក្ខុចេញ មិនឈ្មោះថា
ចក្ខុ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែចក្ខុ និងពួក
ឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាចក្ខុផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។
មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។

[៨៧] មិនមែនសោតៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ដ៏សេស រៀរលែងតែសោតៈចេញ មិនឈ្មោះថាសោតៈ ឈ្មោះថា
ពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសោតៈ និងពួកឥន្ទ្រិយ
ចេញមិនឈ្មោះថាសោតៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែន
ពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែន
សោតៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
សោតៈចេញ មិនឈ្មោះថាសោតៈ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏
សេស រៀរលែងតែសោតៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាសោតៈ
ផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះ
ថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។

[៨៨] មិនមែនយានៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
ដ៏សេស រៀរលែងតែយានៈចេញ មិនឈ្មោះថាយានៈ ឈ្មោះថា
ពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែយានៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ចេវ យានំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន យានំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ យានំ វេបេត្វា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន យានំ ឥន្ទ្រិយា យានញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ យានំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៧០) ន ជិហ្គំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ជិហ្គំ វេបេត្វា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ជិហ្គំ ឥន្ទ្រិយា ជិហ្គំញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ ជិហ្គំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ជិហ្គំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ជិហ្គំ វេបេត្វា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ជិហ្គំ ឥន្ទ្រិយា ជិហ្គំញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេបេត្វា អវសេសា ន ចេវ ជិហ្គំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៧២) ន កាយោ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន កាយោ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មិនឈ្មោះថាយានៈផង មិនឈ្មោះថាពួកស្រ្តីយផង ។ មិនមែនពួក
ស្រ្តីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុស្រ្តីយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនយានៈ មិន
ឈ្មោះថាស្រ្តីយប្ត ។ ពួកស្រ្តីយ ដ៏សេស រៀរលែងតែយានៈចេញ
មិនឈ្មោះថាយានៈ ឈ្មោះថាពួកស្រ្តីយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
យានៈ និងពួកស្រ្តីយចេញ មិនឈ្មោះថាយានៈផង មិនឈ្មោះថាពួក
ស្រ្តីយផង ។ មិនមែនពួកស្រ្តីយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាស្រ្តីយប្ត ។ អើ ។

[៧១] មិនមែនជីវ្ហា មិនឈ្មោះថាស្រ្តីយប្ត ។ ពួកស្រ្តីយ ដ៏
សេស រៀរលែងតែជីវ្ហាចេញ មិនឈ្មោះថាជីវ្ហា ឈ្មោះថាពួកស្រ្តីយ
ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែជីវ្ហា និងពួកស្រ្តីយចេញ មិនឈ្មោះថា
ជីវ្ហាផង មិនឈ្មោះថាពួកស្រ្តីយផង ។ មិនមែនពួកស្រ្តីយ មិន
ឈ្មោះថាចក្ខុស្រ្តីយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនជីវ្ហា មិនឈ្មោះថា
ស្រ្តីយប្ត ។ ពួកស្រ្តីយ ដ៏សេស រៀរលែងតែជីវ្ហាចេញ មិនឈ្មោះ
ថាជីវ្ហា ឈ្មោះថាពួកស្រ្តីយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែជីវ្ហា និង
ពួកស្រ្តីយចេញ មិនឈ្មោះថាជីវ្ហាផង មិនឈ្មោះថាពួកស្រ្តីយផង ។
មិនមែនពួកស្រ្តីយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាស្រ្តីយប្ត ។ អើ ។

[៧២] មិនមែនកាយ មិនឈ្មោះថាស្រ្តីយប្ត ។ អើ ។ មិន
មែនពួកស្រ្តីយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុស្រ្តីយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិន
មែនកាយ មិនឈ្មោះថាស្រ្តីយប្ត ។ អើ ។ មិនមែនពួកស្រ្តីយ មិន
ឈ្មោះថាអញ្ញាតាស្រ្តីយប្ត ។ អើ ។

តិរ្រិយយមកេ បណ្ណតិវាស្ស និទ្ទេសោ

(៧៣) ន មនោ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ មនំ វេយត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន មនោ ឥន្ទ្រិយា មនក្ខា ឥន្ទ្រិ-
 យេ ច វេយត្វា អវសេសា ន ចេវ មនោ ន ច ឥន្ទ្រិ-
 យា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា
 ។ បេ ។ ន មនោ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ មនំ វេយត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន មនោ ឥន្ទ្រិយា មនក្ខា ឥន្ទ្រិ-
 យេ ច វេយត្វា អវសេសា ន ចេវ មនោ ន ច
 ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមត្តា ។

(៧៤) ន ឥត្ថំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ឥត្ថំ វេយត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ឥត្ថំ ឥន្ទ្រិយា ឥត្ថក្ខា ឥន្ទ្រិយេ
 ច វេយត្វា អវសេសា ន ចេវ ឥត្ថំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។ បេ ។
 ន ឥត្ថំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ឥត្ថំ វេយត្វា អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ន ឥត្ថំ ឥន្ទ្រិយា ឥត្ថក្ខា ឥន្ទ្រិយេ ច
 វេយត្វា អវសេសា ន ចេវ ឥត្ថំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមត្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

[៧៣] មិនមែនមនៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែមនៈចេញ មិនឈ្មោះថាមនៈ ឈ្មោះថាពួក ឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស រៀរលែងតែមនៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិន ឈ្មោះថាមនៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនមនៈ មិនឈ្មោះថា ឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែមនៈចេញ មិនឈ្មោះ ថាមនៈ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស រៀរលែងតែមនៈ និង ពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាមនៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

[៧៤] មិនមែនឥត្តិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏ សេស រៀរលែងតែឥត្តិចេញ មិនឈ្មោះថាឥត្តិ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស រៀរលែងតែឥត្តិ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថា ឥត្តិផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិន ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនឥត្តិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែឥត្តិចេញ មិនឈ្មោះថាឥត្តិ ឈ្មោះ ថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស រៀរលែងតែឥត្តិ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាឥត្តិផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

អភិធម្មបិណ្ឌកេ យមកំ

(៧៥) ន បុរិសោ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ បុរិសំ វេយេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន បុរិសោ ឥន្ទ្រិយោ បុរិសញ្ច
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ បុរិសោ ន
 ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ បេ ។ ន បុរិសោ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
 បុរិសំ វេយេត្វា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន បុរិសោ
 ឥន្ទ្រិយា បុរិសញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយេត្វា អវសេសា
 ន ចេវ បុរិសោ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន
 អញ្ញាតារិធីន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(៧៦) ន ជីវិតំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ជីវិតំ វេយេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិតំ ឥន្ទ្រិយា ជីវិតញ្ច ឥន្ទ្រិ-
 យេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ ជីវិតំ ន ច
 ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា
 ។ បេ ។ ន ជីវិតំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ជីវិតំ វេយេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ជីវិតំ ឥន្ទ្រិយា ជីវិតញ្ច ឥន្ទ្រិ-
 យេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ ជីវិតំ ន ច ឥន្ទ្រិ-
 យា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតារិធីន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៧៥] មិនមែនបុរិសៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែបុរិសៈចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈ ឈ្មោះថាពួក
 ឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស រៀរលែងតែបុរិសៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ
 មិនឈ្មោះថាបុរិសៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនបុរិសៈ
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែបុរិសៈ
 ចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស
 រៀរលែងតែបុរិសៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាបុរិសៈ ផង មិន
 ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញា-
 តារិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

[៧៦] មិនមែនជីវិត មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏
 សេស រៀរលែងតែជីវិតចេញ មិនឈ្មោះថាជីវិត ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ពួកធមិ ដ៏សេស រៀរលែងតែជីវិត និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះ
 ថាជីវិតផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិន
 ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនជីវិត មិនឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែជីវិតចេញ មិនឈ្មោះ
 ថាជីវិត ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស រៀរលែងតែជីវិត
 និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាជីវិតផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

စုံညီယထက ပဏ္ဍိတိကံပျ ဝိသေ

(၈၅) ဝ ဟုံ ဝ နှိယှိ ၅ ဟုံ ဗေတ
 အေဟ နှိယှိ ဝ ဟုံ နှိယှိ ဟုံ
 နှိယှိ ဗ ဗေတ အေဟ ဝ ဗေ ဟုံ
 ဝ ဗ နှိယှိ ၅ ဝ နှိယှိ ဝ နှိယှိ ၅
 အဗ ၅ ဗ ၅ ဝ ဟုံ ဝ နှိယှိ ၅ ဟုံ
 ဗေတ အေဟ နှိယှိ ဝ ဟုံ နှိယှိ ဟုံ
 နှိယှိ ဗ ဗေတ အေဟ ဝ ဗေ ဟုံ
 ဝ ဗ နှိယှိ ၅ ဝ နှိယှိ ဝ အေဟ
 ဟုံ ၅ အဗ ၅

(၈၆) ဝ ဝှိ ဝ နှိယှိ ၅ ဝှိ ဗေတ
 အေဟ နှိယှိ ဝ ဝှိ နှိယှိ ဝှိ
 နှိယှိ ဗ ဗေတ အေဟ ဝ ဗေ ဝှိ ဝ
 ဗ နှိယှိ ၅ ဝ နှိယှိ ဝ ဝှိ ၅ အ-
 ဗ ၅ ဗ ၅ ဝ ဝှိ ဝ နှိယှိ ၅ ဝှိ ဗေတ
 အေဟ နှိယှိ ဝ ဝှိ နှိယှိ ဝှိ
 နှိယှိ ဗ ဗေတ အေဟ ဝ ဗေ ဝှိ ဝ
 ဗ နှိယှိ ၅ ဝ နှိယှိ ဝ အေဟ
 ဟုံ ၅ အဗ ၅

(၈၇) ဝ ဟေဗဝှိ ဝ နှိယှိ ၅

ឥន្ទ្រិយយមក: បណ្ណតិវារ: និទ្ទេស

(៧៧) មិនមែនសុខៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏
 សេស រៀរលែងតែសុខៈចេញ មិនឈ្មោះថាសុខៈ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសុខៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះ
 ថាសុខៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិន
 ឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនសុខៈ មិនឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែសុខៈចេញ មិន
 ឈ្មោះថាសុខៈ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសុខៈ
 និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាសុខៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

(៧៨) មិនមែនទុក្ខៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែទុក្ខៈចេញ មិនឈ្មោះថាទុក្ខៈ ឈ្មោះថាពួក
 ឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែទុក្ខៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ
 មិនឈ្មោះថាទុក្ខៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនទុក្ខៈ
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែទុក្ខៈចេញ
 មិនឈ្មោះថាទុក្ខៈ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
 ទុក្ខៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាទុក្ខៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតារិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

(៧៩) មិនមែនសោមនស្ស មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោមនស្សំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សោ-
មនស្សំ ឥន្ទ្រិយា សោមនស្សញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា
អវសេសា ន ចេវ សោមនស្សំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។
ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
ន សោមនស្សំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សោមនស្សំ
វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយា
សោមនស្សញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា
ន ចេវ សោមនស្សំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា
ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(១០០) ន ទោមនស្សំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ទោម-
នស្សំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ទោមនស្សំ
ឥន្ទ្រិយា ទោមនស្សញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា
ន ចេវ ទោមនស្សំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន
ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ទោមនស្សំ ន
ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ទោមនស្សំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា
ន ទោមនស្សំ ឥន្ទ្រិយា ទោមនស្សញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច
វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ ទោមនស្សំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។
ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស វៀរលែងតែសោមនស្សចេញ មិនឈ្មោះថាសោម-
 នស្ស ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស វៀរលែងតែសោម-
 នស្ស និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាសោមនស្សផង មិនឈ្មោះថា
 ពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។
 អើ ។ បេ ។ មិនមែនសោមនស្ស មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយឬ ។ ពួក
 ឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស វៀរលែងតែសោមនស្សចេញ មិនឈ្មោះថាសោមនស្ស
 ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស វៀរលែងតែសោមនស្ស និង
 ពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាសោមនស្សផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

(១០០) មិនមែនទោមនស្ស មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយឬ ។ ពួក
 ឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស វៀរលែងតែទោមនស្សចេញ មិនឈ្មោះថាទោម-
 នស្ស ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស វៀរលែងតែទោម-
 នស្ស និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាទោមនស្សផង មិនឈ្មោះ
 ថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយឬ ។
 អើ ។ បេ ។ មិនមែនទោមនស្ស មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយឬ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស វៀរលែងតែទោមនស្សចេញ មិនឈ្មោះថាទោមនស្ស ឈ្មោះ
 ថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធមិ ដ៏សេស វៀរលែងតែទោមនស្ស និងពួកឥន្ទ្រិយ
 ចេញ មិនឈ្មោះថាទោមនស្សផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណតិវាស្ស និទ្ទេសោ

(១០០) ន ឧបេក្ខា ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ ឧបេក្ខំ
 វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ឧបេក្ខា ឥន្ទ្រិយា
 ឧបេក្ខញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ
 ឧបេក្ខា ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន ឧបេក្ខា ន ឥន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ ឧបេក្ខំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន ឧ-
 បេក្ខា ឥន្ទ្រិយា ឧបេក្ខញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវ-
 សេសា ន ចេវ ឧបេក្ខា ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(១០២) ន សទ្ធា ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សទ្ធិំ វេយ្យា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សទ្ធា ឥន្ទ្រិយា សទ្ធិញ្ច ឥន្ទ្រិយេ
 ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សទ្ធា ន ច ឥន្ទ្រិយា ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។
 ន សទ្ធា ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សទ្ធិំ វេយ្យា អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ន សទ្ធា ឥន្ទ្រិយា សទ្ធិញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច
 វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ សទ្ធា ន ច ឥន្ទ្រិយា ។
 ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

[១០១] មិនមែនឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែឧបេក្ខាចេញ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខា ឈ្មោះថា
 ពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែឧបេក្ខា និងពួកឥន្ទ្រិយ
 ចេញ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខាផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែន
 ឧបេក្ខា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែង
 តែឧបេក្ខាចេញ មិនឈ្មោះថាឧបេក្ខា ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌
 ដ៏សេស រៀរលែងតែឧបេក្ខា និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះឧបេក្ខា
 ផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា
 អញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

[១០២] មិនមែនសទ្ធា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែសទ្ធាចេញ មិនឈ្មោះថាសទ្ធា ឈ្មោះថាពួក
 ឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសទ្ធា និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ
 មិនឈ្មោះថាសទ្ធាផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនសទ្ធា មិនឈ្មោះថា
 ឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែសទ្ធាចេញ មិនឈ្មោះ
 ថាសទ្ធា ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសទ្ធា និង
 ពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាសទ្ធាផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។
 មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាតាវិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១០៣] ន វិរិយំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ វិរិយំ វេយេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន វិរិយំ ឥន្ទ្រិយា វិរិយត្វា
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិរិយំ ន ច
 ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អា-
 មន្តា ។ បេ ។ ន វិរិយំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ វិរិយំ វេយេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន វិរិយំ ឥន្ទ្រិយា វិរិយត្វា
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ វិរិយំ ន ច
 ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។

[១០៤] ន សតិ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សតិ វេយេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សតិ ឥន្ទ្រិយា សតិត្វា
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ សតិ ន ច
 ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា
 ។ បេ ។ ន សតិ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ សតិ វេយេត្វា
 អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន សតិ ឥន្ទ្រិយា សតិត្វា ឥន្ទ្រិ-
 យេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន ចេវ សតិ ន ច
 ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញតារិន្ទ្រិយន្តិ ។
 អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១០៣] មិនមែនវិរិយៈ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែវិរិយៈចេញ មិនឈ្មោះថាវិរិយៈ ឈ្មោះថាពួក
 ឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែវិរិយៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ
 មិនឈ្មោះថាវិរិយៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនវិរិយៈ
 មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែវិរិយៈចេញ
 មិនឈ្មោះថាវិរិយៈ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែ
 វិរិយៈ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាវិរិយៈផង មិនឈ្មោះថាពួក
 ឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្ធិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

[១០៤] មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែសតិចេញ មិនឈ្មោះថាសតិ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសតិ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថា
 សតិផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះ
 ថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនសតិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។
 ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែសតិចេញ មិនឈ្មោះថាសតិ ឈ្មោះ
 ថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសតិ និងពួកឥន្ទ្រិយ
 ចេញ មិនឈ្មោះថាសតិផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែន
 ពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាភារិទ្ធិន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

តន្ត្រីយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស និទ្ទេសោ

(១០៥) ន សមាធិ ន តន្ត្រីយន្តិ ។ សមាធិ
 វេយ្យា អវសេសា តន្ត្រីយា ន សមាធិ តន្ត្រីយា
 សមាធិញ្ច តន្ត្រីយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ
 សមាធិ ន ច តន្ត្រីយា ។ ន តន្ត្រីយា ន ចក្ក-
 តន្ត្រីយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន សមាធិ ន តន្ត្រី-
 យន្តិ ។ សមាធិ វេយ្យា អវសេសា តន្ត្រីយា ន
 សមាធិ តន្ត្រីយា សមាធិញ្ច តន្ត្រីយេ ច វេយ្យា
 អវសេសា ន ចេវ សមាធិ ន ច តន្ត្រីយា ។ ន
 តន្ត្រីយា ន អញ្ញាតាវតន្ត្រីយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(១០៦) ន បញ្ញា ន តន្ត្រីយន្តិ ។ បញ្ញា វេយ្យា
 អវសេសា តន្ត្រីយា ន បញ្ញា តន្ត្រីយា បញ្ញាញ្ច
 តន្ត្រីយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ បញ្ញា
 ន ច តន្ត្រីយា ។ ន តន្ត្រីយា ន ចក្កតន្ត្រីយន្តិ ។
 អាមន្តា ។ បេ ។ ន បញ្ញា ន តន្ត្រីយន្តិ ។ បញ្ញា
 វេយ្យា អវសេសា តន្ត្រីយា ន បញ្ញា តន្ត្រីយា
 បញ្ញាញ្ច តន្ត្រីយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ
 បញ្ញា ន ច តន្ត្រីយា ។ ន តន្ត្រីយា ន អញ្ញាតា-
 វតន្ត្រីយន្តិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណតិវារៈ និទ្ទេស

[១០៥] មិនមែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែសមាធិចេញ មិនឈ្មោះថាសមាធិ ឈ្មោះថា
 ពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសមាធិ និងពួកឥន្ទ្រិយ
 ចេញ មិនឈ្មោះថាសមាធិផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិន
 មែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិន
 មែនសមាធិ មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរ
 លែងតែសមាធិចេញ មិនឈ្មោះថាសមាធិ ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួក
 ធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែសមាធិ និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថា
 សមាធិផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិន
 ឈ្មោះថាអញ្ញាភារិឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។

[១០៦] មិនមែនបញ្ញា មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ពួកឥន្ទ្រិយ
 ដ៏សេស រៀរលែងតែបញ្ញាចេញ មិនឈ្មោះថាបញ្ញា ឈ្មោះថាពួក
 ឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែបញ្ញា និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ
 មិនឈ្មោះថាបញ្ញាផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួក
 ឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនបញ្ញា មិន
 ឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្ត ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែបញ្ញាចេញ មិន
 ឈ្មោះថាបញ្ញា ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែបញ្ញា
 និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាបញ្ញាផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
 ផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាភារិឥន្ទ្រិយប្ត ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[១០៧] ន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិញ្ច
 ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ អនញ្ញតញ្ញ-
 ស្សាមីតិ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិ-
 យន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ន
 ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ វេយ្យា អវសេសា
 ឥន្ទ្រិយា ន អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ឥន្ទ្រិយា អនញ្ញតញ្ញ-
 ស្សាមីតិញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ
 អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន ឥន្ទ្រិយា
 ន អញ្ញតវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

[១០៨] ន អញ្ញំ ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញំ វេយ្យា អវ-
 សេសា ឥន្ទ្រិយា ន អញ្ញំ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច
 វេយ្យា អវសេសា ន ចេវ អញ្ញំ ន ច ឥន្ទ្រិយា ។ ន
 ឥន្ទ្រិយា ន ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន អញ្ញំ
 ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញំ វេយ្យា អវសេសា ឥន្ទ្រិយា ន
 អញ្ញំ ឥន្ទ្រិយា អញ្ញញ្ច ឥន្ទ្រិយេ ច វេយ្យា អវសេសា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១០៧) មិនមែនអនត្តាសញ្ញាមីតិ មិនឈ្មោះថាសង្ខារប្ប ។
 ពួកសង្ខារ ដ៏សេស វៀរលែងតែអនត្តាសញ្ញាមីតិចេញ មិនឈ្មោះ
 ថាអនត្តាសញ្ញាមីតិ ឈ្មោះថាពួកសង្ខារ ពួកធម៌ ដ៏សេស វៀរ
 លែងតែអនត្តាសញ្ញាមីតិ និងពួកសង្ខារចេញ មិនឈ្មោះថាអនត្តា-
 សញ្ញាមីតិផង មិនឈ្មោះថាពួកសង្ខារផង ។ មិនមែនពួកសង្ខារ
 មិនឈ្មោះថាចក្ខុសង្ខារប្ប ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែនអនត្តាសញ្ញា-
 មីតិ មិនឈ្មោះថាសង្ខារប្ប ។ ពួកសង្ខារ ដ៏សេស វៀរលែងតែ
 អនត្តាសញ្ញាមីតិចេញ មិនឈ្មោះថាអនត្តាសញ្ញាមីតិ ឈ្មោះថាពួក
 សង្ខារ ពួកធម៌ ដ៏សេស វៀរលែងតែ អនត្តាសញ្ញាមីតិ និងពួក
 សង្ខារចេញ មិនឈ្មោះថាអនត្តាសញ្ញាមីតិផង មិនឈ្មោះថាពួកសង្ខារ
 ផង ។ មិនមែនពួកសង្ខារ មិនឈ្មោះថាអញ្ញាសង្ខារប្ប ។ អើ ។

(១០៨) មិនមែនអញ្ញា មិនឈ្មោះថាសង្ខារប្ប ។ ពួកសង្ខារ
 ដ៏សេស វៀរលែងតែអញ្ញាចេញ មិនឈ្មោះថាអញ្ញា ឈ្មោះថាពួក
 សង្ខារ ពួកធម៌ ដ៏សេស វៀរលែងតែអញ្ញា និងពួកសង្ខារចេញ
 មិនឈ្មោះថាអញ្ញាផង មិនឈ្មោះថាពួកសង្ខារផង ។ មិនមែន
 ពួកសង្ខារ មិនឈ្មោះថាចក្ខុសង្ខារប្ប ។ អើ ។ បេ ។
 មិនមែនអញ្ញា មិនឈ្មោះថាសង្ខារប្ប ។ ពួកសង្ខារ ដ៏សេស
 វៀរលែងតែអញ្ញាចេញ មិនឈ្មោះថាអញ្ញា ឈ្មោះថាពួក
 សង្ខារ ពួកធម៌ ដ៏សេស វៀរលែងតែអញ្ញា និងពួកសង្ខារចេញ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បណ្ណត្តិវាស្ស ឆិទ្កេសោ

ន ចេវ អញ្ញំ ន ច ឥន្ទ្រិយោ ។ ន ឥន្ទ្រិយោ ន អញ្ញា-
តាវិន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

(១០៧) ន អញ្ញាតាវី ន ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញា-
តាវី វេយេត្វា អវសេសា ឥន្ទ្រិយោ ន អញ្ញាតាវី ឥន្ទ្រិ-
យោ អញ្ញាតាវិត្វ ឥន្ទ្រិយេ ច វេយេត្វា អវសេសា ន
ចេវ អញ្ញាតាវី ន ច ឥន្ទ្រិយោ ។ ន ឥន្ទ្រិយោ ន
ចក្កុន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។ ន អញ្ញាតាវី ន
ឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អញ្ញាតាវី វេយេត្វា អវសេសា ឥន្ទ្រិយោ
ន អញ្ញាតាវី ឥន្ទ្រិយោ អញ្ញាតាវិត្វ ឥន្ទ្រិយេ ច វេ-
យេត្វា អវសេសា ន ចេវ អញ្ញាតាវី ន ច ឥន្ទ្រិយោ ។
ន ឥន្ទ្រិយោ ន អញ្ញាឥន្ទ្រិយន្តិ ។ អាមន្តា ។

ឆិទ្កេសវាពោ ។

បណ្ណត្តិវាពោ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បណ្ណត្តិវារៈ និទ្ទេស

មិនឈ្មោះ ថាអញ្ចៈផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែន
ពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថា អញ្ចាតារីន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

(១០៧) មិនមែនអញ្ចាតារី មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួក
ឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរលែងតែអញ្ចាតារីចេញ មិនឈ្មោះថាអញ្ចាតារី
ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែអញ្ចាតារី និងពួក
ឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះថាអញ្ចាតារីផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។
មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ មិនឈ្មោះថាចក្ខុន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។ បេ ។ មិនមែន
អញ្ចាតារី មិនឈ្មោះថាឥន្ទ្រិយប្តូ ។ ពួកឥន្ទ្រិយ ដ៏សេស រៀរ
លែងតែអញ្ចាតារីចេញ មិនឈ្មោះថាអញ្ចាតារី ឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយ
ពួកធម៌ ដ៏សេស រៀរលែងតែអញ្ចាតារី និងពួកឥន្ទ្រិយចេញ មិនឈ្មោះ
ថាអញ្ចាតារីផង មិនឈ្មោះថាពួកឥន្ទ្រិយផង ។ មិនមែនពួកឥន្ទ្រិយ
មិនឈ្មោះថាអញ្ចាតារីន្ទ្រិយប្តូ ។ អើ ។

ចប់និទ្ទេសវារៈ

ចប់បណ្ណត្តិវារៈ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

បរិច្ចាសិកា

[១១០] យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោតិទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចក្កកានំ អសោត-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
 តេសំ សោតិទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ សសោត-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោ-
 តិទ្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សោតិទ្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សសោត-
 កានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតិទ្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សសោ-
 តកានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតិទ្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១១១] យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យា-
 និទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចក្កកានំ អយានកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
 តេសំ យានិទ្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ សយាន-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 យានិទ្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យានិទ្ទ្រិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បរិច្ចារិកៈ
១

[១១០] ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោតិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ,
 មិនមានសោតៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯសោតិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ,
 មានសោតៈ ទាំងនោះកាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោតិទ្រ្ទិយ
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នក
 មានសោតៈ មិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯ
 ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
 អ្នកមានសោតៈ មានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 ចក្ខុន្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។

[១១១] ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង យានិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ,
 មិនមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯយានិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
 ចក្ខុ មានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង យានិ-
 ទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត យានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តិវារោ

ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សយា-
នកានំ អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយា-
នកានំ សចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១២) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិទ្ធិ-
យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កុកានំ ន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ឥត្តិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ សចក្កុកានំ ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តាសំ
ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
វា បន ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ។ ឥត្តិនំ អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តាសំ
ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តាសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្ប-
ជ្ជតិ ឥត្តិនំ សចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តាសំ ឥត្តិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១៣) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កុកានំ ន
បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

តន្ត្រីយយមកៈ បរិក្ខារៈ

កើតឡើង ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ យានិទ្រុយ
របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ មិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើង ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ យានិទ្រុយ
របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ មានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ កើតឡើងផង ។

[១១២] ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥតទ្រុយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ,
មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឥតទ្រុយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រុយ របស់ស្រ្តី អ្នកមាន
ចក្ខុទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥតទ្រុយ កើតឡើង
ផង ។ មួយទៀត ឥតទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុទ្រុយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឥតទ្រុយ របស់ស្រ្តី អ្នកមិនមាន
ចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯចក្ខុទ្រុយ របស់ស្រ្តី
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឥតទ្រុយ របស់ស្រ្តី អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ កើតឡើងផង ។

[១១៣] ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិសិទ្រុយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ
អ្នកមានចក្ខុ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើង ឯបុរិសិទ្រុយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សចក្កកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បុរិសន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បុរិសានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១៤) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១៥) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកានំ វិលាសោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចក្ខុទ្រិយ របស់បុរស អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងផង បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធរិយ-
 របស់សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងប្តូរ ។
 បុរិសិទ្ធរិយ របស់បុរស អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិសិទ្ធរិយ
 របស់បុរស អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ។

[១១៤] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងប្តូរ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រិយ របស់
 សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងប្តូរ ។
 ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិ-
 តិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ។

[១១៥] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោម-
 នស្សៈទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងប្តូរ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ រៀបចំសោមនស្ស កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ឯសោមនស្សៈទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវាពេ

សចក្កកាណំ សោមនស្សនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជ-
តិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(១១៦) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឧបេ-
ក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកាណំ វិនា ឧបេក្ខា-
យ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកាណំ ឧបេក្ខា-
យ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេ-
ក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិទ្ធិ-
យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧបេ-
ក្ខាយ អចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិ-
យំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
ឧបេក្ខាយ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិ-
ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១១៧) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សន្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកាណំ អហោតុ-
កាណំ(១) ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ

---

១ ឧ. វិនា សព្វាយ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បវត្តិវារៈ

ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
សោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សន្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។
មួយទៀត សោមនស្សន្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុន្រ្ទិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។

[១១៦] ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខន្រ្ទិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ
ទាំងនោះ រៀរចាកឧបេក្ខា កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឧបេក្ខន្រ្ទិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
ចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង
ឧបេក្ខន្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្រ្ទិយ របស់សត្វ
ណា កើតឡើង ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខន្រ្ទិយ
របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា
កើតឡើង ឯចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
ឧបេក្ខន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ចក្ខុន្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។

[១១៧] ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សុទ្ធិន្រ្ទិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
ចក្ខុ មិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ស ចក្កកានំ
 សហោតុកានំ(១) ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ សុទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 សហោតុកានំ(២) អចក្កកានំ(៣) ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សហោតុកានំ(២) ស ចក្កកានំ(៣) ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១១៨] យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បញ្ញា-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ស ចក្កកានំ ញ្ញាណវិប្បយុត្តា-
 នំ(៤) ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ បញ្ញាន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ស ចក្កកានំ ញ្ញាណ-
 សម្បយុត្តានំ(៥) ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ បញ្ញាន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញា-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ញ្ញា-
 ណសម្បយុត្តានំ(៥) អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 បញ្ញាន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ

---

១ ឧ. សទ្ធាយ ។ ២ ឧ. អយំ បាវោ នត្ថិ ។ ៣ ឧ. ឯត្តន្តរេសុ សទ្ធាយាតិ ទិស្សតិ ។
 ៤ ឧ. វិនា ញ្ញាណោ ។ ៥ ឧ. ញ្ញាណោ ។

អរិយធម៌យមក:

ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមានចក្ខុ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ប្រកបដោយហេតុទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(១១៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញាន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ
 ជាញ្ញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯបញ្ញាន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
 ចក្ខុ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 បញ្ញាន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត បញ្ញាន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 កើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បញ្ញាន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

ញាណាសម្បយុត្តានំ^(១) សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
បណ្ឌិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១១៧] យស្ស ចក្កត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មនិត្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន មនិត្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កត្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចក្កកានំ
អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ទោ
ច តេសំ ចក្កត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តា-
នំ តេសំ មនិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១២០] យស្ស យានិត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិ-
ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សយានកានំ ន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ តេសំ យានិត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ទោ ច តេសំ
ឥត្តិត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តាសំ យានិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
យស្ស វា បន ឥត្តិត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិត្រិយំ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឥត្តិនំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តាសំ ឥត្តិត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ទោ ច តាសំ យានិត្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិនំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តាសំ
ឥត្តិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

១ ឧ. ញាណាស

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(១១៧) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងប្តូរ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងប្តូរ ។ មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ មានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(១២០) យានិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងប្តូរ ។ យានិទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ជាអ្នកមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ យានិទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥត្តិទ្រិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង យានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងប្តូរ ។ ឥត្តិទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមិនមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯយានិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឥត្តិទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង យានិទ្រិយ កើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១២១) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិសិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សយានកានំ ន បុរិសានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ បុរិសានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បុរិសានំ
 អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ សយា-
 នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២២) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយា-
 នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក បឋមកៈ

(១២១) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិសិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ មិនមែនជា
 បុរស អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯ
 បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់
 បុរស អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 បុរិសិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
 ណា កើតឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិ-
 សិទ្រ្ទិយ របស់បុរស អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើង ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់បុរស អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។

(១២២) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
 ឬ ។ ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។

ព្រះគ្រិស្ណយមកេ បរិវារិកំ

(១២៣) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សយានកានំ វិណា
 សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សយានកានំ សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សោមនស្សន
 អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្សន សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២៤) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សយានកានំ វិណា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវរៈ

(១២៣) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោម-
 នស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់
 សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ វៀរចាកសោមនស្ស កាលចាប់បដិ-
 សន្និ កើតឡើង ឯសោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្និ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សិទ្រ្ទិយ កើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើត
 ឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្និ ដោយសោ-
 មនស្ស កើតឡើង ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 សោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្និ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។

(១២៤) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខិ-
 ទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នក
 មានឃានៈ ទាំងនោះ វៀរចាកឧបេក្ខា កាលចាប់បដិសន្និ កើតឡើង
 ឯឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់
 សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្និ ដោយឧបេក្ខា កើត
 ឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឧបេក្ខាយ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
ឧបេក្ខាយ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេ-
ក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២៥) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សយានកានំ អហេតុកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ សហេតុកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្ប-
ជ្ជតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សហេតុកានំ
អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ
សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២៦) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សយានកានំ ញ្ញាណវិប្ប-
យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភ័ព្វប្បដិក យមកៈ

ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
ដោយឧបេក្ខា កើតឡើង ឯឃានន្ធិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់
បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឃានន្ធិយ កើតឡើងផង ។

(១២៥) ឃានន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សុទ្ធិន្ធិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឃានន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
ឃានៈ ជាអហេតុកៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯសុទ្ធិ-
ន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឃានន្ធិយ របស់សត្វ
អ្នកមានឃានៈ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងផង សុទ្ធិន្ធិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ធិយ
របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ឬ ។ សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ជាអ្នកមិនមាន
ឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឃានន្ធិយ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកប
ដោយហេតុ ជាអ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
ផង ឃានន្ធិយ កើតឡើងផង ។

(១២៦) ឃានន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញន្ធិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឃានន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
ឃានៈ ជាញ្ញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង

តន្ត្រីយយមកេ បរិក្ខារិកេ

លោ ច តេសំ បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ
 ញ្ញាណសម្មយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញាទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ ញ្ញាណសម្មយុត្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ
 យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណសម្មយុត្តានំ សយាន-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បញ្ញាទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 យានិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២៧) យស្ស យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 សចិត្តកានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្រិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ យានិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១២៨) យស្ស ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិសិ-
 ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ លោ ។ យស្ស វា បន បុរិសិ-
 ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ លោ ។

តិរ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯបញ្ញត្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមានឃានៈ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងផង បញ្ញត្តិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត បញ្ញត្តិយ របស់សត្វ
 ណា កើតឡើង ឃានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បញ្ញត្តិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឃានិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 បញ្ញត្តិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឃានិទ្រិយ កើតឡើងផង ។

[១២៧] ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ឃានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ មានចិត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឃានិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឃានិទ្រិយ កើតឡើងផង ។

[១២៨] ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិសិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយទៀត បុរិ-
 សិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១២៧) យស្ស ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន
 ជីវិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 ន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តិនំ តេសំ ជីវិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តិនំ
 តាសំ ជីវិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣០) យស្ស ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោ-
 មនស្សិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឥត្តិនំ វិហា សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ជន្តិនំ តាសំ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ
 ច តាសំ សោមនស្សិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិនំ សោ-
 មនស្សេន ឧបបជ្ជន្តិនំ តាសំ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្សិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 សោមនស្សិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ សោមនស្សេន ន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តិនំ តេសំ
 សោមនស្សិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ឥត្តិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សេន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តិនំ តាសំ
 សោមនស្សិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១២៧] ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើង ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិ-
 តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ។

[១៣០] ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស កើតឡើង ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 កើតឡើង ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោ-
 មនស្ស កើតឡើង ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 សោមនស្ស កើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

ត្រ័យយមកេ បរិវារា

(១៣១) យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឧបេ-
 ត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ វិណា ឧបេក្ខាយ ឧប-
 បជ្ជន្តិន្ទ្រិយំ តាសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច តាសំ
 ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្ត្រិ-
 យំ តាសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឧបេក្ខាយ ន ឥត្ថិន្ទ្រិ-
 យំ ឧបបជ្ជន្ត្រិយំ តេសំ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច
 តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប-
 បជ្ជន្តិន្ទ្រិយំ តាសំ ឧបេត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣២) យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សុត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ អហេតុកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តិន្ទ្រិយំ តាសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ណោ ច តាសំ
 សុត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ សហេតុកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តិន្ទ្រិយំ តាសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សុត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សុត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សហេតុកានំ
 ន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧបបជ្ជន្ត្រិយំ តេសំ សុត្ថិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

[១៣១] ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើង ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

[១៣២] ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមិនមានហេតុ
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯសទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកប្រកបដោយហេតុ
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើង
 ផង ។ មួយទៀត សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥត្តិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជា
 ស្រ្តី អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

លោ ច តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ
ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ សទ្ធិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
ឥត្តិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៣) យស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឥត្តំ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ
ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តាសំ
បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តំ ញ្ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧប-
បជ្ជន្តំ តាសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិទ្រ្ទិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ញ្ញាណាសម្បយុត្តានំ
ន ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ
ច តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណាសម្បយុត្តានំ
ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ បញ្ញិទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិ-
ទ្រ្ទិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៤) យស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មនិ-
ទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន
មនិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
សចិត្តកានំ ន ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្រ្ទិយំ
ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់
ស្រ្តី អ្នកប្រកបដោយហេតុ តាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
ផង ឥត្តិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

[១៣៣] ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញាទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី ជាញាណវិប្ប-
យុត្ត តាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់ស្រ្តី
តាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី ជាញាណសម្បយុត្ត
តាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើង ។
មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ជា
ញាណសម្បយុត្ត តាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឥត្តិន្ទ្រិយ
របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បញ្ញាទ្រិយ របស់ស្រ្តី ជាញាណ-
សម្បយុត្ត តាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ
កើតឡើងផង ។

[១៣៤] ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់
សត្វណា កើតឡើង ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិន្ទ្រិយ
របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមានចិត្ត តាំងនោះ កាលចាប់
បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិភ្ជិវារោ

ឥត្តំនំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
ឥត្តិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៥) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ដីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
ដីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ដីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ ដីវិតិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៦) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បុរិសានំ វិណា
សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិទ្ធិ-
យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មន្ត្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
ឥត្រិយ កើតឡើងផង ។

[១៣៥] បុរិស្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិត្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិត្រិយ
របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិស្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
ជីវិត្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើង ឯបុរិស្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិ-
ត្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិ-
ស្ត្រិយ កើតឡើងផង ។

[១៣៦] បុរិស្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោម-
នស្ស្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិស្ត្រិយ របស់
បុរសទាំងនោះ វៀរចាកសោមនស្ស កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
ឯសោមនស្ស្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិស្ត្រិយ
របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង
សោមនស្ស្រិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្ស្រិយ
របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិស្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។

សោមនស្សេន ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោម-
នស្ស័ន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ បុរិស័ន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
សោមនស្សេន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោម-
នស្ស័ន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិស័ន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៧) យស្ស បុរិស័ន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឧបេ-
ត្តិទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បុរិសានំ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិស័ន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ឧបេ-
ត្តិទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ បុរិស័ន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេត្តិទ្ធិន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជ-
តិ ។ យស្ស វា បន ឧបេត្តិទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិ-
ស័ន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឧបេក្ខាយ ន បុរិសានំ ឧបប-
ជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេត្តិទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ បុរិ-
ស័ន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេ-
សំ ឧបេត្តិទ្ធិន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិស័ន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៨) យស្ស បុរិស័ន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បុរិសានំ អហេតុកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិស័ន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ
ច តេសំ សទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ អហេតុ-
កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិស័ន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើង ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(១៣៧) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើង ឯបុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង បុរិស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(១៣៨) បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯសទ្ធិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវិកោ

សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សហោតុ-
 កានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច ភេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហោ-
 តុកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៣៧) យស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
 បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បុរិសានំ ញ្ញាណាសម្មយុត្តា-
 នំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 ភេសំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ ញ្ញាណាសម្ម-
 យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភេសំ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញិន្ទ្រិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 ញ្ញាណាសម្មយុត្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភេសំ
 បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច ភេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណាសម្មយុត្តានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 ភេសំ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

សទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 កើតឡើង បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

(១៣៧) បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់បុរស ជាញ្ញាណ-
 វិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯបញ្ញិន្ទ្រិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់បុរស ជាញ្ញាណ-
 សម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វ មិនមែនជាបុរស ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើង ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់បុរស ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៤០) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 សចិត្តកានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ពោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៤១) យស្ស ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោ-
 មនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណេ^(១) តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ពោ ច តេសំ
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខ-
 ណេ តេសំ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សិទ្ធិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

---

១ ឧ. ឯត្តន្តរេ និរោធសមាបន្តានំ អសញ្ញសត្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិណ្ឌក យមកៈ

[១៤០] បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិទ្ធិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់
 សត្វណា កើតឡើង បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 មនិទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរុស អ្នកមានចិត្ត ទាំង
 នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់បុរុសទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងទេ មនិទ្ធិយ របស់បុរុសទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ កើតឡើងផង ។

[១៤១] ជីវិតិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សិ-
 ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ជីវិតិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ឯសោមនស្សិទ្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិតិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សិទ្ធិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា
 កើតឡើង ជីវិតិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។

តម្រិយយមកេ បរិក្ខារោ

(១៤២) យស្ស ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ បរត្តេ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ជីវិ-
 តន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បទ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិ-
 តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

(១៤៣) យស្ស ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សន្ទិ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បរត្តេ សន្ទាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សន្ទិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ សន្ទា-
 សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ជីវិតន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ សន្ទិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បទ
 សន្ទិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិតន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមត្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

(១៤២) ជីវិត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខិត្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ជីវិត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងបរិត្តិកាល ឯឧបេក្ខិត្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខិត្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបរិត្តិកាល ។ មួយ
 ទៀត ឧបេក្ខិត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិត្រិយ របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។

(១៤៣) ជីវិត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្ធិត្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ជីវិត្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនប្រកប
 ដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខ-
 ណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធា ក្នុងបរិត្តិកាល ឯសន្ធិត្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ជីវិត្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយ
 ហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សន្ធិត្រិយ កើតឡើង
 ផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបរិត្តិកាល ។
 មួយទៀត សន្ធិត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិត្រិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៤៤) យស្ស ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បញ្ញា-
 ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ញាណាវិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ញាណាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ បញ្ញាទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ញាណាសម្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ជីវិតិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ បញ្ញាទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញាទ្រ្តិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

(១៤៥) យស្ស ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មនិ-
 ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ទក្ខណោ តេសំ ជីវិតិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រ្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

(១៤៦) យស្ស សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ លោ ។ យស្ស វា បន
 ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោមនស្សិទ្រ្តិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ លោ ។

អភិធម្មចំណក យមក:

(១៤៤) ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញាទ្រុឌិយ របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើងឬ ។ ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញាណ ទាំង
 នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ឯបញ្ញាទ្រុឌិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយញាណ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញាទ្រុឌិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រកបដោយញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រុឌិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។

(១៤៥) ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិទ្រុឌិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចិត្ត
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ឯមនិទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងទេ ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង មនិទ្រុឌិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត មនិទ្រុឌិយ របស់សត្វណា កើត
 ឡើង ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។

(១៤៦) សោមនស្សទ្រុឌិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេ-
 ក្ខិទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។ មួយ
 ទៀត ឧបេក្ខិទ្រុឌិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សទ្រុឌិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មិនមែនទេ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្កិរិកោ

(១៤៧) យស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សោមនស្សេន អហោតុកា-
នំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្តសទ្ធាវិប្ប-
យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោម-
នស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្ត-
សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោម-
នស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
វា បន សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សហោតុកានំ វិណា សោមនស្សេន
ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តសោមនស្សវិប្ប-
យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោ-
មនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តសោ-
មនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិ-
ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

[១៤៧] សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស
 កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្សទាំង
 ប្រាសចាកសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្សទាំងប្រកបដោយសទ្ធា
 ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀបចំ
 សោមនស្ស កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយ
 សទ្ធាទាំងប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធាទាំងប្រ-
 កបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៤៨) យស្ស សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បញ្ញំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សោមនស្សេន ញាណាវិប្ប-
 យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្ត-
 ញាណាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោម-
 នស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ បញ្ញំទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ សោមនស្សេន ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្តញាណាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោមនស្សំទ្រិយញុ ឧប្បជ្ជតិ
 បញ្ញំទ្រិយញុ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញំទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 ញាណាសម្បយុត្តានំ វិជា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ញាណាសម្បយុត្តសោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ បញ្ញំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច
 តេសំ សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញាណាសម្បយុត្តានំ
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ញាណាសម្បយុត្ត-
 សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 បញ្ញំទ្រិយញុ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សំទ្រិយញុ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៤៨) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញាទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ ជា
 ញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ ខែចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្សទាំង
 ប្រាសចាកញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ ខែចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្សទាំងប្រកបដោយ
 ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា
 កើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ
 របស់សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ រៀរចាកសោមនស្ស កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ ខែចិត្តដែលប្រកបដោយ
 ញាណទាំងប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណ-
 សម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើង
 ផង សោមនស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ ខែចិត្តដែល
 ប្រកបដោយញាណទាំងប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ។

និម្មិតយមកេ បរិក្ខារិកេ

(១៤៧) យស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន
 មនិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ សចិត្តកានំ វិនា សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តា-
 នំ បរត្តេ សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ មនិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ ទោ ច តេសំ សោមនស្ស-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ
 សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 មនិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៤៨) យស្ស ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧបេក្ខាយ អហេតុកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តសទ្ធាវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោ ច តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ
 សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ឧបេក្ខាសម្ប-
 យុត្តសទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ពន្លឺយយមកៈ បវត្តិវាៈ

[១៤៧] សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ មនិទ្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
 ចិត្ត ទាំងនោះ រៀបចំសោមនស្ស កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល
 ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ មនិទ្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើង
 ផង សោមនស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែល
 ប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ។

[១៤៨] ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង សន្និទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនប្រ
 កបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខាទាំងប្រាសចាកសន្និ
 ក្នុងបវត្តិកាល ឯសន្និទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខ
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង សន្និទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 ខែចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខាទាំងប្រកបដោយសន្និ ក្នុងបវត្តិកាល ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឧបេក្ខន្ត្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ សហេតុកានំ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជ-
 ណានំ បវត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ ឧបេក្ខន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ ឧប-
 ក្ខាយ ឧបបជ្ជណានំ បវត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តឧបេក្ខា-
 សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៥០] យស្ស ឧបេក្ខន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បញ្ញន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧបេក្ខាយ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ
 ឧបបជ្ជណានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តញ្ញាណាវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ បញ្ញន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ញ្ញា-
 ណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជណានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្ប-
 យុត្តញ្ញាណាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 ឧបេក្ខន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត សុទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយ
 ហេតុ ទាំងនោះ រៀបចំឧបេក្ខា កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទេក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសព្វទាំងប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុង
 បវត្តិកាល ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ
 សុទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់-
 បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ កើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បាទេក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសព្វទាំងប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ក្នុងបវត្តិកាល ។

(១៥១) ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ ជាញ្ញាណ-
 វិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទេក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខាទាំងប្រាសចាកញ្ញាណ ក្នុង
 បវត្តិកាល ឯបញ្ញិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើងផង បញ្ញិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទេក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខាទាំងប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ។

តិរ្រិយយមកេ បវត្តិវារោ

យស្ស វា បន បញ្ញត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ឧបេ-
 ក្ខត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ញាណសម្បយុត្តានំ វិនា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ញាណសម្បយុត្ត-
 បេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ បញ្ញ-
 ត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ ឧបេក្ខត្តិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ បវត្តេ ញាណសម្បយុត្តឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ បញ្ញត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ឧបេក្ខត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៥២] យស្ស ឧបេក្ខត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
 មនិច្ឆិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 មនិច្ឆិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ឧបេក្ខត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 សចិត្តកានំ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិ-
 ច្ឆិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ ឧបេក្ខត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិច្ឆិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ឧបេក្ខត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយញាណទាំងប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុង
 បវត្តិកាល ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងទេ បញ្ញា-
 ទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយញាណទាំងប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ក្នុងបវត្តិកាល ។

[១៥២] ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ មនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ។

អរិយធម៌បំណែក យមកំ

(១៥៣) យស្ស សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បញ្ញា-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សហេតុកាណំ ញាណវិប្បយុត្តាណំ
 ឧបបជ្ជន្តាណំ បវត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តញាណវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកាណំ
 ញាណសម្បយុត្តាណំ ឧបបជ្ជន្តាណំ បវត្តេ សទ្ធាសម្ប-
 យុត្តញាណសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 សុទ្ធិន្ទ្រិយញា ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញាទ្រិយញា ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សុទ្ធិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(១៥៤) យស្ស សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មនិ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិ-
 ន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចិត្ត-
 កាណំ អហេតុកាណំ ឧបបជ្ជន្តាណំ បវត្តេ សទ្ធាវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកាណំ
 ឧបបជ្ជន្តាណំ បវត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ាទក្ខណោ តេសំ មនិន្ទ្រិយញា ឧប្បជ្ជតិ សុទ្ធិន្ទ្រិយញា
 ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៥៣) សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង បញ្ញាទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកប
 ដោយហេតុ ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធាទាំងប្រាស
 ចាកញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ជាញាណ-
 សម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធាទាំងប្រកប
 ដោយញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា
 កើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។

(១៥៤) សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងទេ មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

(១៥៥) យស្ស បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មនិ-
 ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 សចិត្តកានំ ញាណាវប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 ញាណាវប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិ-
 ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ទោ ប តេសំ បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ញាណា-
 សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ មនិទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញាទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៥៦) យត្ថ ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោតិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន សោតិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(១៥៧) យត្ថ ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ទោ
 ប តត្ថ យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ ចក្កទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន
 យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

[១៥៥] បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង មនិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់
 សត្វណា កើតឡើង បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងឬ ។
 មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត ជាញ្ញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងទេ មនិទ្រិយ របស់សត្វ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ។

[១៥៦] ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សោតិទ្រិយ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោតិទ្រិយ កើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៥៧] ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះ
 ឯយានិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង
 យានិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។ មួយទៀត
 យានិទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៥៨) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធី-
 យំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ
 ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិ-
 សិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(១៥៩) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិតិទ្ធី-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន ជីវិតិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អសញ្ញ-
 សត្តេ អរូបេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ
 ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចកោការេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៦០) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោម-
 នស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន
 សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៥៨] ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតទ្រិយ ។ បេ ។
 បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងបូបា-
 វចរកតនោះ ឯបុរិសិទ្ធរិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ
 កើតឡើងផង បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរកតនោះ ។
 មួយទៀត បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[១៥៩] ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រិយ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ កើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រិយ កើត
 ឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ និងអរូបកតនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រិយ កើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង
 ក្នុងបញ្ចវេការកតនោះ ។

[១៦០] ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រិយ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្កាមោ

(១៦១) យត្ថ ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧបេ-
 ក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន
 ឧបេក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 អរូបេ តត្ថ ឧបេក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ
 ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេការេ តត្ថ ឧបេក្កុន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៦២) យត្ថ ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិ-
 យំ ។ បេ ។ បញ្ចន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
 ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អរូបេ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តត្ថ ចក្កុន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ បញ្ចវេការេ
 តត្ថ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៦៣) យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឥន្ទ្រិ-
 ន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។
 យត្ថ វា បន បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(១៦៤) យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិ-
 តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន ជីវិ-
 តិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

[១៦១] ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើង
 ក្នុងអរូបភពនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេក្ខន្តភពនោះ ។

[១៦២] ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។
 បញ្ញាស្រិបេ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងអរូបភពនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេក្ខន្តភពនោះ ។

[១៦៣] យានិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិន្ទ្រិយ ។ បេ ។
 បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

[១៦៤] យានិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិន្ទ្រិយ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ កើត
 ឡើង ក្នុងទីណា យានិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

រូបាវចរេ អរូបាវចរេ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ
ច តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ ជីវិ-
តិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៦៥) យត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោ-
មនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន
សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជ-
តិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ
ច តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ សោម-
នស្សិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៦៦) យត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧបេ-
ក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន ឧបេ-
ក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
រូបាវចរេ អរូបាវចរេ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ
ច តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ ឧបេ-
ក្ខិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៦៧) យត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
សទ្ធិទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រ្តិយំ មនិទ្រ្តិយំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន មនិ-
ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ជីវិតទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរកតា និងអរូបាវចរកតានោះ ឯយានិទ្រុឌិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រុឌិយ កើតឡើងផង យានិទ្រុឌិយ
កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរកតានោះ ។

(១៦៥) យានិទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រុឌិយ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រុឌិយ
កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោម-
នស្សទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរកតានោះ ឯយានិទ្រុឌិយ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្រុឌិយ កើតឡើងផង យានិទ្រុឌិយ
កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរកតានោះ ។

(១៦៦) យានិទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្រុឌិយ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រុឌិយ កើត
ឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិទ្រុឌិយ
កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរកតា និងអរូបាវចរកតានោះ ឯយានិទ្រុឌិយ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រុឌិយ កើតឡើងផង យានិទ្រុឌិយ កើត
ឡើងផង ក្នុងកាមាវចរកតានោះ ។

(១៦៧) យានិទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សទ្ធិទ្រុឌិយ ។ បេ ។
បញ្ញាទ្រុឌិយ មនិទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
មនិទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រុឌិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិវាពេ

រូចាវចរេ អរូចាវចរេ តត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ មនិទ្រ្តិ-
យេត្វ ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្រ្តិយេត្វ ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៦៨) យត្ថ ឥត្តិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិ-
យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន បុរិសិទ្រ្តិ-
យំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឥត្តិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា
។ បេ ។

(១៦៩) យត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិតិ-
ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន ជីវិតិ-
ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ រូចាវ-
ចរេ អរូចាវចរេ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិ-
យេត្វ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្រ្តិយេត្វ ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧០) យត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោ-
មនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន
សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជ-
តីតិ ។ រូចាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ
ច តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ សោ-
មនស្សិទ្រ្តិយេត្វ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្រ្តិយេត្វ ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយៈយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

មនិទ្រ្ទិយ កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ ឯយា-
និទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង
យានិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(១៦៨) ឥន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្ធរិយ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើង
ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ បេ ។

(១៦៩) បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្រ្ទិយ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្ទិយ កើតឡើង ក្នុង
ទីណា បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតិទ្រ្ទិយ កើត
ឡើង ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ ឯបុរិទ្ធរិយ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើងផង
ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(១៧០) បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិទ្ធរិយ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្ធរិយ
កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្ធរិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
សោមនស្សិទ្ធរិយ កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះ ឯបុរិសិទ្ធរិយ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិទ្ធរិយ កើតឡើងផង បុរិសិទ្ធរិយ
កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៧១) យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧបេ-
 ក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 រូទាវចរេ អរូទាវចរេ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ
 ច តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ ឧ-
 បេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧២) យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
 សន្និទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ រូទាវចរេ អរូទាវចរេ
 តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ កាមាវចរេ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧៣) យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោម-
 នស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៧១) បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទិយ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទិយ កើតឡើង ក្នុង
 ទីណា បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទិយ កើតឡើង
 ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ ឯបុរិស្រ្ទិយ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទិយ កើតឡើងផង បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 កាមាវចរភពនោះ ។

(១៧២) បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទិយ ។ បេ ។
 បញ្ញន្ទិយ មនិន្ទិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 មនិន្ទិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ មនិន្ទិយ កើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ
 ឯបុរិស្រ្ទិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទិយ កើតឡើងផង
 បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(១៧៣) ជីវិត្តិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្ស្រ្ទិយ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិត្តិយ កើតឡើង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ឯសោ-
 មនស្ស្រ្ទិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិត្តិយ កើតឡើងផង សោ-
 មនស្ស្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភពនោះ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិភិវារោ

យត្ថ វា បន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧៤) យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិ-
យំ ។ បេ ។ សន្និន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តត្ថ
មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ចតុកេការេ បញ្ចកេការេ តត្ថ
ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ មនិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ
វា បន មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជ-
តីតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧៥) យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ សន្និន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
អាមន្តា ។

(១៧៦) យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សន្និ-
ន្ទ្រិយំ^(១) ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

---

១ ឧ. សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៧៤) ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ សន្ទិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងអសព្វាសត្តនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ កើត
ឡើងផង ក្នុងបញ្ចកោលកាល និងបញ្ចកោលកាលនោះ ។ មួយទៀត
មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។

(១៧៥) សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ សន្ទិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សោម-
នស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៧៦) ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា សន្ទិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ កើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៧៧) យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន បញ្ញន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧៨) យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(១៧៩) យត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(១៨០) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ សោតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សចក្កកាណំ អសោត-
កាណំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ សោតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ សចក្ក-
កាណំ សសោតកាណំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ សោតិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ឈតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ សោតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សសោតកាណំ អចក្ក-
កាណំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៧៧) សុទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រិយ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើង
ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៧៨) សុទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា មនិទ្រិយ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ កើតឡើង ក្នុង
ទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៧៩) បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីណា មនិទ្រិយ កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ កើតឡើង
ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(១៨០) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សោតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ អ្នកមានសោតៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោតិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ អ្នកមាន
សោតៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សោតិទ្រិយ
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោតិទ្រិយ របស់សត្វ
ណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ សោតិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានសោតៈ អ្នក
មិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ

គំន្រឹយយមកេ បវត្តិវិហោ

នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សសោត-
កានំ សចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោ-
តិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨០) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចក្កុកានំ អយា-
នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កុ-
កានំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សយានកានំ អចក្កុ-
កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយាន-
កានំ សចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិ-
ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨២) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចក្កុកានំ ន
ឥត្ថិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោតិទ្រិយ
របស់សត្វ អ្នកមានសោតៈ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨១) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិ-
ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
សត្វ អ្នកមានចក្ខុ អ្នកមិនមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ អ្នកមានយានៈ ទាំង
នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង យានិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយទៀត យានិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុង
ទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិ-
ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានយានៈ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានយានៈ
អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨២) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតិទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
ចក្ខុ មិនមែនជាស្រី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឆោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ស ចក្កកាណំ
 ឥត្ថំនំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ តត្ថ ចក្កិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 ឥត្ថំនំ អចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តាសំ តត្ថ ចក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថំនំ ស ចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨៣) យស្ស យត្ថ ចក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ប្រិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ស ចក្កកាណំ
 ន ប្រិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ប្រិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ស ចក្កកាណំ ប្រិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ប្រិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ប្រិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ចក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ប្រិសានំ
 អ ចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ប្រិសិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នក
 មិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តី អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៨៣] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ
 របស់បុរស អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។

តម្រិយយមកេ បវត្តវារោ

បុរិសានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិ-
សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨៤) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិ-
តិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨៥) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចក្កកានំ វិនា
សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
សចក្កកានំ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
ចក្កទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ^(១) ។ អាមន្តា^(២) ។

---

១ ឧ. តិកោ បរិ អបក្កកានំ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ... ឧប្បជ្ជតិ ទិស្សន្តិ ។ ២ ឧ. អាមន្តា តិ តត្ថ ។

តម្រិយយមកៈ បវត្តិវាៈ

បុរិស្រ្ទិយ របស់បុរស អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៤) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុ- ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុង ទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត ឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៥) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុ- ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ វៀរចាកសោមនស្ស កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សទ្រិយ របស់ សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើត ឡើងផង សោមនស្សទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ ទៀត សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុ- ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៨៦) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ស ចក្កុកានំ វិណា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ស ចក្កុកានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧបេក្ខាយ អចក្កុ-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ
 ស ចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨៧) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ស ចក្កុកានំ
 អហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ស ចក្កុកានំ សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(១៨៦) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ រៀបចាកឧបេក្ខា កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ កើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
 ចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង
 ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៧) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សន្ធិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់
 សត្វ អ្នកមានចក្ខុ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសន្ធិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សន្ធិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

គម្ពីរយមកេ បរិវារិកេ

យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សហេតុកានំ អចក្កកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ
 សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨៨) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចក្កកានំ ញ្ញាណ-
 វិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សចក្កកានំ ញ្ញាណសម្មយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ញ្ញាណសម្មយុត្តានំ អចក្ក-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណសម្ម-
 យុត្តានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកប្រកបដោយហេតុ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ
 អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៨៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ចា-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមានចក្ខុ ជាញ្ញាណវិច្ឆយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ចាន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ចាន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត បញ្ចាន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ចាន្ទ្រិយ របស់សត្វ ជា
 ញ្ញាណសម្បយុត្ត អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 បញ្ចាន្ទ្រិយ របស់សត្វ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១៨៧) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
 ភត្ត មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត ចក្កុទ្ធិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចត្តកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជ-
 ត្តានំ តេសំ ភត្ត មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ោ ច តេសំ
 ភត្ត ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជត្តានំ
 តេសំ ភត្ត មនិទ្ធិយេព្វ ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធិយេព្វ
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៨៨) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
 ភត្ត ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សយានកានំ ន ឥត្តិនំ
 ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ ភត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ោ ច
 តេសំ ភត្ត ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឥត្តិនំ
 ឧបបជ្ជត្តិនំ តាសំ ភត្ត យានិទ្ធិយេព្វ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្ធិ-
 យេព្វ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឥត្តិនំ
 អយានកានំ ឧបបជ្ជត្តិនំ តាសំ ភត្ត ឥត្តិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ោ ច តាសំ ភត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[១៨៩] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ របស់
 សត្វ អ្នកមានចិត្ត អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៩០] ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្រិយ របស់
 សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥតិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ឃានិទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥតិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត ឥតិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥតិទ្រិយ របស់ស្រ្តី
 អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ។ ឯឃានិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

និទ្ទេយយមកេ បរិក្ករំហេ

ឥត្ថំនំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៧១] យស្ស យត្ថ យានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សយានកានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បុរិសានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៧២] យស្ស យត្ថ យានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើងផង ឃានិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧១) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិន្ទ្រិយ
របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិន្ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកមានឃានៈ ទាំង
នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទី
នោះ ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ
របស់បុរស អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯឃានិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឃានិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧២) ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

លោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយាន-
កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧៣) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សយានកានំ
វិនា សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។
សោមនស្សន អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ យា-
និទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សន សយានកានំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧៤) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ដ៏វិ-
ត្តិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
ឡើងផង ឃានិទ្រ្តិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៣] ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិ-
ទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ រៀបចំសោមនស្ស កាល
ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
ឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង
សោមនស្សិទ្រ្តិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិ-
ទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមាន
ឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង ឃានិទ្រ្តិយ កើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៤] ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុង
ទីណា ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ត្រ័យយមកេ បវត្តិវារោ

សយានកានំ វិណា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧបេក្ខាយ អយាន-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ប តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ
 សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

[១៧៥] យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សយានកានំ អហេតុ-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ប តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ
 សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរត្តិវារៈ

យានិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ រៀបចំខុបខ្ចា
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
 ឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង
 ឧបេក្ខិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះប្តូរ ។ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 យានិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើងផង យានិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៥) យានិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះប្តូរ ។ យានិទ្រិយ របស់
 សត្វ អ្នកមានឃានៈ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ យានិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ អ្នកប្រកបដោយហេតុ
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សទ្ធិទ្រិយ កើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះប្តូរ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សហោតុកានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ សហោតុកានំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧៦) យស្ស យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សយានកានំ ញ្ញាណា-
 វិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សយានកានំ ញ្ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ យានិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ញ្ញាណាសម្បយុត្តានំ អយា-
 នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណា-
 សម្បយុត្តានំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ អ្នកមិនមានឃានៈ
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានទ្រុយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វ
 អ្នកប្រកបដោយហេតុ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើងផង ឃានទ្រុយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(១៧៦) ឃានទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ចាទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានទ្រុយ
 របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ចាទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ
 ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 បញ្ចាទ្រុយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ចាទ្រុយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានទ្រុយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ចាទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកមិនមាន
 ឃានៈ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ បញ្ចាទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ជាញាណសម្ប-
 យុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឃានទ្រុយ កើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

តិរិយយមកេ បរិវាហេ

(១៧៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចិត្តកានំ អយានកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តេសំ
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(១៧៨) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ នោ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ នោ ។

(១៧៩) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្ធិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តេសំ តត្ថ
 ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

[១៧៧] យានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា មនិ-
 ទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត
 អ្នកមិនមានឃាទៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ឯយានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃាទៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើងផង យានិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[១៧៨] ឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិ-
 សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។
 មួយទៀត បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។

[១៧៩] ឥវិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិ-
 តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់ស្រ្តី ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥត្តិទ្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២០០) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឥត្ថំ វិនា
 សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ លោ ច តាសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថំ សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិ-
 ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សោមនស្សន
 ន ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្សន ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ សោ-
 មនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០១) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឥត្ថំ វិនា ឧបេ-
 ក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ លោ ច តាសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២០០) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 សោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយសោមនស្ស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ កើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០១) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គវារោ

យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧបេក្ខាយ ន ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ោ
 ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០២) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឥត្ថំ អហេតុកានំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ោ ច
 តាសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំ សហេតុ-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 សហេតុកានំ ន ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ
 សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គារៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឥត្តន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០២) ឥត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា

សន្ទិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្តន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តី អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯសន្ទិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ឥត្តន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សន្ទិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

មួយទៀត សន្ទិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សន្ទិទ្រិយ របស់សត្វ
 មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ សន្ទិទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥត្តន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២០៣) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឥត្ថំនំ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តា-
 នំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឆោ
 ច តាសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថំនំ ញ្ញាណា-
 សម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ញា
 ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិទ្ធិយញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ ញ្ញាណាសម្បយុត្តានំ ន ឥត្ថំនំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណាសម្បយុត្តានំ ឥត្ថំនំ
 ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៤) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សចិត្តកានំ ន ឥត្ថំនំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២០៣) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ចិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្ថិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តី ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ចិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ចិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត បញ្ចិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ចិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ចិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី ជាញាណសម្បយុត្ត
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ កើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០៤) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជា
 ស្រ្តី អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្កិរាពេ

លោ ច តេសំ ភត្ត ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទ្រិយំ ឧប-
បជ្ជន្តិ តាសំ ភត្ត មន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៥) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
ភត្ត ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
បន យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត បុរិសិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត
ជីវិតិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ភត្ត បុរិសិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ជីវិតិន្ទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៦) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស
ភត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បុរិសានំ វិណា
សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត បុរិសិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ភត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ជតិ បុរិសានំ សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត
បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 មនិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 ឥត្តិទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០៥) បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្ធិយ របស់
 សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វ មិន
 មែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិទ្រិយ
 របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០៦) បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិ-
 ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀរចាកសោមនស្ស
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សិទ្ធិយ កើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា កើត
 ឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោមនស្សនំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សនំ បុរិសានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៧) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បុរិសានំ វិណា ឧបេ-
 ក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧបេក្ខាយ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ បុរិសានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់
បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ
របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើត
ឡើងផង បុរិសន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២០៧) បុរិសន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសន្ទ្រិយ
របស់បុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀរហាកឧបេក្ខា កើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ បុរិសន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
ឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
ទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ
មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
ឧបេក្ខា កើតឡើងផង បុរិសន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ពិទ្ធិយយមកេ បរិភិវារោ

(២០៨) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បុរិសានំ អហេតុកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ សហេតុ-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។
 សហេតុកានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៩) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ បុរិសានំ ញ្ញាណវិប្ប-
 យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ
 ញ្ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

តន្ត្រីយបរមកៈ បរិត្តិវរៈ

[២០៨] បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្រ្ទិយ
 របស់បុរស អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯសទ្ធិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ បុរិស្រ្ទិយ របស់បុរស អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែន
 ជាបុរស អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[២០៩] បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្រ្ទិយ
 របស់បុរស ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្រ្ទិយ របស់បុរស ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ញាណាសម្ម-
 យុត្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ញាណាសម្មយុត្តានំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 បញ្ញិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០០) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចិត្តកានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ
 បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០១) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា សោ-
 មនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញាស្រ្ទិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញាស្រ្ទិយ របស់បុរស ជា
 ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើងផង
 បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២១០) បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនិស្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត មនិស្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិស្រ្ទិយ របស់សត្វ
 មិនមែនជាបុរស អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ មនិស្រ្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងផង បុរិស្រ្ទិយ កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២១១) ជីវិតស្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សស្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ជីវិតស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោម-
 នស្ស កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្ស
 ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ

ត្រ័យយមកេ បវត្តវិកេ

ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សោម-
 នស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 ជីវិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្ស្រ័យញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្ស្រ័យំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ជីវិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២០២) យស្ស យត្ថ ជីវិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ ជីវិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២០៣) យស្ស យត្ថ ជីវិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយមកៈ បរិក្ខារៈ

មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ដីវិត្រ្យិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្សកើតឡើងផង សោមនស្ស្រ្យិយ កើត
 ឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ក្នុងបរិក្ខិតកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្ស្រ្យិយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ដីវិត្រ្យិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២១២) ដីវិត្រ្យិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិត្រ្យិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ដីវិត្រ្យិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខិត កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខិត ក្នុងបរិក្ខិតកាល ក្នុង
 ទីនោះ ឯឧបេក្ខិត្រ្យិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ដីវិត្រ្យិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខិត
 កើតឡើងផង ឧបេក្ខិត្រ្យិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខិត ក្នុងបរិក្ខិតកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 ឧបេក្ខិត្រ្យិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ដីវិត្រ្យិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២១៣) ដីវិត្រ្យិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អហេតុកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ បវេត្ត សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវេត្ត សទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ ជីវិតិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

[២០៤] យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ញ្ញាណវិប្បយុត្តានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ បវេត្ត ញ្ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ^(១) តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ បញ្ញិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ បវេត្ត ញ្ញាណសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

---

១ ឧ. វេត្តន្តេ អសញ្ញសញ្ញានន្តិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រុយ របស់
 សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ ទៃចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ
 ឯសទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រុយ
 របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើត
 ឡើងផង សទ្ធិទ្រុយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ ទៃចិត្តដែល
 ប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សទ្ធិទ្រុយ
 របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២១៤) ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញាទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រុយ
 របស់សត្វ ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទកូណៈ ទៃចិត្តដែលប្រាសចាកញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុង
 ទីនោះ ឯបញ្ញាទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញាទ្រុយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ
 ទៃចិត្តដែលប្រកបដោយញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត បញ្ញាទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រុយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ក្រិយ័យមកេ បរិក្កិរោ

(២០៥) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្ត
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២០៦) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 សោមនស្សិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ នោ ។

(២០៧) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

(១)បរុត្ត សោមនស្សសម្បយុត្តសទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជតិ

---

១ ឧ. សទ្ធាយ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

(២១៥) ជីវិត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិត្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯមន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ជីវិត្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ កើតឡើងផង មន្ត្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបរិគ្គិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មន្ត្រិយ របស់សត្វណា
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ អើ ។

(២១៦) សោមនស្ស្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឧបេក្ខ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 មិនមែនទេ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ក្នុងទីណា សោមនស្ស្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ មិនមែនទេ ។

(២១៧) សោមនស្ស្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សន្ធិ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោម
 នស្ស្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស ទាំងប្រាសចាកសន្ធា ក្នុងបរិគ្គិកាល ក្នុង
 ទីនោះ ឯសន្ធិ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សសម្ម-
 យុត្តសទ្ធាសម្មយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ភត្ត
 សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ត សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សហេតុកានំ^(១) វិនា
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សទ្ធាសម្មយុត្ត-
 សោមនស្សិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ភត្ត
 សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ភត្ត សោមនស្សិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 សទ្ធាសម្មយុត្តសោមនស្សសម្មយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ទក្ខណោ តេសំ ភត្ត សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោម-
 នស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៨) យស្ស យត្ត សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ភស្ស ភត្ត បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សោម-
 នស្សេន ញ្ញាណវិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 សោមនស្សសម្មយុត្តញ្ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ទក្ខណោ តេសំ ភត្ត សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ នោ ច តេសំ ភត្ត បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

---

១ ឱ. សទ្ធាយ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្សទាំងប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ រៀបរយសោមនស្ស កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធា ទាំងប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធាទាំងប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(២១៨) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្សទាំងប្រាសចាកញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ត្រ័យយមកេ បវត្តិវារោ

សោមនស្សេន ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ សោមនស្សេសម្បយុត្តញាណាសម្បយុត្តិវត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្ស៍ទ្រ័យញូ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ បញ្ញាទ្រ័យញូ ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ត
 បញ្ញាទ្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្ស៍ទ្រ័យំ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ ញាណាសម្បយុត្តានំ វិទា សោមនស្សេ-
 ន ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ញាណាសម្បយុត្តសោមនស្សេ-
 វិប្បយុត្តិវត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្រ័យំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តេសំ តត្ថ សោមនស្ស៍ទ្រ័យំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ញាណាសម្បយុត្តានំ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ញាណាសម្បយុត្តសោមនស្សេសម្បយុត្តិវត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្រ័យញូ ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្ស៍ទ្រ័យញូ ឧប្បជ្ជតិ ។

(២០៧) យស្ស យត្ត សោមនស្ស៍ទ្រ័យំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ មនិទ្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ។ អា-
 មត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ត មនិទ្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្ស៍ទ្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង បញ្ញន្ទ្រិយ កើតឡើងផង
 ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្សទាំងប្រកបដោយ
 ញាណ ក្នុងបរិក្ខិតកាល ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ញន្ទ្រិយ របស់
 សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណសម្ប-
 យុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀរចាកសោមនស្ស កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយញាណទាំងប្រាសចាកសោ-
 មនស្ស ក្នុងបរិក្ខិតកាល ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វ ជា
 ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស
 កើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ
 នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយញាណទាំងប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបរិក្ខិត-
 កាល ក្នុងទីនោះ ។

(២១៧) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សច្ចិត្តកាណំ វិនា សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោ-
 មនស្សនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សនិទ្រ្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២០) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧបេក្ខាយ អហេតុ-
 កាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាយសម្បយុត្តសទ្ធាវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ
 ឧបេក្ខាយ សហេតុកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេ-
 ក្ខាយសម្បយុត្តសទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិនិទ្រ្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិនិទ្រ្តិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមក:

មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀរ
 ចាកសោមនស្ស កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 សោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សទ្រ្តិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស កើតឡើងផង សោមនស្សទ្រ្តិយ
 កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(២២០) ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 សទ្ធិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ទាំងប្រាសចាកសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯសទ្ធិទ្រ្តិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វ
 អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា
 កើតឡើងផង សទ្ធិទ្រ្តិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ទាំងប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត សទ្ធិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ត្រ័យយមកេ បរិក្ខារិកេ

សហេតុកានំ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជនានំ បរត្តេ
 សទ្ធាសម្បយុត្តឧបេក្ខារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ភត្ត សទ្ធិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ភត្ត
 ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ សហេតុកានំ ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជនានំ បរត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ភត្ត សទ្ធិត្រ័យញ្ច
 ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២០) យស្ស យត្ត ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ភត្ត បញ្ញិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឧបេក្ខាយ
 ញ្ញាណារិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជនានំ បរត្តេ ឧបេក្ខាសម្ប-
 យុត្តញ្ញាណារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ភត្ត
 ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ភត្ត បញ្ញិត្រ័យំ
 ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ញ្ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជនានំ
 បរត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តញ្ញាណាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
 បញ្ញិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ត បញ្ញិត្រ័-
 យំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ភត្ត ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រកបដោយសទ្ធាទាំងប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯ
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ ដោយឧបេក្ខា កើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុង
 ឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយសទ្ធាទាំងប្រកបដោយឧបេក្ខា
 ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

[២២១] ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខាទាំងប្រាសចាកញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់
 សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា កើតឡើងផង បញ្ញន្ទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខាទាំងប្រកបដោយញាណ ក្នុងបវត្តិកាល
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ញ្ញាណសម្បយុត្តានំ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ញ្ញាណសម្បយុត្តឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណសម្ប-
 យុត្តានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ញ្ញាណសម្ប-
 យុត្តឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ បញ្ញត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២២) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិ-
 យំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចិត្តកានំ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ
 ណោ តេសំ តត្ថ មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ មនិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៣) យស្ស យត្ថ សនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បញ្ញត្តិយ របស់សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណ ទៃចិត្ត ដែលប្រកបដោយ
 ញាណទាំងប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិត្តិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញត្តិយ របស់
 សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា
 កើតឡើងផង ឧបេក្ខិត្តិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ទៃចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយញាណ ទាំងប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល
 ក្នុងទីនោះ ។

(២២២) ឧបេក្ខិត្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនិត្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត មនិត្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិត្តិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិត្តិយ របស់សត្វ
 អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ទៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទី
 នោះ ឯឧបេក្ខិត្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ មនិត្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា
 កើតឡើងផង ឧបេក្ខិត្តិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ទៃចិត្ត
 ដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(២២៣) សន្ធិត្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ខិវារោ

តស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សហេតុកានំ
 ញាណវិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្ត-
 ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ សហេតុកានំ ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បរុត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្តញាណសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២២) យស្ស យត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជតីតិ ។ សចិត្តកានំ អហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរុត្តេ
 សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជតិ

និទ្ទេយយមកៈ បរិត្តិវៈ

បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សុទ្ធិទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ជាញ្ញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រកបដោយ
 សទ្ធាទាំងប្រាសចាកញ្ញាណ ក្នុងបរិត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញាទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិទ្រិយ របស់
 សត្វអ្នកប្រកបដោយហេតុ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ កើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃ
 ចិត្តដែលប្រកបដោយសទ្ធា ទាំងប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបរិត្តិកាល ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សុទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២២) សុទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមានចិត្ត អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
 ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធា ក្នុងបរិត្តិកាល ក្នុងទី
 នោះ ឯសុទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សទ្ធាសម្បយុត្ត-
ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្តិយញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៥) យស្ស យត្ថ បញ្ញាទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន យត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បញ្ញាទ្រ្តិយំ
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ សចិត្តកានំ ញ្ញាណវិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជ-
ន្តានំ បវត្តេ ញ្ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
បញ្ញាទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជតិ ញ្ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
បវត្តេ ញ្ញាណសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
តត្ថ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញាទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៦) យស្ស ចក្កទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សោតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្កកានំ សសោ-
តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កទ្រ្តិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជតិ នោ ច តេសំ សោតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់
បដិសន្ធិ កើតឡើងផង សន្ធិទ្រ្តិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
នៃចិត្តដែលប្រកបដោយសព្វ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(២២៥) បញ្ញាទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា

មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រ្តិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នក
មានចិត្ត ជាញ្ញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ កើតឡើង
ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទី
នោះ ឯបញ្ញាទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
កើតឡើងផង បញ្ញាទ្រ្តិយ កើតឡើងផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
ដែលប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(២២៦) ចក្ខុទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង រសា-

តិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រ្តិយ របស់សត្វ
អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកមានរសាតៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
ឡើង ឯរសាតិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

ព្រះគ្រូយយមកេ បរិវត្តិវិហារ

សព្វេសំ បវន្តានំ អចក្កកានំ អសោតកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កត្រ័យញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ សោតត្រ័យញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សោតត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អសោតកានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អសោតកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោតត្រ័យញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កត្រ័យញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៧) យស្ស ចក្កត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អចក្កកានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កត្រ័យញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ យានិត្រ័យញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ

តិរ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកមិនមានសោតៈ ទាំងអស់
 នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សោតិទ្រិយ
 មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោតិទ្រិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សោ-
 តិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានសោតៈ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សោតិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមាន
 សោតៈ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(២២៧) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង យានិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមាន
 ចក្ខុ អ្នកមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯ
 យានិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកមិនមានយានៈ ទាំងអស់នោះ កាល
 ច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង យានិទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ផង ។ មួយទៀត យានិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ យានិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នក
 មិនមានយានៈ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

អវិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ បវន្តានំ អយានកានំ អចក្កកានំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ចំ ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កទ្រិ-
យញ្ចំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៨) យស្ស ចក្កទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ឥត្តិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ ឥត្តំ ឧប-
បជ្ជន្តំ តាសំ ចក្កទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តា-
សំ ឥត្តិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អចក្ក-
កានំ ន ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កទ្រិយញ្ចំ
ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្រិយញ្ចំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
វា បន ឥត្តិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្តំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ ឥត្តិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្ក-
ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ ន ឥត្តំ
អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្តិទ្រិយញ្ចំ ន
ឧប្បជ្ជតិ ចក្កទ្រិយញ្ចំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៩) យស្ស ចក្កទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ
បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឃានិទ្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។

[២២៨] ចក្ខុទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥត្តិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្ធិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមិនមានចក្ខុទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯឥត្តិទ្ធិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឥត្តិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥត្តិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចក្ខុទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តិទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឥត្តិទ្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។

[២២៩] ចក្ខុទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្ធិយ របស់បុរស អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់បុរស ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

តម្រៀមយមកេ បរិវារិកេ

សព្វេសំ ចរ្តានំ អចក្កកានំ ន បុរិសានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បុរិសិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិ-
 សានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចរ្តានំ ន បុរិសានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៣០) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ
 ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរ្តានំ តេសំ
 ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(២៣១) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

តម្រៀមយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់
 នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសទ្រិយ
 មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិសទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមែនជាបុរស អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងទេ បុរិសទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមែនជាបុរស អ្នក
 មិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(២៣០) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិត-
 ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯជីវិតទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ផង ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចក្ខុ-
 ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៣១) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោម
 នស្សិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត សោមនស្សិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិនា សោមនស្សន
 សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សុទ្ធីយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចវន្តានំ វិនា សោមនស្សន អចក្កកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៣២) យស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ ឧបេ-
 ក្កាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ ឧបេក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ អចក្កកានំ វិនា ឧបេក្កាយ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្កុទ្ធីយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិនា ឧបេ-
 ក្កាយ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេក្កុ-
 ទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ វិនា ឧបេក្កាយ
 អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេក្កុទ្ធីយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សោមនស្សទ្រិយ របស់
 សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស
 មិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ
 កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

[២៣២] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិន
 មានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ឯ
 ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់
 សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា
 មិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ
 កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

ត្រ័យយមកេ បរិភ័វាហ

(២៣៣) យស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សទ្ធិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្កកានំ សហេតុ-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ សទ្ធិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បរ-
 ន្តានំ អចក្កកានំ អហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ យស្ស វា បន សទ្ធិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អហេតុកានំ សចក្ក-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សទ្ធិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បរន្តានំ
 អហេតុកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សទ្ធិ-
 ទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៣៤) យស្ស ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បញ្ញាទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្កកានំ ញ្ញាណសម្ម-
 យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ បញ្ញាទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បរន្តានំ
 អចក្កកានំ ញ្ញាណវិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញាទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

[២៣៣] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកប្រកបដោយហេតុ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មិនកើតឡើង ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកមិនមានហេតុ
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សុទ្ធិ
 ន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ
 សន្ធិ មិនកើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ អ្នកមិនមាន
 ចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

[២៣៤] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញាន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមាន
 ចក្ខុ ជាញ្ញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
 ឯបញ្ញាន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ជាញ្ញាណវិប្បយុត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បញ្ញាន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

យស្ស វា បន បញ្ញត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ចក្កត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ញាណវិប្បយុត្តានំ
 សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បញ្ញត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ ចក្កត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ
 ញាណវិប្បយុត្តានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 បញ្ញត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៣៥) យស្ស ចក្កត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ សចិត្តកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អចិត្ត-
 កានំ^(១) ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ចក្កត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ចក្កត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៦) យស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ ឥត្តិទំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តាសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ
 ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អយានកានំ
 ន ឥត្តិទំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ

---

១ ឱ. ឯត្តន្តរេ អចក្កកានន្តិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត បញ្ញត្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បញ្ញត្តិយ របស់សត្វ អ្នក
 មានចក្ខុ ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 បញ្ញត្តិយ របស់សត្វ ជាញាណវិប្បយុត្ត អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់
 នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ
 មិនកើតឡើងផង ។

(២៣៥) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត
 អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯមនិទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងអស់នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង
 មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា
 មិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៣៦) ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥត្តិទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំង
 នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯឥត្តិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមិន
 មានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តិវារោ

ឥន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ឥន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 ន ឥត្ថំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចវន្តានំ ន ឥត្ថំ អយានកានំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ តេសំ ឥន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៣៧) យស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ បុរិសានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អយានកានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យា-
 និទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យា-
 និទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិសានំ សយានកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 ន បុរិសានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិ-
 ទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឥត្តិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 មិនកើតឡើង យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មិនកើតឡើង ឯយានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមិនមានឃានៈ
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង
 យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(២៣៧) យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិ-
 សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ យានិន្ទ្រិយ របស់
 បុរស អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់
 នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង យានិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិន
 មែនជាបុរស អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
 ឯយានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បុរិសិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាល
 ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៣៨) យស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ
 ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ តេសំ
 យានិទ្ធិយេព្ភា ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិទ្ធិយេព្ភា ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

(២៣៩) យស្ស យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អយានកានំ
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ អយានកានំ វិណ សោម-
 នស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិទ្ធិយេព្ភា ន ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្សិទ្ធិយេព្ភា ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិណ សោមនស្សេន សយា-
 នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៣៨] ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតិទ្រ្តិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមិន
 មានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯជីវិតិ-
 ទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្តិយ
 របស់សត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក មិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្រ្តិយ
 មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៣៩] ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោ-
 មនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្រ្តិយ របស់
 សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោម-
 នស្ស មិនកើតឡើង ឯសោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ
 ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស
 មិនកើតឡើងផង សោមនស្សិទ្រ្តិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
 សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានិទ្រ្តិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នក
 មានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិន
 កើតឡើង ឯឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវាទិកា

សព្វេសំ វវណ្ណានំ វិណា សោមនស្សនិ អយានកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ
យានិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៤០) យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ ឧបេ-
ក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
នោ ប តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
វវណ្ណានំ អយានកានំ វិណា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ យានិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ចុ
ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិណា
ឧបេក្ខាយ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេ-
ក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តេសំ យានិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ វវណ្ណានំ វិណា ឧបេក្ខាយ អយា-
នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ចុ ន
ឧប្បជ្ជតិ យានិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៤១) យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សន្ទិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ សហេតុ-
កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

តិរិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ
កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង
ផង ឃានទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

{ ២៤០ } ឃានទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេ-
ក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឃានទ្រិយ របស់
សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា
មិនកើតឡើង ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
ឡើងទេ ឃានទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ
កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង
ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ
ណា មិនកើតឡើង ឃានទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។
ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ឯឃានទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិន
មានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាក
ឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឃានទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

{ ២៤១ } ឃានទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សទ្ធិទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឃានទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ
អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ដោ ច តេសំ សទ្ធិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរ-
 ត្តានំ អយានកានំ អហេតុកានំ ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ
 យានិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន សទ្ធិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អហេតុកានំ សយាន-
 កានំ ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ សទ្ធិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ដោ
 ច តេសំ យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរត្តានំ
 អហេតុកានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ សទ្ធិ-
 ទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៤២) យស្ស យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បញ្ញិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អយានកានំ ញ្ញាណ-
 សម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ដោ ច តេសំ បញ្ញិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចរត្តានំ អយានកានំ ញ្ញាណវិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជ-
 ត្តានំ តេសំ យានិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិទ្រ្តិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញិទ្រ្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯសទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រុយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងអស់នោះ កាលប្បុត
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សទ្ធិទ្រុយ មិនកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត សទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានិទ្រុយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកមាន
 ឃានៈ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
 ឯឃានិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សទ្ធិទ្រុយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលប្បុត
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឃានិទ្រុយ មិនកើតឡើងផង ។

[២៤២] ឃានិទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញិទ្រុយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឃានិទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកជាញា-
 ណសម្បយុត្ត អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិន
 កើតឡើង ឯបញ្ញិទ្រុយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើងទេ ឃានិទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកជាញាណវិប្បយុត្ត អ្នកមិនមាន
 ឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលប្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង
 បញ្ញិទ្រុយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បញ្ញិទ្រុយ របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើង ឃានិទ្រុយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

តិរ្តិយយមកេ បរិក្ខារិកេ

ញាណាវប្បយុត្តានំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
បញ្ញាច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ យានិច្រ្កិយំ
ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ ញាណាវប្បយុត្តានំ
អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បញ្ញាច្រ្កិយញូ ន
ឧប្បជ្ជតិ យានិច្រ្កិយញូ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៣) យស្ស យានិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
មនិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អយានកានំ សច្ចត្តកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ
ច តេសំ មនិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ
អច្ចត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ យានិច្រ្កិយញូ ន
ឧប្បជ្ជតិ មនិច្រ្កិយញូ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
បន មនិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស យានិច្រ្កិយំ ន
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៤) យស្ស ឥត្តិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
បុរិសិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បុរិសានំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្តិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
តេសំ បុរិសិច្រ្កិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ
ន ឥត្តិនំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្តិច្រ្កិ-
យញូ ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិច្រ្កិយញូ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកជាញាណវិប្បយុត្ត អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯឃានទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកជាញាណវិប្បយុត្ត
អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិន
កើតឡើងផង ឃានទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

[២៤៣] ឃានទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនិទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឃានទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមាន
ចិត្ត អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឃានទ្រិយ
របស់សត្វ អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់
បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយ
ទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឃានទ្រិយ របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៤៤] ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិសិទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯបុរិសិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមែន
ជាស្រី អ្នកមិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាល
ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ
 បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តាសំ ឥត្តិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរុណំ ន បុរិសានំ ន ឥត្តំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយេវា ន ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្តិទ្ធិយេវា ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៤៥) យស្ស ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តំ
 តេសំ ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរុណំ តេសំ ឥត្តិទ្ធិយេវា ន
 ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិទ្ធិយេវា ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(២៤៦) យស្ស ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្តំ សោ-
 មនស្សន ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចរុណំ ន ឥត្តំ វិនា សោមនស្សន
 ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ ឥត្តិទ្ធិយេវា ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥត្តិទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិស្រ្ទិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯឥត្តិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងទេ បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស
 មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើងផង ឥត្តិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(២៤៥) ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជា
 ស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯជីវិតិទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 អស់នោះ កាលច្បុក មិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥត្តិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៤៦) ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោម-
 នស្ស្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តិទ្រិយ របស់
 សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោម-
 នស្ស្រិយ មិនកើតឡើង ឯសោមនស្ស្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងទេ ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ
 កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរពាកសោមនស្ស្រិយ មិនកើតឡើងផង

ព័ន្ធិយយមកេ បរិក្ខារិកោ

សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា សោមនស្សេន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តិនំ
 តាសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ
 ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ វិណា សោម-
 នស្សេន ន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៤៧) យស្ស ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ន ឥត្តិនំ ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ ន
 ឥត្តិនំ វិណា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្តិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា ឧបេក្ខាយ ឥត្តិនំ
 ឧបបជ្ជន្តិនំ តាសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តាសំ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ វិណា
 ឧបេក្ខាយ ន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

តម្រុយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥតទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ សោមនស្សទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង ឯឥតទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែន
 ជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាក
 សោមនស្ស មិនកើតឡើងផង ឥតទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(២៤៧) ឥតទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥតទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជា
 ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ឯ
 ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឥតទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ
 វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥតទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ឯឥតទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វ មិន
 មែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាក
 ឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឥតទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៤៨) យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សុទ្ធិ-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្ថំនំ សហោតុកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 សុទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ ន ឥត្ថំនំ
 អហោតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ សុទ្ធិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា ប ន
 សុទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ អហោតុកានំ ឥត្ថំនំ ឧបបជ្ជន្តំនំ តាសំ
 សុទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អហោតុកានំ ន
 ឥត្ថំនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សុទ្ធិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៤៩) យស្ស ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្ថំនំ ញ្ញាណសម្ម-
 យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 បវន្តានំ ន ឥត្ថំនំ ញ្ញាណវិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា ប ន បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៤៨) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែន
 ជាស្រ្តី អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិន
 កើតឡើង ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមិនមានហេតុ ទាំង
 អស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើង ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តី អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
 ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

(២៤៩) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញាទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែន
 ជាស្រ្តី អ្នកជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងអស់
 នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ មិន
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវាហេ

តស្ស ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ញាណាវិប្បយុត្តានំ
ឥន្ទ្រិយំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ បញ្ញិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ យោ
ច តាសំ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរណ្ណំ
ញាណាវិប្បយុត្តានំ ន ឥន្ទ្រិយំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
បញ្ញិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៥០) យស្ស ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
មនិច្ឆិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ន ឥន្ទ្រិយំ សច្ចត្តកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ យោ ច
តេសំ មនិច្ឆិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរណ្ណំ
អច្ចត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ឥន្ទ្រិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជតិ មនិច្ឆិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
បន មនិច្ឆិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឥន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៥១) យស្ស បុរិសិច្ឆិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ជីវិតិច្ឆិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ បុរិសិច្ឆិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ យោ ច តេសំ
ជីវិតិច្ឆិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរណ្ណំ តេសំ បុរិ-
សិច្ឆិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិច្ឆិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវរៈ

ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់
ស្រ្តី អ្នកជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
ឡើង ឯឥត្តិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំង
អស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឥត្តិទ្រិយ
មិនកើតឡើងផង ។

[២៥០] ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនិទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែន
ជាស្រ្តី អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឥត្តិទ្រិយ
របស់សត្វ អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់
បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយ
ទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឥត្តិទ្រិយ របស់
សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៥១] បុរិសិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតិទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិសិទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែន
ជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯជីវិតិទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បុរិសិទ្រិយ របស់សត្វទាំង
អស់នោះ កាលច្យុត មិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៥២) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ន បុរិសានំ
សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
សព្វេសំ ចវន្តានំ ន បុរិសានំ វិនា សោមនស្សន
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយត្ថា ន ឧប្បជ្ជតិ
សោមនស្សិទ្ធិយត្ថា ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា សោមនស្សន បុរិសានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
លោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
ចវន្តានំ វិនា សោមនស្សន ន បុរិសានំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយត្ថា ន ឧប្បជ្ជតិ
បុរិសិទ្ធិយត្ថា ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៥៣) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ន បុរិសានំ ឧបេ-
ក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត ជីវិតទ្រុឌ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិសិទ្ធិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៥២) បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោម-
នស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិសិទ្ធិយ របស់
សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ-
សោមនស្ស មិនកើតឡើង ឯសោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែន
ជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បួត កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀរចាក
សោមនស្ស មិនកើតឡើងផង សោមនស្សិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។
មួយទៀត សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិសិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់
បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង
ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សោម-
នស្សិទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បួត
កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ
មិនកើតឡើងផង ។

(២៥៣) បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខិទ្ធិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែន
ជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវារោ

ឆោ ច តេសំ ឧបេក្ខត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចវត្តានំ ន បុរិសានំ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជត្តានំ
 តេសំ បុរិសត្រិយេញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខត្រិយេញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស បុរិសត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ
 បុរិសានំ ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ ឧបេក្ខត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ឆោ ច តេសំ បុរិសត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចវត្តានំ វិនា ឧបេក្ខាយ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជត្តានំ
 តេសំ ឧបេក្ខត្រិយេញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសត្រិយេញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៥២) យស្ស បុរិសត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សទ្ធិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិសានំ សហេតុកា-
 នំ ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ បុរិសត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ឆោ
 ច តេសំ សទ្ធិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវត្តានំ
 ន បុរិសានំ អហេតុកានំ ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ បុរិ-
 សត្រិយេញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិត្រិយេញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន សទ្ធិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បុរិសត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អហេតុកានំ
 បុរិសានំ ឧបបជ្ជត្តានំ តេសំ សទ្ធិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

តន្ត្រីយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បុរិស្ថន្ធិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលប្បុត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ធិយ មិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 បុរិស្ថន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខន្ធិយ
 របស់បុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើត
 ឡើង ឯបុរិស្ថន្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលប្បុត
 កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង បុរិស្ថន្ធិយ
 មិនកើតឡើងផង ។

(២៥២) បុរិស្ថន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សន្ធិន្ធិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិស្ថន្ធិយ របស់សត្វ មិនមែន
 ជាបុរស អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិន
 កើតឡើង ឯសន្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ បុរិស្ថន្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានហេតុ ទាំង
 អស់នោះ កាលប្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សន្ធិន្ធិយ
 មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សន្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើង បុរិស្ថន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សន្ធិន្ធិយ របស់
 បុរស អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ
អហេតុកានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ សទ្ធិទ្ធិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៥៥) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
បញ្ញិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ន បុរិសានំ ញ្ញាណា-
សម្មយុត្តានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈតិ នោ ច តេសំ បញ្ញិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ
ចរន្តានំ ន បុរិសានំ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ បញ្ញិទ្ធិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ
បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ បញ្ញិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
នោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ
ចរន្តានំ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ
តេសំ បញ្ញិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សទ្ធិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងអស់
នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ
មិនកើតឡើងផង ។

(២៥៥) បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញា-
ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វ
មិនមែនជាបុរស ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
មិនកើតឡើង ឯបញ្ញាទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
ឡើងទេ បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ជាញាណវិប្បយុត្ត
ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង
បញ្ញាទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្ធិយ របស់សត្វ
ណា មិនកើតឡើង បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។
បញ្ញាទ្ធិយ របស់បុរស ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ មិនកើតឡើង ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនកើតឡើងទេ បញ្ញាទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ជាញាណ
វិប្បយុត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
ឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តវាពេ

(២៥៦) យស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ន បុរិសានំ សចិត្តកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ
 ច តេសំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ មនិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បុរិសិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

(២៥៧) យស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិតិ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិណា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខ-
 ណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
 តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៥៨) យស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

[២៥៦] បុរិស្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនិទ្រ្តិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បុរិស្រ្តិយ របស់សត្វ មិនមែន
 ជាបុរស អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯ
 មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បុរិស្រ្តិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រ្តិយ មិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
 មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បុរិស្រ្តិយ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៥៧] ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោម-
 នស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបរិក្ខិតកាល ឯជីវិតិ-
 ទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សិទ្រ្តិយ
 របស់សត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្រ្តិយ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងក្នុង ខែចិត្ត ក្នុងបរិក្ខិតកាល ។

[២៥៨] ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង

អភ័ន្ទបំណិកេ យមកំ

តស្ស ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បន ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិត្ត្រ្យយំ
 ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេ-
 ក្ខិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ជីវិត្ត្រ្យយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 តេសំ ឧបេក្ខិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិត្ត្រ្យយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៥៧) យស្ស ជីវិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សទ្ធិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន សទ្ធិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិត្ត្រ្យយំ ន
 ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សទ្ធិត្ត្រ្យយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ជីវិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
 សទ្ធិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិត្ត្រ្យយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៦០) យស្ស ជីវិត្ត្រ្យយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឧបេក្ខត្រ័យ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 ឧបេក្ខត្រ័យ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិត្រ័យ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខត្រ័យ របស់សត្វ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ឯជីវិត្រ័យ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខត្រ័យ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាល
 ច្យុត មិនកើតឡើងផង ជីវិត្រ័យ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ។

(២៥៧) ជីវិត្រ័យ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សង្ខត្រ័យ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សង្ខត្រ័យ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិត្រ័យ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ សង្ខត្រ័យ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកសង្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ឯជីវិត្រ័យ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងទេ សង្ខត្រ័យ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្យុត
 មិនកើតឡើងផង ជីវិត្រ័យ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបវត្តិកាល ។

(២៦០) ជីវិត្រ័យ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង

តន្ត្រីយយមកេ បរិក្ខារិកេ

តស្ស បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិតទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ ញាលារិប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 ញាលារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ បញ្ញា-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ប តេសំ ជីវិតទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវត្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខ-
 ណោ តេសំ បញ្ញាទ្រិយញូ ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតទ្រិយញូ
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៦១) យស្ស ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ អចិត្តកោនំ ឧបបជ្ជន្តានំ^(១) តេសំ មនិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ប តេសំ ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ បវត្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ
 មនិទ្រិយញូ ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតទ្រិយញូ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៦២) យស្ស សោមនស្សិទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស ឧបេក្ខិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

---

១ ឧ. និរោសមាបន្តានំ អសញ្ញាសន្តានំ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវរៈ

បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រោសចាកញ្ញាណ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រោស
 ចាកញ្ញាណ ក្នុងបរិត្តិកាល ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងទេ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្យុត
 មិនកើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត ក្នុងបរិត្តិកាល ។

(២៦១) ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ឬ ។ មនិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើងទេ មនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្យុត មិន
 កើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងបរិត្តិកាល ។

(២៦២) សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(១) ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស ភន្តក្ខណោ សោមនស្សីប្បយុត្ត-
 ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមា-
 បន្នានំ អសញ្ញសត្តានំ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិតិ ។ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ បរត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 ភន្តក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តសោមនស្សីប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៦៣) យស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន(២)
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិតិ ។

---

១ ឧ. ធម្មន្តេ វិវា សោមនស្សេនាតិ ទិស្សន្តំ ។ ២ ឧ. ន-សុទ្ធោ នត្តិ ។

ត្រ័យយមកេ បរិក្ខារំ

វិទា សោមនស្សនិ ភយោតុកាវំ ឧបបដ្ឋន្តាវំ បរត្តេ
 ៤ មនស្សវិប្បយុត្តសម្មាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ វោ
 ច តេសំ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ សោមនស្សវិប្បយុត្តសម្មាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សុទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិតិ ។ បរត្តេ
 សម្មាសម្បយុត្តសោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ វោ ច តេសំ
 សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ សម្មាសម្បយុត្តសោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបដ្ឋានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ សុទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៦៤) យស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស បញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវាៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ រៀបចំសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកសោមនស្សទាំងប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ឯសទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធិ និងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ មិនកើតឡើងផង សទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
 ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្សទាំង
 ប្រាសចាកសទ្ធា ។ មួយទៀត សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាស
 ចាកសទ្ធា ទាំងប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ឯសោមនស្ស-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធិ និងពួកអសញ្ញាសត្វ
 មិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
 ខែចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ ខែចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធា ទាំងប្រាស
 ចាកសោមនស្ស ។

(២៦៤) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបំណែក យមកំ

វិជា សោមនស្សនំ ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ សោមនស្សំ វិប្បយុត្ត ញាណាសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ដោ ច តេសំ បញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ សោមនស្សំ វិប្បយុត្ត ញាណា វិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្តានំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 បញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 ញាណាវិប្បយុត្តានំ សោមនស្សនំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 ញាណាវិប្បយុត្តសោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ទក្ខណោ តេសំ បញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ដោ ច តេសំ
 សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ ញាណាវិប្បយុត្តសោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្តានំ អសញ្ញសត្តានំ
 តេសំ បញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៦៥) យស្ស សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណសម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ រៀបចំសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្សទាំងប្រកបដោយញាណ ក្នុងបវត្តិកាល
 ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សោម-
 នស្សទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធន
 និងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 សោមនស្សទាំងប្រាសចាកញាណ ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើង សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណវិប្បយុត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញាណទាំងប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល
 ឯសោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ
 បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធន
 និងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកញាណ ទាំងប្រាសចាកសោមនស្ស ។

(២៦៥) សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង មន្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ *

ឥន្ទ្រិយមកេ បរិគ្គិវារោ

វិនា សោមនស្សនិច្ឆេទំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ
 សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ទោ ច តេសំ មនិទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ និរោធស-
 មាបន្ទានំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

(២៦៦) យស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ សហេ-
 តុកានំ(១) ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្តេ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តសន្នា-
 សម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ ទោ ច តេសំ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តសន្នា-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្ទានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 សន្និទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

---

១ ឧ. សព្វាយ ។

ឥន្ទ្រិយមកៈ បវត្តិវារៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្សមិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ឯមន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 អស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មិន
 កើតឡើងផង មន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត ។
 មួយទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៦៦) ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រ-
 កបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិន
 កើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខាទាំងប្រកប
 ដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ឯសន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែល
 ចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង សន្ទ្រិយ មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកឧបេក្ខាទាំងប្រាសចាកសទ្ធា ។ មួយទៀត សន្ទ្រិយ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អរោតុការំ ឧបេក្កាយ ឧបបជ្ជន្តារំ បរុត្ត
 សន្ធាវិប្បយុត្តឧបេក្កាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ឧ-
 បេក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 សន្ធាវិប្បយុត្តឧបេក្កាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 និរោធសមាបន្តារំ អសញ្ញាសន្តារំ តេសំ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្កិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៦៧) យស្ស ឧបេក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា ឧបេក្កាយ
 ញ្ញាណសម្បយុត្តារំ ឧបបជ្ជន្តារំ បរុត្ត ឧបេ-
 ក្កាវិប្បយុត្តញ្ញាណសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ឧបេក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ
 បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ^(១) ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ ឧបេក្កាវិប្បយុត្តញ្ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្តារំ អសញ្ញាសន្តារំ
 តេសំ ឧបេក្កិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឧបេក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។

---

១ ឧ ឯត្តន្តរេ បរិន្តានំ បរុត្តេតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមក:

សទ្ធិទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទទូណៈ វិនចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកសព្វទាំងប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ឯឧបេ-
 ក្ខិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សទ្ធិទ្រុយ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រុយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងណៈ
 វិនចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទទូណៈ វិនចិត្ត ដែលប្រាសចាកសព្វទាំងប្រាស
 ចាកឧបេក្ខា ។

(២៦៧) ឧបេក្ខិទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង បញ្ញិទ្រុយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខិទ្រុយ របស់សត្វ ជាញាណ-
 សម្បយុត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទទូណៈ វិនចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខាទាំងប្រកបដោយ
 ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ឯបញ្ញិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើងទេ ឧបេក្ខិទ្រុយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូល
 កាន់និរោធន៍ និងពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង បញ្ញិទ្រុយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងក្នុងក្នុងណៈ វិនចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទទូណៈ វិនចិត្តដែលប្រាស
 ចាកឧបេក្ខា ទាំងប្រាសចាកញាណ ។ មួយទៀត បញ្ញិទ្រុយ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើង ឧបេក្ខិទ្រុយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។

តម្រូវយមមក បរិក្ខារពេ

ញាណវិប្បយុត្តានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្ត
 ញាណវិប្បយុត្តឧបេក្ខាសប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ បញ្ញត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ យោ ច តេសំ
 ឧបេក្ខិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ (១) ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ ញាណវិប្បយុត្តឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ បញ្ញត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៦៨) យស្ស ឧបេក្ខិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ សចិត្ត-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្ត ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ ឧបេក្ខិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ យោ
 ច តេសំ មនិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ និរោធសមាបន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន មនិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ឧបេ-
 ក្ខិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៦៧) យស្ស សត្តិក្ខិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

១ ឧ. វិក្កន្ត បរិក្ខានំ បរិក្កេតិ ទិស្សន្តិ ។

ព្រះត្រៃបិដក យមកៈ បរិវារៈ

បញ្ចក្រម របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញាណ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត ដែលប្រាសចាកញាណទាំងប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ឯ
 ឧបេក្ខក្រម របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បញ្ច-
 ក្រម របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និង
 ពួកអសព្វសត្វ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខក្រម មិនកើតឡើងផង
 ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាក
 ញាណទាំងប្រាសចាកឧបេក្ខា ។

[២៦៨] ឧបេក្ខក្រម របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនិ-
 ក្រម របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ ឧបេក្ខក្រម របស់សត្វ
 អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ រៀបចាកឧបេក្ខា មិនកើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល
 ឯមនិក្រម របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខក្រម
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធន៍ និងពួកអសព្វ-
 សត្វ មិនកើតឡើងផង មនិក្រម មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ។ មួយទៀត មនិក្រម របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ឧបេក្ខក្រម របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[២៦៩] សន្ធិក្រម របស់សត្វណា មិនកើតឡើង

អភិធម្មបំណិកេ យមកំ

តស្ស បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សទ្ធិ-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ញាណារិប្បយុត្តានំ សហេតុ-
 កានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ញាណារិប្បយុត្តសទ្ធាសម្ម-
 យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ បញ្ញាទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ សទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ញាណារិប្បយុត្តសទ្ធា-
 រិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ បញ្ញាទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ
 សទ្ធិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(២៧០) យស្ស សទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អហេតុកានំ សចិត្តកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ សទ្ធារិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ សទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ
 មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសន្តានំ សទ្ធិទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន
 បនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស សទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បញ្ញត្តិយ របស់ពាក្យនោះ មិនកើតឡើងដែរឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត បញ្ញត្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បញ្ញត្តិយ របស់សត្វ ជាញាណវិប្បយុត្ត
 អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញាណទាំងប្រកបដោយសត្វ ក្នុង
 បវត្តិកាល ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ទេ បញ្ញត្តិយ របស់សត្វ ទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់
 និរោធនិរោធន៍ ពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងក្លិនកូណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកញាណទាំងប្រាសចាកសត្វ ។

[២៧០] សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមិនមានហេតុ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទកូណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសត្វ ក្នុងបវត្តិកាល
 ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ សុទ្ធិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺ ពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធនិរោធន៍ និង
 ពួកអសញ្ញាសត្វ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ក្លិនកូណៈ នៃចិត្ត ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្ករំវារោ

(២៧១) យស្ស បញ្ញាច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 មនិច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ញាណវិប្បយុត្តានំ សចិត្ត-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្តេ ញាណវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បានក្ខណោ តេសំ បញ្ញាច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តេសំ មនិច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កន្ត្តក្ខណោ និរោធសមាបន្នានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 បញ្ញាច្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិច្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន មនិច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស បញ្ញា-
 ច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧២) យត្ថ ចក្កុច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោ-
 តិច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 សោតិច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៣) យត្ថ ចក្កុច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
 យានិច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 យានិច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ យានិច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
 ច តត្ថ ចក្កុច្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ
 យានិច្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុច្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវរៈ

(២៧១) បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង មនិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ ជាញាណ-
 វិប្បយុត្ត អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង
 កងឧប្បាទត្វណាៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ឯ
 មនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងទេ បញ្ញាទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងអស់នោះ គឺពួកសត្វដែលចូលកាន់និរោធ និងពួកអសញ្ញា-
 សត្វ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង កងកងក្លណៈ
 នៃចិត្ត ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(២៧២) ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង កងទីណា សោតិទ្រិយ
 មិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោតិទ្រិយ
 មិនកើតឡើង កងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។
 អើ ។

(២៧៣) ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង កងទីណា យានិទ្រិយ
 មិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត យានិទ្រិយ មិន
 កើតឡើង កងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ យា-
 និទ្រិយ មិនកើតឡើង កងវុប្បាវចរសត្វនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើង កងវុប្បាវចរសត្វនោះទេ យានិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង កងអសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្មនោះ ។

[២៧៤] យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឥត្ថុទ្ធីយំ
 ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា
 បន បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តិ តត្ថ ។ រូចារិចរេ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ប
 តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ
 បុរិសិទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

[២៧៥] យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន ជីវិតិទ្ធីយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ។ នត្ថិ ។

[២៧៦] យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោ-
 មនស្សិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា
 បន សោមនស្សិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ។ អាមត្តា ។

[២៧៧] យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧបេ-
 ក្ខិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ។ អរូបេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ប តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិ-
 ទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន ឧបេក្ខិទ្ធីយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[២៧២] ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតទ្រិយ ។ បេ ។
 បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឬ ។ បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរសត្វនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរសត្វនោះទេ បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើង ផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសព្វសត្វ និងអរូបព្រហ្មនោះ ។

[២៧៥] ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២៧៦] ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៧៧] ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងអរូបព្រហ្មនោះ ឯឧបេក្ខទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងអរូបព្រហ្មនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសព្វសត្វនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

[២៧៨] យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សទ្ធិ-
 ទ្ធីយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធីយំ មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 អរូបេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ លោ ច តត្ថ
 មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ញ
 ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា
 បន មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[២៧៩] យត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឥន្ទ្រិ-
 ទ្ធីយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។
 យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិ-
 ទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[២៨០] យត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិតិទ្ធី-
 យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន ជីវិតិទ្ធីយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ នត្ថ ។

[២៨១] យត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោ-
 មនស្សិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ រូកាវចរេ តត្ថ យានិ-
 ទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ លោ ច តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ យានិទ្ធីយញ្ញ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

និទ្ទេយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

(២៧៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។
 ចញ្ញាទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ មិន
 កើតឡើង ក្នុងអរូបព្រហ្មនោះ ឯមនិន្ទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងអរូបព្រហ្មនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង មនិន្ទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៧៩) ឃានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិន្ទ្រិយ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៨០) ឃានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិន្ទ្រិយ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។ មួយទៀត ជីវិ-
 តិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(២៨១) ឃានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្ស-
 ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ក្នុងបូព្វាវចរសត្វនោះ ឯសោមនស្សទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងបូព្វាវចរសត្វនោះទេ ឃានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង សោមនស្ស-
 ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្មនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យត្ថ វា បន សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(២៨២) យត្ថ យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧបេ-
ក្ខិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ រូចារាមេ អរូចារាមេ តត្ថ
យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ យានិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
ឧបេក្ខិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន
ឧបេក្ខិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ យានិទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(២៨៣) យត្ថ យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សន្និ-
ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រិយំ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
រូចារាមេ អរូចារាមេ តត្ថ យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
នោ ច តត្ថ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ
តត្ថ យានិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រិយញ្ច ន ឧប្ប-
ជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៨២) យានិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្រិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបា-
វចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
ក្នុងរូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វនោះទេ យានិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង
ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយទៀត
ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៨៣) យានិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សន្និទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញិទ្រិយ មនិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
យានិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វនោះ
ឯមនិទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរសត្វ និងអរូបាវ-
ចរសត្វនោះទេ យានិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ មិនកើត
ឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

តម្រិយយមកេ បរិក្ខវារោ

[២៨៤] យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

[២៨៥] យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ នត្ថិ ។

[២៨៦] យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ រូចារាបេ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ អសញ្ញសត្តេ អរូបេ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

[២៨៧] យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ រូចារាបេ អរូចារាបេ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

តន្ត្រីយយមកៈ បរិក្ខារៈ

[២៨៤] ឥត្តិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្ត្រិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិស្ត្រិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ បេ ។

[២៨៥] បុរិស្ត្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិត្តិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។ មួយទៀត ជីវិត្តិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្ត្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
មិនមានទេ ។

[២៨៦] បុរិស្ត្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្ស្ត្រិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្ត្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបា-
វចរសត្វនោះ ឯសោមនស្ស្ត្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវច-
រសត្វនោះទេ បុរិស្ត្រិយ មិនកើតឡើងផង សោមនស្ស្ត្រិយ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ និងអរូបត្រាហ្មនោះ ។ មួយទៀត
សោមនស្ស្ត្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្ត្រិយ មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៨៧] បុរិស្ត្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិ-
ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្ត្រិយ មិនកើត
ឡើង ក្នុងរូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ នោះ ឯឧបេក្ខិ-
ទ្រិយ មិនមែនជា មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរសត្វ នោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេ-
ត្តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន ឧបេត្តិទ្ធិ-
យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
អាមត្តា ។

(២៨៨) យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សទ្ធិ-
ទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
រូចារាបេរ អរូចារាបេរ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
លោ ច តត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ អសញ្ញាសត្តេ
តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្ធិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជតិ ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។

(២៨៩) យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ សោ-
មនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ នត្ថ ។ យត្ថ វា
បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៩០) យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ
ឧបេត្តិទ្ធិយំ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្ធិយំ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជតិ ។ នត្ថ ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បុរិសិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
អសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា បុរិសិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៨៨) បុរិសិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សទ្ធិទ្ធិយ
។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយ មនិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
បុរិសិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វនោះ
ឯមនិទ្ធិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរ-
សត្វនោះទេ បុរិសិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង មនិទ្ធិយ មិនកើតឡើង
ផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា បុរិសិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៨៩) ជីវិតិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិទ្ធិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត សោម-
នស្សិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្ធិយ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។

(២៩០) ជីវិតិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្ធិយ
។ បេ ។ សទ្ធិទ្ធិយ បញ្ញិទ្ធិយ មនិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ជីវិតិទ្ធិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើង ។

ព្រះនិទ្ទេសនិកាយ បរិវារិកាយ

(២៧១) យត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា
បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧២) យត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈ-
តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា បន មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈតិ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៣) យត្ត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ
សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈ-
តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា បន មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ឈតិ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៤) យត្ត សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ បញ្ញិ-
ន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។
យត្ត វា បន មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៥) យត្ត បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា បន មនិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ឈតិ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ អាមន្តា ។

តន្ត្រីយយមកៈ បរិត្តវារៈ

[២៧១] សោមនស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេ-
ក្ខន្ទិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។

[២៧២] សោមនស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ មន្ទិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត មន្ទិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោម-
នស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៧៣] ឧបេក្ខន្ទិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ មន្ទិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត មន្ទិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៧៤] សុទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញន្ទ្រិយ
។ បេ ។ មន្ទិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
មន្ទិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៧៥] បញ្ញន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មន្ទិន្ទ្រិយ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្ទិន្ទ្រិយ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៧៦) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សោតិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្កុ-
 កានំ សសោតកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុ-
 ទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សោតិទ្ធីយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កុកានំ អសោត-
 កានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ សោតិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ សោតិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្កុ-
 ទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អសោតកានំ សចក្កុកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោតិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ
 ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ អសោតកានំ អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ សោតិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធីយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៧៧) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្កុកានំ
 សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបដិក យមកៈ

(២៧៦) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកមានសោតៈ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោតិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិន
 មានចក្ខុ អ្នកមិនមានសោតៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ មិនកើតឡើងផង សោតិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត សោតិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោតិទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានសោតៈ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោតិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នក
 មិនមានសោតៈ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៧) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឃានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុ-
 ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រិយ
 របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

និទ្ទេយយមរោ បរិវត្តិវិរោ

សព្វេសំ ចរ្យន្តានំ អបក្កកានំ អយានកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ ភេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ធន ឧប្បជ្ជតិ
 យានិន្ទ្រិយញ្ច ធន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ត
 យានិន្ទ្រិយំ ធន ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ធន
 ឧប្បជ្ជតិភិ ។ អយានកានំ សបក្កកានំ ឧបបជ្ជ-
 ន្តានំ ភេសំ ភត្ត យានិន្ទ្រិយំ ធន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
 ភេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ធន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរ្យន្តានំ
 អយានកានំ អបក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភេសំ ភត្ត យា-
 និន្ទ្រិយញ្ច ធន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ធន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៧៨) យស្ស យត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ធន ឧប្បជ្ជតិ

ភស្ស ភត្ត ឥត្តិន្ទ្រិយំ ធន ឧប្បជ្ជតិភិ ។ អបក្កកានំ
 ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភាសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ធន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច ភាសំ ភត្ត ឥត្តិន្ទ្រិយំ ធន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចរ្យន្តានំ អបក្កកានំ ធន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ ភេសំ
 ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ធន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិន្ទ្រិយញ្ច ធន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ត ឥត្តិន្ទ្រិយំ ធន
 ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ធន ឧប្បជ្ជតិភិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ
 កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឃានន្ទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នក
 មិនមានឃានៈ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី

ណា ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ស្រី អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិទ្រិយ របស់ស្រីទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជា
 ស្រី អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មិនកើតឡើងផង ឥត្តិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឥត្តំនំ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត
 ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ភត្ត ចក្កិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ ន ឥត្តំនំ អចក្កកាណំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ឥត្តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 ចក្កិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(២៧៧) យស្ស យត្ថ ចក្កិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ភស្ស ភត្ត បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកា-
 នំ បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្កិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ភត្ត បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចរន្តានំ អចក្កកាណំ ន បុរិសានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្កិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត ចក្កិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិសានំ សចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ភត្ត បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ
 ភត្ត ចក្កិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ ន
 បុរិសានំ អចក្កកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត បុរិ-
 សិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់
បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែន
ជាស្រ្តី អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(២៧៧) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុ-
ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែន
ជាបុរស អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិ-
សន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិ-
ទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំង
នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វ
មិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់
បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ត្រ័យយមកេ បរិភ័វារោ

[៣០០] យស្ស យត្ថ ចក្កាច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អបក្កកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កាច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ
 ច តេសំ តត្ថ ជីវិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ចក្កាច្ឆ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិត្តិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិត្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្កាច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

[៣០១] យស្ស យត្ថ ចក្កាច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អា-
 មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិច្ឆ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្កាច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិនា
 សោមនស្សេន សបក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្កាច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ វិនា
 សោមនស្សេន អបក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិច្ឆ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កាច្ឆ័យញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

និទ្ទេយយមកៈ បរិតិវារៈ

(៣០០) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន ជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣០១) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣០២) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្កុ-
 កានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធី-
 យំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ អចក្កុកានំ វិនា ឧបេ-
 ក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ឧបេក្ខុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធី-
 យំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ សចក្កុកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចវន្តានំ វិនា ឧបេក្ខាយ អចក្កុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កុទ្ធីយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣០៣) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អចក្កុកានំ
 សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣០២) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៣) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សន្ធិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសន្ធិទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។

ឧប្បន្ទយមកេ បរិភ្នំវារោ

សព្វេសំ ចរ្គន្តានំ អចក្កកានំ អហេតុកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 សន្និទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អហេតុកានំ សចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ ភត្ត សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ
 ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរ្គន្តានំ អហេ-
 តុកានំ អចក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត សន្និទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

[៣០៤] យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ភស្ស ភត្ត បញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចក្កកានំ
 ញ្ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត
 ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ ភត្ត
 បញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរ្គន្តានំ អចក្កកានំ
 ញ្ញាណសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្កន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ, អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងអស់នោះ
 កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សន្ធិទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សន្ធិទ្រិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ សន្ធិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ អ្នកមានចក្ខុ,
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សន្ធិទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាល
 ច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៤) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកប្រកបដោយញ្ញាណ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកប្រាសចាកញ្ញាណ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ញាណវិប្បយុត្តានំ អបក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ បញ្ញត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ
ចក្កត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ ញាណវិប្ប-
យុត្តានំ អបក្កកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញ-
ត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ចក្កត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣០៥) យស្ស យត្ថ ចក្កត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ មនិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អបក្កកានំ
សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ចក្កត្តិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ មនិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
សព្វេសំ បវន្តានំ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ ចក្កត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិត្តិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្តិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ចក្កត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
អាមន្តា ។

(៣០៦) យស្ស យត្ថ យានិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ ឥត្តិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ
ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បញ្ញាទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញាណ អ្នកមានចក្ខុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញាទ្រុយ របស់
 សត្វ អ្នកប្រាសចាកញាណ អ្នកមិនមានចក្ខុ ទាំងអស់នោះ កាល
 ច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៥) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនិទ្រុយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រុយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានចក្ខុ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ អ្នកមិនមាន
 ចិត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង
 មនិទ្រុយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រុយ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣០៦) ឃានិទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឥតិទ្រុយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ឃានិទ្រុយ របស់ស្រី អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំង
 នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ។

ត្រ័យយមកេ បរិគ្គិវារោ

លោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចរ្យន្តានំ អយានកានំ ន ឥត្តិនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ យានិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្រ័យញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 ន ឥត្តិនំ សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរ្យន្តានំ ន ឥត្តិនំ អយានកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 យានិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣០៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ
 ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរ្យន្តានំ
 អយានកានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមិនមានឃានៈ
 ទាំងអស់នោះ កាលប្បត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង
 ឥត្តិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឥត្តិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិន
 មែនជាស្រ្តី អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នក
 មិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលប្បត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិន
 កើតឡើងផង យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៧) យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិន
 មែនជាបុរស អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលប្បត កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ន បុរិសានំ
 ស យានកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ ន បុរិសានំ អយានកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ
 យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៣០៨) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អយានកានំ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ
 ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិ-
 តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៣០៩) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អយានកានំ សោមនស្សន
 ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បុរិសិទ្រ្តិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រ្តិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្រ្តិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាល
 ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្តិយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣០៨) ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងអស់
 នោះ កាលច្បុក មិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្រ្តិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣០៩) ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវត្តិវិហា

លោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ បវន្តានំ អយានកានំ វិហា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិហា សោមនស្សេន
 សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ វិហា សោមនស្សេន
 អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ យានិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣០០) យស្ស យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយាន-
 កានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យា-
 និន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តានំ អយានកានំ វិហា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះទេ យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានយានៈ ទាំងអស់នោះ
 កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើងផង
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វ អ្នកមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិន
 មានយានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោម-
 នស្ស មិនកើតឡើងផង យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣១០] យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានយានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងក្នុងទីនោះទេ យានិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នក
 មិនមានយានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាក
 ឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ យានិទ្ធរ័យំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិទា ឧបេក្ខាយ
 សយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធរ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ វិទា ឧបេក្ខាយ អយា-
 នកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធរ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣១១) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធរ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធរ័យំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អយានកានំ
 សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធរ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធរ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចវន្តានំ អយានកានំ អហេតុកានំ ឧបប-
 ជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធរ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 សទ្ធិទ្ធរ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 សទ្ធិទ្ធរ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធរ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អហេតុកានំ សយានកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធរ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិណ យមកៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 យានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ធិយ
 របស់សត្វ អ្នកមានឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាក
 ឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្ធិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់
 សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង យានិទ្ធិយ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣១១] យានិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិទ្ធិយ
 របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្ធិយ របស់សត្វ
 អ្នកមិនមានឃានៈ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងអស់នោះ កាលច្យុត កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សទ្ធិន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា យានិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ អ្នកមាន
 ឃានៈ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ពិទ្ធិយយមកេ បវត្តិវិកេ

នោ ច តេសំ ភត្ត យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
ចវន្តានំ អហោតុកានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ ភត្ត សទ្ធិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជតិ ។

[១១១២] យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស ភត្ត បញ្ញិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អយានកានំ
ញ្ញាណាសប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត យានិ-
ទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ ភត្ត បញ្ញិទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ អយានកានំ ញ្ញាណាវិប្ប-
យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត យានិទ្ធិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស ភត្ត យានិទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ សយានកានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ ភត្ត បញ្ញិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
ច តេសំ ភត្ត យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
ចវន្តានំ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ អយានកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ ភត្ត បញ្ញិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ យានិទ្ធិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

ឯយានិទ្រិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ សុទ្ធិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ អ្នកមិនមានឃានៈ
តាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង
យានិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣១២] យានិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា បញ្ចិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យា-
និទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ អ្នកប្រកបដោយញាណ តាំង
នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ចិទ្រិយ
របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រិយ
របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ អ្នកប្រាសចាកញាណ តាំងអស់នោះ
កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បញ្ចិទ្រិយ មិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ចិទ្រិយ របស់សត្វណា មិន
កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ចិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញាណ អ្នក
មានឃានៈ តាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯយានិទ្រិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ បញ្ចិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញាណ អ្នកមិនមានឃានៈ
តាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង យានិ-
ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣០៣) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អយានកានំ
 សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចរន្តានំ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ
 យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៣០៤) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ បុរិសានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ
 ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ ន ឥត្តិនំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
 តត្ថ ឥត្តិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ឥត្តិនំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣១៣) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនិទ្រ្ទិយ . របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានឃានៈ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣១៤) ឥតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឥតិទ្រ្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិទ្រ្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី មិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសិទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់ស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។

ត្រ័យយមកេ បរិភ្នំវិហារ

នោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
ចរាណំ ន បុរិសានំ ន ឥត្តំនំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ
តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្រ័យញ្ច ន
ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣០៥) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ ជីវិតិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្តំនំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរាណំ
តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិទ្រ័យញ្ច
ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស កំ បន យត្ថ ជីវិតិទ្រ័យំ
ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
អាមន្តា ។

(៣០៦) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
តត្ថ សោមនស្សិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្តំនំ
សោមនស្សន ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ
ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្រ័យំ ន
ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរាណំ ន ឥត្តំនំ វិណ សោមនស្សន
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់
នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១៥) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាល
ច្បុក មិនកើតឡើងផង ជីវិតិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣១៦) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាល
ចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោ-
មនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាល
ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើងផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ឥត្ថន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា សោមនស្សន
 ឥត្ថំ ឧបបជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ប តាសំ តត្ថ ឥត្ថន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ បវន្តំ វិនា សោមនស្សន ន ឥត្ថំ
 ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

[៣០៧] យស្ស យត្ថ ឥត្ថន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ន ឥត្ថំ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ប តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បវន្តំ ន ឥត្ថំ វិនា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជន្តំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ ឥត្ថំ ឧប-
 បជ្ជន្តំ តាសំ តត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះទេ ។ មួយទៀត សោម-
 នស្សទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ។ មនស្សទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯឥតទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់
 នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង
 ផង ឥតទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១៧) ឥតទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឥតទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥតទ្រិយ របស់
 សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ

ត្រ័យយមរោ បរិក្ខារោ

នោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
បរិញ្ញាជំ វិនា ឧបេក្ខាយ ន ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តាជំ
តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្តិទ្រ័យញ្ច
ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣០៨) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្តំ
សហេតុកាជំ ឧបបជ្ជន្តាជំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន
ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
សព្វេសំ បរិញ្ញាជំ ន ឥត្តំ អហេតុកាជំ ឧបបជ្ជន្តាជំ
តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិទ្រ័យញ្ច
ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ
ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
អហេតុកាជំ ឥត្តំ ឧបបជ្ជន្តាជំ តាសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ
ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រ័យំ ន
ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បរិញ្ញាជំ អហេតុកាជំ ន ឥត្តំ
ឧបបជ្ជន្តាជំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
ឥត្តិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តវារៈ

ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក
កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ មិន
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣១៨) ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមានហេតុ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសន្ទិន្ទ្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ
របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងអស់នោះ កាល
ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សន្ទិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សន្ទិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះឬ ។ សន្ទិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សន្ទិន្ទ្រិយ របស់
សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ មិនមែនជាស្រ្តី ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣១៧) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិ-
 យំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចរន្តានំ ន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ញាណាវិប្ប-
 យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ញាណាវិប្បយុត្តានំ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចរន្តានំ ញាណាវិប្បយុត្តានំ ន ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ឥត្ថិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣២០) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិណ្ឌ យមក:

(៣១៧) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកប្រកបដោយញាណ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកប្រាសចាកញាណ ទាំងអស់នោះ កាលច្បួត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បញ្ញិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី អ្នកប្រាសចាកញាណ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រ្តី អ្នកប្រាសចាកញាណ ទាំងអស់នោះ កាលច្បួត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង ឥត្ថិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣២០) ឥត្ថិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មិនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

តម្រិះយមកេ បរិក្ខារកេ

ន ឥត្តំនំ សចិត្តកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឥត្ត-
 ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ បរិណាណំ អចិត្តកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឥត្តទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

(៣២០) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិសានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 បរិណាណំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 ជីវិតិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។

(៣២២) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ ន បុរិសានំ សោមនស្សន ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិរៈ

ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាស្រី អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមន្ត្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើងផង មន្ត្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 មន្ត្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣២១] បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងអស់នោះ កាល
 ច្បុក មិនកើតឡើងផង ជីវិតិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣២២] បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សំទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចវណ្ណំ ន បុរិសានំ វិនា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្សំទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ សោមនស្សំទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិនា សោមនស្សេន
 បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សំទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវណ្ណំ វិនា សោមនស្សេន ន
 បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សំទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣២៣) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិសានំ
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវណ្ណំ ន បុរិសានំ វិនា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯសោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ បុរិសទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ
 កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើងផង
 សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោម-
 នស្សទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សទ្រិយ របស់បុរស
 ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯបុរិសទ្រិយ របស់បុរស ទាំងអស់នោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងអស់
 នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើត
 ឡើងផង បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣២៣] បុរិសទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសទ្រិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយ
 ឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។ បុរិសទ្រិយ របស់សត្វ មិន
 មែនជាបុរស ទាំងអស់នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាក
 ឧបេក្ខា មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិណា ឧបេក្ខាយ
 បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ បរិន្តានំ វិណា ឧបេក្ខាយ ន បុរិសានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 បុរិសិត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣២) យស្ស យត្ថ បុរិសិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិសានំ
 សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិត្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ សព្វេសំ បរិន្តានំ ន បុរិសានំ អហេតុកានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 សទ្ធិត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ សទ្ធិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បុរិ-
 សិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អហេតុកានំ បុរិសានំ
 ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិ-
 សិទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ធិយ
 របស់បុរសទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិទ្ធិន្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស ទាំង
 អស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើត
 ឡើងផង បុរិសិទ្ធិន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣២២) បុរិសិទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បុរិសិទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមានហេតុ ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសទ្ធិន្ធិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្ធិន្ធិយ
 របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងអស់នោះ កាល
 ច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង សទ្ធិន្ធិយ មិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ សទ្ធិន្ធិយ របស់បុរស អ្នកមិនមានហេតុ ទាំង
 នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិ-
 សិទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចវន្តានំ អហោតុកានំ ន បុរិសានំ ឧប-
បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ សន្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣២៥) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
តស្ស តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ន បុរិសានំ
ញ្ញាណាសប្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិ-
ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ ន បុរិសានំ ញ្ញាណាវិប្ប-
យុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន
យត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិ-
យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ បុរិសានំ
ឧបបជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
ចវន្តានំ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ ន បុរិសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣២៦) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងអស់
នោះ កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសន្ទ្រិយ
មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣២៥) បុរិសន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសន្ទ្រិយ
របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកប្រកបដោយញ្ញាណ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសន្ទ្រិយ របស់
សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកប្រាសចាកញ្ញាណ ទាំងអស់នោះ កាល
ច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បញ្ញន្ទ្រិយ មិនកើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើត
ឡើង ក្នុងទីណា បុរិសន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះឬ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ របស់បុរស អ្នកប្រាសចាកញ្ញាណ ទាំង
នោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញន្ទ្រិយ
របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកប្រាសចាកញ្ញាណ ទាំងអស់នោះ
កាលច្បុក កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើងផង បុរិសន្ទ្រិយ មិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣២៦) បុរិសន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

និទ្ទេយយមកេ បរិក្ខិវារោ

តស្ស តត្ថ មនិទ្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ ន បុរិសានំ
 សចិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 សព្វេសំ បវន្តានំ អចិត្តកានំ ឧបបជ្ឈន្តានំ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ មនិទ្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៣២៧) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អា-
 មត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ វិណា
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្កិណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិ-
 ទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ បវន្តានំ បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ក-
 ណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ
 ជីវិតិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៣២៨) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ឈតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វ មិនមែនជាបុរស អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាល ចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមិន មានចិត្ត ទាំងអស់នោះ កាលច្បុត កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣២៧) ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី ណា សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិន កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុង ទីនោះឬ ។ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែល ប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិទ្រិយ របស់ សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្បុត មិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្រិយ មិន កើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៣២៨) ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ជីវិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ឈន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ ជីវិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ បវត្តន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រ័យញ្ច
 ន ឧប្បជ្ឈតិ ជីវិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

(៣២៧) យស្ស យត្ថ ជីវិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ តស្ស
 តត្ថ ជីវិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតីតិ ។ អហេតុកានំ ឧប-
 បជ្ឈន្តានំ បវត្តេ សទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ ជីវិត្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ឈតិ សព្វេសំ បវត្តន្តានំ បវត្តេ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ជីវិត្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ឈតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឧបេក្ខត្រ័យ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខត្រ័យ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ជីវិត្រ័យ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខត្រ័យ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកឧបេក្ខា
 មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុង
 បវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯជីវិត្រ័យ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខត្រ័យ របស់សត្វ ទាំងអស់នោះ
 កាលច្យុត មិនកើតឡើងផង ជីវិត្រ័យ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុង-
 ក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៣២៧) ជីវិត្រ័យ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី

ណា សន្ធិត្រ័យ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត សន្ធិត្រ័យ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ជីវិត្រ័យ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 សន្ធិត្រ័យ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសន្ធា ក្នុង
 បវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯជីវិត្រ័យ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សន្ធិត្រ័យ របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាល
 ច្យុត មិនកើតឡើងផង ជីវិត្រ័យ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

សិទ្ធិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

(៣៣០) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មញ្ញិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ ញាណាវិប្បយុត្តា-
 នំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ញាណាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្រ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៣១) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ អចិត្តកានំ ឧប-
 បជ្ជន្តានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចវន្តានំ
 បវត្តេ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ជីវិតិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

តម្រៀមយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

(៣៣០) ជីវិតម្រៀម របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ចម្រៀម របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បញ្ចម្រៀម របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតម្រៀម របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ចម្រៀម របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញាណ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតម្រៀម របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ចម្រៀម របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្យុត មិនកើតឡើងផង ជីវិតម្រៀម មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

(៣៣១) ជីវិតម្រៀម របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មនិម្រៀម របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិម្រៀម របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតម្រៀម របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិម្រៀម របស់សត្វ អ្នកមិនមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតម្រៀម របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិម្រៀម របស់សត្វទាំងអស់នោះ កាលច្យុត មិនកើតឡើងផង ជីវិតម្រៀម មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបំណែក យមកំ

(៣៣២) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិ-
 យំ ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្ស-
 វិប្បយុត្តឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អ-
 សញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តសោម-
 នស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៣២) សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ
 ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យដែលប្រកប
 ដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្រិយ
 របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ មិន
 កើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យ និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យ
 ដែលប្រាសចាកសោមនស្សទាំងប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោ-
 មនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេ-
 ក្ខទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស
 មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់អសញ្ញា-
 សត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យ និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ វិនិច្ឆ័យដែល
 ប្រាសឧបេក្ខាទាំងប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងទីនោះ ។

ព្រះគ្រូយាយមក បរិក្ខារី

(៣៣៣) យស្ស យត្ថ សោមនស្សីន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 វិណា សោមនស្សន សហេតុកាណំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្ត
 សោមនស្សីប្បយុត្តសទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទ-
 ក្ខណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 លោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន^(១) ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សីប្បយុត្តសទ្ធាវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សីន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្សីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តិ ។ បរិត្ត សទ្ធាវិប្បយុត្តសោមនស្សសម្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ លោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សីន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សទ្ធាវិប្ប-
 យុត្តសោមនស្សីប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អ-
 សញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ
 សោមនស្សីន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

១ ឱ. វ. សព្វោ ន ទិស្សតិ ។

តន្ត្រីយយមកៈ បវត្តិវារៈ

[៣៣៣] សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ រៀបចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃ
 ចិត្ត ដែលប្រាសចាកសោមនស្សទាំងប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល
 ក្នុងទីនោះ ឯសុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិន
 កើតឡើងផង សុទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ នៃចិត្ត និង
 ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្សទាំងប្រាសចាកសទ្ធា
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធាទាំងប្រកបដោយសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល
 ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ
 មិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្លិនក្ខណៈ
 នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធាទាំងប្រាស
 ចាកសោមនស្ស ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៣២) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា
 សោមនស្សេន ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 សោមនស្សវិប្បយុត្តញាណាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 នក្ខណោ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ប តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ
 ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ សោមនស្សវិប្បយុត្តញាណា-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិន្ទ្រិយញ
 ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជ-
 តីតិ ។ ញាណាវិប្បយុត្តានំ សោមនស្សេន ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ញាណាវិប្បយុត្តសោមនស្សសម្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បានក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 នោ ប តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ញាណាវិប្បយុត្តសោម-
 នស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បានក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយញ ន ឧប្បជ្ជតិ សោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយញ ន ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៣៤) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយញាណ ទាំងនោះ កាល
 ចាប់បដិសន្ធិ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ
 នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកសោមនស្សទាំងប្រកបដោយញាណ ក្នុងបវត្តិ-
 កាល ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំង
 អស់នោះ មិនកើតឡើងផង បញ្ញាទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខ-
 ណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសោមនស្ស
 ទាំងប្រាសចាកញាណ ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាក
 ញាណ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្ធិ ដោយសោមនស្ស មិនកើត
 ឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញាណទាំងប្រកបដោយ
 សោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញាទ្រិយ
 របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកញាណទាំងប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងទីនោះ ។

ត្រ័យយមកេ បរិវារិកេ

(៣៣៥) យស្ស យត្ថ សោមនស្ស្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ មនិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ វិនា
 សោមនស្សេន សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរិត្ត
 សោមនស្សវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្ស្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ ទោ ច តេសំ តត្ថ
 មនិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ
 អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្ស្រ័យញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ
 សោមនស្ស្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៣៣៦) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។
 វិនា ឧបេក្ខាយ សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បរិត្ត ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តសទ្ធាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បា-
 ទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ទោ ច តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

[៣៣៥] សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា មន្ទិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្និ វៀរចាកសោមនស្ស មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ដែលប្រាសចាកសោមនស្ស ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯមន្ទិទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិ-
 ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង មន្ទិទ្រិយ
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 មន្ទិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៣៦] ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សន្ទិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិសន្និ
 វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែល
 ប្រាសចាកឧបេក្ខា ទាំងប្រកបដោយសន្ទា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ
 ឯសន្ទិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខារីប្បយុត្តសទ្ធា-
 រីប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 ភត្ត ឧបេក្ខិត្តិយេព្វា ន ឧប្បជ្ជតិ សទ្ធិត្តិយេព្វា ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ត សទ្ធិត្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត ឧបេក្ខិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិភិ ។
 អហេតុកានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ សទ្ធា-
 រីប្បយុត្ត ឧបេក្ខាសម្បយុត្ត ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ
 តេសំ ភត្ត សទ្ធិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ដោ ប តេសំ
 ភត្ត ឧបេក្ខិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ សទ្ធារីប្បយុត្ត ឧបេក្ខារីប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត សទ្ធិត្តិ-
 យេព្វា ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិត្តិយេព្វា ន ឧប្បជ្ជតិ ។

[៣៣៧] យស្ស យត្ត ឧបេក្ខិត្តិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ភស្ស ភត្ត បញ្ញិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិភិ ។
 វិជា ឧបេក្ខាយ ញាណាសម្បយុត្តានំ ឧបបជ្ជន្តានំ
 បវត្តេ ឧបេក្ខារីប្បយុត្តញាណាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្ប-
 ទក្ខណោ តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 ដោ ប តេសំ ភត្ត បញ្ញិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឧបេក្ខន្ធិយ របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង
 សន្និទ្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្បណៈ នៃចិត្ត និងកងឧប្បា-
 ទក្ខណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខាទាំងប្រាសចាកសទ្ធា ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត សន្និទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 សន្និទ្ធិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្និ ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកសទ្ធាទាំងប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯ
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ សន្និទ្ធិយ របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង
 ឧបេក្ខន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្បណៈ នៃចិត្ត និងកងឧប្បាទក្ខ-
 ណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកសទ្ធាទាំងប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងទីនោះ ។

(៣៣៧) ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង

ទីណា បញ្ញន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកប្រកបដោយញ្ញាណ ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្និ វៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកឧបេក្ខាទាំងប្រកបដោយញ្ញាណ ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯ
 បញ្ញន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។

ត្រៀមយមកេ បរិគ្គវាពេ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្តញ្ញាណា-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ បញ្ញិត្រ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញិត្រ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។
 ញ្ញាណាវិប្បយុត្តានំ ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ
 ញ្ញាណាវិប្បយុត្តឧបេក្ខាសម្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខ-
 ណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញិត្រ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ
 តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស
 កង្កក្ខណោ ញ្ញាណាវិប្បយុត្តឧបេក្ខាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស
 ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញិត្រ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជតិ ឧបេក្ខិត្រ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៣៨) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនិត្រ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ ។ វិនា ឧបេក្ខាយ
 សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ឧបេក្ខាវិប្បយុត្ត-
 ចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ច តេសំ តត្ថ មនិត្រ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវាៈ

ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់អសព្វាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង
 បញ្ញន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លណៈ
 នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខាទាំងប្រាសចាកញ្ញាណ ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧ-
 បេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញ្ញាណ ទាំងនោះ កាលចាប់បដិ-
 សន្ធិ ដោយឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ នៃចិត្តដែល
 ប្រាសចាកញ្ញាណទាំងប្រកបដោយឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ
 ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ បញ្ញន្ទ្រិយ របស់អសព្វាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើង
 ផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្លណៈ នៃចិត្ត និងក្នុង
 ឧប្បាទក្លណៈ នៃចិត្ត ដែលប្រាសចាកញ្ញាណទាំងប្រាសចាកឧបេក្ខា
 ក្នុងទីនោះ ។

(៣៣៨) ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា មិនន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ រៀរចាកឧបេក្ខា មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លណៈ នៃ
 ចិត្ត ដែលប្រាសចាកឧបេក្ខា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯមនិ-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឆ ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្ធិយំ ឆ ឆ
 ឧប្បជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឆ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិយំ ឆ ឧប្បជ្ជតិ ។
 អាមន្តា ។

(៣៣៧) យស្ស យត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឆ ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឆ ឧប្បជ្ជតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឆ ឧប្បជ្ជតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឆ ឧប្បជ្ជតិ ។ ញាណវិប្បយុត្តានំ
 សហេតុកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បវត្តេ ញាណវិប្បយុត្ត-
 សទ្ធាសម្មយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ
 បញ្ញិទ្ធិយំ ឆ ឧប្បជ្ជតិ ឆោ ប តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ
 ឆ ឧប្បជ្ជតិ សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ ញាណ-
 វិប្បយុត្តសទ្ធាវិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ អសញ្ញា-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ បញ្ញិទ្ធិយំ ឆ ឆ ឧប្បជ្ជតិ
 សទ្ធិទ្ធិយំ ឆ ឆ ឧប្បជ្ជតិ ។

(៣៤០) យស្ស យត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឆ
 ឧប្បជ្ជតិ តស្ស តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឆ ឧប្បជ្ជតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឧបេក្ខន្ធិយ របស់អសព្វាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង
មនិន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្លុណៈ នៃចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត មនិន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៣៧) សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ
របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញ្ញាណ អ្នកប្រកបដោយហេតុ ទាំងនោះ
កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្លុណៈ នៃចិត្ត ដែល
ប្រាសចាកញ្ញាណទាំងប្រកបដោយសទ្ធា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯ
សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
បញ្ញាទ្រិយ របស់អសព្វាសត្វ ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង សទ្ធិ-
ន្ធិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងកងក្លុណៈ នៃចិត្ត និងក្នុងឧប្បាទក្លុណៈ
នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញ្ញាណទាំងប្រាសចាកសទ្ធា ក្នុងទីនោះ ។

(៣៤០) សទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ពិទ្ធិយយមកេ បរិភិវារោ

អហេតុកានំ សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ សទ្ធា-
 វិប្បយុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ សទ្ធិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៣៤០) យស្ស យត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ ញ្ញាណវិប្ប-
 យុត្តានំ សចិត្តកានំ ឧបបជ្ជន្តានំ បរត្ថេ ញ្ញាណវិប្ប-
 យុត្តចិត្តស្ស ឧប្បាទក្ខណោ តេសំ តត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 សព្វេសំ ចិត្តស្ស កង្កក្ខណោ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ បញ្ញាទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជតិ មនិទ្រិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតិ
 តស្ស តត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៣៤២) យស្ស ចក្កទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 សោតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកមិនមានហេតុ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ
 កាលចាប់បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាស
 ចាកសញ្ញា ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ
 ទាំងអស់នោះ មិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុង
 ក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៤១) បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បញ្ញាទ្រិយ
 របស់សត្វ អ្នកប្រាសចាកញ្ញាណ អ្នកមានចិត្ត ទាំងនោះ កាលចាប់
 បដិសន្ធិ មិនកើតឡើង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃចិត្តដែលប្រាសចាកញ្ញាណ
 ក្នុងបវត្តិកាល ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បញ្ញាទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងអស់នោះ
 មិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងផង ក្នុងក្នុងក្ខណៈ នៃចិត្ត
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៤២) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សោ-
 ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោតិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៤៣) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
យានិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន យានិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៤៤) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស
ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៤៥) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស បុរិ-
សិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
បុរិសិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
អាមន្តា ។

(៣៤៦) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ជីវិ-
តិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ តស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
អាមន្តា ។

(៣៤៧) យស្ស ចក្កទ្រ្ទិយំ ឧប្បជ្ជិតុ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សោតិទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣៤៣) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
យានិទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
យានិទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣៤៤) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឥត្តិទ្រុយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឥត្តិទ្រុយ
របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ហើយឬ ។ អើ ។

(៣៤៥) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ បុរិ-
សិទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
បុរិសិទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣៤៦) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ជីវិ-
តិទ្រុយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
ជីវិតិទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣៤៧) ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ

និទ្ទេយយមកេ បរិក្ករំវារោ

តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៤៨) យស្ស ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស ចក្កិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៤៩) យស្ស ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិត តស្ស ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥០) យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ ឥត្តិន្ទ្រិយំ
បុរិសិន្ទ្រិយំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
សទ្ធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត តស្ស មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិត តស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥១) យត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត តត្ថ សោតិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន សោតិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិត តត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣៤៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ឧ-
បេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ
នោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣៤៩) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ សទ្ធិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
ហើយ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣៥០) ឃានិទ្រិយ ។ បេ ។ ឥត្តិទ្រិយ បុរិសិទ្រិយ ដ័រិ-
តិទ្រិយ សោមនស្សន្ទ្រិយ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ សទ្ធិន្ទ្រិយ និធិបញ្ញាទ្រិយ
របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងហើយឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា កើត
ឡើងហើយ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយឬ ។ អើ ។

(៣៥១) ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ កងទីណា សោតិទ្រិយ
កើតឡើងហើយ កងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោតិទ្រិយ កើត
ឡើងហើយ កងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ កងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៥២) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ យានិ-
 ទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរេ
 តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត យានិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។
 យត្ថ វា បន យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥៣) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ឥត្តិ-
 ទ្ធីយំ ។ មេ ។ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូបាវចរេ
 តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
 បុរិសិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥៤) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
 ច តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេការេ តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៥២) ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងរូបា
 វចរកតនោះ ឯយានិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ
 កើតឡើងហើយផង យានិទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងកាមាវចរកត
 នោះ ។ មួយទៀត យានិទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៥៣) ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឥតិទ្រិយ
 ។ បេ ។ បុរិសិទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរកតនោះ ឯបុរិសិទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយផង បុរិសិទ្រិយ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងកាមាវចរកតនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

(៣៥៤) ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ជីវិតិទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងអសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្មនោះ
 ឯចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិទ្រិយ កើតឡើង
 ហើយផង ចក្ខុទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងបញ្ចវេកាវកតនោះ ។

ត្រ័យយមកេ បវត្តវិណ

(៣៥៥) យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៥៦) យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ឧបេ-
ក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
ឧបេក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អរូបេ តត្ថ ឧបេក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តត្ថ ចក្កុ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេការេ តត្ថ ឧបេក្កិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៥៧) យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សទ្ធិ-
ទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ចិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អរូបេ តត្ថ មនិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ច-
វេការេ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កុទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៥៨) យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ឥត្តិទ្ធិ-
យំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(៣៥៥) ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោម-
នស្ស្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
សោមនស្ស្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៥៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងអរូបភពនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង
ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងបញ្ចកោលភពនោះ ។

(៣៥៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ មន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត មន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងអរូប-
ភពនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងបញ្ចកោល-
ភពនោះ ។

(៣៥៨) យានិទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បុរិស្សន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អរិយធម៌បិដកេ យមកំ

យត្ត វា បន បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត យានិទ្ធីយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

(៣៥៧) យត្ត យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត ជីវិ-
តិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ត វា បន
ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
រូចារាចរេ អរូចារាចរេ តត្ត ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
ច តត្ត យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមារាចរេ តត្ត
ជីវិតិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត យានិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៦០) យត្ត យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត សោម-
នស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ត វា បន
សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តា-
តិ ។ រូចារាចរេ តត្ត សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
ច តត្ត យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមារាចរេ តត្ត សោ-
មនស្សិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត យានិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៦១) យត្ត យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត ឧបេ-
ក្ខិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ត វា បន
ឧបេក្ខិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត បុរិសទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានទ្រ្ទិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៥៧) ឃានទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រ្ទិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រ្ទិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ជីវិតទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ
ឯឃានទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រ្ទិយ កើតឡើង
ហើយផង ឃានទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(៣៦០) ឃានទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោម-
នស្សៈទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
សោមនស្សៈទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានទ្រ្ទិយ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សៈទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុង
រូបាវចរភពនោះ ឯឃានទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
សោមនស្សៈទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយផង ឃានទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ
ផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(៣៦១) ឃានទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

ពិជ្ជាយមកេ បរិភិក្ខុ

រូចាវចរេ អរូចាវចរេ តត្ថ ឧបេ ក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
ច តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរេ តត្ថ ឧបេ-
ក្ខិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត យានិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៦២) យត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សទ្ធិ-
ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
សទ្ធិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
រូចាវចរេ អរូចាវចរេ តត្ថ សទ្ធិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
ច តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរេ តត្ថ សទ្ធិ-
ទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត យានិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៦៣) យត្ថ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
បញ្ញិទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អា-
មន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
តត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរេ តត្ថ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
យានិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកតនោះ ឯ
ឃានន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ កើតឡើង
ហើយផង ឃានន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងកាមាវចរកតនោះ ។

(៣៦២) ឃានន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សទ្ធិន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សទ្ធិន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរ-
កតនោះ ឯឃានន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សទ្ធិន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយផង ឃានន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងកាមាវចរ-
កតនោះ ។

(៣៦៣) ឃានន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បញ្ចិ-
ន្ទ្រិយ ។ បេ ។ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានន្ទ្រិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុង
រូបាវចរកត និងអរូបាវចរកតនោះ ឯឃានន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ឃានន្ទ្រិយ កើតឡើង
ហើយផង ក្នុងកាមាវចរកតនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៦៤) យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ បុរ-
 សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ បេ ។

(៣៦៥) យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 រូមាវចរេ អរូមាវចរេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច
 តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៦៦) យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សោ-
 មនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូមាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កា-
 មាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិ-
 សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៦៤] ឥត្ថិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឥត្ថិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។ បេ ។

[៣៦៥] បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ ជីវិតិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងរូបបាវចរភព និរុទ្ធិបាវ-
 ចរភពនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិ-
 តិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុង
 កាមាវចរភពនោះ ។

[៣៦៦] បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោ-
 មនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងរូបបាវចរភពនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង បុរិសិន្ទ្រិយ កើតឡើង
 ហើយផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

ព្រឹត្តិយយមកេ បរិក្ខារោ

[៣៦៧] យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ឧបេ-
 ត្តិទ្ធិយំ ។ បេ ។ សុទ្ធិទ្ធិយំ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរេ
 អរូចាវចរេ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរេ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ញ
 ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិសិទ្ធិយញ្ញ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៦៨] យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សោម-
 នស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ញ
 ឧប្បជ្ជិត្ត សោមនស្សិទ្ធិយញ្ញ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ថ វា
 បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[៣៦៩] យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ឧបេត្តិទ្ធិ-
 យំ ។ បេ ។ សុទ្ធិទ្ធិយំ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្ត តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
 ច តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ចតុរោការេ បញ្ចរោការេ
 តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ញ ឧប្បជ្ជិត្ត មនិទ្ធិយញ្ញ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

(៣៦៧) បុរិស្ស្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខ្រិយ
 ។ បេ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បុរិស្ស្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ ឯបុរិស្ស្រិយ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រិយ កើតឡើងហើយផង បុរិស្ស្រិយ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(៣៦៨) ជីវិត្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្ស្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិត្រិយ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងអសញ្ញត្តនោះ ឯសោមនស្ស្រិយ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ ជីវិត្រិយ កើតឡើងហើយផង សោមនស្ស្រិយ កើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភពនោះ ។ មួយទៀត
 សោមនស្ស្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិត្រិយ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៦៩) ជីវិត្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខ្រិយ
 ។ បេ ។ សុទ្ធិន្ទ្រិយ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ជីវិត្រិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងអសញ្ញត្តនោះ ឯមនិទ្រិយ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិត្រិយ កើតឡើងហើយផង មនិទ្រិយ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងចតុវេការភព និងបញ្ចវេការភពនោះ ។

អវិជ្ជាបដិកេ យមកំ

យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ជីវិតទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧០) យត្ថ សោមនស្សទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សោមនស្សទ្ធិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧១) យត្ថ សោមនស្សទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តា-
តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តត្ថ សោមនស្សទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧២) យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សទ្ធិ-
ទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧៣) យត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ បញ្ញាទ្ធិ-
យំ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត មន្ត្រីនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតនិយ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧០] សោមនស្សនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
ឧបេក្ខនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សនិយ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧១] សោមនស្សនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សន្និទ្ធិនិយ ។ បេ ។ បញ្ញនិយ មន្ត្រីនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្ត្រីនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា សោមនស្សនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧២] ឧបេក្ខនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សន្និទ្ធិនិយ
។ បេ ។ បញ្ញនិយ មន្ត្រីនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត មន្ត្រីនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខនិយ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧៣] សន្និទ្ធិនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បញ្ញនិយ
។ បេ ។ មន្ត្រីនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត មន្ត្រីនិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សន្និទ្ធិនិយ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

តម្រិះយមកេ បរិក្ខារិកេ

(៣៧៤) យត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ មនិទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧៥) យស្ស យត្ថ បក្ខុទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ សោតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន យត្ថ សោតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
បក្ខុទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧៦) យស្ស យត្ថ បក្ខុទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូទាវចរានំ តេសំ
តត្ថ បក្ខុទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ យានិ-
ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ បក្ខុទ្រិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត យានិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
វា បន យត្ថ យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
បក្ខុទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧៧) យស្ស យត្ថ បក្ខុទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ ឥត្ថិទ្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
រូទាវចរានំ តេសំ តត្ថ បក្ខុទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត

តម្រៀមយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

[៣៧៤] បញ្ញត្តិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា មន្ត្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្ត្រិយ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បញ្ញត្តិយ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

[៣៧៥] ចក្ខុត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សោតិត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត សោតិត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ចក្ខុត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧៦] ចក្ខុត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា យានិត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចក្ខុត្រិយ របស់រូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឯយានិត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ចក្ខុត្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង យានិត្រិយ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត យានិត្រិយ របស់
 សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុត្រិយ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៣៧៧] ចក្ខុត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ឥត្តិយ ។ បេ ។ បុរិស្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ចក្ខុត្រិយ របស់រូបាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរាជំ
តេសំ តត្ថ ចក្កទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិសិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៧៨) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ តេសំ តត្ថ
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាវាជំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៧៩) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៨០) យស្ស យត្ថ ចក្កទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯបុរិស្សន្ត្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
ចក្ខុន្ត្រិយ របស់កាមាវចរសត្វ ទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង បុរិ-
ស្សន្ត្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិស្សន្ត្រិយ
របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៧៨) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត ជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
ជីវិតន្ត្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ និងអរូបត្រាហ្ម ទាំងនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ត្រិយ របស់បញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងហើយផង ចក្ខុន្ត្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៧៩) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សោមនស្សន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត សោមនស្សន្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៨០) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តិវាពេ

យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ចក្កន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អរូទានំ តេសំ តត្ថ
 ឧបេក្ខន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កន្ត្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាវាទំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខន្ត្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៨១) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ សន្និទ្ធិន្ត្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញន្ត្រិយំ មនិទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិន្ត្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្កន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អរូទានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ
 តត្ថ ចក្កន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត បញ្ចវេកាវាទំ តេសំ តត្ថ
 មនិទ្ធិន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៨២) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ឥត្តន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ឥត្តន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិន្ត្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

និទ្ទេយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខ-
 ន្ធិយ របស់អរូបព្រហ្ម ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯ
 ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេ-
 ក្ខន្ធិយ របស់បញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ចក្ខុន្ធិយ
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨១) ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សទ្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយ មនិន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិន្ធិយ របស់
 សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ធិយ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ធិយ របស់បញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយផង ចក្ខុន្ធិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨២) ឃានិន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ឥត្តិន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត ឥត្តិន្ធិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឃានិន្ធិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៨៣) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ យា-
និទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៣៨៤) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូទាវចរាណំ អរូទាវចរាណំ តេសំ តត្ថ
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិ-
យំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៨៥) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
រូទាវចរាណំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
លោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៨៣) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

(៣៨៤) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់កាមាវចរសត្វ ទាំងនោះ កើត
 ឡើងហើយផង ឃានិទ្រ្ទិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨៥) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 សោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់រូបាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

ព្រឹត្តិយយមកេ បរិក្ខិវារោ

កាហាវចរាណំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត យានិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៨៦) យស្ស យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរាណំ អរូចាវចរាណំ
តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ទោ ច តេសំ
តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាហាវចរាណំ តេសំ តត្ថ
ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត យានិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៨៧) យស្ស យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
បន យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ យានិន្ទ្រិ-
យំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរាណំ អរូចាវចរាណំ តេសំ តត្ថ
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ទោ ច តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ត កាហាវចរាណំ តេសំ តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត យានិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង
យានិទ្ធរិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨៦) យានិទ្ធរិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា យានិទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្ធរិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងហើយផង យានិទ្ធរិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨៧) យានិទ្ធរិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា សន្ទិទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត សន្ទិទ្ធរិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា យានិទ្ធរិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ សន្ទិទ្ធរិយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្ធរិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ សន្ទិទ្ធរិយ របស់កាមាវចរសត្វ ទាំងនោះ
កើតឡើងហើយផង យានិទ្ធរិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៨៨) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ បញ្ញាទ្ធិយំ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចារាចរានំ
 អរូចារាចរានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
 ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាខារាចរានំ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត យានិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៨៩) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
 ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ បេ ។

(៣៩០) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៣៨៨) ឃានិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា បញ្ចិទ្ធិនិយ ។ បេ ។ មនិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឃានិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្ធិនិយ របស់រូបាវចរសត្វ និង
អរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្ធិនិយ
របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្ធិនិយ
របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង ឃានិទ្ធិនិយ កើត
ឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៨៩) ឥត្តិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។

(៣៩០) បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា ជីវិតិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិគ្គិរិកេ

រូចាវចរាណំ អរូចាវចរាណំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវច-
រាណំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិសិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៧០] យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរាណំ
តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ
តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត កាមាវចរាណំ តេសំ
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បុរិសិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[៣៧២] យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្ធិយំ បញ្ញិទ្ធិយំ
មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្តា-
តិ ។ រូចាវចរាណំ អរូចាវចរាណំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត

តន្ត្រីយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

ជីវិតន្ត្រីយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្តន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ត្រីយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
ផង បុរិស្តន្ត្រីយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៧១) បុរិស្តន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា សោមនស្សន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា បុរិស្តន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ សោមនស្សន្ត្រីយ របស់រូបាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្តន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សន្ត្រីយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ កើត
ឡើងហើយផង បុរិស្តន្ត្រីយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៧២) បុរិស្តន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ឧបេក្ខន្ត្រីយ ។ បេ ។ សទ្ធិន្ត្រីយ បញ្ញន្ត្រីយ មនិន្ត្រីយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
មនិន្ត្រីយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិស្តន្ត្រីយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ត្រីយ របស់
រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឯបុរិស្តន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត បរិ-
សិទ្ធរ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៧៣) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធរ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសាណំ
ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ អសញ្ញាសត្តាណំ តេសំ តត្ថ
ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ សោម-
នស្សិទ្ធរ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត វត្តរេសំ ចតុវេកាវាណំ បញ្ច-
វេកាវាណំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត សោ-
មនស្សិទ្ធរ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
សោមនស្សិទ្ធរ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

(៣៧៤) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តាណំ តេសំ
តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
ទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ចតុវេកាវាណំ បញ្ចវេកាវាណំ តេសំ
តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ឧបេក្ខិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក មក:

មនិទ្រ្តិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង បុរិសិទ្រ្តិយ
កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៣៧៣) ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ កាលទុតិយចិត្ត របស់ពួកសុទ្ធាវស្សសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់អសព្វាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឯសោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់ចតុរោកាសត្វ និងបញ្ចារោកាសត្វ ទាំង
នោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សោមនស្សិទ្រ្តិយ កើតឡើង
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វ
ណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៧៤) ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់អសព្វាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះទេ ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់ចតុរោកាសត្វ និងបញ្ចារោកាសត្វទាំងនោះ
កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ពិទ្ធិយយមកេ បរិវត្តិវារោ

យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស
តត្ថ ជីវិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។

(៣៧៥) យស្ស យត្ថ ជីវិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស
តត្ថ សទ្ធិត្រ្យយំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។
អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ លោ
ច តេសំ តត្ថ បញ្ញិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ ចតុវេ កាវាវនំ
បញ្ចវេ កាវាវនំ តេសំ តត្ថ ជីវិត្រ្យយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ
បញ្ញិត្រ្យយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
បញ្ញិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស តត្ថ ជីវិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិ-
ត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។

(៣៧៦) យស្ស យត្ថ ជីវិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស
តត្ថ មនិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
តត្ថ ជីវិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ លោ ច តេសំ តត្ថ មនិ-
ត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ ចតុវេ កាវាវនំ បញ្ចវេ កាវាវនំ តេសំ
តត្ថ ជីវិត្រ្យយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ មនិត្រ្យយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ថ ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថ តស្ស តត្ថ
ជីវិត្រ្យយំ ឧប្បជ្ជិត្ថាតិ ។ អាមត្តា ។

តន្ត្រីយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខិត្រ្យៃយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ជីវិត្រ្យៃយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៧៥) ជីវិត្រ្យៃយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា សទ្ធិត្រ្យៃយ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ្យៃយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិត្រ្យៃយ របស់អសញ្ញាសត្វ ទាំងនោះ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯបញ្ញិត្រ្យៃយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិត្រ្យៃយ របស់ចតុរោការសត្វ និងបញ្ច-
រោការសត្វ ទាំងនោះ កើតឡើងហើយផង បញ្ញិត្រ្យៃយ កើតឡើង
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បញ្ញិត្រ្យៃយ របស់សត្វណា
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិត្រ្យៃយ របស់សត្វនោះ កើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៣៧៦) ជីវិត្រ្យៃយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា មនិត្រ្យៃយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
ជីវិត្រ្យៃយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯ
មនិត្រ្យៃយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ជីវិ-
ត្រ្យៃយ របស់ចតុរោការសត្វ និងបញ្ចរោការសត្វ ទាំងនោះ កើត
ឡើងហើយផង មនិត្រ្យៃយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
ទៀត មនិត្រ្យៃយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិត្រ្យៃយ
របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៣៧៧) យស្ស យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ ភេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច ភេសំ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតរេសំ ចតុរោកាវាទំ បញ្ចារោកាវាទំ
 ភេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្តន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត សោមនស្សន្ទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៣៧៨) យស្ស យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ សុទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្តន្ទ្រិយំ មនិ-
 ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាន-
 េ ភេសំ តត្ថ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ណោ ច ភេសំ
 តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត ឥតរេសំ ចតុរោកា-
 វាទំ បញ្ចារោកាវាទំ ភេសំ តត្ថ មនិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត
 សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៣៧៧] សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ
 ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសោម-
 នស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឧបេ-
 ក្ខទ្រិយ របស់ចតុវេការសត្វ និងបញ្ចវេការសត្វ ទាំងនោះ ក្រៅពីនេះ
 កើតឡើងហើយផង សោមនស្សទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

[៣៧៨] សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា សុទ្ធិទ្រិយ ។ រេប ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់
 ពួកសុទ្ធាវាសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ មនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រិយ របស់ចតុវេការសត្វ និង
 បញ្ចវេការសត្វ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ កើតឡើងហើយផង សោមនស្ស-
 ទ្រិយ កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

(៣៧៧) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្ត្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្ត្រិយំ មនិត្ត្រិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
មនិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្ត្រិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៤០០) យស្ស យត្ថ សទ្ធិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ បញ្ញិត្ត្រិយំ មនិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
សទ្ធិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៤០១) យស្ស យត្ថ បញ្ញិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
តត្ថ មនិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
បន យត្ថ មនិត្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ បញ្ញិត្ត្រិយំ
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៤០២) យស្ស បក្ខិត្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
សោតិត្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យស្ស វា
បន សោតិត្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស បក្ខិត្ត្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។

(៤០៣) យស្ស បក្ខិត្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

[៣៧៧] ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ
របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់
សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤០០] សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា បញ្ញន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤០១] បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
បញ្ញន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤០២] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សោ-
តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
ទៀត សោតិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

[៤០៣] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ

អវិធម្មចំណីកោ យមកំ

តស្ស យានិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស
វា បន យានិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។

(២០៤) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
ឥត្តិទ្ធីន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
នត្តិ ។ យស្ស វា បន បុរិសិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។

(២០៥) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
ជីវិតិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា
បន ជីវិតិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។

(២០៦) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
សោមនស្សិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស
វា បន សោមនស្សិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចក្ក-
ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។

(២០៧) យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
ឧបេក្ខិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា
បន ឧបេក្ខិទ្ធីន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
មួយទៀត ឃានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុ-
ទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(៤០៤) ចក្ខុទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ឥត្តិ-
ទ្រ្តិយ ។ បេ ។ បុរិសិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិន
មានទេ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ចក្ខុទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(៤០៥) ចក្ខុទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ជីវិ-
តិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រ្តិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(៤០៦) ចក្ខុទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សោ-
មនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
មួយទៀត សោមនស្សិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ចក្ខុទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(៤០៧) ចក្ខុទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។
មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុទ្រ្តិយ
របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិក្កិវារោ

[៤០៨] យស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ភស្ស
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ត្តាភិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា បន មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត ភស្ស ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាភិ ។ នត្តិ ។

[៤០៩] យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ភស្ស
ឥត្តន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសិន្ទ្រិយំ ជីវិតន្ទ្រិយំ សោ-
មនស្សិន្ទ្រិយំ ឧបេក្កន្ទ្រិយំ សទ្ធិន្ទ្រិយំ បញ្ញាទ្រិយំ
មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាភិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា បន
មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ភស្ស យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្តាភិ ។ នត្តិ ។ បេ ។

[៤១០] យស្ស បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ភស្ស
មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាភិ ។ នត្តិ ។ យស្ស វា បន
មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ភស្ស បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ត្តាភិ ។ នត្តិ ។

[៤១១] យត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ភត្ត
សោតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាភិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា
បន សោតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ភត្ត ចក្កន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្តាភិ ។ អាមន្តា ។

តន្ត្រីយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(៤០៨) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(៤០៩) យានិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ឥត្តិទ្រិយ ។ បេ ។ បុរិសិទ្រិយ ជីវិតិទ្រិយ សោមនស្សិទ្រិយ ឧបេក្ខិទ្រិយ សុទ្ធិទ្រិយ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ យានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ បេ ។

(៤១០) បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយឬ ។ មិនមានទេ ។

(៤១១) ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ កង្កីណា សោតិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ កង្កីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោតិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ កង្កីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ កង្កីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបំណិកេ យមកំ

(៤០២) យត្ត ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ យា-
 និទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា បន
 យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ត្តាតិ ។ រូចាវចរេ តត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
 ច តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ
 យានិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៤០៣) យត្ត ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 ឥត្តិទ្ធីយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ យត្ត វា បន បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរេ តត្ថ បុរិសិទ្ធី-
 យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៤០៤) យត្ត ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ត វា
 បន ជីវិតិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤១២] ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត យានិទ្រិយ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ យានិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរភព ក្នុងទី
 នោះ ឯចក្ខុទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ យា-
 និទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុង
 អសព្វាសត្វ និងអរូបព្រហ្ម ក្នុងទីនោះ ។

[៤១៣] ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ បុរិសិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត បុរិសិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 រូបាវចរភព ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះទេ បុរិសិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ចក្ខុទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងហើយផង ក្នុងអសព្វាសត្វ និងអរូបព្រហ្ម ក្នុងទីនោះ ។

[៤១៤] ចក្ខុទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិ-
 តិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។
 មួយទៀត ជីវិតិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

ត្រៃយយមកេ បវត្តវារោ

(៤០៥) យត្ត ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សោ-
មនស្សិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា
បន សោមនស្សិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ
ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៤០៦) យត្ត ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ឧបេ-
ក្ខិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អរូបេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ឧបេ-
ក្ខិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ត វា បន ឧបេក្ខិ-
ទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អាមន្តា ។

(៤០៧) យត្ត ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សង្ខិ-
ទ្ធីយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធីយំ មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អរូបេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ
មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជិត្ត មនិទ្ធីយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ត វា
បន មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(៤០៨) យត្ត យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

[៤១៥] ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោម-
នស្ស្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
សោមនស្ស្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤១៦] ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេ-
ក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងអរូបព្រហ្ម ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រិយ មិនមែនជាមិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ ក៏មិនកើតឡើងហើយផង
ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤១៧] ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សន្ធិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ ចញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងអរូបព្រហ្ម ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ
មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ ក៏មិនកើតឡើង
ហើយផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ ក្នុង
ទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤១៨] ឃានិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

(២១៧) យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ដិវិ-
តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ថ វា បន
ដិវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថ ។

(២២០) យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរេ តត្ថ
យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិ-
យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញសត្តេ អរូបេ តត្ថ យានិទ្ធិ-
យញ្ញ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សោមនស្សិទ្ធិយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។
យត្ថ វា បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

(២២១) យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត នោ ច តត្ថ ឧបេ-
ក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញសត្តេ តត្ថ យានិទ្ធិ-
យញ្ញ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អវិជ្ជាប្បដិក យមកៈ

គត្តិន្ទ្រិយ ។ ចេ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤១៧] យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិត្តិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។ មួយទៀត ជីវិត្តិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[៤២០] យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងរូបារាមរកត ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ មិនមែនជា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ និងអរូបត្រហ្ម ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤២១] យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងរូបារាមរកត និងអរូបារាមរកត ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ យានិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងទីនោះ ។

ត្រ័យយមកេ បរិក្ខារោ

យត្ត វា បន ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត យានិ-
ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២២២] យត្ត យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត សង្ខិ-
ត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ័យំ មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អរូណាវចរេ អរូណាវចរេ តត្ត យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
នោ ច តត្ត មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញសត្ត
តត្ត យានិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត មនិត្រ័យញ្ច ន ឧប្ប-
ជ្ជិត្ត ។ យត្ត វា បន មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត
យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២២៣] យត្ត ឥត្តិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត បុរិ-
សិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា បន
បុរិសិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត ឥត្តិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

[២២៤] យត្ត បុរិសិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត
ជីវិតិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ត វា
បន ជីវិតិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ត បុរិសិត្រ័យំ ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ត ។

[២២៥] យត្ត បុរិសិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិទ្ទ្រិយ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២២២] យានិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សុទ្ធិទ្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញាទ្ទ្រិយ មនិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
យានិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព
ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្ទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
យានិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង មនិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ
ផង ក្នុងអសព្វាសត្វ ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្ទ្រិយ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។

[២២៣] ឥត្តិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិសិ-
ទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
បុរិសិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ បេ ។

[២២៤] បុរិសិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ដីវិ-
ត្តិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។
មួយទៀត ដីវិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិសិទ្ទ្រិយ
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

[២២៥] បុរិសិទ្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរេ តត្ថ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិ-
 យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។
 យត្ថ វា បន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

(២២៦) យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ
 តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ថ
 វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

(២២៧) យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ
 សន្និទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ត្តាតិ ។ រូចាវចរេ អរូចាវចរេ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត

អភ័ធម្មបំណិក យមក:

សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសទ្រិយ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរកត ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សទ្រិយ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ បុរិសទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងហើយផង សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងអ-
 សព្វសត្វ និងអរូបត្រហ្ម ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២៦) បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេ-
 ក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសទ្រិយ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រិយ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើង
 ហើយផង ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងអសព្វសត្វ ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២៧) បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សទ្ធិទ្រិយ
 ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រិយ មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ បុរិសទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត
 ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ
 ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្កវារោ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត
មនិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យត្ថ វា បន មនិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អាមត្តា ។

[២២៨] យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សោ-
មនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យត្ថ វា បន
សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[២២៩] យត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ឧបេ-
ក្ខិតិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ សទ្ធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ នត្ថិ ។ យត្ថ វា បន មនិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ ឧប្បជ្ជិត្ត ។

[២៣០] យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តត្ថ ឧបេក្ខិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ
វា បន ឧបេក្ខិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តត្ថ សោមនស្សិ-
ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

[២៣១] យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត

តន្ត្រីយយមកៈ បរិគ្គិរាៈ

បុរិស្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយផង មន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ
ផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មន្រ្តិយ មិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិស្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។

[២២៨] ជីវិតន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោ-
មនស្សន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។
មួយទៀត សោមនស្សន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិ-
តន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កើតឡើងហើយ ។

[២២៩] ជីវិតន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្រ្តិយ
។ បេ ។ សទ្ធិន្រ្តិយ បញ្ញាទ្រ្តិយ មន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មន្រ្តិយ មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
កើតឡើងហើយ ។

[២៣០] សោមនស្សន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
ឧបេក្ខន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សន្រ្តិយ មិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២៣១] សោមនស្សន្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយំ មនិទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
អាមន្តា ។

(២៣២) យត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយំ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
តាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិត តត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៣) យត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ
បញ្ញាទ្រិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។
អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ
សទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៤) យត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ មនិទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិត តត្ថ បញ្ញាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៥) យស្ស យត្ថ ចក្ខុទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត
តស្ស តត្ថ សោតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ សោតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត
តស្ស តត្ថ ចក្ខុទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា សោមនស្សទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៤៣២) ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

សទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៤៣៣) សទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

បញ្ញាទ្រិយ ។ បេ ។ មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
សទ្ធិន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៤៣៤) បញ្ញាទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា មនិទ្រិយ

មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ មិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះឬ ។ អើ ។

(៤៣៥) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា

សោតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត សោតិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

(៤៣៦) យស្ស យត្ថ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
 ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចារាបរាជំ តេសំ តត្ថ
 យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ទោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវសានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូ-
 ចានំ តេសំ តត្ថ យានិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កុ-
 ន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(៤៣៧) យស្ស យត្ថ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឥត្តិន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ រូចារាបរាជំ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត ទោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវសានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេ-
 សំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ចក្កុន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(៤៣៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ឃានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្រិយ របស់រូបារវចរសត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្រិយ របស់សុទ្ធាវសសត្វ
 អសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្ម ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ចក្ខុ-
 ន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

(៤៣៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ភ័ក្ត្រន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បុរិសិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រិយ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិទ្រិយ របស់
 រូបារវចរសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ បុរិ-
 សិទ្រិយ របស់សុទ្ធាវសសត្វ អសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្ម ទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយផង ចក្ខុន្ទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៣៨) យស្ស យត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។ អសញ្ញា-
 សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 យោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវា-
 សានំ តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ជីវិ-
 តិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។ អាមត្តា ។

(២៣៩) យស្ស យត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។
 អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តា-
 និ ។ អាមត្តា ។

(២៤០) យស្ស យត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្កិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។
 អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤៣៨] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ របស់អសព្វសត្វ និងអរូបព្រហ្ម ទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់សុទ្ធាវស-
 សត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ជីវិតទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយ
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤៣៩] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤៤០] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 ណា ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចក្ខុទ្រិយ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ។

និទ្ទេសយមកេ បរិគ្គវាពេ

នោ ច តេសំ ភត្ត ឧបេក្ខត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត
 សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្ខុត្រ័-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ឧបេក្ខត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ។
 យស្ស វា បន យត្ត ឧបេក្ខត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត
 ភស្ស ភត្ត ចក្ខុត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។

(២៤០) យស្ស យត្ត ចក្ខុត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត ភស្ស
 ភត្ត សទ្ធិត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញត្រ័យំ មនិត្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អរូទានំ តេសំ ភត្ត ចក្ខុត្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជិត នោ ច តេសំ ភត្ត មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត
 សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្ខុត្រ័-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត មនិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត ។ យស្ស
 វា បន យត្ត មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត ភស្ស ភត្ត
 ចក្ខុត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។

(២៤២) យស្ស យត្ត យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត
 ភស្ស ភត្ត ឥត្តិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ត ឥត្តិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត ភស្ស
 ភត្ត យានិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិតាតិ ។ អាមត្តា ។

តម្រៀមយមកៈ បរិក្ខារៈ

ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះទេ ចក្ខុន្ធិយ របស់សុទ្ធាវាសសត្វ និងអសញ្ញាសត្វ តាំងនោះ មិន
កើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខន្ធិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២២១] ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា សទ្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មន្ត្រិយ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ធិយ របស់អរូប-
ព្រហ្មតាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមន្ត្រិយ របស់
សត្វតាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ធិយ
របស់សុទ្ធាវាសសត្វ និងអសញ្ញាសត្វ តាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង
មន្ត្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មន្ត្រិយ
របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[២២២] ឃាន្ត្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
ឃាន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២២៣) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។
 អាមន្តា ។

(២២៤) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។ រូចារាបរាជំ
 អរូចារាបរាជំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
 ប តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសាជំ
 តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ជីវិតិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។
 អាមន្តា ។

(២២៥) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តានិ ។
 រូចារាបរាជំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
 ប តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត

អភិធម្មប៊ីដក យមកៈ

(៤៤៣) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ អើ ។

(៤៤៤) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឃានិទ្រ្ទិយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែន
 ជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សុទ្ធាវសសត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ជីវិតិទ្រ្ទិយ មិនកើតឡើងហើយផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៤៤៥) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីណា សោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់រូបាវចរសត្វ
 ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិទ្រ្ទិយ
 របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ

និទ្ទេយយមកេ បវត្តិវារោ

សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ
យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត គោមនស្សនិទ្ធិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ គោមនស្សនិទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជិតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
អាមត្តា ។

(២២៦) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិតិ
តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរានំ
អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធា-
វាសានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជិត្ត ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស
វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមត្តា ។

(២២៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ
មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចាវចរានំ អរូចា-
វចរានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តវារៈ

យានិទ្រ្ទិយ របស់សុទ្ធាវាសសត្វ អសញ្ញាសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំង
នោះ មិនកើតហើយឡើងហើយផង សោមនស្សិទ្ធរិយ មិនកើតឡើង
ហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្ធរិយ របស់សត្វណា
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២៦) យានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ យានិទ្រ្ទិយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ មិន
កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រ្ទិយ របស់សុទ្ធាវាស-
សត្វនិងអសញ្ញាសត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ
មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ របស់
សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា យានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២៧) យានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា សទ្ធិទ្រ្ទិយ ។ ចេ ។ បញ្ញិទ្រ្ទិយ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិទ្រ្ទិយ របស់រូបា-
វចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាភា-
 សានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រ្តិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត មនិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ យានិទ្រ្តិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៨) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ ឥត្តិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ បេ ។

(២២៩) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចានាចរានំ
 អរូចានាចរានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាភា-
 សានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ជីវិ-
 តិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

ឯមនិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
នោះទេ យានិទ្រ្តិយ របស់សុទ្ធាវសសត្វ និងអសព្វាសត្វ ទាំងនោះ
មិនកើតឡើងហើយផង មនិទ្រ្តិយ មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
មួយទៀត មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
យានិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២២៨) ឥត្តិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
ណា បុរិសិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ បេ ។

(២២៩) បុរិសិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
ទីណា ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
បុរិសិទ្រ្តិយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ មិនកើត
ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្រ្តិយ របស់សុទ្ធាវសសត្វ
ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ជីវិតិទ្រ្តិយ ក៏មិនកើតឡើងហើយផង
ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើង
ហើយ ក្នុងទីណា បុរិសិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ព្រះគ្រូយយមកេ បរិវត្តវិញ

[២៥០] យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 រូចានិច្ចកំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
 ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវា-
 សាទំ អសញ្ញាសត្តាទំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិ-
 យញ្ញំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សោមនស្សិទ្ធិយញ្ញំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

[២៥១] យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូចានិច្ចកំ
 អរូចានិច្ចកំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ
 ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវា-
 សាទំ អសញ្ញាសត្តាទំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ញំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ញំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
 បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

(៤៥០) បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។
 បុរិសិន្ទ្រិយ របស់រូបាវចរសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ
 ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វ ទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សុទ្ធាវសសត្វ អសញ្ញាសត្វ និង
 អរូបព្រហ្ម ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ មិន
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៤៥១) បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទី
 នោះឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សុទ្ធាវស-
 សត្វ និងអសញ្ញាសត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
 មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៥២) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សន្និទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ រូណាវចរានំ អរូណាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច តេសំ តត្ថ
 មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត មនិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តា-
 តិ ។ អាមន្តា ។

(២៥៣) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 សុទ្ធាវាសានំ ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមាលេ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត លោ ច
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ
 ឧបបត្តិចិត្តស្ស ឧប្បាទិក្ខុណោ តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

អភិធម្មបិដក យមក:

(៤៥២) បុរិស្រ្តិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 កងទីណា សុទ្ធិន្តិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ កងទីនោះឬ ។ បុរិស្រ្តិយ របស់រូបាវចរសត្វ
 និងអរូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយកងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ កងទីនោះទេ បុរិ-
 ស្រ្តិយ របស់សុទ្ធាវសសត្វ និងអសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើង
 ហើយផង មនិទ្រិយ មិនកើតឡើងហើយផង កងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ កងទីណា បុរិ-
 ស្រ្តិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ កងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៤៥៣) ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 កងទីណា សោមនស្សិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ កង
 ទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្រិយ របស់សត្វណា
 មិនកើតឡើងហើយ កងទីណា ជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ កងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ
 កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សោមនស្សិទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ កងទីនោះ ឯជីវិតិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជាមិនកើតឡើងហើយ កងទីនោះទេ សោមនស្សិទ្រិយ របស់
 សុទ្ធាវសសត្វ ទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ជីវិតិទ្រិយ មិន
 កើតឡើងហើយផង កងឧប្បាទកូណៈ នៃឧបបត្តិចិត្ត កងទីនោះ ។

តម្រូវយយមកេ បរិក្ខារិកេ

(២៥៤) យស្ស យត្ថ ជីវិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ។ បេ ។ សុទ្ធិត្រិយំ បញ្ញា-
 ត្រិយំ មនិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
 វា បន យត្ថ មនិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ
 ជីវិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ មនិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ
 ជីវិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ឧបបត្តិចិត្តស្ស
 ឧប្បាទិត្តុណោ តេសំ តត្ថ មនិត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 ជីវិត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។

(២៥៥) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិត្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្រិយំ ។ បេ ។ សុទ្ធិត្រិយំ
 បញ្ញាត្រិយំ មនិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ សុទ្ធាវាសានំ
 ទុតិយេ ចិត្តេ វត្តមានេ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិត្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត យោ ច តេសំ តត្ថ មនិត្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្ត សុទ្ធាវាសានំ ឧបបជ្ជន្តានំ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត មនិ-
 ត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិត្ត ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ សោមនស្សិត្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

តន្ត្រីយយមកៈ បរិវិវាវៈ

(២៥៤) ជីវិតទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុង
 ទីណា ឧបេក្ខទ្រុយ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្រុយ បញ្ញាទ្រុយ មនិទ្រុយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 មនិទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រុយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រុយ របស់
 អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រុយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រុយ
 របស់សុទ្ធាវសសត្វទាំងនោះ មិនកើតឡើងហើយផង ជីវិតទ្រុយ មិន
 កើតឡើងហើយផង ក្នុងឧប្បាទក្ខណៈ នៃឧបបត្តិចិត្ត ក្នុងទីនោះ ។

(២៥៥) សោមនស្សទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា ឧបេក្ខទ្រុយ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្រុយ បញ្ញាទ្រុយ មនិទ្រុយ
 របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ កាលចិត្តទីពីរ
 របស់ពួកសុទ្ធាវសសត្វ កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ សោមនស្សទ្រុយ របស់សត្វ
 នោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជាមិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះទេ កាលពួកសុទ្ធាវសសត្វ
 នឹងពួកអសញ្ញាសត្វ ចាប់បដិសន្ធិ សោមនស្សទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនកើតឡើងហើយផង មនិទ្រុយ ក៏មិនកើតឡើងហើយផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត មនិទ្រុយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 សោមនស្សទ្រុយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៤៦) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ័យំ មនិត្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៤៧) យស្ស យត្ថ សទ្ធិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ បញ្ញិត្រ័យំ ។ បេ ។ មនិត្រ័យំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។
 អាមន្តា ។

(២៤៨) យស្ស យត្ថ បញ្ញិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត
 តស្ស តត្ថ មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្ត តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិត្តាតិ ។ អាមន្តា ។

(២៤៩) យស្ស ចក្កត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សោតិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន សោតិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កត្រ័យំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៤៥៦] ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា សន្និទ្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញន្ធិយ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់
 សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ
 មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤៥៧] សន្និទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ
 ក្នុងទីណា បញ្ញន្ធិយ ។ បេ ។ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើត
 ឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់សត្វ
 ណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា សន្និទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិន
 កើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤៥៨] បញ្ញន្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់សត្វណា មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីណា
 បញ្ញន្ធិយ របស់សត្វនោះ មិនកើតឡើងហើយ ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤៥៩] ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោតិ-
 ន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោ-
 តិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ធិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

ត្រ័យយមកេ បរិក្ខិវារោ

(៤៦០) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចំ ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ លោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ
 ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ យស្ស វា បន យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៤៦១) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឥតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន ក-
 តិចិ កវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ ឥតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឥតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៤៦២) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចំ ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥតិយោ ឯតេនេវ
 កាវេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិរៈ

[៤៦០] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ
 កាន់រូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ឯឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិ-
 ន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឃានិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៤៦១] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់
 រូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងបុរសទាំងឡាយណា សំដែង ទ្វេ
 ភពពីរ-បី ដោយបុរសភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឥន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើង
 ផង ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៤៦២] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិសិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូល
 ទៅ កាន់រូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងស្រ្តីទាំងឡាយណា
 សំដែង ទ្វេភពពីរ-បី ដោយឥតភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន

អភិធម្មបិណ្ឌិកោ យមកំ

តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ បុរិ-
សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
បន បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(២២៣) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តិ ។ យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២២៤) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ សចក្កុកា
ឧបេក្កាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សោម-
នស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អវិជ្ជាបដិក យមកៈ

ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯបុរិសន្ត្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅ
នេះ នឹងកើតឡើងផង បុរិសន្ត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត
បុរិសន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៤៦៣) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ដីវិ-
តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
ដីវិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន ដីវិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុន្ត្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ដីវិទ្រិយ របស់សត្វទាំង-
ឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៦៤) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោម-
នស្សិន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
ជាអ្នកមានចក្ខុ ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុ-
ន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯសោមនស្សិន្ត្រិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ
ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សិន្ត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

ត្រ័យយមកេ បរិក្ខារិកេ

យស្ស វា បន សោមនស្សត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ចក្កត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៤៦៥) យស្ស ចក្កត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ សចក្កកា
សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយស្សន្តិ តេសំ
ចក្កត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិត្រ័យំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ចក្កត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ។ យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយស្សន្តិ តេសំ
ឧបេក្ខិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កត្រ័យំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ចក្កត្រ័យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៤៦៦) យស្ស ចក្កត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សុទ្ធិត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញត្រ័យំ មនិត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន មនិត្រ័យំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ
អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយស្សន្តិ តេសំ មនិត្រ័យំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កត្រ័យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយមកៈ បរិក្ខារៈ

មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៤៦៥) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមាន
ចក្ខុ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹង
កើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹង
កើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ទាំង
ឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៦៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សន្និទ្ធិន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។
អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ចក្ខុ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូល
ទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន មនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងកើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ

ឥតរេសំ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្រ្តិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២២៧) យស្ស យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ឥត្តិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេនេវ
ការេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ឥត្តិទ្រ្តិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ យានិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ឥត្តិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
ឥត្តិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៨) យស្ស យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យា ឥត្តិយោ ឯតេនេវ
ការេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
តាសំ យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តាសំ
បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ យានិទ្រ្តិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន បុរិសិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិទ្រ្តិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២២៩) យស្ស យានិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបំណង យមកៈ

មន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុមន្ត្រីយ
នឹងកើតឡើងផង ។

[២៦៧] ឃានិមន្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥត្តិមន្ត្រីយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូរ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង
នូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិមន្ត្រីយ
របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឥត្តិមន្ត្រីយ របស់បុរសទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិមន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹង
កើតឡើងផង ឥត្តិមន្ត្រីយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឥត្តិមន្ត្រីយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិមន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើងប្តូរ ។ អើ ។

[២៦៨] ឃានិមន្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិ-
សិមន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូរ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំ-
ដែង នូវភពពីរ-បី ដោយឥត្តិភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិមន្ត្រីយ
របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯបុរិសិមន្ត្រីយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិមន្ត្រីយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹង
កើតឡើងផង បុរិសិមន្ត្រីយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិ-
សិមន្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិមន្ត្រីយ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើងប្តូរ ។ អើ ។

[២៦៩] ឃានិមន្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង

គិលានុយមកេ បរិភិក្ខុវិភោ

តស្ស ជីវិតិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បដ ជីវិតិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិទ្រ្គិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូតាវចរំ អរូតាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ជីវិតិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ប តេសំ យានិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ជីវិតិទ្រ្គិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧០) យស្ស យានិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សោមនស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ សយាន-
 កា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 យានិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ប តេសំ សោមន-
 ស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ យានិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បដ សោមនស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យា-
 និទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូតាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ សោមនស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ប តេសំ យានិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ
 សោមនស្សិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្រ្គិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្រ្យិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបារុចរកត
 និងអរូបារុចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ឯឃានិទ្រ្យិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្យិយ
 នឹងកើតឡើងផង ។

[៤៧០] ឃានិទ្រ្យិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោមនស្ស្រ្យិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ជាអ្នកមានឃានៈ ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃា
 និទ្រ្យិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯសោមនស្ស្រ្យិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្យិយ របស់សត្វទាំងឡាយ
 ក្រៅនោះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្ស្រ្យិយ នឹងកើតឡើងផង ។
 មួយទៀត សោមនស្ស្រ្យិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្រ្យិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ
 កាន់រូបារុចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្ស្រ្យិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងកើតឡើង ឯឃានិទ្រ្យិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងទេ សោមនស្ស្រ្យិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើត
 ឡើងផង ឃានិទ្រ្យិយ នឹងកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៧០) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ សយានកា
 សោមនស្សន ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិ-
 ស្សតីតិ ។ យេ រូចារាចរំ អរូចារាចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ
 ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ឥតវេសំ ឧបេ-
 ក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ឈិស្សតិ ។

(២៧២) យស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ តស្ស
 សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្ស-
 តីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ
 តស្ស យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតីតិ ។ យេ រូចារាចរំ អរូ-
 ចារាចរំ ឧបបជ្ឈិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ឈិស្សតិ លោ ច តេសំ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ឈិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៧១) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឧបេក្ខន្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានឃានៈ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឧបេក្ខន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៧២) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សន្និទ្រ្ទិយ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រ្ទិយ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិវារិកេ

ឥតរេសំ មនិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យា និទ្រ្តិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧៣) យស្ស ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យា ឥន្ទ្រិយោ ឯតេ-
នេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ
តាសំ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តាសំ បុរិ-
សិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តីតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ
ទស្សេត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ នោ ច តេសំ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧៤) យស្ស ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥន្ទ្រិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូទាវចរំ អរូទាវចរំ
ឧបបដ្ឋិត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្រិយ
នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៧៣) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិសិទ្ធិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូរ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភព
ព័រ-បី ដោយឥតភាពនុះងង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី
ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងទេ ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង
បុរិសិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វ
ណានឹងកើតឡើង ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូរ ។ បុរស
ទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពព័រ-បី ដោយបុរិសភាពនុះងង ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន បុរិសិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
ឯឥន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសិទ្ធិយ
របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ នឹងកើត
ឡើងផង ។

(៤៧៤) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិត-
ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូរ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិត-
ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើងប្តូរ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព
នឹងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន នឹងបុរសទាំងឡាយណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ ជីវិតិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
ឥត្តិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ជីវិតិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧៥) យស្ស ឥត្តិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សោមនស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យា ឥត្តិយោ
ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា ឧបេក្កាយ
ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឥត្តិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ នោ ច តាសំ សោមនស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ឥតវេសំ ឥត្តិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោម-
នស្សិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
សោមនស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្តិទ្រ្គិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ កវេ
ទស្សេត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
តេសំ សោមនស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
ឥត្តិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ សោមនស្សិទ្រ្គិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិណ្ឌក យមកៈ

សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ជីវិត្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឥត្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ជីវិត្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៧៥) ឥត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោមនស្ស្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយឥត្តភាពនុះឯង ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯសោមនស្ស្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥត្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្ស្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្ស្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឥត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងបុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្ស្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឥត្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្ស្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្កិរិកេ

(៤៧៦) យស្ស ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យា ឥន្ទ្រិយោ
 ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា សោម-
 នស្សន ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ តាសំ ឥន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តាសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ
 រូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ យេ
 ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ឥន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៤៧៧) យស្ស ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សន្ទិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យេ រូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

(៤៧៦) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឧបេក្ខិ-
 ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំ-
 ដែង នូវភពព័រ-បី ដោយឥតភិកាតនុ៎ះឯង ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯ
 ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ទាំង
 បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពព័រ-បី ដោយបុរិសភាតនុ៎ះឯង ចូល
 ទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់បុរស
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឥន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងទេ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើត
 ឡើងផង ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៧៧) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សន្ទិ-
 ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ចិទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន

អវិជ្ជាបិដកេ យមកំ

យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ មនិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
តេសំ ឥត្តិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ មនិទ្រ្គិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧៨) យស្ស បុរិសិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ជីវិតិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
បន ជីវិតិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្រ្គិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាលេន
កតិចិ កវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ជីវិ-
តិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ បុរិសិទ្រ្គិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ជីវិតិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិ-
សិទ្រ្គិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧៩) យស្ស បុរិសិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សោមនស្សិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេ-
នេវ កាលេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា ឧបេក្ខាយ ឧប-
បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិទ្រ្គិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

និងបុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតតិរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង
ហើយនឹងបរិនិព្វាន មនិទ្រ្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯ
ឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
ទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្តិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ។

[២៧៨] បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិ-
តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជី-
វិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព
និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន នឹងស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង
នូវកតតិរ-បី ដោយឥត្តិភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ជីវិតិទ្រ្ទិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងទេ ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹង
កើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ។

[២៧៩] បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោម-
នស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា
សំដែង នូវកតតិរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ចូលទៅកើត ដោយឧ-
បេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង

ព្រះគ្រូយយមកេ បរិក្ខារិកេ

លោ ច តេសំ សោមនស្សីទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត-
 រេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សីទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្សីទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យេ រុចារាបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច
 ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ការេន កតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 សោមនស្សីទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ បុរិ-
 សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ សោមនស្សីទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៨០) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេនេវ
 ការេន កតិចិ ភវេ ទស្សេត្វា សោមនស្សេន ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ លោ ច តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតរេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ
 រុចារាបំ អរុចារាបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរសិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹង
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង បុរសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយ
 ណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងស្រ្តីទាំងឡាយ
 ណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង ចូលទៅកើត ដោយ
 សោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ឯបុរសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង
 បុរសិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៨០) បុរសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភព
 ពីរ-បី ដោយបុរសភាពនុះឯង ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន បុរសិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឧ-
 បេក្ខិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ បុរសិន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ នឹង
 កើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 បុរសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ
នស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៨០) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តិភិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិភិ ។ យេ
រូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា
ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
ច តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ មនិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៨២) យស្ស ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិភិ ។ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខាយសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្ត
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភ័ព្វប្បិដក យមកៈ

និងស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពិរ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង ចូល
នៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯបុរិសន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងទេ ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើង
ផង បុរិសន្ត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៨១) បុរិសន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សុទ្ធន្ត្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញន្ត្រិយ មនិន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។
អើ ។ មួយទៀត មនិន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បុរិ-
សន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
ចូលទៅ កាន់រូប្យាវចរភព និងអរូប្យាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និង
ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពិរ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន មនិន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯបុរិ-
សន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ មនិន្ត្រិយ របស់
សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង បុរិសន្ត្រិយ នឹងកើត
ឡើងផង ។

(៤៨២) ជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សោមនស្សន្ត្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមបិត្តវ័ល្យប្រកបដោយឧបេក្ខា
នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ជីវិតន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងកើតឡើង ឯសោមនស្សន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ

និទ្ទេយយមកេ បរិគ្គំវារោ

ឥតរេសំ ជីវិតនិទ្ទេយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សនិទ្ទេ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោមនស្ស-
និទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ជីវិតនិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៨៣) យស្ស ជីវិតនិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ឧបេក្ខានិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តេសំ ជីវិតនិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ឧបេ-
ក្ខានិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ជីវិតនិទ្ទេយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ឧបេក្ខានិទ្ទេយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
បន ឧបេក្ខានិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ជីវិតនិទ្ទេយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៨៤) យស្ស ជីវិតនិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សន្ធិនិទ្ទេយំ ។ បេ ។ បញ្ញានិទ្ទេយំ មនិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្ទេយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ជីវិតនិទ្ទេយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោ-
មនស្ស្រ្យិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្ស្រ្យិយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើងប្ត ។ អើ ។

(៤៨៣) ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ឧបេក្ខ្រ្យិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្ត ។ បច្ចុមចិត្តដែលប្រកបដោយសោ-
មនស្ស្រ្យិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឧបេក្ខ្រ្យិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើងទេ ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើត
ឡើងផង ឧបេក្ខ្រ្យិយ នឹងកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខ្រ្យិយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើងប្ត ។ អើ ។

(៤៨៤) ជីវិត្រ្យិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សទ្ធិ្រ្យិយ
។ បេ ។ បញ្ញា្រ្យិយ មនិ្រ្យិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្ត ។
អើ ។ មួយទៀត មនិ្រ្យិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ជីវិ-
ត្រ្យិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្ត ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៥៥) យស្ស សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ឧបេក្ខំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តេសំ សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ
 ឧបេក្ខំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ សោមនស្សំទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខំទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន ឧបេក្ខំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តេសំ ឧបេក្ខំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ
 សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ឧបេក្ខំទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សំទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៥៦) យស្ស សោមនស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សុទ្ធិទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញំទ្រិយំ មនិទ្រិ-
 យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស សោម-
 នស្សំទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៦៥) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមចិត្តដែលប្រ-
 កបដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា សោ-
 មនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 ទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង
 ផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមចិត្តដែល
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅ
 នេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៦៦) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹង
 កើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងឬ ។ បច្ចិម-
 ចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិភ្ជំវិហេ

តេសំ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សោ-
មនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ មនិទ្រ្តិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៥៧) យស្ស ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ តស្ស ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ តេសំ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ មនិទ្រ្តិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៥៨) យស្ស សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
បញ្ញិទ្ធិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អា-
មន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស សទ្ធិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(២៥៩) យស្ស បញ្ញិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស
វា បន មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បញ្ញិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯសោមនស្សទ្រ្ទិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងឡាយ
ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៨៧) ឧបេក្ខទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សទ្ធិទ្រ្ទិយ
។ បេ ។ បញ្ញាទ្រ្ទិយ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង
ប៉ុំ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
ឧបេក្ខទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកប
ដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា មនិទ្រ្ទិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ឯឧបេក្ខទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើងទេ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងឡាយ ក្រៅនេះ នឹង
កើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ។

(៤៨៨) សទ្ធិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បញ្ញាទ្រ្ទិយ
។ បេ ។ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូ ។ អើ ។
មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង សទ្ធិទ្រ្ទិយ របស់
សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូ ។ អើ ។

(៤៨៩) បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង មនិទ្រ្ទិយ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើងប្តូ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ
របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង បញ្ញាទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
ឡើងប្តូ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៧០) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ សោ-
តិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
សោតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧១) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ យា-
និទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ យានិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
កាមាវចរេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិ-
ទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន យានិទ្ធីយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
អាមន្តា ។

(២៧២) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
សត្តិទ្ធីយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
រូចាវចរេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ
បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ តត្ថ ចក្កុទ្ធី-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
ចក្កុទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៤៧០) ចក្ខុន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោតិទ្រ្ទិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោតិទ្រ្ទិយ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។

(៤៧១) ចក្ខុន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវ-
 ចរកតនោះ ឯឃានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្រ្ទិយ
 នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរកត
 នោះ ។ មួយទៀត ឃានិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្រ្ទិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៤៧២) ចក្ខុន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា វត្ថុន្រ្ទិយ
 ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធរ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្រ្ទិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរកតនោះ ឯបុរិសិទ្ធរ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង បុរិសិទ្ធរ្ទិយ នឹងកើតឡើង
 ផង ក្នុងកាមាវចរកតនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្ធរ្ទិយ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

ត្រ័យយមកេ បរិគ្គិវិកេ

(២៧៣) យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 ជីវិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 ជីវិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ ជីវិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ នោ ច តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ច-
 វេការេ តត្ថ ជីវិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧៤) យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ សោ-
 មនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៥) យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ឧ-
 បេក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 ឧបេក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ អរូបេ តត្ថ ឧបេក្កិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេការេ
 តត្ថ ឧបេក្កិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្របរយមកៈ បរិត្តិវារៈ

(៤៧៣) ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិ-
 តិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងអសុញ្ញសត្វ និងអរូបភពនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

(៤៧៤ | ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សទ្រិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។

(៤៧៥) ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្រិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងអរូបភពនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ នឹង
 កើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២៧៦) យត្ថ ចក្កុទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ សន្តិ-
 ទ្ធីន្ត្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធីន្ត្រិយំ មនិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តត្ថ ចក្កុទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អរូបេ តត្ថ មនិ-
 ទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តត្ថ ចក្កុទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បញ្ចកោការេ តត្ថ មនិទ្ធីន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ចក្កុទ្ធីន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧៧) យត្ថ យានិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 តត្ថិទ្ធីន្ត្រិយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តត្ថ យានិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(២៧៨) យត្ថ យានិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ជីវិ-
 តិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា បន
 ជីវិតិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ យានិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ រូចារាវេរេ អរូចារាវេរេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ លោ ច តត្ថ យានិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមា-
 វេរេ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធីន្ត្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(២៧៦) ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិទ្រិយ
 ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងអរូបភពនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងបញ្ចវេការភពនោះ ។

(២៧៧) ឃានិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រិយ
 ។ បេ ។ បុរិសិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត បុរិសិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រិយ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(២៧៨) ឃានិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្រិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រិយ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ជីវិតិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ ឯ
 ឃានិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិទ្រិយ នឹងកើតឡើង
 ផង ឃានិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គំវិកេ

[៤៩៧] យត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា
 បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ យានិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូទាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ ច តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 កាមាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥០០] យត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា
 បន ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ យានិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូទាវចរេ អរូទាវចរេ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ ច តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ កាមាវចរេ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥០១] យត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សន្និទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ត វា បន មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 រូទាវចរេ អរូទាវចរេ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

តម្រូវយយមក: បរិគ្គិវារ:

(២៧៧) យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិ-
 ទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោម-
 នស្សិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ សោមនស្សិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះ ឯ
 យានិទ្រ្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិទ្រ្តិយ នឹង
 កើតឡើងផង យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(២០០) យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភពនោះ ឯ
 យានិទ្រ្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង
 ផង យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(២០១) យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សទ្ធិទ្រ្តិយ ។ បេ ។
 បញ្ញាទ្រ្តិយ មនិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
 មនិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះឬ ។ មនិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភពនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តត្ថ យានិទ្ធីន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាហាវចរេ តត្ថ
មនិទ្ធីន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធីន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥០២) យត្ថ ឥត្ថិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ បុរិ-
សិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
បុរិសិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ឥត្ថិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តិ ។ អាមន្តា ។

(៥០៣) យត្ថ ឥត្ថិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ជីវិតិន្ត្រិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន ជីវិតិន្ត្រិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ឥត្ថិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវ-
ចរេ អរូចាវចរេ តត្ថ ជីវិតិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
តត្ថ ឥត្ថិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាហាវចរេ តត្ថ ជីវិតិ-
ន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥០៤) យត្ថ ឥត្ថិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
សោមនស្សិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
វា បន សោមនស្សិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ឥត្ថិន្ត្រិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិន្ត្រិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ ឥត្ថិន្ត្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
កាហាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ឥត្ថិន្ត្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបំណិក យមកៈ

ឯយានិទ្រ្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្តិយ នឹងកើត
ឡើងផង យានិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

[៥០២] ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិទ្រ្តិយ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្តិយ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥០៣] ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិទ្រ្តិយ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្តិយ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
ជីវិតិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភពនោះ ឯ
ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង
ផង ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

[៥០៤] ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សិទ្រ្តិយ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សិទ្រ្តិយ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
សោមនស្សិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះ ឯឥត្តិទ្រ្តិយ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង
ឥត្តិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

តម្រិយយមកេ បរិក្ខារិកេ

[៥០៥] យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន ឧបេ-
 ក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 រូចារាមេ អរូចារាមេ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ោ
 ប តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមារាមេ តត្ថ ឧបេ-
 ក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥០៦] យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ សន្និ-
 ទ្ធិយំ ។ មេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចារាមេ អរូចារាមេ តត្ថ
 មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ោ ប តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ កាមារាមេ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥០៧] យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ដិវិ-
 តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន ដិវិ-
 តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 រូចារាមេ អរូចារាមេ តត្ថ ដិវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ោ
 ប តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមារាមេ តត្ថ ដិវិតិ-
 ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

(៥០៥) ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ ឯឥន្ទ្រិយ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(៥០៦) ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវ-
 ចរភពនោះ ឯឥន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ នឹង
 កើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

(៥០៧) បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិ-
 តន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ ឯបុរិ-
 សិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង
 បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២០៨) យត្ត បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ សោ-
 មនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ត វា បន
 សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតីតិ ។ ភូចាវចរេ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ នោ ច តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយេ ព្យា ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធីយេ ព្យា
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២០៩) យត្ត បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 ឧបេក្ខិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ត វា
 បន ឧបេក្ខិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ភូចាវចរេ អរូចាវចរេ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធីយេ ព្យា ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ បុរិសិទ្ធីយេ ព្យា ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២១០) យត្ត បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សន្និទ្ធីយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធីយំ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ត វា បន មនិទ្ធីយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 ភូចាវចរេ អរូចាវចរេ តត្ថ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥០៨] បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមន-
 ស្ស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោ-
 មនស្ស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្ស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះ
 ឯបុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្ស្រ្ទិយ នឹង
 កើតឡើងផង បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

[៥០៩] បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខ្ទិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខ្ទិយ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឧបេក្ខ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភពនោះ ឯ
 បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខ្ទិយ នឹងកើត
 ឡើងផង បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចរភពនោះ ។

[៥១០] បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធ-
 ្រ្ទិយ ។ បេ ។ បញ្ញ្រ្ទិយ មន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មន្រ្ទិយ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភពនោះ

ពិទ្ធិយយមកេ បរិភិក្ខុវិហារ

នោ ច ភត្ត បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាខាវចរេ ភត្ត
មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥០០) យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ភត្ត
សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ(១) ។ អសញ្ញាសត្តេ
ភត្ត ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច ភត្ត សោមន-
ស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចតុវេការេ(២) បញ្ចវេការេ
ភត្ត ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បទ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ភត្ត ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥០២) យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ភត្ត
ឧបេត្តិទ្ធិយំ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្ធិយំ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញាសត្តេ ភត្ត ជីវិតិទ្ធិ-
យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច ភត្ត មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ចតុវេការេ បញ្ចវេការេ ភត្ត ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បទ
មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ភត្ត ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តិ ។ អាមន្តា ។

១ ឧ. ធាតុនេវ អរូបេតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. អយំ បាថោ នត្តិ ។

តន្ត្រីយាយមក: បវត្តិវារ:

ឯបុរិស្រ្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្តិយ នឹងកើត
ឡើងផង បុរិស្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងកាមាវចារក្សានោះ ។

(៥១១) ជីវិតទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោម-
នស្ស្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង
ក្នុងអសព្វាសត្វនោះ ឯសោមនស្ស្រ្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ទេ ជីវិតទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្ស្រ្តិយ នឹងកើតឡើង
ផង ក្នុងចតុវេការក្សានិងបញ្ចវេការក្សានោះ ។ មួយទៀត សោ-
មនស្ស្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥១២) ជីវិតទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខទ្រ្តិយ
។ បេ ។ សទ្ធិទ្រ្តិយ បញ្ញាទ្រ្តិយ មនិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ ជីវិតទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងអសព្វាសត្វនោះ ឯមនិទ្រ្តិយ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើងផង មនិទ្រ្តិយ
នឹងកើតឡើងផង ក្នុងចតុវេការក្សានិងបញ្ចវេការក្សានោះ ។ មួយ
ទៀត មនិទ្រ្តិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រ្តិយ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥០៣] យត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ សន្ទ្រិយំ បញ្ញន្ទ្រិយំ
 មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា
 បន មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ សោមនស្សន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៥០៤] យត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញន្ទ្រិយំ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តត្ថ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៥០៥] យត្ថ សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 បញ្ញន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[៥០៦] យត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
 មន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ បញ្ញន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ អាមន្តា ។

[៥០៧] យស្ស យត្ថ បក្ខន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សោតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៥១៣) សោមនស្សទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេ-
ក្ខិត្រិយ ។ លេ ។ សុទ្ធិទ្រិយ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សោមនស្សទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥១៤) ឧបេក្ខិត្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិទ្រិយ
។ លេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិត្រិយ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥១៥) សុទ្ធិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រិយ
។ លេ ។ មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិទ្រិយ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥១៦) បញ្ញាទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា មនិទ្រិយ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រិយ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥១៧) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
សោតិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

តិរ្រិយយមកេ បរិក្ខិត្តិកេ

យស្ស វា បន យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តត្ថ បក្ខុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៥០៦) យស្ស យត្ថ បក្ខុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវចរានំ
តេសំ តត្ថ បក្ខុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាហាវចរានំ តេសំ
តត្ថ បក្ខុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្ស-
តិ តស្ស តត្ថ បក្ខុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៥០៧) យស្ស យត្ថ បក្ខុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវចរានំ
យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ ករេ
ធស្សត្វា^(១) បរិទិញាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បក្ខុទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ឥតេសំ កាហាវចរានំ តេសំ តត្ថ បក្ខុទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តត្ថ បក្ខុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

១ ឧ ធម្មនុយ កាហាវចរំ ឧបេត្តិកាតិ ទិស្សន្តិ ។

តម្រិះយមកៈ បរិច្ចារៈ

មួយទៀត សោតម្រិះ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
ចក្ខុម្រិះ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥១៨] ចក្ខុម្រិះ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
យានិម្រិះ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុម្រិះ
របស់រូបាវចរសត្វ ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិម្រិះ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុម្រិះ របស់
កាមាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង យានិម្រិះ នឹងកើតឡើង
ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត យានិម្រិះ របស់សត្វណា នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុម្រិះ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះ ឬ ។ អើ ។

[៥១៩] ចក្ខុម្រិះ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឥតម្រិះ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តារូបាវ-
ចរសត្វទាំងឡាយ ពួកបុរសណា សំដែង នូវភពពីរបី ដោយបុរិស-
ភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុម្រិះ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥតម្រិះ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុម្រិះ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹង
កើតឡើងផង ឥតម្រិះ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
ទៀត ឥតម្រិះ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុម្រិះ
របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៥២០) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវច-
 រាជំ យោ ច ភតិយោ ឯតេលេវ កាលេន កតិចិ កវេ
 ធសេដ្ឋត្ថា^(១) បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ភតវេសំ កាលាវចរាជំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៥២១) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
 តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ
 ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកាវាជំ តេសំ តត្ថ
 ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥២២) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

---

១. ធម្មត្ថេយ កាលាវចរំ ឧបបដិញ្ញាតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥២០] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
 រូបាវចរសត្វទាំងឡាយ ពួកស្រ្តីណា សំដែង នូវភពព័រ-បី ដោយឥត្តិ-
 ភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹង
 កើតឡើងផង បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥២១] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ជីវិតទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្ម ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ជីវិតទ្រិយ របស់បញ្ចកោសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង
 ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥២២] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ព្រះគ្រូយយមកេ បរិវត្តិវិញ

យេ សចក្កកា ឧបេក្កាយ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ភត្ត ចក្កត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ភត្ត សោមនស្សត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ
 បញ្ចវេកាវាទំ តេសំ ភត្ត ចក្កត្រ័យញ្ច ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 សោមនស្សត្រ័យញ្ច ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ សោមនស្សត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ តស្ស ភត្ត
 ចក្កត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៥២៣) យស្ស យត្ថ ចក្កត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 តស្ស ភត្ត ឧបេក្កត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ យេ
 សចក្កកា សោមនស្សន ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ ភត្ត ចក្កត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ភត្ត ឧបេក្កត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ឥតវេសំ បញ្ច-
 វេកាវាទំ តេសំ ភត្ត ចក្កត្រ័យញ្ច ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 ឧបេក្កត្រ័យញ្ច ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ឧបេក្កត្រ័យំ ឧប្បដ្ឋិស្សតិ តស្ស ភត្ត ចក្កត្រ័យំ
 ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ អរូចានំ តេសំ ភត្ត ឧបេក្កត្រ័យំ
 ឧប្បដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ ភត្ត ចក្កត្រ័យំ ឧប្ប-
 ដ្ឋិស្សតិ បញ្ចវេកាវាទំ តេសំ ភត្ត ឧបេក្កត្រ័យញ្ច
 ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ចក្កត្រ័យញ្ច ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។

និម្មិតយមកៈ បរិក្ខារៈ

សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានចក្ខុ ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ឯសោមនស្សន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ត្រិយ របស់បញ្ចវេកាសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹង
 កើតឡើងផង សោមនស្សន្ត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត សោមនស្សន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥២៣) ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

ឧបេក្ខិត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សត្វទាំង-
 ឡាយណា ជាអ្នកមានចក្ខុ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះ ឯឧបេក្ខិត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ចក្ខុន្ត្រិយ របស់បញ្ចវេកាសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើត
 ឡើងផង ឧបេក្ខិត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
 ឧបេក្ខិត្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ត្រិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧបេក្ខិត្រិយ របស់អរូបព្រហ្ម
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិត្រិយ របស់បញ្ចវេកាសត្វ
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ចក្ខុន្ត្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៥២៤) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សម្ពិទ្ធិន្ទ្រិយំ ។ មេ ។ បញ្ញាទ្រិយំ មនិទ្រិ-
 យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន
 យត្ថ មនិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អរុណំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កន្ទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បញ្ញាវេ កាវាជំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥២៥) យស្ស យត្ថ យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា
 ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ
 ច តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតេសំ
 កាមាវចរាជំ តេសំ តត្ថ យានិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥២៦) យស្ស យត្ថ យានិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥២៤] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សុទ្ធិទ្រិយ ។ ចេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រិយ របស់អរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ មនិទ្រិយ របស់បញ្ចវេការសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង
 ចក្ខុទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥២៥] ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរស
 ទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតតិវ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯឥត្តិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឃានិទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង
 ឥត្តិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឥត្តិទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥២៦] ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា បុរិសិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

ព្រះគ្រូយយមកេ បរិក្ខិតវិរោ

យា ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេត្តា
 បរិណិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ ឥត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តាសំ ឥត្ត បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតេវេសំ
 កាមាវចរានំ តេសំ ឥត្ត យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ត
 បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្ត យានិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥២៧) យស្ស យត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ឥត្ត ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ត ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឥត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវចរានំ អរូ-
 បាវចរានំ តេសំ ឥត្ត ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ច តេសំ ឥត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវច-
 រានំ តេសំ ឥត្ត ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិ-
 ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥២៨) យស្ស យត្ត យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ឥត្ត សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឯទ្រុយយមកៈ បរិក្ខារៈ

ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង ខ្មុរភាពវិ-បី ដោយភ័ក្ត្រភាពខ្លះឯង ហើយ
 នឹងបរិទិញាន យានិទ្រុយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯបុរិសិទ្រុយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 យានិទ្រុយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង
 បុរិសិទ្រុយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រុយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រុយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះប្ត ។ អើ ។

[៥២៧] យានិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ជីវិតិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះប្ត ។ អើ ។
 មួយទៀត ជីវិតិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 យានិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះប្ត ។ ជីវិតិទ្រុយ
 របស់រូបាវចរសត្វ នឹងគរូបាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯយានិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិ-
 តិទ្រុយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង យានិទ្រុយ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥២៨] យានិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សោមនស្សិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះប្ត ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យេ សយានិកា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ប
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ
 កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អរូចាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ប តេសំ
 តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិ-
 ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២២៧) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ
 សយានិកា សោមនស្សន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
 ប តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានឃានៈ ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន យានិទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង ទីនោះ ឯសោមនស្សិទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្ធិនិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹង កើតឡើងផង សោមនស្សិទ្ធិនិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ ទៀត សោមនស្សិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សោមនស្សិទ្ធិនិយ របស់រូបាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិទ្ធិនិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង យានិទ្ធិនិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥២៧) យានិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី ណា ឧបេក្ខិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានឃានៈ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន យានិទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្ធិនិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្ធិនិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា

ពិគ្រឹយយមកេ បរិគ្គិវារោ

តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចារាវចរានំ
អរូចារាវចរានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
លោ ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមា-
វចរានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៣០) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិ-
យំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចារាវចរានំ អរូចារាវចរានំ តេសំ តត្ថ
មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ តត្ថ យានិ-
ទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិ-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៣១) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យា ឥត្តិ-
យោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា(១)
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ តត្ថ ឥត្តិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
លោ ច តាសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

១ ឧ. ឯត្តន្តេវ កាមារិបរំ ឧបបជ្ជិព្វាតិ ទិស្សន្តិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ឧប-
ក្ខិទ្រ្ទិយ របស់រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង
ឃានិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥៣០) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សទ្ធិទ្រ្ទិយ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រ្ទិយ មនិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិទ្រ្ទិយ របស់រូបាវចរសត្វ និង
អរូបាវចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃានិទ្រ្ទិយ របស់
សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រ្ទិយ របស់កាមា-
វចរសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

(៥៣១) ឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ស្រ្តីទាំង-
ឡាយណា សំដែង នូវភពពិរ-បី ដោយឥត្តិភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិ-
និព្វាន ឥត្តិទ្រ្ទិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
បុរិសិទ្រ្ទិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អរិយបូជិតោ យមកំ

ឥតវេសំ កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេស្ស វា
 បន យត្ថ បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិ-
 ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន
 កតិចិ កវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 បុរិសិទ្ធរិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ បុរិ-
 សិទ្ធរិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៣២) យេស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
 យេស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរាណំ អរូចាវច-
 រាណំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ
 នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង បុរិស្សិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត បុរិស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវកត ពីរ បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិស្សិន្ទ្រិយ របស់ បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំង នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្សិន្ទ្រិយ របស់កាមាវចរ- សត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើង ផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៣២] ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិ- ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្ណាបុប្ផា- វចរសត្វ នឹងអប្បាវចរសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិន្ទ្រិយ របស់បុរស ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់កាមា- វចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ នឹងកើត ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បវត្តវិហារ

[៥៣៣] យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យា
 ឥន្ទ្រិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា
 ឧបេក្កាយ ឧបបជ្ជិត្វា បវិនិញ្ញាយិស្សន្តិ តាសំ តត្ថ
 ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តាសំ តត្ថ សោមន-
 ស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរានំ តេសំ
 តត្ថ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 រូទាវចរានំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ
 កវេ នស្សេត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បវិនិញ្ញាយិ-
 ស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ
 កាមាវចរានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ឥន្ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៣៤] យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្កិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

[៥៣៣] ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភត្តិភារ-បី ដោយឥតភាពនុ៎ះ
ឯង ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់
ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់
ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥន្ទ្រិយ របស់កាមា-
វចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹង
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់
សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តារូប្តាវចរសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំង-
ឡាយណា សំដែង នូវភត្តិភារ-បី ដោយបុរសភាពនុ៎ះឯង ចូលទៅ
កើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់
បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់កាមា-
វចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ នឹងកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៣៤] ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យា ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា
 សោមនស្សេន^(១) ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយស្សន្តិ តាសំ
 តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តាសំ តត្ថ
 ឧបេក្ខិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ កោមាវចរាធំ
 តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្រិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេ-
 ក្ខិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ អរូមាវចរាធំ^(២) អរូមាវចរាធំ យេ ច បុរិសា
 ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ឥតវេសំ កោមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៣៥) យស្ស យត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ សទ្ធិទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រិយំ មនិទ្រិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្តិទ្រិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

---

១ ឧ. ធម្មត្តវេ កាមាវចរន្តិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. អយំ បាវោ ធម្មំ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភត្តាភិវឌ្ឍន៍ ដោយឥតភាពខ្វះខាត ចូល
 ទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥតទ្រិយ របស់ស្រ្តី
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥតទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំង
 នោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុង
 ទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ឥតទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បណ្តារូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំងឡាយណា
 សំដែង នូវភត្តាភិវឌ្ឍន៍ ដោយបុរិសភាពខ្វះខាត ចូលទៅកើត ដោយ
 ឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥតទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខទ្រិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅ
 នេះ នឹងកើតឡើងផង ឥតទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥៣៥) ឥតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សទ្ធិទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ឥតទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិក្កិរោ

រូចាវចរាណំ អរូចាវចរាណំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ
កាលេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ
តេសំ តត្ថ មនិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ ច
តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ កាមា-
វចរាណំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិទ្ធី-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៣៦] យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរាណំ អរូចា-
វចរាណំ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ
កវេ ទស្សេត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធីយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរាណំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធី-
យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធីយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៣៧] យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធីយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យេ បុរិសា ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ កវេ
ទស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

បណ្ណាបូជារាជ្យសត្វ និងអបូជារាជ្យសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំងឡាយណា
សំដែង ឡូកតាពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន មនិ-
ន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥត្តិន្ទ្រិយ
របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិន្ទ្រិយ របស់
កាមារាជ្យសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឥត្តិន្ទ្រិយ នឹង
កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៣៦] បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិ-
ន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្ណាបូជារាជ្យ-
សត្វ និងអបូជារាជ្យសត្វទាំងឡាយ ស្រីទាំងឡាយណា សំដែង ឡូកតា
ពីរ-បី ដោយឥតភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតិន្ទ្រិយ របស់កាមារាជ្យសត្វទាំងនោះ
ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៥៣៧] បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
ទីណា សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង ឡូកតាពីរ-បី ដោយបុរិ-
សភាពនុ៎ះឯង ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរាជំ
 តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិ-
 ទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោ-
 មនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ ភូតាវចរាជំ យា ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ
 ភាវេន កតិចិ ភវេ ទស្សត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សនិ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ កាមាវចរាជំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៣៨) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា
 ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ ទស្សត្វា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សនិ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ កាមាវចរាជំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភ័ធម្មបិដក យមកៈ

បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្ស្រ្ទិយ
 បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្រ្ទិយ
 របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្ស្រ្ទិយ
 បុរិស្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្ស្រ្ទិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តារូបាវចរសត្វទាំងឡាយ ស្រ្តី
 ទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង ចូល
 ទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្ស្រ្ទិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្រ្ទិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្ស្រ្ទិយ
 របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង បុរិស្រ្ទិយ
 នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥៣៨) បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរស
 ទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង ចូលទៅ
 កើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្រ្ទិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខ្រ្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

និទ្ទ្រិយយមកេ បរិភ្នំវារោ

យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ រូទាវច-
 រាធំ អរូទាវចរាធំ យា ច ឥតិយោ ឯតេនេវ កា-
 វេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិទិញាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ទោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៣៧) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតីតិ ។ រូទាវចរាធំ អរូទាវចរាធំ យា ច ឥតិយោ
 ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា បរិទិញា-
 យិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ
 ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ
 កាមាវចរាធំ តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បុរិសិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

និទ្ទេយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
 រូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វទាំងឡាយ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង
 នូវភពពីរ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯបុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ឧបេក្ខន្ទិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង
 បុរិស្សន្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥៣៧) បុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា សន្ទិទ្ទិយ ។ បេ ។ បញ្ញន្ទិយ មនិទ្ទិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ទិយ
 របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តារូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរសត្វ
 ទាំងឡាយ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយឥតភាព
 ៥ នុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន មនិទ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្សន្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្ទិយ របស់កាមាវចរសត្វទាំងនោះ ក្រៅនេះ
 នឹងកើតឡើងផង បុរិស្សន្ទិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៥៤០) យស្ស ភត្ត ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ភស្ស ភត្ត សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិភិ(១)។
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ ភេសំ ភត្ត ជីវិតិទ្រ្តិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច ភេសំ ភត្ត សោមនស្សិទ្ធិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ បតុរោកាវាណំ(១) បញ្ចរោកា-
 វាណំ ភេសំ ភត្ត ជីវិតិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោម-
 នស្សិទ្ធិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ត
 សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ភស្ស ភត្ត ជីវិតិទ្រ្តិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិភិ ។ អាមន្តា ។

(៥៤១) យស្ស យត្ត ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ភស្ស ភត្ត ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិភិ(២) ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តានំ ភេសំ ភត្ត ជីវិតិទ្រ្តិយំ ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច ភេសំ ភត្ត ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥតវេសំ បតុរោកាវាណំ បញ្ចរោកាវាណំ ភេសំ ភត្ត ជីវិ-
 តិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

---

១ ឧ. ឥតោ បរំ បតុរោកាវេ បញ្ចរោកាវេតិ ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. អយំ បាលោ នត្តិ ។
 ៣ ឧ. ឥតោ បរំ បញ្ចរោកាវេតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិណ្ឌក យមក:

(៥៤០) ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ជីវិតទ្រុឌិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះ ឯសោមនស្សទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 នោះទេ ជីវិតទ្រុឌិយ របស់ចតុវេការសត្វ និងបញ្ចវេការសត្វ ទាំង
 នោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សទ្រុឌិយ នឹងកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រុឌិយ របស់សត្វណា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥៤១) ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័ម-
 ចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្ត
 ណា ជីវិតទ្រុឌិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯឧបេក្ខិទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ជីវិតទ្រុឌិយ របស់ចតុវេការសត្វ និងបញ្ចវេការសត្វ ទាំងនោះ ក្រៅ
 នេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រុឌិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្កិរំកេ

យស្ស វា បន ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៤២) យស្ស យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ចតុរោ កាវារំ បញ្ចរោ កាវារំ តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិ-
យញ្ញ ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិទ្ធិយញ្ញ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៤៣) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ(១) ។
យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតវេសំ
ចតុរោ កាវារំ បញ្ចរោ កាវារំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិ-
ទ្ធិយញ្ញ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ញ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

១ ឧ. ឥតោ បរំ បញ្ចរោកាវារិ ទិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥៤២) ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹង
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ
នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ជីវិតន្ទ្រិយ របស់ចតុរោកាសត្វ និងបញ្ច-
រោកាសត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើងផង មនិទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។

(៥៤៣) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង
ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ ខែ
ចិត្តណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ចតុរោកាសត្វ និងបញ្ចរោកាសត្វ ទាំងនោះ
ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ទ្រិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេត្តិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ(១) ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេត្តោសម្បយុត្តបច្ចមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ
 ចតុរោ កាវាណំ បញ្ចរោ កាវាណំ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្រ្តិ-
 យញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៤៤] យស្ស យត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ សុទ្ធិទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ បញ្ចិទ្រ្តិយំ
 មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សោ-
 មនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ(២) ។ យស្ស ចិត្តស្ស
 អនន្តរា ឧបេត្តោសម្បយុត្តបច្ចមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ
 តត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចតុរោ-
 កាវាណំ(៣) បញ្ចរោ កាវាណំ តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្តិយញ្ច
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិទ្រ្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

---

១ ខ. ឥតោ បរំ បត្តោកាវេ បញ្ចោកាវេតិ ទិស្សតិ ។ ២ ខ. អយំ បាយោ នត្ថិ ។
 ៣ ខ. ឥតោ បរំ បត្តោកាវេតិ ទិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បច្ចិមចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័ត្ត
 ណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯសោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់ចតុរោកាសត្វ និងបញ្ចរោកាសត្វ ទាំងនោះ
 ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោមនស្សន្ធិយ នឹងកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥៤៤) សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សន្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញន្ធិយ មន្ត្រីន្ធិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្ត្រីន្ធិយ របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ចិមចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹង
 កើតឡើង ក្នុងលំដាប់ វិនិច្ឆ័ត្តណា មន្ត្រីន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មន្ត្រីន្ធិយ របស់ចតុរោកាសត្វ និង
 បញ្ចរោកាសត្វ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង សោម-
 នស្សន្ធិយ នឹងកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិក្កិរិកេ

(៥៤៥) យស្ស យត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្តិយំ មនិត្តិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ
 មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិត្តិយំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ(១) ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោម-
 នស្សសម្បយុត្តបដ្ឋិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ តត្ថ
 មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឧបេក្ខិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥតរេសំ ចតុរោ កាវាទំ
 បញ្ចរោ កាវាទំ តេសំ តត្ថ មនិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៤៦) យស្ស យត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិត្តិយំ ។ បេ ។ មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៤៧) យស្ស យត្ថ បញ្ញិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 តត្ថ បញ្ញិត្តិយំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

---

១ ឧ. ឥតោ បរិ បញ្ចរោកាវេតិ ទិស្សតិ ។

ព្រឹត្តិយយមកៈ បរិគ្គារៈ

(៥៤៥) ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សុទ្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់
 សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹង
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ចិមចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស
 នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា មនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិទ្រិយ របស់បតុរោកាសត្វ និងបញ្ចា-
 រោកាសត្វ ទាំងនោះ ក្រៅនេះ នឹងកើតឡើងផង ឧបេក្ខន្ធិយ នឹង
 កើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៥៤៦) សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា បញ្ញាទ្រិយ ។ បេ ។ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥៤៧) បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
 មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងកើតឡើង ក្នុងទីណា
 បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

[៥៤៨] យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សោតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
វា បន សោតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុ-
ទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

[៥៤៩] យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
វា បន យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិ-
យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមក-
វិកាជំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ^(១)
តេសំ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៥០] យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស វា បន
សត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

១ ឧ. ឯត្តន្តេ តេសំ បរិនិព្វន្តិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៥៤៨] ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោតិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោតិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៥៤៩] ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឃានិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងទេឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ចុមភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៥០] ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឥត្តិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឥត្តិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន

ពិគ្រឹះយមកេ បរិភិក្ខុវិហារ

យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ការេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្តា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឥត្តិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ចក្កុទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិម-
 កវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឥត្តិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៥០) យស្ស ចក្កុទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 បុរិសិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យស្ស
 វា បន បុរិសិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្រិ-
 យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្តា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ការេន
 កតិចិ កវេ ទស្សេត្តា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ បុរិ-
 សិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តាសំ ចក្កុទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្តា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ^(១) តេសំ បុរិសិទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ចក្កុទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

---

១ ឧ. ឯត្តន្តេវ តេសំ ចរិត្តានន្តិ ទិស្សន្តិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

និងបុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតពិរ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តា
 សត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត សត្វទាំងឡាយណា ចូល
 ទៅ កាន់អរូបកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៥១] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង បុរិ-
 សិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ
 កាន់រូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង
 នូវកតពិរ-បី ដោយឥតភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ
 របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មកត សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបកត ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៥៥២) យស្ស ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 យោ ច តេសំ ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមករិ-
 កានំ តេសំ ចក្កាទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតទ្រិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ជីវិតទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 អាមត្តា ។

(៥៥៣) យស្ស ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សោមនស្សទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។
 យស្ស វា បន សោមនស្សទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ចក្កាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ សចក្កា-
 កា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 សោមនស្សទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមករិកានំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 សោមនស្សទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កាទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៥៥២) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ជីវិត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯជីវិត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតកង្កបច្នៃមកតា នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិត្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៥៥៣) ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានចក្ខុ ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតកង្កបច្នៃមកតា សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

និទ្ទេយយមកេ បរិក្កវាហេ

(២៥៤) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ អរូបំ ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បច្ឆិមកវិកានំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ សចក្កុកា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ បច្ឆិមកវិកានំ តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៥៥) យស្ស ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សន្តិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ មនិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ តេសំ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិរៈ

[៥៥៤] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឧបេ-
 ក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឧបេក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ ម្ដង
 ទៀត ឧបេក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានចក្ខុ
 ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខុន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះមិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មកត នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៥៥] ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សន្ទុន្ទ្រិយ
 ។ បេ ។ បញ្ញាស្ទ្រិយ មនិស្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។
 សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ចក្ខុន្ទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯមនិស្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ច័មកតនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនិស្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ចក្ខុទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

[២២៦] យស្ស មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស ឥត្តិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន ឥត្តិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ឃានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេ-
លេវ កាលេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ
តេសំ ឥត្តិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ
ឃានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បន្តិមកវិកានំ យេ ច
អរូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ តេសំ
ឥត្តិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឃានិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ។

[២២៧] យស្ស ឃានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស ឃានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យា
ឥត្តិយោ ឯតេលេវ កាលេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា
បរិទិញាយិស្សន្តិ តាសំ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
លោ ច តាសំ ឃានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត មន្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ចក្ខុម្ត្រីយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៥៥៦] យានិម្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឥត្តិ-
ម្ត្រីយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
ឥត្តិម្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង យានិម្ត្រីយ របស់សត្វ
នោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភព
ព័រ-បី ដោយបុរិសភាពនៃឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត្តិម្ត្រីយ របស់
បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯយានិម្ត្រីយ របស់បុរសទាំងនោះ
មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុង
ចម្លងភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរុបា-
វចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត្តិម្ត្រីយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
កើតឡើងផង យានិម្ត្រីយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៥៧] យានិម្ត្រីយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង បុរិសិម្ត្រីយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិសិម្ត្រីយ
របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង យានិម្ត្រីយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងឬ ។ ស្ត្រីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពព័រ-បី ដោយឥត្តិភាពនៃ
ឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិម្ត្រីយ របស់ស្ត្រីទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ឯយានិម្ត្រីយ របស់ស្ត្រីទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច រូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ.
យានិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៥៨] យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូទាវចរំ
អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ យានិ-
ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ យានិន្ទ្រិយញ្ចុ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
វា បន ជីវិតិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស យានិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៥៥៩] យស្ស យានិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ
រូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ យានិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ យានិន្ទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវិរៈ

បណ្ណាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត សត្វទាំងឡាយណា
ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន
បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានិទ្រ្ទិយ
នឹងមិនកើតឡើងផង ។

(៥៥៨) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ជីវិ-
តិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃា-
និទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់
សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានិទ្រ្ទិយ របស់ពួក
សត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្រ្ទិយ
នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិន
កើតឡើង ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៥៥៩) ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
សោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំង-
ឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្រ្ទិយ
របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯសោមនស្សិទ្រ្ទិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្ណាសត្វទាំងឡាយ ដែល
កើតក្នុងបច្ច័មកត សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបកត ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន សោមនស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ^(១) ។ យេ សយានកា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ សោម-
 នស្សន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ យានិទ្ធរិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធរិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៦០] យស្ស យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ^(១) ។ យេ រូចាវ-
 ចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ យា-
 និទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ យេ ច សោមនស្សន
 រូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ យានិទ្ធរិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ^(២) ។

១-២ ឧ. ឥតោ បរំ អាមត្តាតិ ទិស្សតិ ។ អវិសេសា ច បាហំ ន ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិណ្ឌ យមកៈ

សោមនស្សទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្ស-
 ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានិទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានឃានៈ
 ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សទ្រិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឃានិទ្រិយ របស់សត្វទាំង-
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែល
 កើតក្នុងបច្ចិមភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ឃានិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

(៥៦០) ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឧបេ-
 ក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃា-
 និទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឧបេក្ខិទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរ-
 ភព ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានិទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ឃានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។

ត្រ័យយមកេ បរិភ័វេ

យេ សយានកា សោមនស្សន ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វា-
 យស្សន្តិ តេសំ ឧបេក្ខិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ នោ
 ច តេសំ យានិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ
 យេ ច សោមនស្សន រូចាវចរំ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វា-
 យស្សន្តិ តេសំ ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 យានិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។

[៥៦០] យស្ស យានិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 សន្ធិត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ័យំ មនិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិ-
 ស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបដ្ឋិតា បរិ-
 និព្វាយស្សន្តិ តេសំ យានិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ នោ
 ច តេសំ មនិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ
 តេសំ យានិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ មនិត្រ័យញ្ច
 ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មនិត្រ័យំ ន
 ឧប្បដ្ឋិស្សតិ តស្ស យានិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតីតិ ។
 អាមត្តា ។

[៥៦២] យស្ស ឥត្តិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ តស្ស
 បុរិសិត្រ័យំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតីតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេ-
 នេវ កាវេន កតិចិ កវេ នស្សត្វា បរិនិព្វាយស្សន្តិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានឃានៈ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបារចរកត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឃានន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៦១] ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញន្ទ្រិយ មន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបារចរកត និងអរូបារចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯមន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ឃានន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកតនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឃានន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៥៦២] ឥត្តិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង បុរិស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភតិរិបី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន

អវ័នធម្មប្បដិកេ យមកំ

តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 បុរិសិទ្ធរ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមករិកានំ យេ
 ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធរ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន បុរិសិទ្ធរ្ទិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 យា ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ បុរិសិទ្ធរ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តាសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមករិ-
 កានំ យេ ច រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិទ្ធរ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥត្តិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៦៣) យស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ ច
 បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ ភវេ នស្សេត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ជីវិតិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អរិយធម៌បដិក យមកៈ

ឥតិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯបុរសិទ្រិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត
 និងអរូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥតិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង បុរសិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយ
 ទៀត បុរសិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឥតិទ្រិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវកត
 ពីរ-បី ដោយឥតកាតន្ត្រះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរសិទ្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឥតិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ច័ម-
 កត សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរសិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ឥតិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៦៣] ឥតិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ជីវិ-
 តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត និងអរូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន និង
 បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតពីរ-បី ដោយបុរសកាតន្ត្រះឯង⁺
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥតិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ឯជីវិតិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ

ព្រះគ្រូយយមកេ បរិវត្តវិញ

បច្ច័មកវិកាធំ តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយញ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ជីវិត្តិទ្រ្ទិយញ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បឆ
ជីវិត្តិទ្រ្ទិយំ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឆ
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

[៥៦៤] យស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សោមនស្សិទ្រ្ទិយំ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូទាវបរិ
ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញាយិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ
កាវេន កតិចិ កវេ ឆស្សត្វា សោមនស្សន ឧបបជ្ជិត្វា
បរិទិញាយិស្សន្តិ តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្រ្ទិយំ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ
បច្ច័មកវិកាធំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញា-
យិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ
កវេ ឆស្សត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិទិញា-
យិស្សន្តិ តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយញ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោ-
មនស្សិទ្រ្ទិយញ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បឆ
សោមនស្សិទ្រ្ទិយំ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ
ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យា ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាវេន
កតិចិ កវេ ឆស្សត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិ-
ទិញាយិស្សន្តិ តេសំ សោមនស្សិទ្រ្ទិយំ ឆ ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

ឥត្តិទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ដ៏វិត្តិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ដ៏វិត្តិទ្រិយ
របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
កើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៥៦៤] ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោម-
នស្ស្រិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយ
ណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន នឹងបុរសទាំង-
ឡាយណា សំដែង នូវកតតិវ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ចូលទៅកើត
ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត្តិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ
នឹងមិនកើតឡើង ឯសោមនស្ស្រិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែន
ជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត
សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរុកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន នឹង
បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតតិវ-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ចូល
ទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត្តិទ្រិយ របស់បុរសទាំង-
នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្ស្រិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។
មួយទៀត សោមនស្ស្រិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឥត្តិទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវ
កតតិវ-បី ដោយឥត្តិភាពនោះឯង ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន សោមនស្ស្រិទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តាសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិម.
 ភវិកានំ យេ អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ
 ច បុរិសា ឯតេនេវ ការេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ សោ-
 មនស្សិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្រ្ទិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៦២) យស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូចាវចរំ អរូ-
 ចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា
 ឯតេនេវ ការេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បច្ឆិមភវិកានំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ការេន កតិចិ
 កវេ ទស្សេត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ឥត្តិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្រ្ទិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្តិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឯឥត្ថិទ្ធិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តា
 សត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ
 កាន់អរូបភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងបុរសទាំងឡាយណា សំដែង ទ្វេ
 ភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនោះឯង ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយ
 នឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ឥត្ថិទ្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៦៥] ឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឧបេក្ខិ-
 ទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និង
 បុរសទាំងឡាយណា សំដែង ទ្វេភពពីរ-បី ដោយបុរិសភាព⁺នោះឯង
 ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥត្ថិទ្ធិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់បុរសទាំង-
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព បុរសទាំងឡាយណា សំដែង ទ្វេភពពីរ-បី ដោយបុរិ-
 សភាព⁺នោះឯង ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 ឥត្ថិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្ធិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង ឥត្ថិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។

ពិទ្ធិយយមកេ បត្តិវារោ

យា ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ការេន កតិចិ កវេ
 នស្សេត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបេក្ខិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ យេ
 ច បុរិសា ឯតេនេវ ការេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឧបេក្ខិត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្តិទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៦៦) យស្ស ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សទ្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្តិយំ មនិត្តិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូចាវចរំ អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ការេន
 កតិចិ កវេ នស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 ឥត្តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ មនិត្តិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកានំ តេសំ ឥត្តិទ្ធិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិត្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 វា បន មនិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ឥត្តិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៦៧) យស្ស បុរិសិត្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ពិគ្រឹះយមកៈ បរិក្ខារៈ

ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតពិរ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង ចូល
 ទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់
 ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឥតន្ត្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិន
 មែនជា នឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត
 បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតពិរ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង ចូល
 ទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥតន្ត្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៦៦] ឥតន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សុទ្ធ-
 ត្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញត្រិយ មនិត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរកត និង
 អរូបាវចរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងបុរសទាំងឡាយណា សំដែង
 នូវកតពិរ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥតន្ត្រិយ
 របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯមនិត្រិយ របស់បុរសទាំង-
 នោះ មិនមែនជា នឹងមិនកើតឡើងទេ ឥតន្ត្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មកត នឹងមិនកើតឡើងផង មនិត្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ។ មួយទៀត មនិត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ឥតន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៥៦៧] បុរិសត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តស្ស ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ អូចាវចរំ
 អរូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្តិ-
 យោ ឯតេនេវ ភាវេន កតតិចិ កវេ ទស្សេត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិទ្ធរ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ចិម-
 ភវិកានំ តេសំ បុរិសិទ្ធរ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ជីវិតិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្ធរ្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៦៨) យស្ស បុរិសិទ្ធរ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សោមនស្សិទ្ធរ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ
 អូចាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្តិយោ
 ឯតេនេវ ភាវេន កតតិចិ កវេ ទស្សេត្វា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិទ្ធរ្តិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ សោមនស្សិទ្ធរ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បច្ចិមភវិកានំ យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតតិចិ
 កវេ ទស្សេត្វា ឧបេក្កាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា
 ចូលទៅ កាន់រូបារាមរកត និងអរូបារាមរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងស្រ្តី
 ទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពតិរ-បី ដោយឥតភ័យខ្លាចនោះឡើយ ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន បុរិសទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯជីវិ-
 តិទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសទ្រុឌិយ
 របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆមភព នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិ-
 តិទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ជីវិតទ្រុឌិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង បុរិសទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងឬ ។ អើ ។

(៥៦៨) បុរិសទ្រុឌិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោមនស្ស-
 ទ្រុឌិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូល
 ទៅ កាន់រូបារាមរកត ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង
 នូវភពតិរ-បី ដោយឥតភ័យខ្លាចនោះឡើយ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ឯសោមនស្សទ្រុឌិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ
 បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆមភព ពួកសត្វណា ចូលទៅ កាន់អរូ-
 ភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពតិរ-បី
 ដោយឥតភ័យខ្លាចនោះឡើយ ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន

ឥន្ទ្រិយយមពេ បរិក្ខិវាពេ

តេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន សោម-
 នស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ
 កវេ នស្សេត្វា ឧបេក្កាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
 តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកាធំ
 យេ ច អរូបំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច
 ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា
 ឧបេក្កាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 សោមនស្សិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៦៧) យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឧបេក្កិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ រូទាវចរំ
 អរូទាវចរំ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្តិយោ
 ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា ឧបេក្កាយ
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ ឧបេក្កិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ពិន្ទុយយមកៈ បរិក្ខារៈ

បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោម-
 នស្ស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត សោមនស្ស្រ្ទិយ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយបុរិស-
 ភាពនុះឯង ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោម-
 នស្ស្រ្ទិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯបុរិស្រ្ទិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់អរូបភព ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន នឹងស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយឥត្តិភាព
 ។ នុះឯង ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោម-
 នស្ស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិស្រ្ទិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ។

(៥៦៧) បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឧបេក្ខ្រ្ទិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ
 កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន នឹងស្រ្តីទាំងឡាយ
 ណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយឥត្តិភាពនុះឯង ចូលទៅកើត ដោយ
 ឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិស្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ឯឧបេក្ខ្រ្ទិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ

អភិធម្មបិដក យមកំ

បច្ច័មករិកានំ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ការេន
 កតិចិ កវេ ទស្សត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេនេវ ការេន កតិចិ
 កវេ ទស្សត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ ច
 តេសំ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ច័មករិកានំ
 យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ ការេន កតិចិ កវេ
 ទស្សត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[២៧០] យស្ស បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សន្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ រូទាវចរំ អរូទាវចរំ ឧប-
 បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ
 ការេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង ខ្យល់ក្តៅ-បី ដោយឥតភ័យខ្លាចនោះឡើយ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ផង ឧបេក្ខនិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត ឡើងឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង ខ្យល់ក្តៅ-បី ដោយបុរិសភាព⁺នោះឡើយ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខនិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯបុរិសិទ្ធិនិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បណ្ណាសត្វទាំងឡាយ ដែលកើត ក្នុងបច្ច័មភព ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង ខ្យល់ក្តៅ-បី ដោយឥតភ័យខ្លាច⁺នោះឡើយ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខនិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិនិយ នឹងមិន កើតឡើងផង ។

[៥៧០] បុរិសិទ្ធិនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សទ្ធិនិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ចូលទៅ កាន់រូបាវចរភព និងអរូបាវចរភព ហើយនឹងបរិនិព្វាន និងស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង ខ្យល់ក្តៅ-បី ដោយឥតភ័យខ្លាច⁺នោះឡើយ ហើយនឹងបរិនិព្វាន

នគ្រឹះយយមកេ បរិក្ខារិកេ

តេសំ បុរិស្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
មន្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បន្តិមករិកានំ តេសំ
បុរិស្ត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មន្ត្រ័យញ្ច ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន មន្ត្រ័យំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បុរិស្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
តីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧០) យស្ស ជីវិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
សោមនស្ស្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន សោមនស្ស្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស ជីវិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យស្ស
ចិត្តស្ស អនន្តវា ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបន្តិមចិត្តំ ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ តេសំ សោមនស្ស្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ ជីវិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បន្តិមចិត្តស-
មន្តីនំ^(១) តេសំ សោមនស្ស្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ជីវិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៧២) យស្ស ជីវិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
ឧបេក្ខ្ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា

១ ឱ. បន្តិមករិកានំ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិវត្តិវារៈ

បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯមនិទ្ធិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ បុរិសិទ្ធិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនិទ្ធិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់សត្វណា
 នឹងមិនកើតឡើង បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ឬ ។ អើ ។

[៥៧១] ជីវិតិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោម-
 នស្សិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយ
 ទៀត សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ជីវិតិទ្ធិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បច្ចុប្បន្នដែលប្រកបដោយ
 ឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា សោមនស្សិទ្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯជីវិតិទ្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សិទ្ធិយ របស់សត្វអ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ចុប្បន្ន ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្ធិយ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ។

[៥៧២] ជីវិតិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឧបេ-
 ក្ខិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត

អភិធម្មប្រដិកេ យមកំ

បន ឧបេក្ខាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ជីវិតទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្ស-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ ឧបេក្ខាទ្រិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ ច តេសំ ជីវិតទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ តេសំ ឧបេក្ខាទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៧៣) យស្ស ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សទ្ធិទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយំ មនិទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 អាមន្តា ។

(៥៧៤) យស្ស សោមនស្សទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស ឧបេក្ខាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស
 ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តេសំ សោមនស្សទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ
 ច តេសំ ឧបេក្ខាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តស-
 មដ្ឋិនំ តេសំ សោមនស្សទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឧបេក្ខាទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន
 ឧបេក្ខាទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស សោមនស្សទ្រិយំ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ជីវិតន្ធិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមចិត្តដែលប្រកបដោយសោម
 នស្ស នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯជីវិតន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
 មែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វ អ្នកព្រមព្រៀង
 ដោយបច្ចិមចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិតន្ធិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៧៣] ជីវិតន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សន្តិ-
 ន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយ មនិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ជីវិតន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៥៧៤] សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បច្ចិមចិត្ត ដែល
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា សោម-
 នស្សន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯឧបេក្ខន្ធិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ធិយ
 របស់សត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ឧបេក្ខន្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ធិយ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ

និទ្ទេយយមកេ បរិក្កិរិកេ

ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោម-
 នស្សសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ ឧបេក្ខា-
 ជ្រ្ជិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ សោម-
 នស្សជ្រ្ជិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ
 ឧបេក្ខាជ្រ្ជិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សជ្រ្ជិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២៧៥) យស្ស សោមនស្សជ្រ្ជិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សុទ្ធិជ្រ្ជិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាជ្រ្ជិយំ មនិជ្រ្ជិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខា-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ សោមនស្ស-
 ជ្រ្ជិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ មនិជ្រ្ជិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋីនំ តេសំ សោមនស្ស-
 ជ្រ្ជិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិជ្រ្ជិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មនិជ្រ្ជិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 សោមនស្សជ្រ្ជិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២៧៦) យស្ស ឧបេក្ខាជ្រ្ជិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សុទ្ធិជ្រ្ជិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាជ្រ្ជិយំ មនិជ្រ្ជិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្ស-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ ឧបេក្ខាជ្រ្ជិយំ

ពន្លឺយយមកៈ បរិក្ខារៈ

នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស នឹងកើត
ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ឯសោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
ឡើងទេ ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ទាំង
នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្សន្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។

[៥៧៥] សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
ឡើង សុទ្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ
នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើត
ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វទាំង-
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជា
នឹងមិនកើតឡើងទេ សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វអ្នកព្រមព្រៀងដោយ
បច្ច័មចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
ផង ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
សោមនស្សន្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

[៥៧៦] ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
សុទ្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងឬ ។ បច្ច័មចិត្ត ដែលប្រកបដោយសោមនស្ស នឹងកើត
ឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋំនំ តេសំ ឧបេក្ខាទ្រ្តិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 ឧបេក្ខាទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៧) យស្ស សទ្ធិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 បញ្ញាទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 អាមន្តា ។ យស្ស វា បន មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស សទ្ធិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៨) យស្ស បញ្ញាទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
 មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស បញ្ញាទ្រ្តិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៩) យត្ថ ចក្កាទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សោតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ
 វា បន សោតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ចក្កាទ្រ្តិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៨០) យត្ថ ចក្កាទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 យានិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា

អភិធម្មបិដក យមកៈ

នឹងមិនកើតឡើង ឯមន្ត្រីនិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
មិនកើតឡើងទេ ឧបេក្ខនិយ របស់សត្វអ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មបិក្ខ
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មន្ត្រីនិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ។
មួយទៀត មន្ត្រីនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ឧបេក្ខនិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៥៧៧) សទ្ធិនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
បញ្ញនិយ ។ បេ ។ មន្ត្រីនិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្ត្រីនិយ របស់សត្វណា នឹងមិន
កើតឡើង សទ្ធិនិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៥៧៨) បញ្ញនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
មន្ត្រីនិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
មន្ត្រីនិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង បញ្ញនិយ របស់សត្វ
នោះ នឹងមិនកើតឡើងឬ ។ អើ ។

(៥៧៩) ចក្ខុនិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោ-
តិ្តនិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត
សោតិ្តនិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុនិយ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥៨០) ចក្ខុនិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យា-
និ្តនិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត

តិរិយយមកេ បរិវារិកេ

បន យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៨០] យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
ឥត្ថិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវចរេ តត្ថ
បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ បុរិសិទ្ធិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៥៨២] យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យត្ថ វា បន ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ចក្កុ-
ទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ នត្ថិ ។

[៥៨៣] យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
យត្ថ វា បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

យានីន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានីន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរកត
នោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរកតនោះទេ
យានីន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
ក្នុងអសព្វាសត្វ នឹងអរូបកត នោះ ។

(៥៨១) ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រិយ
។ បេ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងរូបាវចរកតនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងរូបា-
វចរកតនោះទេ បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិន
កើតឡើងផង ក្នុងអសព្វាសត្វ នឹងអរូបកតនោះ ។

(៥៨២) ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតិ-
ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ មួយទៀត
ជីវិតិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមែនទេ ។

(៥៨៣) ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោម-
នស្សិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៤) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
ឧបេក្ខិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អរូបេ តត្ថ ចក្កុ-
ទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ប តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធីយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយញ្ញ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យត្ថ វា បន ឧបេក្ខិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៥) យត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
សន្និទ្ធីយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្ធីយំ មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
តីតិ ។ អរូបេ តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ
ប តត្ថ មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ
ចក្កុទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិទ្ធីយញ្ញ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន មនិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តត្ថ ចក្កុទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៦) យត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
សត្តិទ្ធីយំ ។ បេ ។ បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន បុរិសិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តត្ថ យានិទ្ធីយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥៨៤] ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខទ្រិយ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
អរូបភពនោះ ឯឧបេក្ខទ្រិយ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងអរូបភព
នោះទេ ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
ផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥៨៥] ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សទ្ធិទ្រិយ
។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុ-
ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងអរូបភពនោះ ឯមនិទ្រិយ មិនមែនជានឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងអរូបភពនោះទេ ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
មនិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយទៀត
មនិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥៨៦] ឃានិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ
។ បេ ។ បុរិសិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត បុរិសិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានិទ្រិយ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

និទ្ទេសនិយមកេ បរិភិក្ខុវិញ្ញាណ

[៥៧៧] យត្ថ យានិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
ជីវិតិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យត្ថ វា បន ជីវិតិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ យា-
និច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ នត្ថ ។

[៥៧៨] យត្ថ យានិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
សោមនស្សិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចារាមេ តត្ថ
យានិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ សោម-
នស្សិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញសត្តេ អរូបេ តត្ថ
យានិច្ឆ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិច្ឆ័យញ្ច
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន សោមនស្សិច្ឆ័យំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ យានិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
អាមន្តា ។

[៥៧៩] យត្ថ យានិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
ឧបេក្ខិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចារាមេ អរូចារា-
មេ តត្ថ យានិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ
ឧបេក្ខិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញសត្តេ តត្ថ
យានិច្ឆ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិច្ឆ័យញ្ច ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន ឧបេក្ខិច្ឆ័យំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ តត្ថ យានិច្ឆ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវារៈ

(៥៨៧) យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រ្ទិយ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ មួយទៀត ជីវិត-
ភិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

(៥៨៨) យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោម-
នស្សៈទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះ ឯសោមនស្សៈទ្រ្ទិយ មិនមែនជានឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងរូបាវចរភពនោះទេ យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង សោម
នស្សៈទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញត្តនោះ និងអរូបភពនោះ ។
មួយទៀត សោមនស្សៈទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្ទិយ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥៨៩) យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេ-
ក្ខិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងរូបាវចរភព និងអរូបាវចរភពនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ នឹងមិន
កើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញត្តនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៥៧០) យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សន្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតីតិ ។ រូបាវចរេ អរូបាវចរេ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន
 មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៥៧១) យត្ថ ឥតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ យត្ថ វា
 បន បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ឥតិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។ បេ ។

(៥៧២) យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 ដីរិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ
 វា បន ដីរិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ នត្ថ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

(៥៧០) ឃានទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិទ្រុឌិយ
 ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រុឌិយ មនទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ឃានទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរភព នឹងអរូបាវចរភពនោះ ឯ
 មនទ្រុឌិយ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងភពនោះទេ ឃានទ្រុឌិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង មនទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងអសញ្ញាសត្វ
 នោះ ។ មួយទៀត មនទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃា-
 និទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៥៧១) ឥត្តិទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសទ្រុឌិយ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត បុរិសទ្រុឌិយ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥត្តិទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។ បេ ។

(៥៧២) បុរិសទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រុឌិយ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។ មួយទៀត
 ជីវិតទ្រុឌិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសទ្រុឌិយ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។

និទ្ទេយយមកេ បរិវាទោ

(៥៧៣) យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ រូទាវចរេ តត្ថ
 បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ សោម-
 នស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តេ អរូបេ តត្ថ
 បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
 អាមត្តា ។

(៥៧៤) យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ រូទាវចរេ អរូទាវចរេ
 តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ ឧបេ-
 ក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ បុរិ-
 សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៥៧៥) យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
 សន្និន្ទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតីតិ ។ រូទាវចរេ អរូទាវចរេ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តត្ថ មនិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមក: បវត្តិវរ:

[៤៧៣] បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោម-
នស្ស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្រ្ទិយ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរកតនោះ ឯសោមនស្ស្រ្ទិយ មិនមែនជា
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង
សោមនស្ស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងអសព្វាសត្វ និងអរូបកត
នោះ ។ មួយទៀត សោមនស្ស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤៧៤] បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិ-
ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរកតនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រិយ មិនមែន
ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងកតនោះទេ បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង
ផង ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងអសព្វាសត្វនោះ ។ មួយ
ទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្ទិយ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៤៧៥] បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិទ្រិយ
។ បេ ។ ចញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងរូបាវចរកត និងអរូបាវចរ-
កតនោះ ឯមនិទ្រិយ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងកតនោះទេ ។

អភំធម្មបំណិកេ យមកំ

អសញ្ញាសត្តេ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិទ្រ្តិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យត្ថ វា បន មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៦) យត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ នត្ថ ។ យត្ថ
វា បន សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ជីវិ-
តិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៧៧) យត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ
ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្រ្តិយំ បញ្ញិទ្រ្តិយំ មនិទ្រ្តិ-
យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ នត្ថ ។ យត្ថ វា បន
មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ។ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៥៧៨) យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្រ្តិយំ បញ្ញិទ្រ្តិយំ
មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យត្ថ វា បន
មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៥៧៩) យត្ថ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តត្ថ សទ្ធិ-
ទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រ្តិយំ មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មប្បដិក យមកៈ

បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង មនិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
កងអសញ្ញាសត្វនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង
កងទីណា បុរិស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥៧៦] ជីវិត្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីណា សោម-
នស្ស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយ
ទៀត សោមនស្ស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីណា ជីវិត្រ្ទិយ
នឹងមិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ នឹងកើតឡើង ។

[៥៧៧] ជីវិត្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីណា ឧបេក្ខិ-
ទ្រ្ទិយ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្រ្ទិយ បញ្ញាទ្រ្ទិយ មនិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង
កងទីនោះឬ ។ មិនមានទេ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើត
ឡើង កងទីណា ជីវិត្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ នឹង
កើតឡើង ។

[៥៧៨] សោមនស្ស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីណា
ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ ។ បេ ។ សទ្ធិទ្រ្ទិយ បញ្ញាទ្រ្ទិយ មនិទ្រ្ទិយ នឹង
មិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្រ្ទិយ នឹង
មិនកើតឡើង កងទីណា សោមនស្ស្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កង
ទីនោះឬ ។ អើ ។

[៥៧៩] ឧបេក្ខិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីណា សទ្ធិទ្រ្ទិយ
។ បេ ។ បញ្ញាទ្រ្ទិយ មនិទ្រ្ទិយ នឹងមិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។

နိဗ္ဗိယယမက ဟိန္ဒူဂါဝေ

អាဗန္ဓာ ၇ ယန္တ ဂံ ပသ ဗဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ
ဇန္တု ခုပေက္ခိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇ အာဗန္ဓာ ၇

(၆၀၀) ယန္တု ဗဒိဋ္ဌိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ဇန္တု
ပဏ္ဍိဋ္ဌိယံ ၇ ပေ ၇ ဗဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇
အာဗန္ဓာ ၇ ယန္တု ဂံ ပသ ဗဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ
ဇန္တု ဗဒိဋ္ဌိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇ အာဗန္ဓာ ၇

(၆၀၁) ယန္တု ပဏ္ဍိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ဇန္တု
ဗဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇ အာဗန္ဓာ ၇ ယန္တု ဂံ
ပသ ဗဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ဇန္တု ပဏ္ဍိဋ္ဌိယံ ဝ
ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇ အာဗန္ဓာ ၇

(၆၀၂) ယန္တု ယန္တု ဗဒိဋ္ဌိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ
ဇန္တု ဇန္တု ဗဒိဋ္ဌိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇ အာဗန္ဓာ ၇
ယန္တု ဂံ ပသ ယန္တု ဗဒိဋ္ဌိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ
ဇန္တု ဇန္တု ဗဒိဋ္ဌိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇ အာဗန္ဓာ ၇

(၆၀၃) ယန္တု ယန္တု ဗဒိဋ္ဌိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ
ဇန္တု ဇန္တု ယာဏိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇ အာဗန္ဓာ ၇
ယန္တု ဂံ ပသ ယန္တု ယာဏိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ
ဇန္တု ဇန္တု ဗဒိဋ္ဌိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ ၇
ဂူဇာဂံ ပသ ယန္တု ယာဏိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋိန္ဒြိယန္တိ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

អើ ។ មួយទៀត មន្ត្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឧបេក្ខន្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦០០) សុទ្ធិន្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញន្តិយ
។ បេ ។ មន្ត្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយ
ទៀត មន្ត្រិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សុទ្ធិន្តិយ នឹងមិន
កើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦០១) បញ្ញន្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា មន្ត្រិយ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មន្ត្រិយ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញន្តិយ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះឬ ។ អើ ។

(៦០២) ចក្ខុន្តិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
សោត្តិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត សោត្តិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ចក្ខុន្តិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦០៣) ចក្ខុន្តិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា ឃាន្តិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត ឃាន្តិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ចក្ខុន្តិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងក្នុងទីនោះឬ ។
ឃាន្តិយ របស់បុព្វាចារ្យសត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
បញ្ចវោ កាវេ បច្ឆិមកវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូចានំ
តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៦០៤) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ វត្ថុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ វត្ថុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចារច-
រានំ យេ ច បុរិសា វតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ
នស្សេត្តា ចរិទិញាយិស្សនិ តេសំ តត្ថ វត្ថុទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ បញ្ចវោ កាវេ បច្ឆិមកវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ
អរូចានំ តេសំ តត្ថ វត្ថុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៦០៥) យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិណ្ឌក យមកៈ

ឯចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ យានិទ្រុយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងបញ្ចា-
វេការភព ទាំងពួកអសព្វាសត្វ និងអរូបព្រហ្ម ទាំងនោះ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦០៤] ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឥតទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត ឥតទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តា
រូបាវចរសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពតិរ-បី
ដោយបុរិសភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥតទ្រុយ របស់បុរស
ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រុយ របស់បុរស
ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥតទ្រុយ
របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត ក្នុងបញ្ចាវេការភព ទាំងពួក
អសព្វាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រុយ
នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦០៥] ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា បុរិសិទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រុយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា ចក្ខុទ្រុយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

និទ្ទ័យយមកេ បរិវត្តវារោ

រូបាវចរាណំ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ
កវេ ទស្សត្វា បរិវត្តាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចវេកាលេ បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញា-
សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ចក្កុទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៦០៦] យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អសញ្ញា-
សត្តានំ អរូចានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ^(១) បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថ ចក្កុទ្ធិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

[៦០៧] យស្ស យត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ចក្កុទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

១ ឧ. ធិត្តន្តេ បត្តវេកាលេ បញ្ចវេកាលេ ទិស្សន្តិ សព្វត្ថ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិត្តិវាៈ

បណ្តាបុប្ផាវចរសត្វទាំងឡាយ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង ខ្វះកតតិវ-បី
 ដោយឥតភាពទុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិស្រ្តិយ របស់សត្វទាំង
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិស្រ្តិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអសញ្ញាសត្វ និង
 ពួកអរូបព្រហ្ម នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦០៦) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វ និងអរូបព្រហ្ម ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព នោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិតន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ជីវិតន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦០៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យេ សចក្កកា ឧបេក្ខាយ ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វា-
 យំស្សន្តិ តេសំ ភត្តុ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ដ្ឋិស្សតិ នោ ច តេសំ ភត្តុ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 បញ្ចកោកាយ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ
 តេសំ ភត្តុ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 ចក្កិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។

(៦០៨) យស្ស យត្ថ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 ភស្ស ភត្តុ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតីតិ ។ អរូទានំ
 តេសំ ភត្តុ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ នោ ច
 តេសំ ភត្តុ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ^(១) បច្ឆិម-
 ភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ ភត្តុ ចក្កិន្ទ្រិយញ្ច
 ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 ភស្ស ភត្តុ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតីតិ ។ យេ
 សចក្កកា សោមនស្សេន ឧបបដ្ឋិតា បរិនិព្វា-
 យំស្សន្តិ តេសំ ភត្តុ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ
 នោ ច តេសំ ភត្តុ ចក្កិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បដ្ឋិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានចក្ខុ ចូលទៅកើត ដោយឧបេក្ខា
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួក
 អរូបព្រហ្ម នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦០៨] ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុ-
 ទ្រិយ របស់ពួកអរូបព្រហ្មទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេ-
 ក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
 ចក្ខុទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សត្វទាំង-
 ឡាយណា ជាអ្នកមានចក្ខុ ចូលទៅកើត ដោយសោមនស្ស ហើយនឹង
 បរិនិព្វាន ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឯចក្ខុទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

និទ្ទេយយមកេ បរិក្កិវាហេ

បច្ឆិមភវិកោនំ អសញ្ញាសន្តានំ តេសំ ភត្ត ឧបេក្កន្ត្រិយ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ចក្កន្ត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៦០៧) យស្ស យត្ថ ចក្កន្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ ភស្ស ភត្ត សន្តិទ្ធរិយំ ។ បេ ។ បញ្ញន្ត្រិយំ
មនិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អរូទានំ តេសំ ភត្ត
ចក្កន្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ លោ ច តេសំ ភត្ត
មនិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវិកោនំ អសញ្ញា-
សន្តានំ តេសំ ភត្ត ចក្កន្ត្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
មនិទ្ធរិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ
មនិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ភស្ស ភត្ត ចក្កន្ត្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៦០៨) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
ភស្ស ភត្ត វត្តន្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។
យស្ស វា បន យត្ថ វត្តន្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ភស្ស
ភត្ត យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា
ឯតេនេវ កាលេន កតិច្ឆិ កវេ នស្សេត្តា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ ភត្ត វត្តន្ត្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
លោ ច តេសំ ភត្ត យានិទ្ធរិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយរយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព និងពួកអសញ្ញា-
សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ចក្ខុន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
ក្នុងទីនោះ ។

(៦០៧) ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មន្ទ្រិយ របស់សត្វ
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់អរូប-
ព្រហ្មទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមន្ទ្រិយ របស់សត្វ
ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ចក្ខុន្ទ្រិយ របស់
ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ នោះ នឹងមិនកើត
ឡើងផង មន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ចក្ខុន្ទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦១០) ឃានិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។
មួយទៀត ឥត្តិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឃានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរសទាំង-
ឡាយណា សំដែង នូវភពត្រី-បី ដោយបុរិសភាពនុ៎ះឯង ហើយនឹងបរិ-
និព្វាន ឥត្តិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឃា-
និទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

កាមាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ រូចាវចរានំ អរូចាវចរានំ
តេសំ តត្ថុ ឥត្តិទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្រិ-
យញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៦០០] យស្ស យត្ថុ យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថុ បុរិសិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
អាមត្តា ។ យស្ស វា បន យត្ថុ បុរិសិទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថុ យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
តីតិ ។ យា ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ
ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយស្សន្តិ តាសំ តត្ថុ បុរិសិទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តាសំ តត្ថុ យានិទ្រិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមាវចរេ បច្ឆិមភវិកានំ រូចាវចរានំ
អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថុ បុរិសិទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ យានិទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

[៦០២] យស្ស យត្ថុ យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថុ ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ រូចាវចរានំ
អរូចាវចរានំ តេសំ តត្ថុ យានិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថុ ជីវិតិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
បច្ឆិមភវិកានំ តេសំ តត្ថុ យានិទ្រិយញ្ចុ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតិទ្រិយញ្ចុ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដកៈ យមកៈ

ឥត្រ្យ័យ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព ក្នុងកាមាវចរភព ទាំង
ពួករូបាវចរសត្វ និងអរូបាវចរពួកសត្វ នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង យា-
និទ្រ្យ័យ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦១១] យានិទ្រ្យ័យ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា បុរិសិទ្រ្យ័យ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
អើ ។ មួយទៀត បុរិសិទ្រ្យ័យ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីណា យានិទ្រ្យ័យ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពិរ-បី ដោយឥត្តភាពនុះឯង
ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិទ្រ្យ័យ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្រ្យ័យ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរិសិទ្រ្យ័យ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព
ក្នុងកាមាវចរភព ទាំងពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វ នោះ នឹង
មិនកើតឡើងផង យានិទ្រ្យ័យ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦១២] យានិទ្រ្យ័យ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ដីវិត្រ្យ័យ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិ-
ទ្រ្យ័យ របស់ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯដីវិត្រ្យ័យ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រ្យ័យ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព នោះ
នឹងមិនកើតឡើងផង ដីវិត្រ្យ័យ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

និទ្ទេសយមកេ បរិវារិកេ

យស្ស វា បន យត្ថ ធីតិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(៦១៣) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
អរុទានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ បញ្ចកោកាយេ បន្តិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ
អរុទានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
បន យត្ថ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស
តត្ថ យានិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ សយា-
នកា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច
តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ចកោ-
កាយេ បន្តិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរុទានំ
តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
យានិទ្ធិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

តម្រិះយយមកៈ បរត្តិវារៈ

មួយទៀត ជីវិតត្រ្រិះយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
ឃានត្រ្រិះយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៦១៣] ឃានត្រ្រិះយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា សោមនស្សត្រ្រិះយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះឬ ។ ឃានត្រ្រិះយ របស់ពួកប្រាជ្ញរបស់សត្វ នោះ នឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សត្រ្រិះយ របស់សត្វទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឃានត្រ្រិះយ របស់ពួកសត្វ
ដែលកើតក្នុងបច្ចិមកត ក្នុងបញ្ចវេការកត ទាំងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួក
អរូបព្រហ្មនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្សត្រ្រិះយ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្សត្រ្រិះយ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឃានត្រ្រិះយ របស់សត្វ
នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ជា
អ្នកមានឃានៈ កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោ-
មនស្សត្រ្រិះយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
ឃានត្រ្រិះយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
នោះទេ សោមនស្សត្រ្រិះយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ចិមកត ក្នុង
បញ្ចវេការកត ទាំងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម នោះ នឹងមិន
កើតឡើងផង ឃានត្រ្រិះយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(៦០៤) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបា-
 វចរាធំ អរូបាវចរាធំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ខោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បច្ឆិមកវិកាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិ-
 យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្ស-
 តិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យេ សយានកា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ខោ
 ច តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិម-
 កវិកាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យានិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៦០៥) យស្ស យត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ សន្ធិទ្ធិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្ធិយំ
 មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូបាវចរាធំ អរូបា-
 វចរាធំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ខោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦១៤] យានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 យានិទ្រ្តិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វ និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ យានិទ្រ្តិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
 បច្ឆិមភព និងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់សត្វ
 ណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា យានិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ សត្វទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានឃានៈ
 កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯយានិទ្រ្តិយ របស់សត្វ
 ទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ របស់
 ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ឆិមភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ នោះ នឹងមិនកើត
 ឡើងផង យានិទ្រ្តិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦១៥] យានិទ្រ្តិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សទ្ធិទ្រ្តិយ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រ្តិយ មនិទ្រ្តិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ យានិទ្រ្តិយ របស់ពួករូបាវចរសត្វ
 និងពួកអរូបាវចរសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រ្តិយ
 របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គំវារោ

បច្ឆិមភវិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ យានិទ្ធិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ យានិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

[៦០៦] យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ យេ
បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា បរិ-
និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ
ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ កាមា-
វេចវេ បច្ឆិមភវិកានំ រូទាវចរានំ អរូទាវចរានំ តេសំ
តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
យា ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តាសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
នោ ច តាសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

យានិទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទី
 នោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា យានិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។

[៦១៦] ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បុរសទាំងឡាយណា សំដែង ទ្យុកតពីរ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង
 ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯបុរិសិទ្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័យភព
 ក្នុងតាមាវចរភព ទាំងពួកប្រាវចរសត្វ និងពួកអប្រាវចរសត្វនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងផង បុរិសិទ្ធិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយ
 ទៀត បុរិសិទ្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា
 ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ស្រីទាំង-
 ឡាយណា សំដែង ទ្យុកតពីរ-បី ដោយឥន្ទ្រិយភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិ-
 និព្វាន បុរិសិទ្ធិយ របស់ស្រីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯ
 ឥន្ទ្រិយ របស់ស្រីទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ

អភិធម្មបំណិកេ យមកំ

កាមាវចរេ បច្ឆិមករិកានំ រូទាវចរានំ អរូទាវចរានំ
តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឥត្ថិទ្ធិ-
យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៦០៧) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ រូទាវច-
រានំ អរូទាវចរានំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន
កតិចិ កវេ នស្សត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិ-
តិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមករិកានំ តេសំ តត្ថ
ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ អាមន្តា ។

(៦០៨) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។
រូទាវចរានំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ
កវេ នស្សត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
យិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អវិជ្ជាបិដក យមក

បុរិសទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងកាមាវចរភព ក្នុង
ទាំងពួកប្រាវចរសត្វ និងពួកអប្បប្រាវចរសត្វ នោះ នឹងមិនកើតឡើង
ផង ឥតទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦១៧) ឥតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
បណ្តារូប្រាវចរសត្វ និងអប្បប្រាវចរសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំងឡាយណា
សំដែង នូវភពតិរ-បី ដោយបុរិសភាពនេះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន
ឥតទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិត-
ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ
ឥតទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភពនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ផង ជីវិតទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត
ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតទ្រិយ
របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦១៨) ឥតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
ណា សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ បណ្តារូប្រាវចរសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវ
ភពតិរ-បី ដោយបុរិសភាពនេះឯង កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន ឥតទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ។

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិក្កិរោ

នោ ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បញ្ចវេការេ បន្ទិមករិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ
 យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា
 ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 ឥន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោមនស្សិ-
 ន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ ។ យា ឥន្ទ្រិយោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ
 កវេ នស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បញ្ចវេការេ បន្ទិមករិកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ
 យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ
 នស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
 តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២១៧) យស្ស យត្ថ ឥន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិគ្គិវារៈ

ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេ-
 ការភព ទាំងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម បុរសទាំងឡាយ
 ណា សំដែង នូវភពព័រ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយ
 ឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងផង សោមនស្សិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។
 មួយទៀត សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពព័រ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង កើត
 ឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តី
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឥន្ទ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើត
 ក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម
 បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពព័រ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង
 កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់
 បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ក្នុងទីនោះ ។

(៦១៧) ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទី
 ណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

ទូទាវចរាណំ អរូទាវចរាណំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ
 ភាវេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា
 បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 បច្ឆិមភវិកាណំ អសញ្ញាសត្តាណំ យេ ច បុរិសា ឯតេ-
 នេវ ភាវេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា សោមនស្សេន
 ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យា ឥត្ថិ-
 យោ ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ កវេ ទស្សត្វា សោ-
 មនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
 ឧបេក្ខិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ
 ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមភវិកាណំ អសញ្ញា-
 សត្តាណំ យេ ច បុរិសា ឯតេនេវ ភាវេន កតិចិ
 កវេ ទស្សត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វា-
 យិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

បណ្ណាបូជានុវិចារសត្វ និងអបូជានុវិចារសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំងឡាយណា
សំដែង នូវភតពិវ-បី ដោយបុរិសភាពនេះឯង កើតឡើង ដោយឧបេក្ខ
ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥតត្រ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខត្រ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
ឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត និងពួក
អសញ្ញាសត្វ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភតពិវ-បី ដោយ
បុរិសភាពនេះឯង កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន
ឥតត្រ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខត្រ្រិយ នឹង
មិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខត្រ្រិយ របស់សត្វ
ណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥតត្រ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភត
ពិវ-បី ដោយឥតភាពនេះឯង កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយ
នឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខត្រ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីនោះ ឯឥតត្រ្រិយ របស់ស្រ្តីទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង
ក្នុងទីនោះទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មកត និងពួកអសញ្ញា-
សត្វ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភតពិវ-បី ដោយបុរិសភាពនេះ
ឯង កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខត្រ្រិយ
របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឥតត្រ្រិយ នឹងមិនកើត
ឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

ព្រះគ្រូយយមកេ បរិវត្តិវារោ

(២២០) យស្ស យត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ សម្ពិទ្ធិយំ ។ បេ។ បញ្ញិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរាណំ អរូចាវចរាណំ យេ ច
 បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា បរិ-
 និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ចិ-
 មភវិកាណំ អសញ្ញាសត្តាណំ តេសំ តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ឥត្ថិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

(២២១) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 តស្ស តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ រូចាវចរាណំ
 អរូចាវចរាណំ យោ ច ឥត្ថិយោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ
 កវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ជីវិតិទ្ធិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ចិមភវិកាណំ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្ធិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតិទ្ធិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បវត្តិវារៈ

[៦២០] ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សុទ្ធិន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្ណាបូបាវចរសត្វ នឹង
 អរូបាវចរសត្វទាំងឡាយ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី
 ដោយបុរិសភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឥន្ទ្រិយ របស់បុរសទាំង-
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ របស់បុរសទាំងនោះ
 មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឥន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព នឹងពួកអសញ្ញាសត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 មនិទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឥន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៦២១] បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ជីវិតិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 បណ្ណាបូបាវចរសត្វ នឹងអរូបាវចរសត្វទាំងឡាយ ស្រីទាំងឡាយណា
 សំដែង នូវភពពីរ បី ដោយឥតភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិ-
 សិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិ-
 តិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ របស់ពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព នោះ នឹង
 មិនកើតឡើងផង ជីវិតិទ្ធិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

យស្ស វា បន យត្ថ ជីវិតិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(៦២២) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
រុទាវចរានំ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ
កវេ ទស្សេត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ-
ស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទោ
ច តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បញ្ច-
វេ កាវេ បច្ឆិបករិកានំ អសញ្ញសុត្តានំ អរុទានំ យា
ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា
ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
បុរិសិទ្រ្តិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ សោមនស្សិទ្រ្តិយញ្ច
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ សោម-
នស្សិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន
កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិ-
និព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្រ្តិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ទោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

មួយទៀត ជីវិតស្រ្តីយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្តីយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេឬ ។ អើ ។

[៦២២] បុរិស្រ្តីយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្ស្រ្តីយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាវុប្បាវចរសត្វទាំងឡាយ ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែងនូវកតតិវ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិស្រ្តីយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្ស្រ្តីយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេតារភព ទាំងពួកអសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ស្រ្តីទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតតិវ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិស្រ្តីយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សោមនស្ស្រ្តីយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សោមនស្ស្រ្តីយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិស្រ្តីយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតតិវ-បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន សោមនស្ស្រ្តីយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរិស្រ្តីយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ។

ត្រ័យយមកេ បរិវាហ

បញ្ចកេ កាវេ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ អរូទានំ
យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ
នស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ
តេសំ តត្ថ សោមនស្សិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៦២៣) យស្ស យត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
រូទានំ អរូទានំ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ
កាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា ឧបេក្ខាយ ឧបបជ្ជិត្វា
បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ បច្ឆិមភវីកានំ អសញ្ញាសត្តានំ យា ច ឥត្តិ-
យោ ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ កវេ នស្សេត្វា សោ-
មនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ
បុរិសិន្ទ្រិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយញ្ច ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិន្ទ្រិយំ ន ឧប្ប-
ជ្ជិស្សតិ ។ យេ បុរិសា ឯតេនេវ កាវេន កតិចិ
កវេ នស្សេត្វា សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព ក្នុងបញ្ចវេការភព ទាំងពួក
អសញ្ញាសត្វ និងពួកអរូបព្រហ្ម ស្រីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភព
ពីរ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយឧបេក្ខា ហើយនឹង
បរិនិព្វាន សោមនស្សិន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
ផង បុរិសិន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦២៣] បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
ទីណា ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
ឬ ។ បណ្ណាបុព្វាចារសត្វ និងអរូបាចារសត្វទាំងឡាយ ស្រីទាំងឡាយ
ណា សំដែង នូវភពពីរ-បី ដោយឥតភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយ
ឧបេក្ខា ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរិសិន្ទ្រិយ របស់ស្រីទាំងនោះ នឹង
មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់ស្រីទាំងនោះ មិន
មែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្ណាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុង
បច្ច័មភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ ស្រីទាំងឡាយណា សំដែង នូវភពពីរ-បី
ដោយឥតភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន
បុរិសិន្ទ្រិយ របស់ស្រីទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរិសិន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ
នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បុរសទាំងឡាយណា សំដែង
នូវភពពីរ បី ដោយបុរិសភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយសោមនស្ស

អភិធម្មបំណីពេ យមកំ

បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ ឧបេត្តិទ្រ្ទិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ បុរិសិទ្រ្ទិយំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកាធំ អសញ្ញាសត្តានំ យា ច
 ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ កវេ ទស្សេត្វា
 សោមនស្សេន ឧបបជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ
 តត្ថ ឧបេត្តិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បុរិសិទ្រ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(៦២២) យស្ស យត្ថ បុរិសិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ្ទិយំ ។ បេ ។ បញ្ញិទ្រ្ទិយំ
 មនិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតីតិ ។ រូចារាចរាធំ អរូចារា-
 ចរាធំ យា ច ឥត្តិយោ ឯតេនេវ កាលេន កតិចិ
 កវេ ទស្សេត្វា បរិនិព្វាយិស្សន្តិ តេសំ តត្ថ បុរិសិ-
 ទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមកវិកាធំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ
 តត្ថ បុរិសិទ្រ្ទិយញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ មនិទ្រ្ទិយញ្ច
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ មនិទ្រ្ទិយំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ បុរិសិទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតីតិ ។ អាមត្តា ។

(៦២៥) យស្ស យត្ថ ជីវិតទ្រ្ទិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ

អភិធម្មបិដក យមកៈ

ហើយនឹងបរិនិព្វាន ឧបេក្ខន្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះ ឯបុរសន្ធិយ របស់បុរសទាំងនោះ មិនមែនជាទីនឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បណ្តាពួកសត្វ ដែលកើតក្នុងបច្ច័មភព
 និងពួកអសញ្ញាសត្វ ស្រីទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតពិរ-បី ដោយ
 ឥតភាពនុះឯង កើតឡើង ដោយសោមនស្ស ហើយនឹងបរិនិព្វាន
 ឧបេក្ខន្ធិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង បុរសន្ធិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦២៤] បុរសន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សន្ធិន្ធិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បណ្តាបុប្ផាវចរសត្វ និងអបុប្ផាវចរ-
 សត្វទាំងឡាយ ស្រីទាំងឡាយណា សំដែង នូវកតពិរ-បី ដោយឥត-
 ភាពនុះឯង ហើយនឹងបរិនិព្វាន បុរសន្ធិយ របស់ស្រីទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ របស់ស្រីទាំងនោះ មិនមែន
 ជាទីនឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ បុរសន្ធិយ របស់ពួកសត្វ ដែល
 កើតក្នុងបច្ច័មភព និងពួកអសញ្ញាសត្វ នោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មនិ-
 ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្រិយ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បុរសន្ធិយ របស់
 សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

[៦២៥] ជីវិតន្ធិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា

តន្ត្រីយយមកៈ បរិក្ខារៈ

សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។
 អើ ។ មួយទៀត សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីនោះឬ ។ បច្ចិមចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុង
 លំដាប់ នៃចិត្តណា សោមនស្សទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សទ្រិយ របស់សត្វ អ្នក
 ព្រមព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦២៦) ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិន
 កើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិតទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ចិមចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើង
 ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់អសញ្ញាសត្វទាំងនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិតទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែន
 ជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខិទ្រិយ របស់សត្វ អ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ចិមចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ជីវិតទ្រិយ
 នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

អភិធម្មបិដកេ យមកំ

(២២៧) យស្ស យត្ថ ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ តស្ស តត្ថ សុទ្ធិទ្រិយំ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយំ
 មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ(១) ។ អសញ្ញាសត្តានំ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ
 តត្ថ ជីវិតទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ
 តេសំ តត្ថ មនិទ្រិយយោ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ជីវិតទ្រិយយោ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២២៨) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
 យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិទ្រិយំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ នោ ច តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិទ្រិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
 ស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ អសញ្ញាសត្តានំ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិទ្រិយយោ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ឧបេក្ខិទ្រិយយោ

---

១ ឧ. ធម្មន្តរេ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា បច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ ទិស្សន្តិ ។

អភិធម្មបិដក យមកៈ

[៦២៧] ជីវិត្រ្យ័យ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុង
 ទីណា សុទ្ធិត្រ្យ័យ ។ បេ ។ បញ្ចាត្រ្យ័យ មនិត្រ្យ័យ របស់សត្វនោះ
 នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិត្រ្យ័យ
 របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ជីវិត្រ្យ័យ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ មនិត្រ្យ័យ របស់អសញ្ញាសត្វ
 ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯជីវិត្រ្យ័យ របស់សត្វទាំង
 នោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ មនិត្រ្យ័យ របស់ពួក
 សត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង
 ជីវិត្រ្យ័យ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

[៦២៨] សោមនស្សិត្រ្យ័យ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីណា ឧបេក្ខិត្រ្យ័យ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់
 វៃចិត្តណា សោមនស្សិត្រ្យ័យ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង
 ក្នុងទីនោះ ឯឧបេក្ខិត្រ្យ័យ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើត
 ឡើង ក្នុងទីនោះទេ សោមនស្សិត្រ្យ័យ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រម
 ព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង ឧបេក្ខិត្រ្យ័យ

ត្រ័យយមកេ បរិក្ករាហ

ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យំ
 ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សោមនស្សិត្រ័យំ ន
 ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា សោមនស្ស-
 សម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិ-
 ត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ សោម-
 នស្សិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ ឧបេក្ខិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
 សោមនស្សិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។

(២២៧) យស្ស យត្ថ សោមនស្សិត្រ័យំ ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិត្រ័យំ ។ បេ ។ បញ្ញិត្រ័យំ
 មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស ចិត្តស្ស អនន្តរា
 ឧបេក្ខាសម្បយុត្តបច្ឆិមចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ តេសំ តត្ថ
 សោមនស្សិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ យោ ច តេសំ តត្ថ
 មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ បច្ឆិមចិត្តសមដ្ឋិនំ អសញ្ញ-
 សត្តានំ តេសំ តត្ថ សោមនស្សិត្រ័យញ្ច ន ឧប្ប-
 ជ្ជិស្សតិ មនិត្រ័យញ្ច ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា
 បន យត្ថ មនិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ
 សោមនស្សិត្រ័យំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមត្តា ។

ឥន្ទ្រិយយមកៈ បរិក្ខារៈ

នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់
 សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វ
 នោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោ-
 មនស្ស នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ របស់
 សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ទ្រិយ
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិន
 កើតឡើងផង សោមនស្សន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។

(៦២៧) សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត

ឡើង ក្នុងទីណា សន្ទ្រិយ ។ បេ ។ បញ្ញាទ្រិយ មន្ទ្រិយ
 របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែល
 ប្រកបដោយឧបេក្ខា នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា សោម-
 នស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯម-
 ន្ទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ
 ទេ សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយ
 បច្ច័មចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង មន្ទ្រិយ នឹងមិនកើតឡើង
 ផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត មន្ទ្រិយ របស់សត្វណា នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សោមនស្សន្ទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹង
 មិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

အင်္ဂုဏ်သတ္တဝါ ယထာ

(၅၈၀) ယသ္မာ ယန္တ ခုပေဇ္ဇိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပ-
 ဋ္ဌိသ္မာဓိ ဣသ္မာ ဣန္တု ဟိန္ဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ ၅
 ယသ္မာ ဝိန္တုသ္မာ အဝဂ္ဂါ ဟောဗဝသ္မာသမ္ပယုတ္တပဋ္ဌိပဋိန္တံ
 ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ ဣသံ ဣန္တု ခုပေဇ္ဇိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ
 ဝေ ဝ ဣသံ ဣန္တု ဟိန္ဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ
 ပဋ္ဌိပဋိန္တုပဋိန္တံ အသ္မာဓိ ဣသံ ဣန္တု ခုပေ-
 ဇ္ဇိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ ဟိန္ဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိ-
 သ္မာဓိ ၅ ယသ္မာ ဝ ပဝ ယန္တ ဟိန္ဒိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပ-
 ဋ္ဌိသ္မာဓိ ဣသ္မာ ဣန္တု ခုပေဇ္ဇိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ ၅
 အဗ္ဗာ ၅

(၅၈၁) ယသ္မာ ယန္တ ခုပေဇ္ဇိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိ-
 သ္မာဓိ ဣသ္မာ ဣန္တု ပဏ္ဍိဋ္ဌိယံ ၅ ပေ ၅ ဗဝိဋ္ဌိယံ ဝ
 ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ ၅ ယသ္မာ ဝိန္တုသ္မာ အဝဂ္ဂါ ဟောဗ-
 ဝသ္မာသမ္ပယုတ္တပဋ္ဌိပဋိန္တံ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ ဣသံ ဣန္တု
 ခုပေဇ္ဇိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ ဝေ ဝ ဣသံ ဣန္တု
 ဗဝိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ ပဋ္ဌိပဋိန္တုပဋိန္တံ အသ္မာဓိ-
 သ္မာဓိ ဣသံ ဣန္တု ခုပေဇ္ဇိဋ္ဌိယံ ဝ ခုပ္ပဋ္ဌိသ္မာဓိ

អភិធម្មបិណ្ឌក យមក:

(៦៣០) ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា សន្និទ្ធត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯសន្និទ្ធត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់ពួកអសព្វសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្តទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង សន្និទ្ធត្រិយ នឹងមិនកើតឡើងផង ក្នុងទីនោះ ។ មួយទៀត សន្និទ្ធត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦៣១) ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីណា បញ្ញាទ្រិយ ។ បេ ។ មនិទ្រិយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះឬ ។ បច្ច័មចិត្តដែលប្រកបដោយសោមនស្ស នឹងកើតឡើង ក្នុងលំដាប់ នៃចិត្តណា ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះ ឯមនិទ្រិយ របស់សត្វទាំងនោះ មិនមែនជានឹងមិនកើតឡើង ក្នុងទីនោះទេ ឧបេក្ខន្ត្រិយ របស់ពួកអសព្វសត្វ អ្នកព្រមព្រៀងដោយបច្ច័មចិត្ត ទាំងនោះ នឹងមិនកើតឡើងផង

ឥន្ទ្រិយយមកេ បរិគ្គិវារោ

មនិទ្រ្តិយំ ឬ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ យស្ស វា បន យត្ត
មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ ឧបេត្តិទ្រ្តិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣២) យស្ស យត្ត សទ្ធិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិ-
ស្សតិ តស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្រ្តិយំ ។ បេ ។ មនិទ្រ្តិយំ ន
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។ យស្ស វា បន យត្ត
មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ តស្ស តត្ថ សទ្ធិទ្រ្តិយំ
ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។

(២៣៣) យស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។ អាមន្តា ។
យស្ស វា បន យត្ត មនិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ
តស្ស តត្ថ បញ្ញិទ្រ្តិយំ ន ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។
អាមន្តា ។

និទ្ទេយយមកៈ បវត្តិវារៈ

មនិទ្ទេយ នឹងមិនកើតឡើងផង កងទីនោះ ។ មួយទៀត មនិទ្ទេយ
របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កងទីណា ឧបេក្ខនិទ្ទេយ របស់សត្វ
នោះ នឹងមិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦៣២) សន្និទ្ធិនិទ្ទេយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កង
ទីណា បញ្ញនិទ្ទេយ ។ បេ ។ មនិទ្ទេយ របស់សត្វនោះ នឹងមិន
កើតឡើង កងទីនោះឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ទេយ របស់
សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង កងទីណា សន្និទ្ធិនិទ្ទេយ របស់សត្វនោះ
នឹងមិនកើតឡើង កងទីនោះឬ ។ អើ ។

(៦៣៣) បញ្ញនិទ្ទេយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើតឡើង
កងទីណា មនិទ្ទេយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង កងទីនោះ
ឬ ។ អើ ។ មួយទៀត មនិទ្ទេយ របស់សត្វណា នឹងមិនកើត
ឡើង កងទីណា បញ្ញនិទ្ទេយ របស់សត្វនោះ នឹងមិនកើតឡើង
កងទីនោះឬ ។ អើ ។

អភិធម្មបិដកេ

យមកស្ស ឆដ្ឋោ ភាគោ

មាតិកាបត្តិ

មាតិកា

អង្កេត

តន្ត្រីយយមកំ

បណ្ឌិតវរោ ព ព	. . . . .	១
ឧទេសោ	. . . . .	"
និទេសោ	. . . . .	២១
បសោធនវរោ	. . . . .	"
បសោធនមូលបកវរោ	. . . . .	២៦
សទ្ធិន្ត្រីយវរោ	. . . . .	៤៣
សទ្ធិន្ត្រីយមូលបកវរោ	. . . . .	៥២
បវត្តវរោ ព	. . . . .	៧២

អភិធម្មបិដក

យមកៈ ឆដ្ឋភាគ

សន្លឹកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

តិវ្រ័យយមកៈ

បណ្ឌិតវរៈ ៣៧	. . . . .	១
ឧទេស	. . . . .	"
និទេស	. . . . .	២១
បសោធនវរៈ	. . . . .	"
បសោធនមូលចក្កវរៈ	. . . . .	២៦
សុទ្ធិវ្រ័យវរៈ ១៨	. . . . .	៤៣
សុទ្ធិវ្រ័យមូលចក្កវរៈ ១៨	. . . . .	៥២
បវត្តវរៈ ៧	. . . . .	៧២

វិវិទូបតិ

វិវិទូបាហោ	អវិវិទូបាហោ	អង្កេត	រដ្ឋលេខាយំ
អញ្ញតាវិទ្ធិយំ	អញ្ញតាវិទ្ធិយំ	១	១០
ឥទ្ធិយមកេ	ឥទ្ធិយយមកេ	៣	១
អនញ្ញតាវិទ្ធិយំ	អនញ្ញតាស្សាវិទ្ធិយំ	៤	៤
សោមនស្សវិទ្ធិយំ	សោមនស្សវិទ្ធិយំ	៤៥	៦
អញ្ញតាវិទ្ធិ-	អញ្ញតាវិទ្ធិ-	៤៦	១៨
អញ្ញតាវិទ្ធិយំ	អញ្ញតាវិទ្ធិយំ	"	១៧
ន ឥតិ	ន ឥតិ	៤៨	៧
ជីវិទ្ធិយញ្ញ	ជីវិទ្ធិយញ្ញ	៥២	១៣
ទុក្ខវិទ្ធិញ្ញ	ទុក្ខវិទ្ធិយញ្ញ	៥៣	១៥
សោមនស្សវិទ្ធិយំ	សោមនស្សវិទ្ធិយំ	៧៧	៣
សោមនស្សវិទ្ធិយំ	សោមនស្សវិទ្ធិយំ	"	៥
សោមនស្សវិទ្ធិយំ	សោមនស្សវិទ្ធិយំ	"	១០
អវេហតុ-	សវេហតុ-	៨៦	១៧
ញ្ញាណវិប្បយុត្តានំ	ញ្ញាណវិប្បយុត្តានំ	៨៧	៧
សោមនស្សវិទ្ធិយំ	សោមនស្សវិទ្ធិយំ	៧៣	៤

វិវិទ្យាវិវិទ្យបតិ

វិវិទ្យបាលី	អវិវិទ្យបាលី	អង្កេត	រជ្ជលេខាយំ
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	១១៧	១៣
សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច	សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច	"	១៧
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	១២៥	១៣
វចនានំ	វចនានំ	១៤១	២
បុរិសន្ទ្រិយំ	បុរិសន្ទ្រិយំ	១៥០	១៤
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	១៥៤	១០
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	១៥៦	៤
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	"	១១
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	"	១៧
ចក្ខុន្ទ្រិយំ	ចក្ខុន្ទ្រិយំ	១៦២	២០
ឧប្បជ្ជក	ឧប្បជ្ជក	១៦៤	១៥
បុរិសន្ទ្រិយ	បុរិសន្ទ្រិយំ	១៦៥	៦
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	១៦៦	១៥
មន្ទ្រិយំ	មន្ទ្រិយំ	១៨០	៥
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	១៨២	៣

វិវិទ្យាវិវិទ្យបតិ

វិវិទ្យបាហោ	អវិវិទ្យបាហោ	អង្កេ	រជ្ជលេខាយំ
(៣២)	(៣២២)	១៨៧	៧
វិប្បយុត្តសត្វវិប្ប-	វិប្បយុត្តសត្វ-		
យុត្តចត្តស្ស	វិប្បយុត្តចត្តស្ស	១៧៨	១៥
បុរ-	បុរ-	២០៦	២
សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច	សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច	២០៧	១៣
សោមនស្សន្ទ្រិយំ	សោមនស្សន្ទ្រិយំ	២១៨	៥
ឧប្បជ្ជតាតិ ។	ឧប្បជ្ជតាតិ ។	២១៧	១៦
ឧប្បជ្ជតិ	ឧប្បជ្ជតិ	២៣៣	៧
ឧប្បជ្ជតិ	ឧប្បជ្ជតិ ។	២៣៥	៧
សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច	សោមនស្សន្ទ្រិយញ្ច	២៧៨	១៨
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។	ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។	៣០០	២
ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។	ឧប្បជ្ជិស្សតិ ។	"	២០
សកានំ	សកានំ	៣២៣	១៦

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ទោមស្ស	ទោមនស្ស	២	៧
អញ្ញតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា	អញ្ញតាវិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា		
អញ្ញតាវិប្ប	អញ្ញតាវិប្ប	២៣	៦
វិរិយិន្ទ្រិយ	វិរិយិន្ទ្រិយ	៣០	២
ជីសេសេ	ជីសេស	៣៤	៨
ជីវិតិន្ទ្រិយប្ប	ជីវិតិន្ទ្រិយប្ប	៣៤	១៣
ទោមស្សិន្ទ្រិយប្ប ។	ទោមនស្សិន្ទ្រិយប្ប ។	៤១	៥
ឈ្មោះថាឥត្តិន្ទ្រិយប្ប ។	ឈ្មោះថាឥត្តិន្ទ្រិយប្ប ។	៤៤	៧
សាមនស្សិន្ទ្រិយទេ ។	សោមនស្សិន្ទ្រិយទេ ។	៤៥	៧
សទ្ធិន្ទ្រិយផង	សទ្ធិន្ទ្រិយផង	៥៤	៨
បក្ខិន្ទ្រិយប្ប ។ ឈ្មោះថា	បក្ខិន្ទ្រិយ ឈ្មោះថា	៦០	៨
កើតឡើង ។	កើតឡើងផង ។	៨៤	៧
ឯបុរិន្ទ្រិយ	ឯបុរិសិន្ទ្រិយ	១០១	១១
ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ	ឯសោមនស្សិន្ទ្រិយ	១០២	១៦
អ្នកមានសោតៈ	អ្នកមិនមានសោតៈ	១០៤	១៣
ជីវិតិន្ទ្រិយ	ជីវិតិន្ទ្រិយ	១១៧	៨
របស់បុរស	របស់បុរស	១២២	៥

សន្លឹកប្រាក់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
សោមនស្សន្ទ្រិយ	សោមនស្សន្ទ្រិយ	១២៦	១២
វៀរចាកសោមស្ស	វៀរចាកសោមនស្ស	១២៧	៨
ក្នុងឧបទ្វ័ហៈ	ក្នុងឧប្បាទ្វ័ហៈ	១២៧	១៣
អ្នកមានយានៈ	អ្នកមិនមានយានៈ	១៤១	១៧
សោមនស្សន្ទ្រិយ	សោមនស្សន្ទ្រិយ	១៥៥	២
ដោយសោមស្ស	ដោយសោមនស្ស	១៥៦	១៣
បដិសន្ធិ	បដិសន្ធិ	១៥៨	៣
របស់ត្ថនោះ	របស់សត្វនោះ	១៥៨	១៧
របស់ពាក្យនោះ	របស់សត្វនោះ	១៦០	២
កងទីនោះឬ ។	កងទីនោះឬ ។	១៦៣	៧
មិនកើត	មិនកើត	១៦៤	១៥
មិនកើតឡើងផង	មិនកើតឡើងផង	១៧៧	១២
កងទីនោះ	កងទីនោះ	១៨០	២០
កងទីនោះទេ ។	កងទីនោះទេ ។	១៨៦	១៧
ប្រាសឧបេក្ខា	ប្រាសចាកឧបេក្ខា	១៧២	១៧

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កេតឡើងហើយ	កើតឡើងហើយ	២១០	៤
ឥន្ទ្រិយយមក :	ឥន្ទ្រិយយមក :	២០៥	១
អភិធម្មបិណ មក :	អភិធម្មបិណ យមក :	២១៦	១
ឯសោមស្សន្ទ្រិយ	ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ	២៣៥	៥
កងទីនោះឬ ។	កងទីនោះឬ ។ អើ ។	២៣៧	២០
របស់ទាំងឡាយ	របស់សត្វទាំងឡាយ	២៤១	១៣
ក្រៅនោះ	ក្រៅនេះ	២៤៣	១៤
នៅកើត	ទៅកើត	២៥០	៣
នឹងកើតឡើង	នឹងកើតឡើង	២៦៤	១៧
សោមនស្សន្ទ្រិយ	សោមនស្សន្ទ្រិយ	២៧៨	១០
ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ	ឯឧបេក្ខន្ទ្រិយ	២៨៣	៥
ចក្ខុន្ទ្រិយ	ចក្ខុន្ទ្រិយ	"	៦
កាន់អរូភព	កាន់អរូបភព	២៨៧	១៣
អរូបារចរភព	អរូបារចរភព	២៧១	១២

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កាន់អរូភព	កាន់អរូបភព	២៧២	១៧
សោមនស្សន្ទ្រិយ	សោមនស្សន្ទ្រិយ	៣០៣	៧
(៦ ៣)	(៦០៣)	៣០៥	១៦
កងទីនោះទេ ក	កងទីនោះទេ ក	៣០៧	៥
ឧបេក្ខន្ទិយ	ឧបេក្ខន្ទិយ	៣០៧	២
កងបចិមភព ក	កងបចិមភព ក	..	២
ចក្ខុន្ទិយ	ចក្ខុន្ទិយ	..	៧
និងអរូបាវចរពួកសត្វ	និងពួកអរូបាវចរសត្វ	៣១០	៣
ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ	ឯសោមនស្សន្ទ្រិយ	៣១១	៧
ឧបេក្ខន្ទិយ	ឧបេក្ខន្ទិយ	៣១២	៣
នឹងមិនកើតឡើយ	នឹងមិនកើតឡើយ	៣១៣	១៦
នូវកតពិវ-បី	នូវកតពិវ-បី	៣១៦	១២

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ ៖

Printing costs were kindly met by the following organizations

Taido Matubara

Ryugenzi 5-9-23 Mita, Minato-ku, Tokyo Japan

この本は次の方によって復刻されました。

松原泰道

東京都港区三田5-9-23 龍源寺内

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សមាគមជំនួយដល់ការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកឡើងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបរៀង និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL.92

“ABHIDHAMMA PITAKA”

Published by the Buddhist Institute, phnom Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE

First edition 1994

printed in Japan by Hirosaki Sogo Printing Ltd.

トリピタカ（南伝大蔵経）全110巻・アビダルマピタカ第92巻

発行：ブノンベン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ（南伝大蔵経）復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。

